

Verse Text - (2SA 1:1-2SA 24:25)

<p>2SA 1:1 און עס איז געווען נאָך שָׁאוּל'ס טױט, אַז דָּוִד הָאָט זיך געהאַט אומגעקערט פֿון שְׁלֵאגֵי עַמְלֵק, און דָּוִד איז געזעסן אין ציקלאַג צוויי טעג, edit</p>	<p>2SA 1:1 un es iz geven noch Shauls toit, az Dovid hot zich gehat umgekert fun shlogen Amalek, un Dovid iz gezesen in tsiklag tsvei teg,</p>	<p>2SA 1:1 Now it came to pass after the mot Sha'ul, when Dovid was returned from the slaughter of Amalek, and Dovid had abode two yamim in Tziklag;</p>
<p>2SA 1:2 און אויפֿן דריטן טאָג, ערשט אַ מאַן קומט אָן פֿון דעם לאַגער, פֿון שָׁאוּל'ס, און זיינע קליידער זיינען צעריסן, און ערד איז אויף זיין קאָפּ. און עס איז געווען, ווי ער איז געקומען צו דָּוִד, אַזוי איז ער געפֿאַלן צו דער ערד, און האָט זיך געבוקט. edit</p>	<p>2SA 1:2 un oifen driten tog, ersht a man kumt on fun dem lager, fun Shaulen, un zaine kleider zainen tserisen, un erd iz oif zain kop. un es iz geven, vi er iz gekumen tsu Doviden, azoi iz er gefallen tsu der erd, un hot zich gebukt.</p>	<p>2SA 1:2 It came even to pass on Yom HaShlishi, that, hinei, an ish came out of the machaneh from Sha'ul with his clothes torn, and adamah upon his rosh; and so it was, when he came to Dovid, that he fell to the ground, and prostrated himself.</p>
<p>2SA 1:3 האָט דָּוִד צו אים געזאָגט: פֿון וואַנען קומסטו? האָט ער צו אים געזאָגט: פֿון דעם לאַגער פֿון ישׂראֵל בין איך אַנטרונען געוואָרן. edit</p>	<p>2SA 1:3 hot Dovid tsu im gezogt: fun vanen kumstu? hot er tsu im gezogt: fun dem lager fun Yisroel bin ich antrunen gevoren.</p>	<p>2SA 1:3 And Dovid said unto him, From where comest thou? And he said unto him, Out of the machaneh Yisroel am I escaped.</p>
<p>2SA 1:4 האָט דָּוִד צו אים געזאָגט: ווי איז די זאַך געווען? דערצייל מיר, איך בעט דיך. האָט ער געזאָגט: דאָס פֿאַלק איז אַנטלאָפֿן פֿון דער מלחמה, און אויך זיינען פֿיל פֿון דעם</p>	<p>2SA 1:4 hot Dovid tsu im gezogt: vi iz di zach geven? dertseil mir, ich bet dich. hot er gezogt: dos folk iz antlofen fun der milchome, un oich zainen fil fun dem folk gefallen un geshtorben, un oich Shaul un</p>	<p>2SA 1:4 And Dovid said unto him, How went the matter? Tell me now. And he answered, That the people are fled from the milchamah, and many of the people also are fallen and dead; and Sha'ul and Yonatan bno are</p>

<p>פֶּאָלֶק גַּעפֿאַלן און געשטאַרבן, און אויך שאול און זיין זון יהונתן זיינען טויט. edit</p>	<p>zain zun Yehonatan zainen toit.</p>	<p>dead also.</p>
<p>2SA 1:5 האָט דָּוִד געזאָגט צו דעם יונג וואָס האָט דאָס אים דערציילט: ווי אַזוי ווייסטו אַז שאול און זיין זון יהונתן זיינען טויט? edit</p>	<p>2SA 1:5 hot Dovid gezogt tsu dem yung vos hot dos im dertseilt: vi azoi veistu az Shaul un zain zun Yehonatan zainen toit?</p>	<p>2SA 1:5 And Dovid said unto the na'ar that told him, How knowest thou that Sha'ul and Yonatan bno are dead?</p>
<p>2SA 1:6 האָט דער יונג וואָס האָט אים דאָס דערציילט, געזאָגט: איך האָב זיך גראָד געטראָפֿן אויף באַרג גִלְבוֹעַ, ערשט שאול איז אָנגעלענט אויף זיין שפיז, און אָט האָבן די רייטוועגן און די רייטמענער אים אָנגעיאָגט. edit</p>	<p>2SA 1:6 hot der yung vos hot im dos dertseilt, gezogt: ich hob zich grod getroffen oif barg Gilboa, ersht Shaul iz ongelent oif zain shpiz, un ot hoben di raitvegen un di raitmener im ongeiogt.</p>	<p>2SA 1:6 And the na'ar that told him said, As I happened to be upon Mt Gilboa, hinei, Sha'ul leaned upon his khanit; and, hinei, the chariots and ba'alei haparashim followed hard after him.</p>
<p>2SA 1:7 האָט ער זיך אומגעקערט הינטער זיך, און האָט מיך דערזען, און ער האָט גערופֿן צו מיר, און איך האָב געזאָגט: דאָ בין איך. edit</p>	<p>2SA 1:7 hot er zich umgekert hinter zich, un hot mich derzen, un er hot gerufen tsu mir, un ich hob gezogt: do bin ich.</p>	<p>2SA 1:7 And when he looked behind him, he saw me, and called unto me. And I answered, Hineini.</p>
<p>2SA 1:8 האָט ער צו מיר געזאָגט: ווער ביסטו? האָב איך צו אים געזאָגט: אַן עמֶלְקִי בין איך. edit</p>	<p>2SA 1:8 hot er tsu mir gezogt: ver bistu? hob ich tsu im gezogt: an Amaleki bin ich.</p>	<p>2SA 1:8 And he said unto me, Who art thou? And I answered him, I am an Amaleki.</p>
<p>2SA 1:9 האָט ער צו מיר געזאָגט: שטעל זיך, איך בעט דיך, לעבן</p>	<p>2SA 1:9 hot er tsu mir gezogt: shtel zich, ich bet dich, leben mir, un teit mich, vorem di gsish hot</p>	<p>2SA 1:9 He said unto me again, Stand, now, over me, and slay me; for shavatz (death through</p>

<p>מיר, און טייט מיך, וואָרום די גסיסה האָט מיך אָנגענומען; וואָרום נאָר וואָס מיין נשמה האָלט זיך אין מיר. edit</p>	<p>mich ongenumen; vorem nor vos main neshome halt zich in mir.</p>	<p>agony) is come upon me, because my nefesh is yet still in me.</p>
<p>2SA 1:10 האָב איך זיך געשטעלט לעבן אים, און האָב אים געטייט, ווייל איך האָב געוויסט, אַז ער קען מער נישט לעבן נאָך זיין פֿאַלן. און איך האָב גענומען די קרוין וואָס אויף זיין קאָפּ, און דעם אַרעמבאַנד וואָס אויף זיין אַרעם, און האָב זיי געבראַכט אַהער צו מיין האַר. edit</p>	<p>2SA 1:10 hob ich zich geshtelt leben im, un hob im geteit, vail ich hob gevust, az er ken mer nisht leben noch zain falen. un ich hob genumen di kroin vos oif zain kop, un dem oremband vos oif zain orem, un hob zei gebracht aher tsu main Har.</p>	<p>2SA 1:10 So I stood over him, and slaughtered him, because I was sure that he could not live after that he was fallen; and I took the nezer (crown, diadem) that was upon his rosh, and the etzadah (bracelet, band) that was on his zero'a, and have brought them here unto adoni.</p>
<p>2SA 1:11 האָט דוד אָנגענומען זיינע קליידער, און האָט זיי צעריסן, און דאָס גלייכן אַלע מענטשן וואָס מיט אים. edit</p>	<p>2SA 1:11 hot Dovid ongenumen zaine kleider, un hot zei tserisen, un dos glaichen ale mentshen vos mit im.</p>	<p>2SA 1:11 Then Dovid took hold on his clothes, and made the kri'ah on them; and likewise all the anashim that were with him;</p>
<p>2SA 1:12 און זיי האָבן געקלאָגט און געוויינט, און האָבן געפֿאַסט ביזן אַוונט אויף שאול און אויף יהונתן זיין זון, און אויף דעם פֿאַלק פֿון ה', און אויף דעם הויז פֿון ישׂראל, וואָס זיי זיינען געפֿאַלן דורכן שווערד. edit</p>	<p>2SA 1:12 un zei hoben geklogt un geveint, un hoben gefast bizen ovent oif Shaulen un oif Yehonatan zain zun, un oif dem folk fun Hashem, un oif dem hoiz fun Yisroel, vos zei zainen gefalen durchen shverd.</p>	<p>2SA 1:12 And they mourned, and wept, and did a tzom until the erev, for Sha'ul, and for Yonatan bno, and for the Am HASHEM , and for Bais Yisroel; because they were fallen by the cherev.</p>

<p>און דױד האָט געזאָגט צו 2SA 1:13 דעם יונג וואָס האָט דאָס אים דערציילט: פֿון וואַנען ביסטו? האָט ער געזאָגט: איך בין דער זון פֿון אַ פֿרעמדן מאַן, אַן עמֶלְקִי. edit</p>	<p>2SA 1:13 un Dovid hot gezogt tsu dem yung vos hot dos im dertseilt: fun vanen bistu? hot er gezogt: ich bin der zun fun a fremden man, an Amaleki.</p>	<p>2SA 1:13 And Dovid said unto the na'ar that told him, From where art thou? And he answered, I am ben ish ger, an Amaleki.</p>
<p>האָט דױד צו אים 2SA 1:14 געזאָגט: ווי האָסטו נישט מורא געהאַט אויסצושטרעקן דיין האַנט אומצוברענגען דעם געזאַלבטן פֿון ה' ? edit</p>	<p>2SA 1:14 hot Dovid tsu im gezogt: vi hostu nisht moire gehat oistsushtreken dain hant umtsubrengen dem gezalbten fun Hashem?</p>	<p>2SA 1:14 And Dovid said unto him, How wast thou not afraid to stretch forth thine yad to destroy HASHEM 's moshiach?</p>
<p>און דױד האָט צוגערופֿן 2SA 1:15 איינעם פֿון די יונגען, און האָט געזאָגט: גענען, פֿאַל-צו אויף אים. און ער האָט אים געשלאָגן, און ער איז געשטאַרבן. edit</p>	<p>2SA 1:15 un Dovid hot tsugerufen einem fun di yungen, un hot gezogt: genen, fal-tsu oif im. un er hot im geshlogen, un er iz geshtorben.</p>	<p>2SA 1:15 And Dovid called one of the ne'arim, and said, Go near, and fall upon him. And he struck him so that he died.</p>
<p>און דױד האָט צו אים 2SA 1:16 געזאָגט: דיין בלוט אויף דיין קאַפּ! וואָרום דיין מויל האָט עדות געזאָגט אויף דיר, אַזוי צו זאָגן: איך האָב געטייט דעם געזאַלבטן פֿון ה'. edit</p>	<p>2SA 1:16 un Dovid hot tsu im gezogt: dain blut oif dain kop! vorem dain moil hot eides gezogt oif dir, azoi tsu zogen: ich hob geteit dem gezalbten fun Hashem.</p>	<p>2SA 1:16 And Dovid said unto him, Thy dahm be upon thy rosh; for thine own peh hath testified against thee, saying, I have slain HASHEM 's moshiach.</p>
<p>און דױד האָט געקלאָגט 2SA 1:17 די דאָזיקע קלאָג אויף שאולן און אויף יהונָתן זיין זון, edit</p>	<p>2SA 1:17 un Dovid hot geklogt di dozike klog oif Shaulen un oif Yehonatan zain zun,</p>	<p>2SA 1:17 And Dovid lamented with this kinah (lamentation) over Sha'ul and over Yonatan bno;</p>

<p>און ער האָט געזאָגט-כדי 2SA 1:18 צו לערנען די קינדער פֿון יהודה דעם בויגן; דאָס איז שוין פֿאַרשריבן אין בוך פֿון ישר: edit</p>	<p>2SA 1:18 un er hot gezogt-kedei tsu lernen di kinder fun Yehudah dem boigen; dos iz shoin farshriben in buch fun Yesher:</p>	<p>2SA 1:18 Also he bade them teach the Bnei Yehudah: The Keshet. Hinei, it is written in the Sefer HaYasher:</p>
<p>די פראַכט, ישׂראֵל, איז 2SA 1:19 אויף דיִינע הייכן דערשלאָגן; ווי זיינען די גיבורים געפֿאַלן! edit</p>	<p>2SA 1:19 di pracht, Yisroel, iz oif daine heichen dershlogen; vi zainen di giborim gefalen!</p>	<p>2SA 1:19 The glory of Yisroel is slain upon thy high places; how are the Gibborim fallen!</p>
<p>נישט דערציילן זאָלט 2SA 1:20 איר אין גַת, נישט אַנזאָגן אין די גאַסן פֿון אַשקלון, כדי די טעכטער פֿון די פֿלשתים זאָלן זיך נישט פֿרייען, כדי די טעכטער פֿון די אומבאַשניטענע זאָלן נישט קוועלן. edit</p>	<p>2SA 1:20 nisht dertseilen zolt ir in Gat, nisht onzogen in di gasen fun Ashkelon, kedei di techter fun di Peleshetim zolen zich nisht freyen, kedei di techter fun di umbashnitene zolen nisht kvelen.</p>	<p>2SA 1:20 Tell it not in Gat, proclaim it not in the streets of Ashkelon; lest the banot Pelishtim rejoice, lest the banot ha'arelim triumph.</p>
<p>איר בערג פֿון גלבוֹע, 2SA 1:21 נישט טוי און נישט רעגן אויף איִד, עס זאל אויך קיין תּרוּמוֹת זײַן פֿון די פֿעלדער! וואָרום דאָרט איז פֿאַרמיאוסט געוואָרן דער שילד פֿון גיבורים, דער שילד פֿון שאולן, מיט אייל נישט באַשמירט, edit</p>	<p>2SA 1:21 ir berg fun Gilboa, nisht toi un nisht regen oif ich, es zol oich kein trumut zain fun di felder! vorem dort iz farmiust gevoren der shild fun giborim, der shild fun Shaulen, mit eil nisht bashmirt,</p>	<p>2SA 1:21 Ye mountains of Gilboa, let there be no tal, neither let there be matar, upon you, nor fields of terumot; for there the mogen Gibborim is defiled, the mogen of Sha'ul, as though he had not been mashiach (<i>anointed</i>) with shemen.</p>

<p>פֿון בלוט פֿון 2SA 1:22 דערשלאָגענע, פֿון פֿעטס פֿון גיבורים, האָט יהוֹנָתָןס בויגן זיך צוריק נישט געצויגן, און די שווערד פֿון שאולן זיך נישט אומגעקערט ליידיק. edit</p>	<p>2SA 1:22 fun blut fun dershlogene, fun fets fun giborim, hot Yehonatan boigen zich tsurik nisht getsoigen, un di shverd fun Shaulen zich nisht umgekert leidik.</p>	<p>2SA 1:22 From the dahm of the slain, from the chelev of the Gibborim, the keshet Yonatan turned not back, and the cherev Sha'ul returned not empty.</p>
<p>פֿון שָׂאוּל און יהוֹנָתָן, די באַליבטע און ליבע אין זייער לעבן, צו מאָל אין זייער טויט האָבן זיי זיך נישט צעשיידט. פֿון אַדלערס זיינען זיי געווען פֿלינקער, פֿון לייבן זיינען זיי געווען שטאַרקער. edit</p>	<p>2SA 1:23 Shaul un Yehonatan, di balibte un libe in zeyer leben, tsu mol in zeyer toit hoben ze zich nisht tsesheidt. fun odlers zainen ze geven flinker, fun leiben zainen ze geven shtarker.</p>	<p>2SA 1:23 Sha'ul and Yonatan were beloved and gracious in their lives, and in their mot they were not parted; they were swifter than nesharim, they were stronger than arayot.</p>
<p>איר טעכטער פֿון 2SA 1:24 יִשְׂרָאֵל, אויף שאולן וויינט, וואָס האָט אַיך אין רויטן געקליידט, מיט תענוגים דערצו, וואָס האָט אַרויפֿגעטאַן צירונג פֿון גאַלד אויף אייער קלייד. edit</p>	<p>2SA 1:24 ir techter fun Yisroel, oif Shaulen veint, vos hot ich in roiten gekleidt, mit tenugim dertsu, vos hot aroifgeton tsirung fun gold oif ier kleid.</p>	<p>2SA 1:24 Ye banot Yisroel, weep over Sha'ul, who clothed you in scarlet, with fineries, who put on ornaments of zahav upon your apparel.</p>
<p>ווי זיינען די גיבורים אין 2SA 1:25 מלחמה געפֿאַלן – יהוֹנָתָן אויף דיינע הייכן דערשלאָגן! edit</p>	<p>2SA 1:25 vi zainen di giborim in milchome gefalen – Yehonatan oif daine heichen dershlogen!</p>	<p>2SA 1:25 How are the Gibborim fallen in the midst of the milchamah! O Yonatan, thou wast slain on thine heights.</p>
<p>מיד קלעמט נאָך דיר, 2SA 1:26 יהוֹנָתָן מיין ברודער, ליב געווען ביסטו מיר זייער; ווונדערלעך</p>	<p>2SA 1:26 mich klemt noch dir, Yehonatan main bruder, lib geven bistu mir zeyer; vunderlech geven iz dain</p>	<p>2SA 1:26 I am distressed for thee, my brother Yonatan; very pleasant hast thou been unto me; thy ahavah was wonderful</p>

<p>געווען איז דיין ליבשאַפֿט צו מיר, מער ווי די ליבשאַפֿט פֿון ווייבער. edit</p>	<p>libshaft tsu mir, mer vi di libshaft fun vaiber.</p>	<p>to me, passing ahavat nashim.</p>
<p>ווי זיינען די גיבורים געפֿאַלן, און אונטערגעגאַנגען די וואַפֿן פֿון מלחמה! edit</p>	<p>2SA 1:27 vi zainen di giborim gefalen, un untergegangen di vafen fun milchome!</p>	<p>2SA 1:27 How are the Gibborim fallen, and the k'lei milchamah (<i>weapons of war</i>) perished!</p>
<p>און עס איז געווען נאָך דעם, האָט דוד געפֿרעגט ביי ה', אַזוי צו זאָגן: זאָל איך אַרויפֿגיין אין איינער פֿון די שטעט פֿון יהודה? האָט ה' צו אים געזאָגט: גיי אַרויף. האָט דוד געזאָגט: וווּהין זאָל איך אַרויפֿגיין? האָט ער געזאָגט: קיין חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 2:1 un es iz geven noch dem, hot Dovid gefregt bai Hashem, azoi tsu zogen: zol ich aroifgein in einer fun di shtet fun Yehudah? hot Hashem tsu im gezogt: gei aroifblikendik. hot Dovid gezogt: vuhin zol ich aroifgein? hot er gezogt: kein Chevron.</p>	<p>2SA 2:1 And it came to pass after this, that Dovid inquired of HASHEM , saying, Shall I go up into any of the towns of Yehudah? And HASHEM said unto him, Go up. And Dovid said, To where shall I go up? And he said, Unto Chevron.</p>
<p>איז דוד אַרויפֿגעגאַנגען אַהין, און אויך זיינע צוויי ווייבער, אַחינועם פֿון יזרעֶאל, און אַביגיל די ווייב פֿון נבֿלן פֿון כַּרְמֵל. edit</p>	<p>2SA 2:2 iz Dovid aroifgegangen ahin, un oich zaine tsvei vaiber, Achinoam fun Yizreel, un Avigal di vaib fun Navalen fun Carmel.</p>	<p>2SA 2:2 So Dovid went up there, and his two nashim also, Achino'am the Yizre'elit, and Avigal eshet Naval the Karmeli.</p>
<p>און זיינע מענטשן וואָס מיט אים האָט דוד אַרויפֿגעבראַכט, איטלעכס מיט זיין הויזגעזינט; און זיי האָבן זיך באַזעצט אין די שטעט פֿון חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 2:3 un zaine mentshen vos mit im hot Dovid aroifgebracht, itlecher mit zain hoizgezint; un zei hoben zich bazetst in di shtet fun Chevron.</p>	<p>2SA 2:3 And his anashim that were with him did Dovid bring up, every ish with his household; and they dwelt in the towns of Chevron.</p>

<p>און די מענער פֿון יהודה 2SA 2:4 זיינען געקומען, און האָבן דאָרטן געזאלבט דודן פֿאַר אַ מלך איבער דעם הויז פֿון יהודה. האָט מען דערציילט דודן, אַזוי צו זאָגן: די מענטשן פֿון יבֿיש-גלעד זיינען די וואָס האָבן באַגראָבן שאולן. edit</p>	<p>2SA 2:4 un di mener fun Yehudah zainen gekumen, un hoben dorten gezalbt Doviden far a melech iber dem hoiz fun Yehudah. hot men dertseilt Doviden, azoi tsu zogen: di mentshen fun yobeish-Gilad zainen di vos hoben bagroben Shaulen.</p>	<p>2SA 2:4 And anshei Yehudah came, and there they anointed Dovid Melech over Bais Yehudah. And they told Dovid, saying, The Anshei Yavesh-Gil'ad were they that buried Sha'ul.</p>
<p>האָט דוד געשיקט 2SA 2:5 שלוחים צו די מענטשן פֿון יבֿיש-גלעד, און זיי געלאָזט זאָגן: געבענטשט זאלט איר זיין פֿון ה', וואָס איר האָט געטאָן דעם דאָזיקן חסד מיט אייער האָר, מיט שאולן, און האָט אים באַגראָבן. edit</p>	<p>2SA 2:5 hot Dovid geshikt shluchim tsu di mentshen fun yobeish-Gilad, un zeigelozt zogen: gebentsht zolt ir zain fun Hashem, vos ir hot geton dem doziken chesed mit ier Har, mit Shaulen, un hot im bagroben.</p>	<p>2SA 2:5 And Dovid sent malachim unto the Anshei Yavesh-Gil'ad, and said unto them, Berukhim atem of HASHEM , that ye have showed this chesed unto adoneichem, even unto Sha'ul, burying him.</p>
<p>און אַצונד, זאל ה' טאָן 2SA 2:6 מיט אייך חסד און טריישאַפֿט; און אויך איד וועל אייך אָפֿטאָן די דאָזיקע טובה, וואָס איר האָט געטאָן די דאָזיקע זאַך. edit</p>	<p>2SA 2:6 un atsund, zol Hashem ton mit ich chesed un traishaft; un oich ich vel ich opton di dozike toive, vos ir hot geton di dozike zach.</p>	<p>2SA 2:6 And now HASHEM show chesed and emes unto you; and I also will repay you this tovah, because ye have done this thing.</p>
<p>און אַצונד, זאלן שטאַרק 2SA 2:7 זיין אייערע הענט, און זיין העלדישע יונגען; וואָרום, אייער האָר שאול איז טויט, און אויך האָט מיד דאָס הויז</p>	<p>2SA 2:7 un atsund, zolen shtark zain eyere hent, un zeit heldishe yungen; vorem ier Har Shaul iz toit, un oich hot mich dos hoiz fun Yehudah gezalbt far a melech iber ze.</p>	<p>2SA 2:7 Therefore now let your hands be strengthened, be ye bnei chayil; for adoneichem Sha'ul is dead, and also the Bais Yehudah have anointed me Melech over them.</p>

<p>פֿון יהודה געזאלבט פֿאַר אַ מלך איבער זיי. edit</p>		
<p>2SA 2:8 און אַבְנֵר דער זון פֿון נֶר, דער חיל-לידער פֿון שְׂאוּל, האָט גענומען איש-בוֹשֶׁת דעם זון פֿון שְׂאוּל, און האָט אים אַריבערגעפֿירט קיין מַחֲנַיִם. edit</p>	<p>2SA 2:8 un Avner der zun fun Neren, der cheil-lider fun Shaulen, hot genumen ish-boshet dem zun fun Shaulen, un hot im aribergefirt kein Machanayim.</p>	<p>2SA 2:8 But Avner ben Ner, Sar Tzava of Sha'ul, took Ish-Boshet Ben Sha'ul, and brought him over to Machanayim;</p>
<p>2SA 2:9 און ער האָט אים געמאַכט פֿאַר אַ מלך איבער גִלְעָד, און איבער דעם אשורי, און איבער יִזְרְעֵאל און איבער אַפְרַיִם, און איבער בנימין, און איבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>2SA 2:9 un er hot im gemacht far a melech iber Gilad, un iber dem Ashuri, un iber Yizreel un iber Ephrayim, un iber Binyamin, un iber gants Yisroel.</p>	<p>2SA 2:9 And made him melech over Gil'ad, and over the Ashuri, and over Yizre'el, and over Ephrayim, and over Binyamin, and over all Yisroel.</p>
<p>2SA 2:10 פֿערציק יָאָר איז אַלט געווען איש-בוֹשֶׁת דער זון פֿון שְׂאוּל, אַז ער איז געוואָרן מלך איבער יִשְׂרָאֵל, און צוויי יָאָר האָט ער געקניגט. אָבער דאָס הויז פֿון יהודה איז געווען הינטער דָּוִד. edit</p>	<p>2SA 2:10 fertsik yor iz alt geven ish-boshet der zun fun Shaulen, az er iz gevoren melech iber Yisroel, un tsvei yor hot er gekinigt. ober dos hoiz fun Yehudah iz geven hinter Doviden.</p>	<p>2SA 2:10 Ish-Boshet ben Sha'ul was forty shanah when he began to reign over Yisroel, and reigned two shanim. But Bais Yehudah followed Dovid.</p>
<p>2SA 2:11 און די צאָל פֿון די טעג וואָס דָּוִד איז געווען מלך אין חֶבְרֹן איבער דעם הויז פֿון יהודה, איז געווען זיבן יָאָר און זעקס חדשים. edit</p>	<p>2SA 2:11 un di tsol fun di teg vos Dovid iz geven melech in Chevron iber dem hoiz fun Yehudah, iz geven ziben yor un zeks Chodeshim.</p>	<p>2SA 2:11 And the time that Dovid was Melech in Chevron over Bais Yehudah was shivah shanah and shishah chodashim.</p>

<p>און אַבְנֵר דער זון פֿון 2SA 2:12 נֵרֵן, און די קנעכט פֿון איש- בוֹשֶׁת דעם זון פֿון שְׂאוּלוֹ, זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון מַחַנַיִם קײַן גִּבְעוֹן. edit</p>	<p>2SA 2:12 un Avner der zun fun Neren, un di knecht fun ish- boshet dem zun fun Shaulen, zainen aroisgegangen fun Machanayim kein Givon.</p>	<p>2SA 2:12 And Avner ben Ner, and the avadim of Ish-Boshet Ben Sha'ul, went out from Machanayim to Giv'on.</p>
<p>אויך יואָב דער זון פֿון 2SA 2:13 צרוּיָהוּ, און די קנעכט פֿון דָּוִד, זײַנען אַרויסגעגאַנגען, און זײ האָבן זיך צונויפֿגעטראָפֿן מיט זײ אין אײנעם בײַם טײַך פֿון גִּבְעוֹן, און די האָבן זיך געזעצט פֿון דער זײט טײַך, און די פֿון יענער זײט טײַך. edit</p>	<p>2SA 2:13 oich Yoav der zun fun Tzeruyahen, un di knecht fun Doviden, zainen aroisgegangen, un zeï hoben zich tsunoifgetrofen mit zeï in einem baim taich fun Givon, un di hoben zich gezetst fun der zeit taich, un di fun yener zeit taich.</p>	<p>2SA 2:13 And Yoav Ben Tzeruyah, and the avadim of Dovid, went out, and met together by the pool of Giv'on; and they sat down, the one on the one side of the pool, and the other on the other side of the pool.</p>
<p>און אַבְנֵר האָט געזאָגט 2SA 2:14 צו יואָבִן: זאלן אַקאַרשט די יונגען אויפֿשטיין, און אַ שטיף טאָן פֿאַר אונדז. האָט יואָבִן געזאָגט: זאלן זײ אויפֿשטיין. edit</p>	<p>2SA 2:14 un Avner hot gezogt tsu Yoaven: zolen akorsht di yungen oifshtein, un a shtif ton far undz. hot Yoav gezogt: zolen zeï oifshtein.</p>	<p>2SA 2:14 And Avner said to Yoav, Let the young men now arise for a contest before us. And Yoav said, Let them arise.</p>
<p>זײַנען זײ אויפֿגעשטאַנען, 2SA 2:15 און זײַנען אַריבערגעגאַנגען מיט אַ צאָל, צוועלף פֿאַר בנימין, און פֿאַר איש-בוֹשֶׁת דעם זון פֿון שְׂאוּלוֹ, און צוועלף פֿון דָּוִדס קנעכט. edit</p>	<p>2SA 2:15 zainen zeï oifgeshtanen, un zainen aribergegangen mit a tsol, tselv far Binyamin, un far ish-boshet dem zun fun Shaulen, un tselv fun Dovids knecht.</p>	<p>2SA 2:15 Then there arose and went over by mispar twelve of Binyamin, which pertained to Ish-Boshet ben Sha'ul, and twelve of the avadim of Dovid.</p>

<p>און זיי האָבן אָנגענומען 2SA 2:16 איינער דעם אַנדערן פֿאַרן קאַפּ, מיט זיין שווערד צום אַנדערנס זייט, ביז זיי זיינען געפֿאַלן אין איינעם. און מע האַט גערופֿן יענעם אָרט חלקת-הצורים, וואָס איז גבֿעון. edit</p>	<p>2SA 2:16 un zei hoben ongenumen einer dem anderen faran kop, mit zain shverd tsum andern's zeit, biz zei zainen gefalen in einem. un me hot gerufen yenem ort chlkt-htsurim, vos iz Givon.</p>	<p>2SA 2:16 And they caught every one his re'a by the rosh, and thrust his cherev in his re'a's side; so they fell down together; therefore that makom was called Chelkat-Hatzurim, which is in Giv'on.</p>
<p>און די מלחמה איז געווען 2SA 2:17 זייער אַ שווערע אין יענעם טאָג, און אַבֿיָר און די מענער פֿון ישׂראֵל זיינען געשלאָגן געוואָרן פֿאַר די קנעכט פֿון דודן. edit</p>	<p>2SA 2:17 un di milchome iz geven zeyer a shvere in yenem tog, un Avner un di mener fun Yisroel zainen geshlogen gevoren far di knecht fun Doviden.</p>	<p>2SA 2:17 And there was a very fierce milchamah that day; and Avner was defeated, and the Anshei Yisroel, before the Avadim of Dovid.</p>
<p>און דאָרטן זיינען געווען 2SA 2:18 צרויַהס דריי זין, יואָב, און אַבישי און עֶשָׂהאַל; און עֶשָׂהאַל איז געווען פֿלינק אויף זיינע פֿיס, אַזוי ווי איינער פֿון די הינדן וואָס אין פֿעלד. edit</p>	<p>2SA 2:18 un dorten zainen geven Tzeruyahs drai zin, Yoav, un Avishai un Asahel; un Asahel iz geven flink oif zaine fis, azoi vi einer fun di hinden vos in feld.</p>	<p>2SA 2:18 And there were three Bnei Tzeruyah there: Yoav, Avishai, Asahel; Asahel was as swift of foot as a gazelle.</p>
<p>און דאָרטן זיינען געווען 2SA 2:19 נאַכגעיאָגט אַבֿיָר, און ער האַט זיך נישט אָפּגענייגט פֿון הינטער אַבֿיָרן צו גיין רעכטס אַדער לינקס. edit</p>	<p>2SA 2:19 hot Asahel nochgeiogt Avneren, un er hot zich nisht opgeneigt fun hinter Avneren tsu gein rechts oder links.</p>	<p>2SA 2:19 Asahel pursued after Avner; and in going he turned not to the right nor to the left from following Avner.</p>
<p>און דאָרטן זיינען געווען 2SA 2:20 האַט אַבֿיָר זיך</p>	<p>2SA 2:20 hot Avner zich umgekert hinter zich, un hot gezogt: bist</p>	<p>2SA 2:20 Then Avner looked behind him, and said, Art thou</p>

<p>אומגעקערט הינטער זיך, און האַט געזאָגט: ביסט דו דאָס, עֲשֵׂהֶאֱל? האָט ער געזאָגט: אִיך. edit</p>	<p>du dos, Asahel? hot er gezogt: ich.</p>	<p>Asahel? And he answered, I am.</p>
<p>2SA 2:21 האָט אַבְנֵר צו אים געזאָגט: קער זיך צו דיין רעכטער זייט אָדער צו דיין לינקער, און כאַפּ דיר אָן איינעם פֿון די יונגען, און נעם דיר זיין געווער. אָבער עֲשֵׂהֶאֱל האַט זיך נישט געוואָלט אָפקערן פֿון הינטער אים. edit</p>	<p>2SA 2:21 hot Avner tsu im gezogt: ker zich tsu dain rechter zeit oder tsu dain linker, un chap dir on einem fun di yungen, un nem dir zain gever. ober Asahel hot zich nisht gevolt opkeren fun hinter im.</p>	<p>2SA 2:21 And Avner said to him, Turn thee aside to thy right or to thy left, and lay thee hold on one of the ne'arim, and capture thee his armor. But Asahel would not turn aside from following of him.</p>
<p>2SA 2:22 האָט אַבְנֵר ווידער געזאָגט צו עֲשֵׂהֶאֱל: קער דיך אָפּ פֿון הינטער מיר; נאָך וואָס זאָל איך דיך שלאָגן צו דער ערד? און ווי וועל איך אויפֿהייבן מיין פנים צו דיין ברודער יואָב? edit</p>	<p>2SA 2:22 hot Avner vider gezogt tsu Asahelen: ker dich op fun hinter mir; noch vos zol ich dich shlogen tsu der erd? un vi vel ich oifheiben main ponem tsu dain bruder Yoaven?</p>	<p>2SA 2:22 And Avner said again to Asahel, Turn thee aside from following me; why should I strike thee to the ground? How then should I hold up my face to Yoav achicha?</p>
<p>2SA 2:23 אָבער ער האָט זיך נישט געוואָלט אָפקערן, און אַבְנֵר האַט אים אַ זעץ געטאָן מיטן אונטערשטן טייל פֿון שפיז אין בויך, ביז דער שפיז איז אים אַרויס פֿון הינטן; און ער איז דאָרטן געפֿאַלן און געשטאַרבן, אויפֿן אָרט. און עס איז געווען,</p>	<p>2SA 2:23 ober er hot zich nisht gevolt opkeren, un Avner hot im a zets geton miten untershten teil fun shpiz in boich, biz der shpiz iz im arois fun hinten; un er iz dorten gefallen un geshtorben oifen ort. un es iz geven, itlecher vos iz gekumen tsu dem ort vos Asahel iz dorten gefallen un</p>	<p>2SA 2:23 Howbeit he refused to turn aside; therefore Avner with the butt end of the khanit struck him under the fifth rib, that the khanit came out his back; and he fell down there, and died in the same place; and it came to pass, that as many as came to the makom where Asahel fell down and died,</p>

<p>איטלעכער וואָס איז געקומען צו דעם אָרט וואָס עֶשְׂהָאֵל איז דאָרטן געפֿאַלן און געשטאַרבן, האָט זיך אָפּגעשטעלט. edit</p>	<p>geshtorben, hot zich opgeshtelt.</p>	<p>stopped.</p>
<p>2SA 2:24 האָבן יואָב און אַבישי נאָכגעיאָגט אַבְנֵר, און ווי די זון איז אונטערגעגאַנגען, זיינען זיי געקומען ביזן בערגל אַמָּה וואָס פֿאַר גיח, אויפֿן וועג צום מדבר פֿון גִבְעוֹן. edit</p>	<p>2SA 2:24 hoben Yoav un Avishai nochgeiogt Avneren, un vi di zun iz untergegangen, zainen zei gekumen bizen bergel amoh vos far Giach, oifen veg tsum midbar fun Givon.</p>	<p>2SA 2:24 Yoav also and Avishai pursued after Avner; and the shemesh went down when they were come to the hill of Ammah, that lieth before Giach by the derech midbar Giv'on.</p>
<p>2SA 2:25 און די קינדער פֿון בנימין האָבן זיך איינגעזאַמלט הינטער אַבְנֵר, און זיי זיינען געוואָרן צו איין בונד; און זיי האָבן זיך געשטעלט אויפֿן שפיץ פֿון אַ בערגל. edit</p>	<p>2SA 2:25 un di kinder fun Binyamin hoben zich ingezamlt hinter Avneren, un zei zainen gevoren tsu ein bund; un zei hoben zich geshtelt oifen shpits fun a bergel.</p>	<p>2SA 2:25 And the Bnei Binyamin gathered themselves together after Avner, and became aguddah echat (one unit), and stood on the top of one hill.</p>
<p>2SA 2:26 האָט אַבְנֵר גערופֿן צו יואָב, און האָט געזאָגט: זאָל דען אייביק פֿאַרצערן די שווערד? וויסטו דען נישט אַז ביטער וועט זיין צום סוף? און ביז וואָנען וועסטו נישט הייסן דעם פֿאַלק זיך אומקערן פֿון הינטער זייערע ברידער? edit</p>	<p>2SA 2:26 hot Avner gerufen tsu Yoaven, un hot gezogt: zol den eibik fartseren di shverd? veistu den nisht az biter vet zain tsum sof? un biz vanen vestu nisht heisen dem folk zich umkeren fun hinter zeyere brider?</p>	<p>2SA 2:26 Then Avner called to Yoav, and said, Shall the cherev devour lanetzach (forever) ? Knowest thou not that it will be marah in the latter end? Ad mosai shall it be then, until thou bid the people return from pursuing their brethren?</p>
<p>2SA 2:27 האָט יואָב געזאָגט: אַזוי</p>	<p>2SA 2:27 hot Yoav gezogt: azoi vi HaElokim lebt, az ven du volst</p>	<p>2SA 2:27 And Yoav said, As HaElohim liveth, if thou hadst</p>

<p>ווי האַלקים לעבט, אַז ווען דו וואַלסט נישט גערעדט, וואַלט ערשט אין דער פֿרי דאָס פֿאַלק אָפּגעטרעטן איינער פֿון הינטערן אַנדערן. edit</p>	<p>nisht geredt, volt ersht in der peire dos folk opgetreten einer fun hinteren anderen.</p>	<p>not spoken, HaAm would have continued every one following his brother, not stopping until haboker.</p>
<p>2SA 2:28 און יואב האָט געבלאָזן אין שופֿר, און דאָס גאַנצע פֿאַלק האָט זיך אָפּגעשטעלט, און זיי האָבן מער נישט נאַכגעיאָגט ישׂראֵל, און האָבן מער ווייטער נישט מלחמה געהאַלטן. edit</p>	<p>2SA 2:28 un Yoav hot geblozen in shoifer, un dos gantse folk hot zich opgeshtelt, un zeı hoben mer nisht nochgeiagt Yisroel, un hoben mer vaıter nisht milchome gehalten.</p>	<p>2SA 2:28 So Yoav blew a shofar, and kol haAm stood still, and pursued after Yisroel no more, neither fought they any more.</p>
<p>2SA 2:29 און אַבנֶר און זיינע מענטשן זיינען געגאַנגען דורכן פֿלוין יענע גאַנצע נאַכט, און זיי זיינען אַריבער דעם ירדן, און דורכגעגאַנגען גאַנץ בִּתְרוֹן, און געקומען קיין מַחֲנַיִם. edit</p>	<p>2SA 2:29 un Avner un zaine mentshen zainen gegangen durchen ploın yene gantse nacht, un zeı zainen ariber dem Yarden, un durchgegangen gants bitrun, un gekumen kein Machanayim.</p>	<p>2SA 2:29 And Avner and his anashim marched kol halailah through the Aravah, and passed over Yarden, and went through all Bitron, and they came to Machanayim.</p>
<p>2SA 2:30 און יואב האָט זיך אומגעקערט פֿון הינטער אַבנֶר, און ער האָט איינגעזאַמלט דאָס גאַנצע פֿאַלק; האָבן געפֿעלט פֿון דודס קנעכט ניינצן מאָן און עשׂהאַל. edit</p>	<p>2SA 2:30 un Yoav hot zich umgekert fun hinter Avneren, un er hot ingezamlt dos gantse folk; hoben gefelt fun Dovid's knecht nainteen man un Asahel.</p>	<p>2SA 2:30 And Yoav returned from following Avner; and when he had gathered kol HaAm together, there lacked of Dovid's avadim nineteen ish and Asahel.</p>

<p>און דודס קנעכט האָבן 2SA 2:31 געשלאָגן פֿון בנימין, צווישן אַבְנֵרס מענטשן – דרײַ הונדערט און זעכציק מאָן זײַנען געבליבן טויט. edit</p>	<p>2SA 2:31 un Dovid's knecht hoben geschlogen fun Binyamin, tsvishen Avners mentshen – drai hundred un zechtsik man zainen gebliben toit.</p>	<p>2SA 2:31 But the avadim of Dovid had struck down of Binyamin, and of anshei Avner, so that three hundred and threescore ish died.</p>
<p>און עֲשָׂהאֵלן האָבן זיי 2SA 2:32 אַוועקגעטראָגן, און האָבן אים באַגראָבן אין קבר פֿון זײַן פֿאַטער וואָס אין בית-לְחָם. און יואָב און זײַנע מענטשן זײַנען געגאַנגען אַ גאַנצע נאַכט, און זיי איז ליכטיק געוואָרן אין חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 2:32 un Asahelen hoben ze avekgetrogen, un hoben im bagroben in keyver fun zain foter vos in Beit-Lechem. un Yoav un zaine mentshen zainen gegangen a gantse nacht, un ze iz lichtik gevoren in Chevron.</p>	<p>2SA 2:32 And they took up Asahel, and buried him in the kever of aviv, which was in Beit-Lechem. And Yoav and his men marched kol halailah, and they came to Chevron at dawn.</p>
<p>און די מלחמה איז געווען 2SA 3:1 אַ לאַנגע צווישן דעם הויז פֿון שאולן און צווישן דעם הויז פֿון דָוִד. און דָוִד איז געוואָרן אַלץ שטאַרקער, און דאָס הויז פֿון שאולן איז געוואָרן אַלץ שוואַכער. edit</p>	<p>2SA 3:1 un di milchome iz geven a lange tsvishen dem hoiz fun Shaulen un tsvishen dem hoiz fun Doviden. un Dovid iz gevoren alts shtarker, un dos hoiz fun Shaulen iz gevoren alts shvacher.</p>	<p>2SA 3:1 Now there was long milchamah between the Bais Sha'ul and the Bais Dovid; but Dovid grew stronger and stronger, and the Bais Sha'ul grew weaker and weaker.</p>
<p>און בײַ דָוִד זײַנען 2SA 3:2 געבאָרן געוואָרן זין אין חֶבְרוֹן, און זײַן בכֹּר איז געווען אַמְנוֹן, פֿון אַחִינוֹעַמען פֿון יִזְרְעֵאל; edit</p>	<p>2SA 3:2 un bai Doviden zainen geboren gevoren zin in Chevron, un zain bchor iz geven Amnon, fun Achinoamen fun Yizreel;</p>	<p>2SA 3:2 And unto Dovid were banim born in Chevron; and his bechor was Amnon, of Achino'am the Yizre'elit;</p>
<p>און דער צווייטער פֿון 2SA 3:3 אים, כְּלָאֵב, פֿון אַבִּיגַיִל דער</p>	<p>2SA 3:3 un der tsveiter fun im, Kileav, fun Avigal der vaib fun Navalen fun Carmel; un der</p>	<p>2SA 3:3 And his second, Kile'av, of Avigal eshet Naval the Karmeli; and the third, Avshalom ben</p>

<p>ווייב פֿון נְבִלָן פֿון פֶּרְמֶל; און דער דריטער, אַבְשָׁלוֹם, דער זון פֿון מַעֲכָה דער טאָכטער פֿון תְּלִמִי דעם מלך פֿון גשור;</p> <p>edit</p>	<p>driter, Avshalom, der zun fun Maachah der tochter fun Talmai dem melech fun Geshur;</p>	<p>Ma'akhah bat Talmai Melech Geshur;</p>
<p>2SA 3:4 און דער פֿירטער, אַדוֹנִיָּה, דער זון פֿון חַגִּיתָן; און דער פֿינפֿטער שפֿטִיָּה דער זון פֿון אַבִּיטָלָן;</p> <p>edit</p>	<p>2SA 3:4 un der firter, Adoniyah, der zun fun Chaggiten; un der finfter Shephatyah der zun fun Avitalen;</p>	<p>2SA 3:4 And the fourth, Adoniyah Ben Chaggit; and the fifth, Shephatyah Ben Avital;</p>
<p>2SA 3:5 און דער זעקסטער, יתְרָעַם פֿון דָּוִדס ווייב עֶגְלָהּ. די דאָזיקע זיינען געבאָרן געוואָרן ביי דָּוִדן אין חֶבְרוֹן.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 3:5 un der zekster, Yitream fun Dovid's vaib Eglahen. di dozike zainen geboren gevoren bai Doviden in Chevron.</p>	<p>2SA 3:5 And the sixth, Yitre'am, by Eglah eshet Dovid. These were born to Dovid in Chevron.</p>
<p>2SA 3:6 און עס איז געווען, ווען די מלחמה איז געווען צווישן דעם הויז פֿון שָׂאוּל און צווישן דעם הויז פֿון דָּוִד, האָט אַבְנֵר זיך געהאַלטן אָן דעם הויז פֿון שָׂאוּל.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 3:6 un es iz geven, ven di milchome iz geven tsvishen dem hoiz fun Shaulen un tsvishen dem hoiz fun Doviden, hot Avner zich gehalten on dem hoiz fun Shaulen.</p>	<p>2SA 3:6 And it came to pass, while there was milchamah between the Bais Sha'ul and the Bais Dovid, that Avner was strengthening his grip on the Bais Sha'ul.</p>
<p>2SA 3:7 און שָׂאוּל האָט געהאַט אַ קעפּסווייב וואָס איר נאָמען איז געווען רִצְפָּה די טאָכטער פֿון אֵיהֶן. האָט [איִש-בוֹשֶׁת] געזאָגט צו אַבְנֵר: פֶּאַר וואָס ביסטו געקומען צו מיין פֶּאַטערס קעפּסווייב?</p> <p>edit</p>	<p>2SA 3:7 un Shaul hot gehat a kepsvaib vos ir nomen iz geven Ritzpah di tochter fun Ayahen. hot [ish-boshet] gezogt tsu Avneren: far vos bistu gekumen tsu main foters kepsvaib?</p>	<p>2SA 3:7 And Sha'ul had a pilegish (<i>concubine</i>), whose shem was Ritzpah Bat Ayah; and he said to Avner, why hast thou gone in unto pilegish avi?</p>

<p>הָאֵט אַבְנֵרֵן זײער 2SA 3:8 געברענט אויף די ווערטער פֿון איש-בוֹשֶׁתוֹ, און ער האָט געזאָגט: בין איך דען אַ הונטסקאַפּ פֿון יהודה? איך טו הײַנט צו טאָג חֶסֶד מיט דעם הויז פֿון דײַן פֿאַטער שְׂאוּלוֹ, צו זײַנע אײגענע און צו זײַנע גוטע פֿרײַנט, און איך האָב דיך נישט איבערגעענטפֿערט אין דער האַנט פֿון דָּוִד, און דו וואַרפֿסט מיר הײַנט פֿאַר אַ זינד מיט דער פֿרוי. edit</p>	<p>2SA 3:8 hot Avneren zeyer gebrent oif di verter fun ish-bosheten, un er hot gezogt: bin ich den a hunskop-fun Yehudah? ich tu haint tsu tog chesed mit dem hoiz fun dain foter Shaulen, tsu zaine eigene un tsu zaine gute frait, un ich hob dich nisht ibergeentfert in der hant fun Doviden, un du varfst mir haint far a zind mit der froi.</p>	<p>2SA 3:8 Then was Avner very angry at the devarim of Ish- Boshet, and said, Am I Yehudah's rosh kelev? Today do I show chesed unto the Bais Sha'ul avicha, to his brethren, and to his friends, and have not delivered thee into the yad Dovid, and then thou chargest me today with an avon concerning this isha?</p>
<p>זאָל אלקים טאָן צו אַבְנֵרֵן 2SA 3:9 אַזוי און נאָך מער, אַז אַזוי ווי ה' האָט געשוואָרן צו דָּוִד, אַזוי וועל איך אים טאָן, edit</p>	<p>2SA 3:9 zol Elokim ton tsu Avneren azoi un noch mer, az azoi vi Hashem hot geshvoren tsu Doviden, azoi vel ich im ton,</p>	<p>2SA 3:9 So do Elohim to Avner, and more also! As HASHEM hath sworn to Dovid, even so I do for him;</p>
<p>אַריבערצוטראָגן די 2SA 3:10 מלוכה פֿון שְׂאוּלוֹס הויז, און אויפֿשטעלן דעם טראָן פֿון דָּוִד איבער יִשְׂרָאֵל און איבער יהודה, פֿון דָּן און ביז באַר- שֶׁבַע! edit</p>	<p>2SA 3:10 aribertsutrogen di meluche fun Shauls hoiz, un oifstelen dem tron fun Doviden iber Yisroel un iber Yehudah, fun Dan un biz Beer- Sheva!</p>	<p>2SA 3:10 To transfer the Mamlachah from the Bais Sha'ul, and to set up the Kisse Dovid over Yisroel and over Yehudah, from Dan even to Be'er-Sheva.</p>
<p>און ער האָט מער אַ 2SA 3:11 וואַרט נישט געקענט ענטפֿערן אַבְנֵרֵן, פֿון זײַן מורא פֿאַר אים. edit</p>	<p>2SA 3:11 un er hot mer a vort nisht gekent entfernen Avneren, fun zain moire far im.</p>	<p>2SA 3:11 And he could not answer Avner a davar again, because he feared him.</p>

<p>און אַבְנֵר הָאָט אויפֿן 2SA 3:12 אָרט געשיקט שלוחים צו דָּוִד, אַזוי צו זאָגן: בײַ וועמען איז דאָס לאַנד? אַזוי צו זאָגן: שליס {כרת} דיין בְּרִית מיט מיר, און אָט איז מיין האַנט מיט דיר איבערצודרייען צו דיר גאַנץ ישׂראֵל. edit</p>	<p>2SA 3:12 un Avner hot oifen ort geshikt shluchim tsu Doviden, azoi tsu zogen: bai vemen iz dos land? azoi tsu zogen: shlis dain bris mit mir, un ot iz main hant mit dir ibertsudreyen tsu dir gants Yisroel.</p>	<p>2SA 3:12 And Avner sent malachim to Dovid on his behalf, saying, Whose is the eretz? Saying also, Cut thy brit with me, and, hinei, my yad shall be with thee, to bring about kol Yisroel unto thee.</p>
<p>הָאָט ער געזאָגט: גוט, איך וועל שליסן מיט דיר אַ בְּרִית, אָבער איין זאָך פֿאַרלאַנג איך פֿון דיר, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט נישט זען מיין פנים, סײַדן דו ברענגסט צוגלייך מיכל די טאָכטער פֿון שאולן, ווען דו קומסט זען מיין פנים. edit</p>	<p>2SA 3:13 hot er gezogt: gut, ich vel shlisen mit dir a bris, ober ein zach farlang ich fun dir, azoi tsu zogen: zolst nisht zen main ponem, saiden du bringst tsugleich Michal di tochter fun Shaulen, ven du kumst zen main ponem.</p>	<p>2SA 3:13 And he said, Tov; I will make a brit with thee; but one thing I require of thee, that is, Thou shalt not see my face, except thou first bring Michal Bat Sha'ul, when thou comest to see my face.</p>
<p>און דָּוִד הָאָט געשיקט שלוחים צו איש-בוֹשֶׁת דעם זון פֿון שאולן, אַזוי צו זאָגן: גיב מיר מיין ווייב מיכלען, וואָס איך האָב פֿאַרקנאַסט צו מיר מיט הונדערט פֿאַרהויטן פֿון די פּלשתים. edit</p>	<p>2SA 3:14 un Dovid hot geshikt shluchim tsu ish-boshet dem zun fun Shaulen, azoi tsu zogen: gib mir main vaib Michalen, vos ich hob farknast tsu mir mit hundert forhoiten fun di Peleshetim.</p>	<p>2SA 3:14 And Dovid sent malachim to Ish-Boshet Ben Sha'ul, saying, Deliver ishti Michal, which I took in erusin to me for a hundred arlot (foreskins) of the Pelishtim (Philistines) .</p>
<p>הָאָט איש-בוֹשֶׁת געשיקט, און הָאָט זי אַפגענומען פֿון דעם מאַן, פֿון</p>	<p>2SA 3:15 hot ish-boshet geshikt, un hot zi opgenumen fun dem man, fun Paltiel dem zun fun</p>	<p>2SA 3:15 And Ish-Boshet sent, and took her from her ish, even from Palti'el Ben Layish.</p>

<p>edit פֿלטיאל דעם זון פֿון לִישון.</p>	<p>Layishen.</p>	
<p>2SA 3:16 און איר מאן איז געגאנגען מיט איר, געגאנגען נאָך איר און געווינט ביז בחורים. האָט אַבִּנֶר צו אים געזאָגט: גיי קער זיך אום; און ער האָט זיך אומגעקערט. edit</p>	<p>2SA 3:16 un ir man iz gegangen mit ir, gegangen noch ir un geveint biz Bachurim. hot Avner tsu im gezogt: gei ker zich um; un er hot zich umgekert.</p>	<p>2SA 3:16 And her ish went with her going along, weeping behind her to Bachurim. Then said Avner unto him, Go, return. And he returned.</p>
<p>2SA 3:17 און אַבִּנֶר האָט געהאַט אַ גערייד מיט די עלטסטע פֿון יִשְׂרָאֵל, אַזוי צו זאָגן: נאָך נעכטן און נאָך אייערנעכטן האָט איר באַגערט דוּדן פֿאַר אַ מלך איבער אייך. edit</p>	<p>2SA 3:17 un Avner hot gehat a gereid mit di eltste fun Yisroel, azoi tsu zogen: noch nechten un noch eyernechten hot ir bagert Doviden far a melech iber ich.</p>	<p>2SA 3:17 And Avner had communication with the Ziknei Yisroel, saying, Ye sought for Dovid in times past to be melech over you;</p>
<p>2SA 3:18 און אַצונד טוט; וואָרום ה' האָט געזאָגט אויף דוּדן, אַזוי צו זאָגן: דורך דער האַנט פֿון דוּד מיין קנעכט וועל איך העלפֿן מיין פֿאַלק יִשְׂרָאֵל פֿון דער האַנט פֿון די פֿלשתיים, און פֿון דער האַנט פֿון אַלע זייערע פֿיינט. edit</p>	<p>2SA 3:18 un atsund tut; vorem Hashem hot gezogt oif Doviden, azoi tsu zogen: durch der hant fun Dovid main knecht vel ich helfen main folk Yisroel fun der hant fun di Peleshetim, un fun der hant fun ale zeyere faint.</p>	<p>2SA 3:18 Now then do it; for HASHEM hath spoken of Dovid, saying, By the yad of Avdi Dovid I will save My people Yisroel out of the yad Pelishtim, and out of the yad of all their oyevim.</p>
<p>2SA 3:19 און אַבִּנֶר האָט אויך גערעדט אין די אויערן פֿון בנימין. און אַבִּנֶר איז אויך געגאנגען דערציילן אין די אויערן פֿון דוּדן אין חֶבְרוֹן</p>	<p>2SA 3:19 un Avner hot oich geredt in di oieren fun Binyamin. un Avner iz oich gegangen dertseilen in di oieren fun Doviden in Chevron alts vos iz voilgefelen in di oigen fun Yisroel, un in di oigen fun</p>	<p>2SA 3:19 And Avner also spoke in the oznayim of Binyamin; and Avner went also to speak in the oznayim of Dovid in Chevron all that seemed tov to Yisroel, and to the kol Bais Binyamin.</p>

<p>אַלץ וואָס איז וווּילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון ישׂראַל, און אין די אויגן פֿון גאַנצן הויז פֿון בנימין.</p> <p>edit</p>	<p>gantsen hoiz fun Binyamin.</p>	
<p>און אַבְנֵר איז געקומען צו דָּוִד קיין חֶבְרוֹן, און צוואַנציק מאָן מיט אים. און דָּוִד האָט געמאַכט פֿאַר אַבְנֵר און פֿאַר די מענטשן וואָס מיט אים אַ מאַלצייט.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 3:20 un Avner iz gekumen tsu Doviden kein Chevron, un tsvantsik man mit im. un Dovid hot gemacht far Avneren un far di mentshen vos mit im a moltsait.</p>	<p>2SA 3:20 So Avner came to Dovid to Chevron, and esrim anashim with him. And Dovid made Avner and the anashim that were with him a mishteh.</p>
<p>און אַבְנֵר האָט געזאָגט צו דָּוִד: איד וועל אויפֿשטיין און וועל גיין, און איד וועל איינזאַמלען צו מיין האַר דעם מלך גאַנץ ישׂראַל, און זיי וועלן שליסן מיט דיר אַ בְּרִית, און וועסט קיניגן ווי ווייט דיין האַרץ געלוסט. און דָּוִד האָט אַוועקגעשיקט אַבְנֵר, און ער איז אַוועקגעגאַנגען בשלום.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 3:21 un Avner hot gezogt tsu Doviden: ich vel oifshtein un vel gein, un ich vel inzamlen tsu main Har dem melech gants Yisroel, un zei velen shlisen mit dir a bris, un vest kinigen vi vait dain harts gelust. un Dovid hot avekgeschikt Avneren, un er iz avekgegangen besholem.</p>	<p>2SA 3:21 And Avner said unto Dovid, I will arise and go, and will gather kol Yisroel unto adoni HaMelech, that they may cut a Brit with thee, and that thou mayest reign over all that thine lev desireth. And Dovid sent Avner away; and he went in shalom.</p>
<p>ערשט די קנעכט פֿון דָּוִד און יואָב זיינען אָנגעקומען פֿון אַן אַנפֿאַל, און זיי האָבן געבראַכט מיט זיך פֿיל רויב; און אַבְנֵר איז שוין נישט געווען בײַ דָּוִד אין</p>	<p>2SA 3:22 ersht di knecht fun Doviden un Yoav zainen ongekumen fun an onfal, un zei hoben gebracht mit zich fil roib; un Avner iz shoin nisht geven bai Doviden in Chevron, vail er hot im avekgeschikt, un er iz avekgegangen besholem.</p>	<p>2SA 3:22 And, hinei, the avadim of Dovid and Yoav came from a raid, bringing in shalal rav (great plunder) with them; but Avner was not with Dovid in Chevron; he had sent him away, he was gone in shalom.</p>

<p>חֶבְרוֹן, וַיֵּילַעַר הָאֵט אִים אָוועקגעשיקט, און ער איז אָוועקגעגאַנגען בשלום. edit</p>		
<p>2SA 3:23 און ווי יואב און דער גאַנצער חיל וואָס מיט אים זיינען אָנגעקומען, האָט מען דערציילט יואב, אזוי צו זאָגן: אַבֵּנֶר דער זון פֿון נֶרן איז געקומען צום מלך, און ער האָט אים אָוועקגעשיקט, און ער איז אָוועקגעגאַנגען בשלום. edit</p>	<p>2SA 3:23 un vi Yoav un der gantser cheil vos mit im zainen ongekumen, hot men dertseilt Yoaven, azoi tsu zogen: Avner der zun fun Neren iz gekumen tsum melech, un er hot im avekgeschikt, un er iz avekgegangen besholem.</p>	<p>2SA 3:23 When Yoav and all the tzava that was with him were come, they told Yoav, saying, Avner Ben Ner came to HaMelech, and he hath sent him away, and he is gone in shalom.</p>
<p>2SA 3:24 איז יואב געקומען צום מלך, און האָט געזאָגט: וואָס האָסטו געטאָן? אָט איז אַבֵּנֶר געקומען צו דיר; אַלמאי האָסטו אים אָפּגעלאָזט, און ער איז אָוועקגעגאַנגען? edit</p>	<p>2SA 3:24 iz Yoav gekumen tsum melech, un hot gezogt: vos hostu geton? ot iz Avner gekumen tsu dir; almai hostu im opgelozt, un er iz avekgegangen?</p>	<p>2SA 3:24 Then Yoav came to HaMelech, and said, What hast thou done? Hinei, Avner came unto thee; why is it that thou hast sent him away, and he is quite gone?</p>
<p>2SA 3:25 דו קענסט אַבֵּנֶר דעם זון פֿון נֶרן, אַז דײַך צו פֿאַרנאַרן איז ער געקומען, און געוואָר צו ווערן וווּ אויס און וווּ איין בײַ דיר, און געוואָר צו ווערן אַלץ וואָס דו טוסט. edit</p>	<p>2SA 3:25 du kenst Avner dem zun fun Neren, az dich tsu farnaren iz er gekumen, un gevor tsu veren vu ois un vu ein bai dir, un gevor tsu veren alts vos du tust.</p>	<p>2SA 3:25 Thou knowest Avner Ben Ner, that he came to deceive thee, and to have da'as of thy going out and thy coming in, and to have da'as of all that thou doest.</p>
<p>2SA 3:26 און יואב איז אַרויסגעגאַנגען פֿון דָוִד, און</p>	<p>2SA 3:26 un Yoav iz aroisgegangen fun Doviden, un er hot geshikt shluchim noch Avneren, un zei</p>	<p>2SA 3:26 And when Yoav was come out from Dovid, he sent malachim after Avner, which</p>

<p>ער האָט געשיקט שלוחים נאָך אַבְנֵר, און זיי האָבן אים אומגעקערט פֿון בור-סירה; און דָּוִד האָט נישט געוואָסט.</p> <p>edit</p>	<p>hoben im umgekert fun bur-sire; un Dovid hot nisht gevust.</p>	<p>brought him back from the well of Sirah; but Dovid knew it not.</p>
<p>2SA 3:27 און ווי אַבְנֵר האָט זיך אומגעקערט קיין חֶבְרוֹן, אַזוי האָט אים יואָב אָפּגענייגט אינעווייניק אין טויער, כדי צו רעדן מיט אים שטילערהייט, און ער האָט אים דאָרטן געשלאָגן אין בויך, און ער איז געשטאַרבן, פֿאַר דעם בלוט פֿון זיין ברודער עֶשְׂהָאֵל. edit</p>	<p>2SA 3:27 un vi Avner hot zich umgekert kein Chevron, azoi hot im Yoav opgeneigt ineveinik in toier, kedei tsu reden mit im shtilerheit, un er hot im dorten geshlogen in boich, un er iz geshtorben, far dem blut fun zain bruder Asahelen.</p>	<p>2SA 3:27 And when Avner was returned to Chevron, Yoav took him aside in the sha'ar to speak with him privately, and struck him there under the fifth rib, that he died, for the dahm of Asahel his brother.</p>
<p>2SA 3:28 און דָּוִד האָט עס דערנאָך געהערט, און ער האָט געזאָגט: ריין בין איך און מיין מלוכה פֿאַר ה' אויף אייביק פֿון דעם בלוט פֿון אַבְנֵר דעם זון פֿון נֵר. edit</p>	<p>2SA 3:28 un Dovid hot es dernoeh gehert, un er hot gezogt: rein bin ich un main meluche far Hashem oif eibik fun dem blut fun Avner dem zun fun Neren.</p>	<p>2SA 3:28 And afterward when Dovid heard it, he said, I and my mamlachah are naki (innocent) before HASHEM ad olam from the dahm of Avner Ben Ner;</p>
<p>2SA 3:29 זאָל עס פֿאַלן אויפֿן קאָפּ פֿון יואָב, און אויפֿן גאַנצן הויז פֿון זיין פֿאַטער, און זאָל נישט אויסגיין פֿון יואָב'ס הויז אַ פֿלוסיקער און אַ קרעציקער, און דער וואָס האַלט זיך אויף אַ שטעקן, און דער וואָס</p>	<p>2SA 3:29 zol es falen oifen kop fun Yoaven, un oifen gantsen hoiz fun zain foter, un zol nisht oisgein fun Yoavs hoiz a flusiker un a kretsiker, un der vos halt zich oif a shteken, un der vos falt durchen shverd un der vos im felt broit.</p>	<p>2SA 3:29 Let it rest on the rosh Yoav, and on kol Bais Aviv; and let there never fail from the Bais Yoav one that hath a discharge, or that is a metzora (leper), or that leaneth on a pelech (stick, crutch), or that falleth on the cherev, or that lacketh lechem.</p>

<p>פֵּאֲלֵט דּוֹרְכַן שׁוֹעֲרֵד אֹן דֵּר וּוֹאָס אִים פֵּעֲלֵט בְּרוּיֵט. edit</p>		
<p>אֹן יוֹאָב אֹן אַבִּישַׁי זַיִן 2SA 3:30 בְּרוּדֵר הָאָבֵן גֵּהֲרַגְעֵט אַבְנֵרֹן פֶּאָר וּוֹאָס עֵר הָאָט גֵּעֲטִיִּט זַיִער בְּרוּדֵר עֲשֵׂהֲאֵלֹן אִין גִּבְעוֹן אִין דֵּר מִלְחָמָה. edit</p>	<p>2SA 3:30 un Yoav un Avishai zain bruder hoben geharget Avneren far vos er hot geteit zeyer bruder Asahelen in Givon in der milchome.</p>	<p>2SA 3:30 So Yoav, and Avishai his brother slaughtered Avner, because he had slain their brother Asahel at Giv'on in the milchamah.</p>
<p>אֹן דָּוִד הָאָט גֵּעֲזָאָגֵט צו יוֹאָבֵן אֹן דֵּם גֶּאָנְצֵן פֶּאָלֶק וּוֹאָס מִיט אִים: צֵעֲרִיִּסֵט אַיִערֵע קִלִּידֵר, אֹן גּוֹרֵט אָן זָאָק, אֹן קִלָּאָגֵט פֶּאָרוּיס פֶּאָר אַבְנֵרֹן. אֹן דֵּר מֶלֶךְ דָּוִד אִין גֵּעֲגֶאָנְגֵען נֶאָךְ דֵּר מִיטָה. edit</p>	<p>2SA 3:31 un Dovid hot gezogt tsu Yoaven un tsu dem gantsen folk vos mit im: tseraist eyere kleider, un gurt on zak, un klogt forois far Avneren. un der melech Dovid iz gegangen noch der mite.</p>	<p>2SA 3:31 And Dovid said to Yoav, and to kol HaAm that were with him, Rend your clothes, and gird you with sackcloth, and mourn before Avner. And Dovid HaMelech himself followed the mittah (<i>bier, frame or bed holding corpse</i>) .</p>
<p>אֹן זַי הָאָבֵן בְּאַגְרָאָבֵן אַבְנֵרֹן אִין חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 3:32 un zei hoben bagroben Avneren in Chevron.</p>	<p>2SA 3:32 And they buried Avner in Chevron; and HaMelech lifted up his voice and wept at the kever of Avner; and kol HaAm wept.</p>
<p>אֹן דֵּר מֶלֶךְ הָאָט אויפֿגעהויבן זַיִן קוֹל, אֹן הָאָט געוויינט אויף אַבְנֵרֵס קֶבֶר, אֹן דָּאָס גֶּאָנְצֵע פֶּאָלֶק הָאָט מיטגעוויינט. אֹן דֵּר מֶלֶךְ הָאָט גֵּעֲקִלָּאָגֵט אויף אַבְנֵרֹן, אֹן הָאָט גֵּעֲזָאָגֵט: זָאָל אַבְנֵר</p>	<p>2SA 3:33 un der melech hot oifgehoiben zain kol, un hot geveint oif Avners keyver, un dos gantse folk hot mitgeveint. un der melech hot geklogt oif Avneren, un hot gezogt: zol Avner shtarben vi a nidertrechtiker shtarbt?</p>	<p>2SA 3:33 And in a dirge HaMelech lamented over Avner, and said, Died Avner as a naval (<i>fool</i>) dieth?</p>

<p>שטאַרבן ווי אַ נידערטרעכטיקער שטאַרבט? edit</p>		
<p>דיינע הענט זיינען נישט געבונדן געווען, און דיינע פֿיס נישט אין קייטן געשמידט; ווי מע פֿאַלט פֿאַר פֿאַרברעכער ביסטו געפֿאַלן. און דאָס גאַנצע פֿאַלק האָט ווידער געוויינט אויף אים. edit</p>	<p>2SA 3:34 daime hent zainen nisht gebunden geven, un daime fis nisht in keiten geshmidt; vi me falt far farbrecher bistu gefalen. un dos gantse folk hot vider geveint oif im.</p>	<p>2SA 3:34 Thy hands were not bound, nor thy raglayim put into fetters; as a man falleth before wicked men, so fellest thou. And kol HaAm wept again over him.</p>
<p>און דאָס גאַנצע פֿאַלק איז געקומען צו געבן עסן דִּודן ברויט ווען עס איז נאָך געווען טאָג, אָבער דִּוד האָט געשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: זאָל מיר אַלקים טאָן אַזוי און נאָך מער, אויב איך וועל פֿאַרזוכן ברויט אָדער עפעס וואָס עס איז, איידער די זון גייט אונטער! edit</p>	<p>2SA 3:35 un dos gantse folk iz gekumen tsu geben esen Doviden broit ven es iz noch geven tog, ober Dovid hot geshvoren, azoi tsu zogen: zol mir Elokim ton azoi un noch mer, oib ich vel farzuchen broit oder epes vos es iz, eider di zun geit unter!</p>	<p>2SA 3:35 And when kol HaAm came to cause Dovid to eat lechem while it was yet day, Dovid swore a shevua (oath) , saying, So do Elohim to me, and more also, if I taste lechem, or anything else, till the shemesh go down.</p>
<p>און דאָס גאַנצע פֿאַלק האָט געמערקט, און עס איז ווילגעפֿעלן אין זייערע אויגן; אַלץ וואָס דער מלך האָט געטאָן איז וווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון גאַנצן פֿאַלק. edit</p>	<p>2SA 3:36 un dos gantse folk hot gemerkt, un es iz voilgefelen in zeyere oigen; alts vos der melech hot geton iz voilgefelen in di oigen fun gantsen folk.</p>	<p>2SA 3:36 And kol HaAm took notice of it, and it pleased them; whatsoever HaMelech did pleased kol HaAm.</p>

<p>און דאָס גאַנצע פֿאָלק 2SA 3:37 און גאַנץ ישׂראֵל האָבן געוווּסט אין יענעם טאָג, אַז דאָס איז נישט געווען פֿון מלך, צו טייטן אַבְנֵר דעם זון פֿון נֵרָן. edit</p>	<p>2SA 3:37 un dos gantse folk un gants Yisroel hoben gevust in yenem tog, az dos iz nisht geven fun melech, tsu teiten Avner dem zun fun Neren.</p>	<p>2SA 3:37 For kol HaAm and kol Yisroel had da'as that day that it was not of HaMelech to murder Avner Ben Ner.</p>
<p>און דער מלך האָט 2SA 3:38 געזאָגט צו זיינע קנעכט: פֿאַר וואָר, איר דאַרפֿט וויסן, אַז אַ האַר און אַ גרויסער מאַן איז געפֿאַלן היינטיקן טאָג אין ישׂראֵל. edit</p>	<p>2SA 3:38 un der melech hot gezogt tsu zaine knecht: far vor, ir darft visen, az a Har un a groiser man iz gefalen haintiken tog in Yisroel.</p>	<p>2SA 3:38 And HaMelech said unto his avadim, Know ye not that there is sar and gadol fallen this day in Yisroel?</p>
<p>און איך בין היינט שוואַך, 2SA 3:39 און נאָר-וואָס געזאַלבת פֿאַר אַ מלך, און די דאָזיקע לייט, די זין פֿון צרויָהן, זיינען צו האַרט פֿאַר מיר. זאַל ה' באַצאָלן דעם שלעכטסטוער לויט זיין שלעכטיקייט. edit</p>	<p>2SA 3:39 un ich bin haint shvach, un nor-vos gezalbt far a melech, un di dozike lait, di zin fun Tzeruyahen, zainen tsu hart far mir. zol Hashem batsolen dem shlechtstuer loit zain shlechtikeit.</p>	<p>2SA 3:39 And I am this day weak, though moshuach melech <i>(being anointed king)</i> ; and these anashim the Bnei Tzeruyah are too harsh for me; HASHEM shall reward the doer of evil according to his ra'ah <i>(evil)</i> .</p>
<p>און שאולס זון האָט 2SA 4:1 געהערט, אַז אַבְנֵר איז אומגעקומען אין חֶבְרֹן, און זיינע הענט זיינען שלאָף געוואָרן, און גאַנץ ישׂראֵל זיינען דערשראָקן געוואָרן. edit</p>	<p>2SA 4:1 un Shauls zun hot gehert, az Avner iz umgekumen in Chevron, un zaine hent zainen shlof gevoren, un gants Yisroel zainen dershroken gevoren.</p>	<p>2SA 4:1 And when Ben Sha'ul heard that Avner was dead in Chevron, his hands fell limp; kol Yisroel became alarmed.</p>
<p>און שאולס זון האָט 2SA 4:2</p>	<p>2SA 4:2 un Shauls zun hot gehat tsvei hoiptlait fun machnus; der</p>	<p>2SA 4:2 And Ben Sha'ul had two anashim that were sarei</p>

<p>געהאַט צוויי הויפטלייט פֿון מחנות; דער נאָמען פֿון איינעם איז געווען בעַנָה, און דער נאָמען פֿון צווייטן רַכָב, זין פֿון רמון דעם באַרוֹתער, פֿון די קינדער פֿון בנימין; וואָרום אויך באַרוֹת ווערט גערעכנט צו בנימין; edit</p>	<p>nomen fun einem iz geven Baanah, un der nomen fun tsveiten Rechav, zin fun Rimmon dem beroter, fun di kinder fun Binyamin; vorem oich Beerot vert gerechnt tsu Binyamin;</p>	<p>gedudim (<i>captains of raiding parties</i>); the shem of the one was Ba'anah, and the shem of the other Rechav; these were the Bnei Rimmon HaBe'eroti, of the Bnei Binyamin: (for [the town of] Be'erot was reckoned as part of Binyamin.)</p>
<p>און די באַרוֹתער זיינען אַנטלאָפֿן קיין גִּתַּיִם, און זיינען דאָרטן געבליבן ווינער ביז אויף היינטיקן טאָג. edit</p>	<p>2SA 4:3 un di beroter zainen antlofen kein Gittayim, un zainen dorten gebliben voiner biz oif haintiken tog.</p>	<p>2SA 4:3 And the Be'eroti fled to Gittayim, and were sojourners there until this day.</p>
<p>און יהונָתן דער זון פֿון שָׁאוּלן האָט געהאַט אַ זון אַ לָאָמען אויף די פֿיס. ער איז געווען פֿינף יאָר אַלט, ווען די הערונג וועגן שָׁאוּלן און יהונָתנען איז אָנגעקומען פֿון יזְרְעֵאל. האָט אים זיין נאָם אויפֿגעהויבן און איז געלאָפֿן: איז, אין איר איילעניש צו אַנטלויפֿן, איז ער געפֿאַלן און איז הינקעדיק געוואָרן. און זיין נאָמען איז געווען מִפִּיבֹּשֶׁת. edit</p>	<p>2SA 4:4 un Yehonatan der zun fun Shaulen hot gehat a zun a lamen oif di fis. er iz geven finf yor alt, ven di herung vegen Shaulen un Yehonatanen iz ongekumen fun Yizreel. hot im zain Nom oifgehoiben un iz gelofen: iz, in ir ilenish tsu antloifen, iz er gefalen un iz hinkedik gevoren. un zain nomen iz geven Mephivoshet.</p>	<p>2SA 4:4 And Yonatan Ben Sha'ul had a ben that was nekheh raglayim (<i>lame in both feet</i>) . He was five years old when the news came of Sha'ul and Yonatan from Yizre'el (<i>Jezreel</i>) , and his nurse took him up, and fled; and it came to pass, as she made haste to flee, that he fell, and became lame, and shmo Mephivoshet.</p>
<p>זיינען געגאַנגען די זין פֿון רמון דעם באַרוֹתער, רַכָב און</p>	<p>2SA 4:5 zainen gegangen di zin fun Rimmon dem beroter, Rechav un Baanah, un ze zainen</p>	<p>2SA 4:5 And the Bnei Rimmon HaBe'eroti, Rechav and Ba'anah, went, and came about chom</p>

<p>בַּעֲנָה, און זיי זיינען געקומען אין דער היץ פֿון טאָג צום הויז פֿון איש-בוֹשֶׁת, בעת ער האָט געשלאָפֿן דעם מיטאָגשלאָף. edit</p>	<p>gekumen in der hits fun tog tsum hoiz fun ish-bosheten, beis er hot geshlafen dem mitogshlof.</p>	<p>hayom (<i>the heat of the day</i>) to the bais Ish-Boshet, who lay on a bed at tzahorayim (<i>noon</i>) .</p>
<p>2SA 4:6 און זיי זיינען אַרײַנגעגאַנגען אינעווייניק אין הויז ווי קויפֿער פֿון ווייץ, און האַבן אים געשלאָגן אין בויך; און רַכָּב און זײַן ברודער בַּעֲנָה זײַנען אַנטרונען געוואָרן. edit</p>	<p>2SA 4:6 un zeI zainen araingegangen ineveinik in hoiz vi koifer fun veits, un hoben im geschlogen in boich; un Rechav un zain bruder Baanah zainen antrunen gevoren.</p>	<p>2SA 4:6 And they came into the midst of the bais, as though they would have been getting chittim; and they stabbed him under the fifth rib; and Rechav and Ba'anah achiv (<i>his brother</i>) escaped.</p>
<p>2SA 4:7 און אז זיי זיינען אַרײַן אין הויז, ווען ער איז געלעגן אויף זײַן בעט אין זײַן שלאַפֿקאַמער, און האָבן אים געשלאָגן און געטייט, האָבן זיי אַפֿגעשניטן זײַן קאַפּ; און זיי האַבן גענומען זײַן קאַפּ, און זײַנען געגאַנגען מיטן וועג פֿון פֿלױז אַ גאַנצע נאַכט. edit</p>	<p>2SA 4:7 un az zeI zainen arain in hoiz, ven er iz gelegen oif zain bet in zain shlofkamer, un hoben im geschlogen un geteit, hoben zeI opgeshniten zain kop; un zeI hoben genumen zain kop, un zainen gegangen miten veg fun ploin a gantse nacht.</p>	<p>2SA 4:7 For when they had gone into the bais, he lay on his mittah (<i>bed</i>) in his chedar mishkav (<i>bedroom</i>) , and they stabbed him, and killed him, and beheaded him, and took his rosh, and got away through the derech HaAravah kol halailah.</p>
<p>2SA 4:8 און זיי האָבן געבראַכט דעם קאַפּ פֿון איש-בוֹשֶׁת צו דָּוִד קײַן חֶבְרוֹן, און זיי האָבן געזאָגט צום מלך: אָט איז דער קאַפּ פֿון איש-בוֹשֶׁת דעם זון פֿון שָׂאֹל דײַן פֿײַנט וואָס האַט געזוכט דײַן לעבן; און ה'</p>	<p>2SA 4:8 un zeI hoben gebracht dem kop fun ish-bosheten tsu Doviden kein Chevron, un zeI hoben gezogt tsum melech: ot iz der kop fun ish-boshet dem zun fun Shaul dain faint vos hot gezucht dain leben; un Hashem hot haintiken tog gegeben main Har dem melech a nekome on</p>	<p>2SA 4:8 And they brought the rosh Ish-Boshet unto Dovid at Chevron, and said to HaMelech, Hinei the rosh Ish-Boshet Ben Sha'ul thine oyev (<i>enemy</i>) , which sought thy nefesh; and HASHEM hath given nekamot (<i>vengeance</i>) against Sha'ul unto adoni HaMelech this day, and</p>

<p>הָאָט הַיִּנְטִיקן טאָג געגעבן מײַן האַר דעם מלך אַ נקמה אַן שאַולן און אַן זײַן זאַמען. edit</p>	<p>Shaulen un on zain zomen.</p>	<p>of his zera.</p>
<p>2SA 4:9 הָאָט דָּוִד געענטפֿערט רַכָּבָן און זײַן ברודער בַּעֲנָהָן, די זײַן פֿון רִמּוֹן דעם באַרוֹתֶּר, און ער האָט צו זיי געזאָגט: אַזוי ווי עס לעבט ה' וואָס הָאָט אויסגעלייזט מײַן זעל פֿון יעטוועדער צרה, edit</p>	<p>2SA 4:9 hot Dovid geentfert Rechaven un zain bruder Baanahen, di zin fun Rimmon dem beroter, un er hot tsu zei gezogt: azoi vi es lebt Hashem vos hot oisgeleizt main zel fun yetveder tsore,</p>	<p>2SA 4:9 And Dovid answered Rechav and Ba'anah achiv, the Bnei Rimmon HaBe'eroti, and said unto them, As HASHEM liveth, who hath padah <i>(ransomed, redeemed)</i> my nefesh out of kol tzarah,</p>
<p>2SA 4:10 אַז דער וואָס האָט מיר דערציילט, אַזוי צו זאָגן: זע, שאַול איז טויט, און ער איז געווען ווי אַ בשורה-ברענגער אין זײַנע אויגן, האָב איך אים אַנגענומען, און האָב אים געהרגעט אין ציקלג, אַנשטאַט וואָס איך זאָל אים געבן בשורה-געלט. edit</p>	<p>2SA 4:10 az der vos hot mir dertseilt, azoi tsu zogen: ze, Shaul iz toit, un er iz geven vi a besoire-brenger in zaine oigen, hob ich im ongenumen, un hob im geharget in tsiklag, anshtot vos ich zol im geben besoire- gelt.</p>	<p>2SA 4:10 When one told me, saying, Hinei, Sha'ul is dead, thinking he was like mevaser <i>(one who brings glad tidings, good news, evangelist)</i> , I took hold of him, and slaughtered him in Tziklag, who thought that I would have given him a reward for his besorah <i>(good news)</i> ;</p>
<p>2SA 4:11 הַיִּנְט ווי נאָך אַז מענטשן רשעים האָבן געהרגעט אַן אומשולדיקן מענטשן אין זײַן הויז אויף זײַן געלעגער, זאָל איך אַצונד נישט מאַנען זײַן בלוט פֿון אײַער האַנט, און אײַך אַפּראַמען פֿון דער ערד?</p>	<p>2SA 4:11 haint vi noch az mentshen reshoiem hoben geharget an umshuldiken mentshen in zain hoiz oif zain geleger, zol ich atsund nisht monen zain blut fun ier hant, un ich opramen fun der erd?</p>	<p>2SA 4:11 How much more, when anashim resha'im have slain an ish tzaddik in his own bais upon his mishkav <i>(bed)</i> ? Shall I not therefore now require his dahm of your yad, and take you away from HaAretz?</p>

<p style="text-align: right;">edit</p> <p>2SA 4:12 און דױד האָט באַפּוילן די יונגען, און זיי האָבן זיי געהרגעט, און אָפּגעהאַקט זייערע הענט און זייערע פֿיס, און זיי אויפֿגעהאַנגען ביים טײַך אין חֶבְרוֹן. און דעם קאַפֿ פֿון איש-בוֹשֶׁתן האָבן זיי גענומען און באַגראָבן אין דעם קבר פֿון אַבְנֵר און חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 4:12 un Dovid hot bafuilen di yungen, un zeı hoben zeı geharget, un opgehakt zeyere hent un zeyere fis, un zeı oifgehongen baim taich in Chevron. un dem kop fun ish-bosheten hoben zeı genumen un bagroben in dem keyver fun Avneren in Chevron.</p>	<p>2SA 4:12 And Dovid commanded his ne'arim (<i>young men</i>), and they slaughtered them, and cut off their yadayim and their raglayim, and hung them up over the berekhah (<i>pool</i>) in Chevron. But they took the rosh Ish-Boshet, and buried it in the kever of Avner in Chevron.</p>
<p>2SA 5:1 און אלע שבֿטים פֿון ישֿראֵל זײַנען געקומען צו דודן קײן חֶבְרוֹן, און זיי האָבן געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: דײַן בײַן און דײַן פֿלײש זײַנען מײַר. edit</p>	<p>2SA 5:1 un ale shvotim fun Yisroel zainen gekumen tsu Doviden kein Chevron, un zeı hoben gezogt, azoi tsu zogen: dain bein un dain fleish zainen mir.</p>	<p>2SA 5:1 Then came kol Shivtei Yisroel to Dovid unto Chevron, and spoke, saying, Hineni, we are thy etzem and thy basar.</p>
<p>2SA 5:2 נאָך נעכטן און נאָך אייערנעכטן, אַז שאול איז געווען מלך איבער אונדז, ביסט דו געווען דער וואָס האָט אַרויסגעפֿירט און אַרײַנגעפֿירט ישֿראֵל. און ה' האָט צו דיר געזאָגט: דו זאָלסט פֿיטערן מײַן פֿאַלק, ישֿראֵל, און דו זאָלסט זײַן אַ פֿירשט איבער ישֿראֵל. edit</p>	<p>2SA 5:2 noch nechten un noch eyernechten, az Shaul iz geven melech iber undz, bist du geven der vos hot aroisgefirt un araingefirt Yisroel. un Hashem hot tsu dir gezogt: du zolst fiteren main folk, Yisroel, un du zolst zain a firsht iber Yisroel.</p>	<p>2SA 5:2 Also in time past, when Sha'ul was melech over us, thou wast he that didst lead out and brought in Yisroel; and HASHEM said to thee, Thou shalt feed My people Yisroel, and thou shalt become Nagid over Yisroel.</p>
<p>2SA 5:3 און אלע עלטסטע פֿון ישֿראֵל זײַנען געקומען צום</p>	<p>2SA 5:3 un ale eltste fun Yisroel zainen gekumen tsum melech</p>	<p>2SA 5:3 So all the zekenim of Yisroel came to HaMelech at</p>

<p>מלך קיין חֶבְרוֹן, און דער מלך דָּוִד הָאָט זיי געשלאָסן {כרת} אַ בְּרִית אין חֶבְרוֹן פֶּאַר ה', און זיי האָבן געזאַלֶבֶט דָּוִד פֶּאַר אַ מלך איבער יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>kein Chevron, un der melech Dovid hot zei geshlosen a bris in Chevron far Hashem, un zei hoben gezalbt Doviden far a melech iber Yisroel.</p>	<p>Chevron; and Dovid HaMelech cut a Brit with them in Chevron before HASHEM ; v'yimshechu <i>(and they anointed)</i> Dovid Melech Yisroel.</p>
<p>2SA 5:4 דרייסיק יאָר איז דָּוִד אַלט געווען ווען ער איז געוואָרן מלך; פֶּערציק יאָר הָאָט ער געקיניגט. edit</p>	<p>2SA 5:4 draisik yor iz Dovid alt geven ven er iz gevoren melech; fertsik yor hot er gekinigt.</p>	<p>2SA 5:4 Dovid was in age shloshim shanah when he began to reign, and he reigned arba'im shanim.</p>
<p>2SA 5:5 אין חֶבְרוֹן הָאָט ער געקיניגט איבער יהודה זיבן יאָר און זעקס חדשים, און אין ירושָׁלַיִם הָאָט ער געקיניגט דריי און דרייסיק יאָר איבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל און יהודה. edit</p>	<p>2SA 5:5 in Chevron hot er gekinigt iber Yehudah ziben yor un zeks Chodeshim, un in Yerusholayim hot er gekinigt drai un draisik yor iber gants Yisroel un Yehudah.</p>	<p>2SA 5:5 In Chevron he reigned over Yehudah sheva shanim and shishah chodashim; and in Yerushalayim he reigned shloshim v'shalosh shanah over kol Yisroel and Yehudah.</p>
<p>2SA 5:6 און דער מלך איז געגאַנגען מיט זיינע מענטשן, קיין ירושָׁלַיִם אויף דעם יבֹּסִי, דעם באַווינער פֿון לאַנד. האָבן זיי געזאָגט צו דָּוִד, אַזוי צו זאָגן: וועסט אַהער נישט קומען סײַדן וועסט אָפּטאַן די בלינדע און די הינקעדיקע; אַזוי צו זאָגן: דָּוִד קען אַהער נישט קומען. edit</p>	<p>2SA 5:6 un der melech iz gegangen mit zaine mentshen kein Yerusholayim oif dem Yevusi, dem bavoiner fun land. hoben zei gezogt tsu Doviden, azoi tsu zogen: vest aher nisht kumen saiden vest opton di blinde un di hinkedike; azoi tsu zogen: Dovid ken aher nisht kumen.</p>	<p>2SA 5:6 And HaMelech and his anashim went to Yerushalayim unto the Yevusi, the inhabitants of the land; which spoke unto Dovid, saying, Thou shalt not come in here; but the ivrim <i>(blind ones)</i> and the pisechim <i>(lame ones)</i> shall repel thee; thinking, Dovid cannot come in here.</p>

<p>אָבער דָּוִד הָאָט 2SA 5:7 באַצווונגען די פֿעסטונג פֿון צִיּוֹן, דאָס איז דָּוִדס-שטאָט. edit</p>	<p>2SA 5:7 ober Dovid hot batsvungen di festung fun Tsiyon, dos iz Dovids-shtot.</p>	<p>2SA 5:7 Nevertheless Dovid captured the Metzudat Tziyon <i>(Fortress of Zion)</i> ; the same is Ir Dovid <i>(City of Dovid)</i> .</p>
<p>2SA 5:8 און דָּוִד הָאָט געזאָגט אין יענעם טאָג: ווער נאָר עס וועט שלאָגן דעם יבֿוֹסִי, און וועט צוקומען צו דער וואַסעררִינע, און [אָפּטאָן] די הינקעדיקע און די בלינדע, די פֿאַרהאַסטע פֿון דָּוִדס זעל. דערום זאָגט מען: אַ בלינדער און אַ הינקעדיקער איז דאָ; מע קען נישט אַרײַן אין הויז. edit</p>	<p>2SA 5:8 un Dovid hot gezogt in yenem tog: ver nor es vet shlogen dem Yevusi, un vet tsukumen tsu der vaserrine, un [opton] di hinkedike un di blinde, di farhaste fun Dovids zel. derum zagt men: a blinder un a hinkediker iz do; me ken nisht arain in hoiz.</p>	<p>2SA 5:8 And Dovid said on that day, Anyone that striketh the Yevusi will have to reach the water shaft, the pisechim and the ivrim whom the nefesh Dovid hates; thus the saying... The ivver and the piseach are here, he will not enter the bais.</p>
<p>2SA 5:9 און דָּוִד הָאָט זיך באַזעצט אין דער פֿעסטונג, און ער הָאָט זי גערופֿן דָּוִדס-שטאָט; edit</p>	<p>2SA 5:9 un Dovid hot zich bazetst in der festung, un er hot zi gerufen Dovids-shtot;</p>	<p>2SA 5:9 So Dovid dwelt in the Metzudah, and called it Ir Dovid. And Dovid built [Ir Dovid] all around from Millo and inward.</p>
<p>2SA 5:10 און דָּוִד הָאָט פֿאַרבוֹיט רונד אַרום פֿון מלוא און אינעווייניק צו. און דָּוִד איז געוואָרן אַלץ גרעסער, און ה' אלוקי צבֿאות איז געווען מיט אײַם. edit</p>	<p>2SA 5:10 un Dovid hot farboit rund arum fun mlu un ineveinik tsu. un Dovid iz gevoren alts greser, un Hashem Elochei tsboot iz geven mit im.</p>	<p>2SA 5:10 And Dovid went on, and grew gadol, and HASHEM Elohei Tzva'os was with him.</p>
<p>2SA 5:11 און חירם דער מלך פֿון צור הָאָט געשיקט שלוחים צו</p>	<p>2SA 5:11 un Churam der melech fun Tzor hot geshikt shluchim tsu Doviden mit tsederholts un</p>	<p>2SA 5:11 And Chiram Melech Tzor sent malachim to Dovid, and cedar trees, and charashim of</p>

<p>דָּוִד מִיֵּט צַעֲדֵרֵהָאֶלֶךְ אֹן הָאֶלְצַמֵּי־נִסְטֵרִס אֹן שְׂטֵי־נִמֵּי־נִסְטֵרִס, אֹן זֵי הָאֶבֶן גַּעֲבוּיֵט אֶ הוּיז פֶּאָר דָּוִד. edit</p>	<p>holtsmainsters un shteinmainsters, un zei hoben geboit a hoiz far Doviden.</p>	<p>etz (<i>carpenters</i>) and charashim of even (<i>stone masons</i>) kir (<i>wall, i.e., masons of wall stones</i>) ; and they built Dovid a Bais (<i>Palace</i>) .</p>
<p>אֹן דָּוִד הָאָט גַּעוּוּסֵט אֹז ה' הָאָט אִים בִּאֶפְעִס־טִיקֵט פֶּאָר אֶ מֶלֶךְ אִיבַעַר יִשְׂרָאֵל, אֹן אֹז עַר הָאָט דַּעֲרַהוּיבֵן זֵיִן מִלּוּכָה פֹון וועגן זֵיִן פֶּאָלֶק יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>2SA 5:12 un Dovid hot gevust az Hashem hot im bafestikt far a melech iber Yisroel, un az er hot derhoiben zain meluche fun vegen zain folk Yisroel.</p>	<p>2SA 5:12 And Dovid had da'as that HASHEM had established him Melech Yisroel, and that he had exalted his mamlachah for the sake of His people Yisroel.</p>
<p>אֹן דָּוִד הָאָט גַּענוֹמַען נֶאָד קַעפֿסוּוּיִיבַעַר אֹן וּוּיִיבַעַר פֹון יְרוּשָׁלַיִם נֶאָד זֵיִן קוֹמַען פֹון חֶבְרוֹן, אֹן בֵּי דָּוִד זֵיִנַען גַּעבֶּאָרֵן גַּעוּוּאָרֵן נֶאָד זֵין אֹן טַעכֿטַעַר. edit</p>	<p>2SA 5:13 un Dovid hot genumen noch kepsvaiber un vaiber fun Yerusholayim noch zain kumen fun Chevron, un bai Doviden zainen geboren gevoren noch zin un techter.</p>	<p>2SA 5:13 And Dovid took him more pilagshim and nashim out of Yerushalayim after he was come from Chevron; and there were more banim and banot born to Dovid.</p>
<p>אֹן דָּאָס זֵיִנַען דִי נַעמַען פֹון דִי וואָס זֵיִנַען אִים גַּעבֶּאָרֵן גַּעוּוּאָרֵן אִין יְרוּשָׁלַיִם: שְׁמוּעַ, אֹן שׁוֹבֵב, אֹן נְתָן, אֹן שְׁלֹמֹה; edit</p>	<p>2SA 5:14 un dos zainen di nemen fun di vos zainen im geboren gevoren in Yerusholayim: Shammua, un Shovav, un Natan, un Shelomo;</p>	<p>2SA 5:14 And these are the shmot of those that were born unto him in Yerushalayim: Shammua, and Shovav, and Natan, and Sh'lomo,</p>
<p>אֹן יִבְחָר, אֹן אֶלִישׁוּעַ, אֹן נְפֶגַג, אֹן יָפִיעַ; edit</p>	<p>2SA 5:15 un Yivchar, un Elishua, un Nepheg, un Yaphia;</p>	<p>2SA 5:15 Yivchar also, and Elishua, and Nepheg, and Yaphia,</p>
<p>אֹן אֶלִישָׁמַע, אֹן אֶלִיפֶלַעַט, אֹן אֶלִיפֶלַט. edit</p>	<p>2SA 5:16 un Elishama, un Elyada, un Eliphelet.</p>	<p>2SA 5:16 And Elishama, and Elyada, and Eliphelet.</p>

<p>און די פלשתים האָבן 2SA 5:17 געהערט אז מע האָט געזאַלֶבֶט דָּוִדן פֿאַר אַ מלך איבער יִשְׂרָאֵל, און אַלע פלשתים זיינען אַרױפֿגעגאַנגען צו זוכן דָּוִדן. האָט דָּוִד דערהערט, און ער האָט אַראָפֿגענידערט צו דער פֿעסטונג. edit</p>	<p>2SA 5:17 un di Peleshetim hoben gehert az me hot gezalbt Doviden far a melech iber Yisroel, un ale Peleshetim zainen aroifgegangen tsu zuchen Doviden. hot Dovid derhert, un er hot aropgenidert tsu der festung.</p>	<p>2SA 5:17 But when the Pelishtim heard that they had mashechu (anoointed) Dovid Melech over Yisroel, all the Pelishtim came up to seek Dovid; but Dovid heard of it, and went down to the metzudah (stronghold) .</p>
<p>און די פלשתים זיינען געקומען, און האָבן זיך פֿאַרשפּרײט אין טאַל רפֿאים. edit</p>	<p>2SA 5:18 un di Peleshetim zainen gekumen, un hoben zich farshpreit in tal Rephaim.</p>	<p>2SA 5:18 The Pelishtim also came and spread themselves in the Emek Repha'im.</p>
<p>הָאָט דָּוִד געפֿרעגט בײַ ה', אַזױ צו זאַגן: זאַל אײך אַרױפֿגיין אַקעגן די פלשתים? וועסטו זיי געבן אין מיין האַנט? האָט ה' געזאַגט צו דָּוִדן: גײ אַרױף וואַרום געבן וועל אײך געבן די פלשתים אין דיין האַנט. edit</p>	<p>2SA 5:19 hot Dovid gefregt bai Hashem, azoi tsu zogen: zol ich aroifgein akegen di Peleshetim? vestu zei geben in main hant? hot Hashem gezogt tsu Doviden: gei aroifblikendik vorem geben vel ich geben di Peleshetim in dain hant.</p>	<p>2SA 5:19 And Dovid inquired of HASHEM , saying, Shall I go up against the Pelishtim? Wilt Thou deliver them into mine yad? And HASHEM said unto Dovid, Go up; for I will doubtless deliver the Pelishtim into thine yad.</p>
<p>איז דָּוִד געקומען אין בַּעַל-פֶּרְצִים, און דָּוִד האָט זיי דאַרטן געשלאָגן, און ער האָט געזאַגט: ה' האָט דורכגעבראַכן מייןע פֿײַנט פֿאַר מיר, אַזױ ווי אַ דורכבראַך פֿון וואַסער. דערום</p>	<p>2SA 5:20 iz Dovid gekumen in Baal- Peratzim, un Dovid hot zei dorten geshlogen, un er hot gezogt: Hashem hot durchgebrochen maine faint far mir, azoi vi a durchbroch fun vaser. derum hot men gerufen dem nomen fun yenem ort Baal- Peratzim.</p>	<p>2SA 5:20 So Dovid came to Ba'al- Peratzim, and Dovid struck them there, and said, HASHEM hath paratz (broken out) upon mine enemies before me, as of peretz mayim. Therefore he called the shem of that place Ba'al-Peratzim.</p>

<p>הָאָט מען גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט בַּעַל-פְּרָצִים. edit</p>		
<p>און זיי האָבן דאָרטן 2SA 5:21 איבערגעלאָזט זייערע געצנבילדער, און דָּוִד און זיינע מענטשן האָבן זיי אוועקגעטראָגן. edit</p>	<p>2SA 5:21 un zei hoben dorten ibergelozt zeyere getsnbilder, un Dovid un zaine mentshen hoben ze avekgetrogen.</p>	<p>2SA 5:21 And there they left their atzabim, and Dovid and his anashim burned them.</p>
<p>און די פֿלשתיים זיינען ווידער אַ מאָל אַרויפֿגעקומען, און האָבן זיך פֿאַרשפּרייט אין טאָל רפֿאים. edit</p>	<p>2SA 5:22 un di Peleshetim zainen vider a mol aroifgekumen, un hoben zich farshpreit in tal Rephaim.</p>	<p>2SA 5:22 And the Pelishtim came up yet again, and spread themselves out in the Emek Repha'im.</p>
<p>הָאָט דָּוִד געפֿרעגט ביי ה', און ער האָט געזאָגט: זאָלסט נישט אַרויפֿגיין; דריי זיך אויס הינטער זיי, און זאָלסט קומען אויף זיי פֿון אַקעגן די מוילבערביימער. edit</p>	<p>2SA 5:23 hot Dovid gefregt bai Hashem, un er hot gezogt: zolst nisht aroifgein; drai zich ois hinter ze, un zolst kumen oif zei fun akegen di moilberbeimer.</p>	<p>2SA 5:23 And when Dovid inquired of HASHEM , He said, Thou shalt not go up; but circle around behind them, and come upon them opposite the mulberry trees.</p>
<p>און עס וועט זיין, אַז דו הערסט אַ גערויש פֿון טריט אין די שפיצן פֿון די מוילבערביימער, דענצמאָל זאָלסטו איילן, וואָרום דענצמאָל איז ה' אַרויסגעגאַנגען דיר פֿאַרויס, צו שלאָגן אין דעם לאַגער פֿון די פֿלשתיים. edit</p>	<p>2SA 5:24 un es vet zain, az du herst a geroish fun trit in di shpitsen fun di moilberbeimer, dentsmol zolstu ilen, vorem dentsmol iz Hashem aroisgegangen dir foroish, tsu shlogen in dem lager fun di Peleshetim.</p>	<p>2SA 5:24 And let it be, when thou hearest the sound of marching in the tops of the mulberry trees, that then thou shalt bestir thyself; for then shall HASHEM go out before thee, to strike the machaneh of the Pelishtim.</p>

<p>און דוד האט אזוי געטאָן 2SA 5:25 – אזוי ווי ה' האָט אים באַפּוילן, און ער האָט געשלאָגן די פּלשתיים פֿון גֵבֶע ביז דו קומסט קיין גֵזֶר. edit</p>	<p>2SA 5:25 un Dovid hot azoi geton – azoi vi Hashem hot im bafoilen, un er hot geshlogen di Peleshetim fun Geva biz du kumst kein Gezer.</p>	<p>2SA 5:25 And Dovid did so, as HASHEM had commanded him; and struck the Pelishtim from Geva until thou come to Gezer.</p>
<p>און דוד האָט ווידער 2SA 6:1 איינגעזאַמלט אַלע געקליבענע אין ישׂראֵל, דרייסיק טויזנט מאַן. edit</p>	<p>2SA 6:1 un Dovid hot vider ingezamlt ale geklibene in Yisroel, draisik toizent man.</p>	<p>2SA 6:1 Again, Dovid gathered together kol bachur b'Yisroel, shloshim elef.</p>
<p>און דוד איז 2SA 6:2 אויפגעשטאַנען און איז געגאַנגען מיט דעם גאַנצן פֿאָלק וואָס מיט אים פֿון בְּעַל־יְהוּדָה, אַרױפֿצױברענגען פֿון דאָרטן דעם אָרון פֿון האַלקים, וואָס אויף אים ווערט גערופֿן דער נאָמען – דער נאָמען פֿון ה' צבֿאות וואָס זיצט אויף די פּרוֹבִים. edit</p>	<p>2SA 6:2 un Dovid iz oifgeshtanen un iz gegangen mit dem gantsen folk vos mit im fun Baale-Yehudah, aroifsubrengen fun dorten dem oren fun HaElokim, vos oif im vert gerufen der nomen – der nomen fun Hashem tsboot vos zitst oif di Keruvim.</p>	<p>2SA 6:2 And Dovid arose, and went with kol HaAm that were with him from Ba'ale-Yehudah, to bring up from there the Aron HaElohim which is called by the Shem; the Shem HASHEM Tzva'os that is enthroned on the keruvim is upon it.</p>
<p>און זיי האָבן 2SA 6:3 אַרױפֿגעלייגט דעם אָרון פֿון האַלקים אויף אַ נײַעם וואָגן, און האָבן אים אַװעקגענומען פֿון אַבִּינֶדָבס הויז וואָס אין גֵבֶע. און עוזָא און אַחיו די זין פֿון אַבִּינֶדָבן האָבן געפֿירט דעם נײַעם וואָגן. edit</p>	<p>2SA 6:3 un zei hoben aroifgeleigt dem oren fun HaElokim oif a naiem vagen, un hoben im avekgenumen fun Avinadavs hoiz vos in Givah. un euzo un Achyo di zin fun Avinadaven hoben gefirt dem naiem vagen.</p>	<p>2SA 6:3 And they set the Aron HaElohim upon an agalah chadashah (<i>new wagon, cart</i>), and brought it out of the bais of Avinadav that was in Giv'ah; and Uzza and Achyo, the Bnei Avinadav, guided the agalah chadashah.</p>

<p>און אז זיי האָבן אים 2SA 6:4 אָוועקגענומען פֿון אַבִּינָדָבס הויז וואָס אין גִבְעָה, מיט דעם אַרֹן פֿון האַלְקִים, איז אַחִיו געגאַנגען פֿאַרויס פֿאַרן אַרֹן. edit</p>	<p>2SA 6:4 un az zei hoben im avekgenumen fun Avinadavs hoiz vos in Givah, mit dem oren fun HaElokim, iz Achyo gegangen forois faran oren.</p>	<p>2SA 6:4 And they brought it out of the bais Avinadav which was at Giv'ah, with the Aron HaElohim; and Achyo walked before the Aron.</p>
<p>און דוד און דאָס גאַנצע 2SA 6:5 הויז פֿון ישְׂרָאֵל האָבן געשפּילט פֿאַר ה' אויף אַלערליי [כלי-זָמֶר פֿון] ציפּרעסנֶהאַלץ, און אויף האַרפֿן, און אויף גיטאַרן, און אויף פּוֹיקֶן, און אויף קלעפּערלעך, און אויף צימבלען. edit</p>	<p>2SA 6:5 un Dovid un dos gantse hoiz fun Yisroel hoben geshpilt far Hashem oif alerlei [keile- zemer fun] tsipresnholts, un oif harfen, un oif gitaren, un oif poiken, un oif kleperlech, un oif tsimblen.</p>	<p>2SA 6:5 And Dovid and all Bais Yisroel rejoiced before HASHEM on all manner of instruments made of cypress, even on kinnorot, on nevalim (lyres), on tambourines, on castanets, and on cymbals.</p>
<p>און ווי זיי זיינען געקומען 2SA 6:6 ביזן שייער פֿון נָכוֹן, האָט עוּזָאָ אויסגעשטרעקט זיין האַנט צום אַרֹן פֿון האַלְקִים, און האָט אים אָנגענומען, וואָרום די רינדער האָבן אים אַראָפּגערוקט. edit</p>	<p>2SA 6:6 un vi zei zainen gekumen bizen shaier fun nochun, hot euzo oisgeshtrekt zain hant tsum oren fun HaElokim, un hot im ongenumen, vorem di rinder hoben im aropgerukt.</p>	<p>2SA 6:6 And when they came to goren Nakhon, Uzza reached forth to the Aron HaElohim, and took hold of it; for the ox tilted it.</p>
<p>הָאֵט דער צאַרן {אַף} פֿון 2SA 6:7 ה' געגרימט אויף עוּזָהָן, און ה' הָאֵט אים דאַרטן געשלאָגן פֿאַר דעם פֿאַרזע. און ער איז דאַרטן געשטאַרבן לעבן דעם</p>	<p>2SA 6:7 hot der tsoren fun Hashem gegrimt oif euzohen, un Hashem hot im dorten geschlogen far dem farze. un er iz dorten geshtorben leben dem oren fun HaElokim.</p>	<p>2SA 6:7 And the Af HASHEM was kindled against Uzzah; and HaElohim struck him down there for the shal (error); and there he died by the Aron HaElohim.</p>

<p>אַרֹן פֿון האַלקים. edit</p>		
<p>2SA 6:8 און דָּוִדן הָאָט געערגערט פֿאַר וואָס ה' הָאָט געבראַכט אַ בראַך אויף עוּזָה. און מע רוֹפֵט יענעם אָרט פֿרֶץ-עוּזָה ביז אויף היינטיקן טאָג. edit</p>	<p>2SA 6:8 un Doviden hot geergert far vos Hashem hot gebracht a broch oif euzohen. un me ruft yenem ort Peretz-euzoh biz oif haintiken tog.</p>	<p>2SA 6:8 And Dovid burned with anger, because HASHEM had made a peretz (outburst), breaking out upon Uzzah; and he called the shem of the makom (place) Peretz-Uzzah, which is what it is called to this day.</p>
<p>2SA 6:9 און דָּוִד הָאָט מורא געהאַט פֿאַר ה' יענעם טאָג, און ער הָאָט געזאָגט: ווי אַזוי זאָל דער אַרֹן פֿון ה' קומען צו מיר? edit</p>	<p>2SA 6:9 un Dovid hot moire gehat far Hashem yenem tog, un er hot gezogt: vi azoi zol der oren fun Hashem kumen tsu mir?</p>	<p>2SA 6:9 And Dovid was afraid of HASHEM that day, and said, How can the Aron HASHEM come to me?</p>
<p>2SA 6:10 און דָּוִד הָאָט נישט געוואָלט אָפקערן דעם אַרֹן פֿון ה' צו זיך אין דָּוִדס-שטאָט, און דָּוִד הָאָט אים אָפּגעפֿירט צו דעם הויז פֿון עוֹבֵד-אָדוּמען פֿון גַּת. edit</p>	<p>2SA 6:10 un Dovid hot nisht gevolt opkieren dem oren fun Hashem tsu zich in Dovid's-shtot, un Dovid hot im opgefirt tsu dem hoiz fun Oved-edomen fun Gat.</p>	<p>2SA 6:10 So Dovid would not move the Aron HASHEM unto him in Ir Dovid; but Dovid carried it aside into the bais Oved-Edom the Gitti.</p>
<p>2SA 6:11 און דער אַרֹן פֿון ה' איז געבליבן אין הויז פֿון עוֹבֵד- אָדוּמען פֿון גַּת דריי חדשים. און ה' הָאָט געבענטשט עוֹבֵד- אָדוּמען און זיין גאַנץ הויז. edit</p>	<p>2SA 6:11 un der oren fun Hashem iz gebliben in hoiz fun Oved- edomen fun Gat drai Chodeshim. un Hashem hot gebentsht Oved-edomen un zain gants hoiz.</p>	<p>2SA 6:11 And the Aron HASHEM remained in the bais Oved- Edom the Gitti three months; and HASHEM blessed Oved- Edom, and all his bais.</p>
<p>2SA 6:12 איז דערציילט געוואָרן דעם מלך דָּוִדן, אַזוי צו זאָגן: ה' הָאָט געבענטשט דאָס הויז</p>	<p>2SA 6:12 iz dertseilt gevoren dem melech Doviden, azoi tsu zogen: Hashem hot gebentsht dos hoiz fun Oved-edomen un alts vos</p>	<p>2SA 6:12 And it was told Dovid HaMelech, saying, HASHEM hath blessed the bais Oved- Edom, and all that pertaineth</p>

<p>פֿון עוֹבֵד-אֲדוֹמֵן און אֵלֶךְ וּוָאס געהערט צו אים, פֿון וועגן דעם אָרון פֿון האַלקים. איז דָּוִד געגאַנגען, און האָט אַרויפֿגעבראַכט דעם אָרון פֿון האַלקים פֿון עוֹבֵד-אֲדוֹמֵס הויז אין דָּוִדס-שטאָט, מיט אַ שִׂמְחָה. edit</p>	<p>gehert tsu im, fun vegen dem oren fun HaElokim. iz Dovid gegangen, un hot aroifgebracht dem oren fun HaElokim fun Oved-Adams hoiz in Dovid's- shtot, mit a simcha.</p>	<p>unto him, because of the Aron HaElohim. So Dovid went and brought up the Aron HaElohim from the bais Oved-Edom into Ir Dovid with simchah.</p>
<p>און עס איז געווען, ווי די טרעגערס פֿון דעם אָרון פֿון ה' זיינען אָפּגעגאַנגען זעקס טריט, אַזוי האָט ער געשלאַכט אַן אַקס און אַ געשטאַפט רינד. edit</p>	<p>2SA 6:13 un es iz geven, vi di tregers fun dem oren fun Hashem zainen opgegangen zeks trit, azoi hot er geshlacht an oks un a geshtopt rind.</p>	<p>2SA 6:13 And it was so, that when they that nosei Aron HASHEM (<i>carried the Aron HaShem</i>) had gone six steps, he sacrificed ox and fattened calf.</p>
<p>און דָּוִד האָט געטאַנצט מיטן גאַנצן כּוֹחַ פֿאַר ה'; און דָּוִד איז געווען אָנגעגורט אין אַ ליינענעם אֵפּוֹד. edit</p>	<p>2SA 6:14 un Dovid hot getonst miten gantsen koiech far Hashem; un Dovid iz geven ongegurt in a lainenem Ephod.</p>	<p>2SA 6:14 And Dovid danced before HASHEM with kol oz; and Dovid was girded with an ephod bad (<i>linen ephod</i>) .</p>
<p>און דָּוִד און דאָס גאַנצע הויז פֿון ישְׂרָאֵל, האָבן אַרויפֿגעבראַכט דעם אָרון פֿון ה' מיט שאַלונג און מיט אַ קוֹל פֿון שוֹפֵר. edit</p>	<p>2SA 6:15 un Dovid un dos gantse hoiz fun Yisroel, hoben aroifgebracht dem oren fun Hashem mit shalung un mit a kol fun shoifer.</p>	<p>2SA 6:15 So Dovid and kol Bais Yisroel brought up the Aron HASHEM with ter'uah (<i>shout</i>) and with the sound of the shofar.</p>
<p>און עס איז געווען, ווי דער אָרון פֿון ה' איז געקומען אין דָּוִדס-שטאָט, אַזוי האָט</p>	<p>2SA 6:16 un es iz geven, vi der oren fun Hashem iz gekumen in Dovid's-shtot, azoi hot Michal di tochter fun Shaulen aroisgekukt</p>	<p>2SA 6:16 And as the Aron HASHEM came into Ir Dovid, Michal Bat Sha'ul looked through a chalon (<i>window</i>) , and saw Dovid</p>

<p>מִיכַל דִּי טֶאֶכְטֶער פֿון שְׂאוּלוֹן אָרויסגעקוקט דורכן פֿענצטער, און האָט געזען דעם מלך דָּוִד טאַנצן און שפּרינגען פֿאַר ה', און זי האָט אִים פֿאַראַכט {בזה} אין איר האַרצן. edit</p>	<p>durchen fentster, un hot gezen dem melech Doviden tantsen un shpringen far Hashem, un zi hot im faracht in ir hartsen.</p>	<p>HaMelech leaping and dancing before HASHEM ; and she despised him in her lev.</p>
<p>2SA 6:17 און זיי האָבן געבראַכט דעם אָרון פֿון ה', און האָבן אִים אָוועקגעשטעלט אויף זיין אָרט, אין דעם געצעלט וואָס דָּוִד האָט פֿאַר אִים אויפֿגעשטעלט. און דָּוִד האָט אויפֿגעבראַכט בראַנדאָפֿער {עֹלָה} און פֿרידאָפֿער {זֶבַח שְׁלָמִים} פֿאַר ה'. edit</p>	<p>2SA 6:17 un zeı hoben gebracht dem oren fun Hashem, un hoben im avekgeshtelt oif zain ort, in dem getselt vos Dovid hot far im oifgeshtelt. un Dovid hot oifgebracht brandopfer un fridopfer far Hashem.</p>	<p>2SA 6:17 And they brought in the Aron HASHEM , and set it in its makom, inside the ohel that Dovid had pitched for it; and Dovid offered olot (<i>burnt offerings</i>) and shelamim (<i>peace offerings</i>) before HASHEM .</p>
<p>2SA 6:18 און אַז דָּוִד האָט געענדיקט אויפֿברענגען די בראַנדאָפֿער {עֹלָה} און די פֿרידאָפֿער {זֶבַח שְׁלָמִים}, האָט ער געבענטשט דאָס פֿאַלק אין דעם נאַמען פֿון ה' צבֿאות. edit</p>	<p>2SA 6:18 un az Dovid hot geendikt oifbrenge di brandopfer un di fridopfer, hot er gebentsht dos folk in dem nomen fun Hashem tsboot.</p>	<p>2SA 6:18 And as soon as Dovid had made an end of offering the olah (<i>burnt offering</i>) and the shelamim (<i>peace offering</i>) , he made brocha on HaAm b'Shem HASHEM Tzva'os.</p>
<p>2SA 6:19 און ער האָט אויסגעטיילט דעם גאַנצן פֿאַלק, דעם גאַנצן המון פֿון יִשְׂרָאֵל, פֿון אַ מאַן ביז אַ פֿרוי,</p>	<p>2SA 6:19 un er hot oisgeteilt dem gantsen folk, dem gantsen hamon fun Yisroel, fun a man biz a froi, itlechen a chle broit, un a Chelek fleish, un a</p>	<p>2SA 6:19 And he apportioned among kol HaAm, even among kol hamon Yisroel, to isha as well as ish, to every one challat, lechem, a portion of meat, and</p>

<p>איטלעכן אַ חלה ברויט, און אַ חלק פֿלייש, און אַ ראַזינקעקוכן. און דאָס גאַנצע פֿאַלק איז געגאַנגען איטלעכער צו זיין הויז. edit</p>	<p>rozinkekuchen. un dos gantse folk iz gegangen itlecher tsu zain hoiz.</p>	<p>a raisin cake. So kol HaAm departed, each to his bais.</p>
<p>און דוד האָט זיך 2SA 6:20 אומגעקערט צו בענטשן זיין הויזגעזינט. איז מיכל די טאָכטער פֿון שאולן אַרויסגעגאַנגען דודן אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: וואָס פֿאַר אַ כבוד האָט זיך היינט אָנגעטאָן דער מלך פֿון ישׂראַל, ווען ער האָט זיך היינט אָפּגעדעקט פֿאַר די אויגן פֿון די דינסטן פֿון זיינע קנעכט, אַזוי ווי אָפּדעקן דעקט זיך אָפּ איינער פֿון די נישטווערטיקע! edit</p>	<p>2SA 6:20 un Dovid hot zich umgekert tsu bentshen zain hoizgezint. iz Michal di tochter fun Shaulen aroisgegangen Doviden antgegen, un hot gezogt: vos far a koved hot zich haint ongeton der melech fun Yisroel, ven er hot zich haint opgedekt far di oigen fun di dinsten fun zaine knecht, azoi vi opdeken dekt zich op einer fun di nishtvertike!</p>	<p>2SA 6:20 Then Dovid returned to make brocha on his bais. And Michal Bat Sha'ul came out to meet Dovid, and said, How distinguished was the Melech Yisroel today, who disrobed today in the eyes of the amehot (<i>handmaids</i>) of his avadim, as one of the rekim (<i>vain, empty fellows, indecent boors</i>) shamelessly uncovereth himself!</p>
<p>האָט דוד געזאָגט צו מיכלען: פֿאַר ה' וואָס האָט אויסדערוויילט מיך איידער דיין פֿאַטער און איידער דיין גאַנץ הויז, מיך צו באַפֿעלן פֿאַר אַ פֿירשט איבער דעם פֿאַלק פֿון ה', איבער ישׂראַל – פֿאַר ה' וועל איך מיך פֿריילעך מאַכן. edit</p>	<p>2SA 6:21 hot Dovid gezogt tsu Michalen: far Hashem vos hot oisderveilt mich eider dain foter un eider dain gants hoiz, mich tsu bafelen far a firshet iber dem folk fun Hashem, iber Yisroel – far Hashem vel ich mich freilech machen.</p>	<p>2SA 6:21 And Dovid said unto Michal, It was before HASHEM , which chose me rather than thy av, and rather than all his bais, to appoint me Nagid over Am HASHEM , over Yisroel: therefore will I rejoice before HASHEM .</p>

<p>און איך וועל זיך נאָך 2SA 6:22 קלענער האַלטן ווי דאָס, און וועל זיין שפּל אין מיינע אויגן. און מיט די דינסטן וואָס דו זאָגסט, מיט זיי טו איך זיך אָן כבֿוד. edit</p>	<p>2SA 6:22 un ich vel zich noch klener halten vi dos, un vel zain shofl in maine oigen. un mit di dinsten vos du zogstu, mit zei tu ich zich on koved.</p>	<p>2SA 6:22 And I will yet be more undignified than this, and will be shafal (<i>lowly</i>) in mine own eyes; and of the amahot (<i>maidservants</i>) which thou hast spoken of, of them shall I be held in honor.</p>
<p>און מיכל די טאָכטער פֿון 2SA 6:23 שאולן, זי האָט נישט געהאַט קיינ קינד ביז דעם טאָג פֿון איר טויט. edit</p>	<p>2SA 6:23 un Michal di tochter fun Shaulen, zi hot nisht gehat kein kind biz dem tog fun ir toit.</p>	<p>2SA 6:23 Therefore Michal Bat Sha'ul had no yeled unto her yom mot.</p>
<p>און עס איז געווען, אַז 2SA 7:1 דער מלך האָט זיך באַזעצט אין זיין הויז, און ה' האָט אים באַרוט רונד אַרום פֿון אַלע זיין פֿיינט, edit</p>	<p>2SA 7:1 un es iz geven, az der melech hot zich bazetst in zain hoiz, un Hashem hot im barut rund arum fun ale zain faint,</p>	<p>2SA 7:1 And it came to pass, when HaMelech sat in his Bais, and HASHEM had given him rest round about from all his oyevim;</p>
<p>האָט דער מלך געזאָגט צו 2SA 7:2 נָתָן דעם נביא: זע נאָר, איך וויין אין אַ הויז פֿון צעדערן, און דער אַרון פֿון האַלקים ווינט אין פֿאַרהאַנגען. edit</p>	<p>2SA 7:2 hot der melech gezogt tsu Natan dem novi: ze nor, ich voin in a hoiz fun tsederen, un der oren fun HaElokim voint in forhangen.</p>	<p>2SA 7:2 That HaMelech said unto Natan HaNavi, See now, I dwell in a Bais of cedar, but the Aron HaElohim dwelleth within the curtain.</p>
<p>האָט נָתָן געזאָגט צום 2SA 7:3 מלך: אַלץ וואָס אין דיין האַרצען גיי טו, וואָרום ה' איז מיט דיר. edit</p>	<p>2SA 7:3 hot Natan gezogt tsum melech: alts vos in dain hartsen gei tu, vorem Hashem iz mit dir.</p>	<p>2SA 7:3 And Natan said to HaMelech, Go, do all that is in thine lev; for HASHEM is with thee.</p>
<p>און עס איז געווען, אין 2SA 7:4 יענער נאַכט, איז דאָס וואָרט</p>	<p>2SA 7:4 un es iz geven, in yener nacht, iz dos vort fun Hashem geven tsu Natanen, azoi tsu</p>	<p>2SA 7:4 And it came to pass that lailah, that the Devar HASHEM came unto Natan, saying,</p>

<p>פֿון ה' געווען צו נְתַנֶּען, אַזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>zogen:</p>	
<p>גיי און זאָלסט זאָגן צו מיין קנעכט, צו דָּוִד: אַזוי האָט ה' געזאָגט: ווילסט דו דען מיר בויען אַ הויז צום וווינען פֿאַר מיר? edit</p>	<p>2SA 7:5 gei un zolst zogen tsu main knecht, tsu Doviden: azoi hot Hashem gezogt: vilst du den mir boien a hoiz tsum voinen far mir?</p>	<p>2SA 7:5 Go and tell Avdi Dovid, Thus saith HASHEM , Shalt thou build Me a Bais for Me to dwell in?</p>
<p>אַז איך האָב נישט געווינט אין אַ הויז פֿון דעם טאָג וואָס איך האָב אויפֿגעבראַכט די קינדער פֿון ישׂראַל פֿון מִצְרַיִם און ביז אויף היינטיקן טאָג, נייַערט איך פֿלעג אומגיין אין אַ געצעלט און אין אַ מישכן. edit</p>	<p>2SA 7:6 az ich hob nisht gevoint in a hoiz fun dem tog vos ich hob oifgebracht di kinder fun Yisroel fun Mitsrayim un biz oif haintiken tog, naiert ich fleg umgein in a getselt un in a mishken.</p>	<p>2SA 7:6 Whereas I have not dwelt in any Bais since the time that I brought up the Bnei Yisroel out of Mitsrayim, even to this day, but have walked in an Ohel and in a Mishkan.</p>
<p>אומעטום וווּ איך בין אומגעגאַנגען צווישן אַלע קינדער פֿון ישׂראַל, צי האָב איך אַ וואָרט גערעדט מיט איינעם פֿון די שבֿטים פֿון ישׂראַל, וואָס איך האָב באַפֿוילן צו פֿיטערן מיין פֿאָלק ישׂראַל, אַזוי צו זאָגן: פֿאַר וואָס האָט איר מיר נישט געבויט אַ הויז פֿון צעדערן? edit</p>	<p>2SA 7:7 umetum vu ich bin umgegangen tsvishen ale kinder fun Yisroel, tsi hob ich a vort geredt mit einem fun di shvotim fun Yisroel, vos ich hob bafuilen tsu fiteren main folk Yisroel, azoi tsu zogen: far vos hot ir mir nisht geboit a hoiz fun tsederen?</p>	<p>2SA 7:7 In all the places wherein I have walked with kol Bnei Yisroel spoke I a word with any of the Shivtei Yisroel, whom I commanded, to shepherd My people Yisroel, saying, Why build ye not Me a Bais of cedar?</p>
<p>און אַצונד, זאָלסטו אַזוי 2SA 7:8</p>	<p>2SA 7:8 un atsund, zolstu azoi zogen tsu main knecht, tsu</p>	<p>2SA 7:8 Now therefore so shalt thou say unto Avdi Dovid, Thus</p>

<p>זאָגן צו מיין קנעכט, צו דוֹדן: אָזוי האָט געזאָגט ה' צבָאוֹת: אִיך האָב דִיך גענומען פֿון דעם פֿיטערפלאַץ, פֿון הינטער די שאַף, צו זיין אַ פֿירשט איבער מיין פֿאָלק, איבער יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>Doviden: azoi hot gezogt Hashem tsboot: ich hob dich genumen fun dem fiterplats, fun hinter di shof, tsu zain a firsht iber main folk, iber Yisroel.</p>	<p>saith HASHEM Tzva'os, I took thee from the sheepfold, from following the tzon, to be Nagid over My people, over Yisroel:</p>
<p>2SA 7:9 און איך בין געווען מיט דיר אומעטום וווּ דו ביסט געגאַנגען, און איך האָב פֿאַרשניטן {כרת} אַלע דיִינע פֿיִינט פֿון פֿאַר דיר; און איך וועל דיר מאַכן אַ גרויסן נאַמען, אָזוי ווי דער נאַמען פֿון די גרעסטע וואָס אויף דער ערד. edit</p>	<p>2SA 7:9 un ich bin geven mit dir umetum vu du bist gegangen, un ich hob farshnitten ale daine faint fun far dir; un ich vel dir machen a groisen nomen, azoi vi der nomen fun di greste vos oif der erd.</p>	<p>2SA 7:9 And I was with thee whithersoever thou didst go, and have cut off all thine oyevim out of thy sight, and have made thee a shem gadol, like unto the shem of the Gedolim that are on ha'aretz.</p>
<p>2SA 7:10 און איך וועל מאַכן אַן אָרט פֿאַר מיין פֿאָלק, פֿאַר יִשְׂרָאֵל, און וועל אים אַינפֿלאַנצן, ער זאָל רוען אויף זיין אָרט, און מער נישט ציטערן; און פֿאַרברעכער זאָלן אים מער נישט פֿיניקן אָזוי ווי צוערשט, edit</p>	<p>2SA 7:10 un ich vel machen an ort far main folk, far Yisroel, un vel im inflantsen, er zol ruen oif zain ort, un mer nisht tsiteren; un farbrecher zolen im mer nisht painiken azoi vi tsuersht,</p>	<p>2SA 7:10 Moreover I will appoint makom (<i>place, home</i>) for My people Yisroel, and will plant them, that they may dwell in a place of their own, and be disturbed no more; neither shall the bnei avlah (<i>children of wickedness</i>) afflict them any more, as in former times,</p>
<p>2SA 7:11 פֿון דעם טאָג וואָס איך האָב באַפֿוילן שׁוֹפֵטִים איבער מיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל; און איך</p>	<p>2SA 7:11 fun dem tog vos ich hob bafoilen Shaphatim iber main folk Yisroel; un ich vel dich</p>	<p>2SA 7:11 Even since the time that I commanded Shofetim to be over My people Yisroel, and</p>

<p>וועל דיך באַרוען פֿון אַלע דיינע פֿיינט. און ה' זאָגט דיר אַז, אַז ה' וועט דיר מאַכן אַ הויז. edit</p>	<p>baruen fun ale daine faint. un Hashem zogt dir on, az Hashem vet dir machen a hoiz.</p>	<p>have caused thee to rest from all thine oyevim. Also HASHEM declareth to thee that He will make thee a Bais.</p>
<p>2SA 7:12 אַז דיינע טעג וועלן דערפֿילט ווערן, און וועסט זיך לייגן מיט דיינע עלטערן, וועל איד אויפֿשטעלן דיין זאַמען נאָך דיר, דעם וואָס וועט אַרויסגיין פֿון דיינע אינגעווייד, און איד וועל באַפֿעסטיקן זיין מלוכה. edit</p>	<p>2SA 7:12 az daine teg velen derfilt veren, un vest zich leigen mit daine elteren, vel ich oifshtelen dain zomen noch dir, dem vos vet aroisgein fun daine ingeveid, un ich vel bafestiken zain meluche.</p>	<p>2SA 7:12 And when thy yamim be fulfilled, and thou shalt sleep with thy Avot, I will raise up thy Zera after thee, which shall proceed out of thy loins, and I will establish his Mamlachah (<i>Kingdom</i>) .</p>
<p>2SA 7:13 ער וועט בויען אַ הויז צו מיין נאָמען, און איד וועל באַפֿעסטיקן דעם טראָן פֿון זיין מלוכה ביז אויף אייביק. edit</p>	<p>2SA 7:13 er vet boien a hoiz tsu main nomen, un ich vel bafestiken dem tron fun zain meluche biz oif eibik.</p>	<p>2SA 7:13 He shall build a Bais for My Shem, and I will establish the kisse (<i>throne</i>) of his Mamlachah ad olam.</p>
<p>2SA 7:14 איד וועל אים זיין פֿאַר אַ פֿאַטער, און ער וועט מיר זיין פֿאַר אַ זון, אַז ווען ער פֿאַרברעכט, וועל איד אים שטראַפֿן מיט דער רוט פֿון מענטשן, און מיט די פּלאַגן פֿון מענטשנקינדער. edit</p>	<p>2SA 7:14 ich vel im zain far a foter, un er vet mir zain far a zun , az ven er farbrecht, vel ich im shtrofen mit der rut fun mentshen, un mit di plogen fun mentshnkinder.</p>	<p>2SA 7:14 I will be his Av, and he shall be My Ben. If he commit iniquity, I will chasten him with the shevet anashim, and with the floggings of bnei adam;</p>
<p>2SA 7:15 אַבער מיין חֶסֶד וועט זיך נישט אָפּטאָן פֿון אים, אַזוי ווי איד האָב אָפּגעטאָן פֿון</p>	<p>2SA 7:15 ober main chesed vet zich nisht opton fun im, azoi vi ich hob opgeton fun Shaulen, vemen ich hob opgeton fun far</p>	<p>2SA 7:15 But My chesed shall not be taken away from him, as I took it from Sha'ul, whom I removed from before thee.</p>

<p>שָׂאוֹל, וועמען אײַך האָב אָפּגעטאַן פֿון פֿאַר דיר. edit</p>	<p>dir.</p>	
<p>און דײַן הויז און דײַן מלוכה וועלן ביז אייביק זײַן זיכער פֿאַר דיר; דײַן טראָן וועט זײַן פֿעסט ביז אייביק. edit</p>	<p>2SA 7:16 un dain hoiz un dain meluche velen biz eibik zain zicher far dir; dain tron vet zain fest biz eibik .</p>	<p>2SA 7:16 And thine Bais and thy Mamlachah shall be established ad olam before thee; thy kisse (<i>throne</i>) shall be established ad olam (<i>forever</i>) .</p>
<p>אָזוי ווי אַלע די דאָזיקע ווערטער, און אָזוי ווי די דאָזיקע גאַנצע זעונג, אָזוי האָט נָתָן גערעדט צו דָוִד. edit</p>	<p>2SA 7:17 azoi vi ale di dozike verter, un azoi vi di dozike gantse zeung, azoi hot Natan geredt tsu Doviden.</p>	<p>2SA 7:17 According to all these devarim, and according to all this chizzayon (<i>revelation</i>) , so did Natan speak unto Dovid.</p>
<p>און דער מלך דָוִד איז געקומען, און האָט זיך געזעצט פֿאַר ה', און האָט געזאָגט: ווער בין אײַך, ה' דו אָדנִי, און ווער איז מיין הויז, וואָס דו האָסט מיך געבראַכט ביז אַהער? edit</p>	<p>2SA 7:18 un der melech Dovid iz gekumen, un hot zich gezetst far Hashem, un hot gezogt: ver bin ich, Hashem du Adonoi, un ver iz main hoiz, vos du host mich gebracht biz aher?</p>	<p>2SA 7:18 Then went HaMelech Dovid in, and sat before HASHEM , and he said, Who am I, Adonoi HASHEM ? And what is my Bais, that Thou hast brought me this far?</p>
<p>און דאָס איז נאָך געווען קליין אין דײַנע אויגן, ה' דו אָדנִי, און דו האָסט אײַך גערעדט וועגן דײַן קנעכטס הויז אויף ווייטער אַהין, וואָס דאָס איז נאָר דער שטייגער מיט אַ לײַט, ה' דו אָדנִי. edit</p>	<p>2SA 7:19 un dos iz noch geven klein in daine oigen, Hashem du Adonoi, un du host oich geredt vegen dain knechts hoiz oif vaiter ahin, vos dos iz nor der shtieger mit a lait, Hashem du Adonoi.</p>	<p>2SA 7:19 And as if this were a small thing in Thy sight, Adonoi HASHEM , Thou hast spoken also the future of Bais Avdecha. And is this fitting for haAdam, Adonoi HASHEM ?</p>
<p>און וואָס מער נאָך זאָל 2SA 7:20</p>	<p>2SA 7:20 un vos mer noch zol Dovid reden tsu dir? du kenst</p>	<p>2SA 7:20 And what can Dovid say more unto Thee? For Thou,</p>

<p>דָּוֹד רַעֲדָן צו דִּיר? דו קענסט דאָך דיין קנעכט, ה' דו אָדנִי. edit</p>	<p>doch dain knecht, Hashem du Adonoi.</p>	<p>Adonoi HASHEM , knowest Avdecha.</p>
<p>פֿון וועגן דיין וואָרט, און לויט דיין האַרצן, האָסטו געטאָן, צו לאָזן וויסן דיין קנעכט די דאָזיקע גאַנצע גדולה. edit</p>	<p>2SA 7:21 fun vegen dain vort, un loit dain hartsen, hostu geton, tsu lozen visen dain knecht di dozike gantse gdule.</p>	<p>2SA 7:21 For the sake of Thy word, and according to Thine own lev, hast Thou done all this gedullah (<i>great thing</i>) , and made it known to Avdecha.</p>
<p>דעריבער ביסטו גרויס, ה' דו אָדנִי, וואָרום נישטאָ אַזא ווי דו, און נישטאָ קיין אלקים אַחוץ דיר, לויט אַלץ וואָס מיר האָבן געהערט מיט אונדזערע אויערן. edit</p>	<p>2SA 7:22 deriber bistu grois, Hashem du Adonoi, vorem nishto aza vi du, un nishto kein Elokim achuts dir, loit alts vos mir hoben gehert mit undzere oieren.</p>	<p>2SA 7:22 Wherefore Thou art great, Adonoi HASHEM ; for there is none like Thee, neither is there any Elohim but Thee, according to all that we have heard with our ears.</p>
<p>און וואָסער איינציקע אומה אויף דער ערד איז אַזוי ווי דיין פֿאַלק יִשְׂרָאֵל, וואָס ה' איז געגאַנגען אויסלייזן זיך צום פֿאַלק, און זיך צו מאַכן אַ נאַמען, און צו טאָן - פֿון אייערט וועגן-גרויס, און פֿאַרכטיקע זאַכן, פֿאַר דיין לאַנד, [צו פֿאַרטרייבן] פֿון פֿאַר דיין פֿאַלק וואָס דו האַסט דיר אויסגעלייזט פֿון מִצְרַיִם, אומות מיט זייערע ג-טער? edit</p>	<p>2SA 7:23 un vaser eintsike ume oif der erd iz azoi vi dain folk Yisroel, vos Hashem iz gegangen oisleizen zich tsum folk, un zich tsu machen a nomen, un tsu ton - fun iert vegen-grois, un forchtike zachen, far dain land, [tsu fartraiben] fun far dain folk vos du host dir oisgeleizt fun Mitsrayim, umes mit zeyere G-ter?</p>	<p>2SA 7:23 And what Goy echad in ha'arezt is like Thy people, even like Yisroel, whom Elohim went to redeem for an Am for Himself, and to make Him a Shem, and to do for Thee hagedullah (<i>the great thing</i>) and nora'ot, for Thy land, before Thy people, which Thou redeemedst to Thee, from Mitzrayim, from the Goyim and their g-ds?</p>

<p>און דו האָסט דיר 2SA 7:24 באַפֿעסטיקט דיין פֿאַלק ישׂראֵל דיר צום פֿאַלק אויף אייביק, און דו, ה', ביסט געוואָרן זיי צום אלקים. edit</p>	<p>2SA 7:24 un du host dir bafestikt dain folk Yisroel dir tsum folk oif eibik, un du, Hashem, bist gevoren ze tsum Elokim.</p>	<p>2SA 7:24 For Thou hast confirmed to Thyself Thy people Yisroel to be an Am unto Thee ad olam; and Thou, HASHEM , art become their Elohim.</p>
<p>און אַצונד, ה' דו אלקים, דאָס וואָרט וואָס דו האָסט גערעדט וועגן דיין קנעכט און וועגן זיין הויז, זיי מקיים אויף אייביק, און טו אַזוי ווי דו האָסט גערעדט. edit</p>	<p>2SA 7:25 un atsund, Hashem du Elokim, dos vort vos du host geredt vegen dain knecht un vegen zain hoiz, ze mekaiem oif eibik, un tu azoi vi du host geredt.</p>	<p>2SA 7:25 And now, HASHEM Elohim, the davar (word, promise) that Thou hast spoken concerning Avdecha, and concerning his Bais, establish it ad olam, and do just as Thou hast said.</p>
<p>און זאָל געגרייסט ווערן דיין נאָמען ביז אייביק, אַזוי צו זאָגן: ה' צבֹאות איז אלקים איבער ישׂראֵל; און דאָס הויז פֿון דיין קנעכט דודן זאָל זיין פֿעסט פֿאַר דיר. edit</p>	<p>2SA 7:26 un zol gegreist veren dain nomen biz eibik, azoi tsu zogen: Hashem tsboot iz Elokim iber Yisroel; un dos hoiz fun dain knecht Doviden zol zain fest far dir.</p>	<p>2SA 7:26 And let Thy Shem be magnified ad olam, saying, HASHEM Tzivos is Elohim over Yisroel; and let the Bais of Avdecha Dovid be established before Thee.</p>
<p>וואָרום דו, ה' צבֹאות, אלוקי ישׂראֵל, האָסט אַנטפלעקט דעם אויער פֿון דיין קנעכט, אַזוי צו זאָגן: איך וועל דיר בויען אַ הויז; דערום האָט דיין קנעכט געפֿונען ביי זיך האַרץ מתפלל צו זיין צו דיר די דאָזיקע תפילה. edit</p>	<p>2SA 7:27 vorem du, Hashem tsboot, Elohei Yisroel, host antplekt dem oier fun dain knecht, azoi tsu zogen: ich vel dir boien a hoiz; derum hot dain knecht gefunen bai zich harts mispalel tsu zain tsu dir di dozike tfile.</p>	<p>2SA 7:27 For Thou, HASHEM Tzva'os Elohei Yisroel, hast revealed to ozen Avdecha, saying, I will build thee a Bais; therefore hath Avdecha found in his lev to pray this tefillah unto Thee.</p>
<p>און אַצונד, ה' אָדנִי, דו אָדנִי, דו</p>	<p>2SA 7:28 un atsund, Hashem Adonoi, du bist HaElokim, un</p>	<p>2SA 7:28 And now, Adonoi HASHEM Atah hu HaElohim,</p>

<p>ביסט האלקים, און דיִינע ווערטער מוזען זיין אמת, און דו האָסט צוגעזאָגט דיין קנעכט דאָס דאָזיקע גוטס; edit</p>	<p>daine verter muzen zain emes, un du host tsugezagt dain knecht dos dozike guts;</p>	<p>and Thy devarim are emes, and Thou hast promised hatovah hazot unto Avdecha;</p>
<p>2SA 7:29 דערום באַוויליק אַצונד, און בענטש דאָס הויז פֿון דיין קנעכט צו זיין אויף אייביק פֿאַר דיר, וואָרום ה' דו אָדני האָסט גערעדט; און פֿון דיין ברכה זאָל דאָס הויז פֿון דיין קנעכט געבענטשט ווערן אויף אייביק. edit</p>	<p>2SA 7:29 derum babilik atsund, un bentsh dos hoiz fun dain knecht tsu zain oif eibik far dir, vorem Hashem du Adonoi host geredt; un fun dain brocha zol dos hoiz fun dain knecht gebentsht veren oif eibik.</p>	<p>2SA 7:29 Therefore now let it please Thee to bless the Bais Avdecha, that it may continue l'olam before Thee; for Thou, Adonoi HASHEM , hast spoken it; and with Thy brocha let the Bais Avdecha be blessed l'olam.</p>
<p>2SA 8:1 און עס איז געווען נאָך דעם, האָט דָוִד געשלאָגן די פֿלשתיים, און האָט זיי געמאַכט אונטערטעניק, און דָוִד האָט צוגענומען מֶתֶג- אָמָה פֿון דער האַנט פֿון די פֿלשתיים. edit</p>	<p>2SA 8:1 un es iz geven noch dem, hot Dovid geshlogen di Peleshetim, un hot zeि gemacht untertenik, un Dovid hot tsugenumen meteg-amoh fun der hant fun di Peleshetim.</p>	<p>2SA 8:1 And after this it came to pass that Dovid struck the Pelishtim, and subdued them; and Dovid took Meteg Ammah out of the yad (hand, control) of the Pelishtim.</p>
<p>2SA 8:2 און ער האָט געשלאָגן מוֹאָב, און האָט זיי געמאַסטן מיט אַ שְׁנוֹר, זיי אויסלייגנדיק אויף דער ערד; און ער האָט אָפּגעמאַסטן צוויי שְׁנוֹרן צו טייטן, און איין פֿולע שְׁנוֹר צו לאָזן לעבן. און מוֹאָב איז געוואָרן צו דָוִדן קנעכט וואָס</p>	<p>2SA 8:2 un er hot geshlogen Moav, un hot zeि gemesten mit a shnur, zeि oisleigndik oif der erd; un er hot opgemosten tsvei shnuren tsu teiten, un ein fule shnur tsu lozen leben. un Moav iz gevoren tsu Doviden knecht vos brengen minche.</p>	<p>2SA 8:2 And he struck Moav, and measured them with a chevel (cord, rope) , casting them down to the ground; even with two chavalim (ropes, cords) measured he to put to death, and with one full chevel (cord) to keep alive. And so Moav became to Dovid as avadim, and brought minchah (gifts,</p>

<p>ברענגען מְנַחָה. edit</p>		<p><i>tribute</i>) .</p>
<p>און דָּוִד הָאָט געשלאָגן 2SA 8:3 הַדְּדַעְזֵר דַּעַם זֶוּן פֿון רַחֲבֹנִי, דַּעַם מֶלֶךְ פֿון צוֹבָה, בַּעַת עַר אִיז גַּעגאַנגען צוריקקריגן זײַן אִיבערהאַנט בײַם טײַך פַּרָּת. edit</p>	<p>2SA 8:3 un Dovid hot geshlogen Hadadezer dem zun fun Rachaven, dem melech fun Tzovah, beis er iz gegangen tsurikkriegen zain eiberhant baim taich Parah.</p>	<p>2SA 8:3 Dovid struck also Hadadezer Ben Rechov Melech Tzovah, as he went to recover his yad (<i>rule</i>) at the nahar (<i>river</i>) Euphrates.</p>
<p>און דָּוִד הָאָט באַצווונגען 2SA 8:4 פֿון אים טויזנט און זיבן הונדערט רײטער, און צוואַנציק טויזנט פֿוסגייער; און דָּוִד הָאָט געליימט אַלע געשפּאַנען, נאָר איבערגעלאָזט פֿון זײַ הונדערט געשפּאַן. edit</p>	<p>2SA 8:4 un Dovid hot batsvungen fun im toizent un ziben hundert raiter, un tsvantsik toizent fusgeyer; un Dovid hot geleimt ale geshpanen, nor ibergelozt fun zei hundert geshpan.</p>	<p>2SA 8:4 And Dovid captured from him an elef and seven hundred parashim, and twenty elef foot soldiers; and Dovid hamstrung all the chariot horses, but reserved of them for one hundred chariots.</p>
<p>אִיז אַרָם פֿון דַּמְשֶׁק 2SA 8:5 געקומען העלפֿן הַדְּדַעְזֵר דַּעַם מֶלֶךְ פֿון צוֹבָה, און דָּוִד הָאָט געשלאָגן פֿון אַרָם צוויי און צוואַנציק טויזנט מאַן. edit</p>	<p>2SA 8:5 iz Aram fun Damascus gekumen helfen Hadadezer dem melech fun Tzovah, un Dovid hot geshlogen fun Aram tsvei un tsvantsik toizent man.</p>	<p>2SA 8:5 And when the Syrians of Damascus came to help Hadadezer Melech Tzovah, Dovid struck down the Syrians two and twenty elef ish.</p>
<p>און דָּוִד הָאָט געשטעלט 2SA 8:6 וואַכן אין אַרָם פֿון דַּמְשֶׁק, און אַרָם אִיז געוואָרן צו דָּוִד קנעכט וואָס ברענגען מְנַחָה. און ה' הָאָט געהאַלפֿן דָּוִד אומעטום וווּ ער אִיז געגאַנגען. edit</p>	<p>2SA 8:6 un Dovid hot geshtelt vachen in Aram fun Damascus, un Aram iz gevoren tsu Doviden knecht vos brengen minche. un Hashem hot geholfen Doviden umetum vu er iz gegangen.</p>	<p>2SA 8:6 Then Dovid put garrisons in Syria of Damascus; and the Syrians became avadim to Dovid, and brought minchah. And HASHEM saved Dovid wherever he went.</p>

<p>און דוד האָט גענומען די גילדערנע שילדן וואָס זיינען געווען אויף הַדְדֵּעָזֶרס קנעכט, און ער האָט זיי געבראַכט קיין ירוּשָׁלַיִם. edit</p>	<p>2SA 8:7 un Dovid hot genumen di gilderne shilden vos zainen geven oif Hadadezers knecht, un er hot zeı gebracht kein Yerusholayim.</p>	<p>2SA 8:7 And Dovid took the shields of zahav that were on the avadim of Hadadezer, and brought them to Yerushalayim.</p>
<p>און פֿון בֵּטַח און פֿון בְּרוֹתַי, הַדְדֵּעָזֶרס שטעט, האָט דער מלך דוד צוגענומען קופער זייער פיל. edit</p>	<p>2SA 8:8 un fun Betach un fun Berotai, Hadadezers shtet, hot der melech Dovid tsugenumen kuper zeyer fil.</p>	<p>2SA 8:8 And from Betach, and from Berotai, cities of Hadadezer, Dovid HaMelech took exceeding much nechoshet.</p>
<p>און תּוֹעִי דער מלך פֿון חֲמַת האָט געהערט אַז דוד האָט געשלאָגן דעם גאַנצן חיל פֿון הַדְדֵּעָזֶרן, edit</p>	<p>2SA 8:9 un Toi der melech fun Chammat hot gehert az Dovid hot geshlogen dem gantsen cheil fun Hadadezeren,</p>	<p>2SA 8:9 When To'i Melech Chamat heard that Dovid had defeated all the army of Hadadezer,</p>
<p>און תּוֹעִי האָט געשיקט זיין זון יוֹרָמֶען צום מלך דוד, אים צו פֿרעגן אויף פֿריד און אים אָנצווינטשן, פֿאַר וואָס ער האָט מלחמה געהאַלטן מיט הַדְדֵּעָזֶרן, און אים געשלאָגן, וואָרום הַדְדֵּעָזֶר האָט געהאַט מלחמה מיט תּוֹעִין; און ער האָט געבראַכט מיט זיך זילבערנע כליים און גילדערנע כליים און קופערנע כליים. edit</p>	<p>2SA 8:10 un Toi hot geshikt zain zun Yoramem tsum melech Dovid, im tsu fregen oif frid un im ontsuvintshen, far vos er hot milchome gehalten mit Hadadezeren, un im geshlogen, vorem Hadadezer hot gehat milchome mit Toien; un er hot gebracht mit zich zilberne keilim un gilderne keilim un kuperne keilim.</p>	<p>2SA 8:10 Then To'i sent Yoram bno unto Dovid HaMelech, to give him shalom greetings, and to put a berachah on him, because he had fought against Hadadezer, and defeated him; for Hadadezer had been at war with To'u. And Yoram brought with him vessels of kesef, and vessels of zahav, and vessels of nechoshet;</p>
<p>זיי אויך האָט דער מלך 2SA 8:11</p>	<p>2SA 8:11 zeı oich hot der melech Dovid geheilikt tsu Hashem, mit</p>	<p>2SA 8:11 Which also Dovid HaMelech did dedicate as</p>

<p>דָּוִד גַּעֲהִיילִיקט צו ה', מִיט דַעם זִילבער און דַעם גַאָלד וואָס ער האָט גַעֲהִיילִיקט פֿון אַלע פֿעלקער וואָס ער האָט באַצווִנגען: edit</p>	<p>dem zilber un dem gold vos er hot geheilikt fun ale felker vos er hot batsvungen:</p>	<p>kodesh unto HASHEM , with the kesef and zahav that he had dedicated as kodesh of kol HaGoyim which he subdued;</p>
<p>2SA 8:12 פֿון אַרַם, און פֿון מוֹאָב, און פֿון די קִינדער פֿון עַמּוֹן, און פֿון די פֿלֶשֶׁתִים, און פֿון עַמְלֶק, און פֿון דַעם רויב פֿון הַדְדֵּעֶזֶר דַעם זון פֿון רַחֲבֹב, דַעם מלך פֿון צוֹבָה. edit</p>	<p>2SA 8:12 fun Aram, un fun Moav, un fun di kinder fun Ammon, un fun di Peleshetim, un fun Amalek, un fun dem roib fun Hadadezer dem zun fun Rachaven, dem melech fun Tzovah.</p>	<p>2SA 8:12 Of Syria, and of Moav, and of the Bnei Ammon, and of the Pelishtim, and of Amalek, and of the plunder of Hadadezer Ben Rechov Melech Tzovah.</p>
<p>2SA 8:13 און דָּוִד האָט זיך געמאַכט אַ שֵם, ווען ער האָט זיך אומגעקערט פֿון שלאָגן אַרַם אין טאַל פֿון זאַלץ – אַכצן טויזנט מאַן. edit</p>	<p>2SA 8:13 un Dovid hot zich gemacht a Shem, ven er hot zich umgekert fun shlogen Aram in tal fun zalts – achtsen toizent man.</p>	<p>2SA 8:13 And Dovid made himself a shem when he returned from striking down Aram in the Gey Melach, being eighteen elef men.</p>
<p>2SA 8:14 און ער האָט גַעשטעלט וואַכן אין אָדום; אין גאַנץ אָדום האָט ער גַעשטעלט וואַכן. און גאַנץ אָדום איז געוואָרן קנעכט צו דָּוִד. און ה' האָט גַעהאַלפֿן דָּוִד אומעטום וון ער איז גַעגאַנגען. edit</p>	<p>2SA 8:14 un er hot geshtelt vachen in Edom; in gants Edom hot er geshtelt vachen. un gants Edom iz gevoren knecht tsu Doviden. un Hashem hot geholfen Doviden umetum vu er iz gegangen.</p>	<p>2SA 8:14 And he put garrisons in Edom; throughout all Edom put he garrisons, and all they of Edom became avadim to Dovid. And HASHEM saved Dovid wherever he went.</p>
<p>2SA 8:15 און דָּוִד האָט גַעקִיניגט איבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל. און דָּוִד האָט גַעטאַן רַעכט און</p>	<p>2SA 8:15 un Dovid hot gekiniget iber gants Yisroel. un Dovid hot geton recht un gerechtikeit tsu zain gantsen folk.</p>	<p>2SA 8:15 And Dovid reigned over kol Yisroel; and Dovid executed mishpat and tzedakah unto all his people.</p>

<p>גערעכטיקייט צו זיין גאַנצן פֿאַלק. edit</p>		
<p>און יואב דער זון פֿון 2SA 8:16 צרויִהן איז געווען איבערן חיל; און יהושפט דער זון פֿון אַחילודן, דער דערמאַנער; edit</p>	<p>2SA 8:16 un Yoav der zun fun Tzeruyahen iz geven iberen cheil; un Yehoshaphat der zun fun Achiluden, der dermoner;</p>	<p>2SA 8:16 And Yoav Ben Tzeruyah was over the army; and Yehoshaphat Ben Achilud was mazkir (<i>secretary, recorder</i>) .</p>
<p>און צדוק דער זון פֿון 2SA 8:17 אַחיטובֿ, און אַחימֶלֶךְ דער זון פֿון אַבִּיתָרוֹ, כַּהֲנִים; און שֶׂרָיָה, דער שרייבער; edit</p>	<p>2SA 8:17 un Tzadok der zun fun Achituven, un Achimelech der zun fun Evyataren, koyanim; un Serayah, der shraiber;</p>	<p>2SA 8:17 And Tzadok Ben Achituv, and Achimelech Ben Evyatar (<i>Abiathar</i>) , were the kohanim; and Serayah was the sofer (<i>scribe</i>) ;</p>
<p>און בנֵיָהוּ דער זון פֿון 2SA 8:18 יהויָדען, איבער די כִּרְתִים און די פֿלִתִים; און די זין פֿון דָּוִד זיינען געווען אויפֿזעערס. edit</p>	<p>2SA 8:18 un Benayahu der zun fun Yehoyadaen, iber di Keretim un di Peletim; un di zin fun Doviden zainen geven oifzeers.</p>	<p>2SA 8:18 And Benayah Ben Yehoyada was over both the Kereti and the Peleti; and Benei Dovid were kohanim.</p>
<p>און דָּוִד הָאָט געזאָגט: איז 2SA 9:1 נאָך ווער דאָ וואָס איז געבליבן פֿון שְׂאוּלס הויז, אַז איד זאָל קענען טאָן מיט אים חֶסֶד פֿון יהונָתָן וועגן? edit</p>	<p>2SA 9:1 un Dovid hot gezogt: iz noch ver do vos iz gebliben fun Shauls hoiz, az ich zol kenen ton mit im chesed fun Yehonatans vegen?</p>	<p>2SA 9:1 And Dovid said, Is there yet any that is left of the Bais Sha'ul, that I may show him chesed for the sake of Yonatan?</p>
<p>איז געווען פֿון שְׂאוּלס 2SA 9:2 הויז אַ קנעכט וואָס זיין נאָמען איז געווען ציבָאָ; הָאָט מען אים גערופֿן צו דָּוִד, און דער מלך הָאָט צו אים געזאָגט: ביסט דו ציבָאָ? הָאָט ער געזאָגט: דיין קנעכט! edit</p>	<p>2SA 9:2 iz geven fun Shauls hoiz a knecht vos zain nomen iz geven Tziva; hot men im gerufen tsu Doviden, un der melech hot tsu im gezogt: bist du Tziva? hot er gezogt: dain knecht!</p>	<p>2SA 9:2 And there was of the Bais Sha'ul an eved and shmo was Tziva. And when they had called him unto Dovid, HaMelech said unto him, Art thou Tziva? And he replied, Thy eved.</p>

<p>הָאָט דער מלך געזאָגט: 2SA 9:3 איז נישטאָ מער עמעצער פֿון שָׂאוּלס הויז, אַז איד זאָל קענען טאָן מיט אים אַ ג-טס חֶסֶד? הָאָט ציבָאָ געזאָגט צום מלך: פֿאַראַן נאָך אַ זון פֿון יהוֹנָתָנען, אַ לאַמער אויף די פֿיס. edit</p>	<p>2SA 9:3 hot der melech gezogt: iz nishto mer emetser fun Shauls hoiz, az ich zol kenen ton mit im a G-ts chesed? hot Tziva gezogt tsum melech: faran noch a zun fun Yehonatanen, a lomer oif di fis.</p>	<p>2SA 9:3 And HaMelech said, Is there not yet any of the Bais Sha'ul, that I may show the chesed Elohim unto him? And Tziva said unto HaMelech, Yonatan hath yet a ben, which is nakheh (<i>crippled, lame</i>) raglayim (<i>both feet</i>) .</p>
<p>הָאָט דער מלך צו אים 2SA 9:4 געזאָגט: וווּ איז ער? הָאָט ציבָאָ געזאָגט צום מלך: זע, ער איז אין הויז פֿון מְכִיר דעם זון פֿון עמִיאלֶן אין לוֹ-דֵבַר. edit</p>	<p>2SA 9:4 hot der melech tsu im gezogt: vu iz er? hot Tziva gezogt tsum melech: ze, er iz in hoiz fun Machir dem zun fun Ammielen in Lo-Devar.</p>	<p>2SA 9:4 And HaMelech said unto him, Eifoh hu (<i>where is he</i>) ? And Tziva said unto HaMelech, Hinei, he is in the Bais Machir Ben Ammi'el, in Lo-Devar.</p>
<p>הָאָט דער מלך דָּוִד 2SA 9:5 געשיקט, און הָאָט אים צוגענומען פֿון דעם הויז פֿון מְכִיר דעם זון פֿון עמִיאלֶן פֿון לוֹ-דֵבַר. edit</p>	<p>2SA 9:5 hot der melech Dovid geshikt, un hot im tsugenumen fun dem hoiz fun Machiren dem zun fun Ammielen fun Lo- Devar.</p>	<p>2SA 9:5 Then HaMelech Dovid sent, and had him brought out of the Bais Machir Ben Ammi'el, from Lo-Devar.</p>
<p>און מְפִיבֹשֶׁת דער זון פֿון 2SA 9:6 יהוֹנָתָן דעם זון פֿון שָׂאוּל איז געקומען צו דָּוִד, און ער איז געפֿאַלן אויף זײַן פנים, און הָאָט זיך געבוקט. הָאָט דָּוִד געזאָגט: מְפִיבֹשֶׁת! הָאָט ער געזאָגט: דאָ איז דיין קנעכט. edit</p>	<p>2SA 9:6 un Mephivoshet der zun fun Yehonatan dem zun fun Shaulen iz gekumen tsu Doviden, un er iz gefalen oif zain ponem, un hot zich gebukt. hot Dovid gezogt: Mephivoshet! hot er gezogt: do iz dain knecht.</p>	<p>2SA 9:6 Now when Mephivoshet Ben Yonatan Ben Sha'ul, was come unto Dovid, he fell on his face, and prostated himself. And Dovid said, Mephivoshet. And he answered, Hinei, thy eved!</p>

<p>2SA 9:7 האָט דָּוִד צו אים געזאָגט: זאַלסט נישט מורא האָבן, וואַרום טאָן וועל איך טאָן מיט דיר חֶסֶד פֿון דיין פֿאַטער יהוֹנָתָן וועגן, און איך וועל דיר אומקערן דאָס גאַנצע פֿעלד פֿון דיין פֿאַטער שְׂאוּלוֹן, און דו וועסט עסן ברויט ביי מיין טיש תמיד. edit</p>	<p>2SA 9:7 hot Dovid tsu im gezogt: zolst nisht moire hoben, vorem ton vel ich ton mit dir chesed fun dain foter Yehonatans vegen, un ich vel dir umkeren dos gantse feld fun dain foter Shaulen, un du vest esen broit bai main tish tmid.</p>	<p>2SA 9:7 And Dovid said unto him, Fear not; for I will surely show thee chesed for sake of Yonatan Avicha, and will restore thee kol sadeh Sha'ul Avicha; and thou shalt eat lechem at my shulchan tamid.</p>
<p>2SA 9:8 האָט ער זיך געבוקט און האָט געזאָגט: וואָס איז דיין קנעכט, אַז דו זאַלסט זיך אומקוקן אויף אַזאַ טויטן הונט ווי איך? edit</p>	<p>2SA 9:8 hot er zich gebukt un hot gezogt: vos iz dain knecht, az du zolst zich umkuken oif aza toiten hunt vi ich?</p>	<p>2SA 9:8 And he prostrated himself, and said, What is thy eved, that thou shouldest look upon such a kelev hamet (dead dog) as I am?</p>
<p>2SA 9:9 און דער מלך האָט גערופֿן ציבֿאַן, שְׂאוּלוֹס דינער, און האָט צו אים געזאָגט: אַלץ וואָס האָט געהערט צו שְׂאוּלוֹן און צו זיין גאַנצן הויז, האָב איך אָפּגעגעבן צו דעם זון פֿון דיין האַר. edit</p>	<p>2SA 9:9 un der melech hot gerufen Tzivaen, Shauls diner, un hot tsu im gezogt: alts vos hot gehert tsu Shaulen un tsu zain gantsen hoiz, hob ich opgegeben tsu dem zun fun dain Har.</p>	<p>2SA 9:9 Then HaMelech called to Tziva na'ar Sha'ul, and said unto him, I have given unto thy adon's ben all that pertained to Sha'ul and to all his Bais.</p>
<p>2SA 9:10 און וועסט באַאַרבעטן פֿאַר אים די ערד, דו און דייןע זין, און דייןע קנעכט, און וועסט אַרײַנברענגען די תבואה, און עס וועט זיין פֿאַר דיין האַרס זון ברויט צום עסן;</p>	<p>2SA 9:10 un vest baarbeten far im di erd, du un daine zin, un daine knecht, un vest arainbrenge di tvuh, un es vet zain far dain Har's zun broit tsum esen; un Mephivoshet dain Har's zun vet esen broit bai</p>	<p>2SA 9:10 Thou therefore, and thy banim, and thy avadim, shall till the adamah for him, and thou shalt bring in the fruits, that thy adon's ben may have lechem to eat; but Mephivoshet the ben adoneicha shall eat</p>

<p>און מַפִּיבֹּשֶׁת דִּיין הָאָרֶס זון וועט עסן ברויט ביי מיין טיש תמיד – און ציבֹּאָ הָאָט געהאַט פֿופֿצן זין און צוואַנציק קנעכט. – edit</p>	<p>main tish tmid – un Tziva hot gehat fuftszen zin un tsvantsik knecht. –</p>	<p>lechem tamid at my shulchan. Now Tziva had fifteen banim and twenty avadim.</p>
<p>2SA 9:11 הָאָט ציבֹּאָ געזאָגט צום מלך: אַזוי ווי אַלץ וואָס מיין האַר דער מלך באַפֿעלט זיין קנעכט, אַזוי וועט דיין קנעכט טאָן. און מַפִּיבֹּשֶׁת – ער עסט אויך ביי מיין טיש אַזוי ווי איינער פֿון דעם מלכס זין. edit</p>	<p>2SA 9:11 hot Tziva gezogt tsum melech: azoi vi alts vos main Har der melech bafelt zain knecht, azoi vet dain knecht ton. un Mephivoshet – er est oich bai main tish azoi vi einer fun dem melech's zin.</p>	<p>2SA 9:11 Then said Tziva unto HaMelech, According to all that adoni HaMelech hath commanded his eved, so shall thy eved do. As for Mephivoshet, said HaMelech, he shall eat at my shulchan, as one of the Bnei HaMelech.</p>
<p>2SA 9:12 און מַפִּיבֹּשֶׁת הָאָט געהאַט אַ קליינעם זון וואָס זיין נאָמען איז געווען מיכָאָ. און די גאַנצע באַווינערשאַפֿט פֿון ציבֹּאָס הויז איז געווען קנעכט צו מַפִּיבֹּשֶׁתן. edit</p>	<p>2SA 9:12 un Mephivoshet hot gehad a kleinem zun vos zain nomen iz geven Micha. un di gantse bavoinershaft fun Tzivas hoiz iz geven knecht tsu Mephivosheten.</p>	<p>2SA 9:12 And Mephivoshet had a ben katan, shmo Micha. And kol moshav Bais Tziva were avadim unto Mephivoshet.</p>
<p>2SA 9:13 און מַפִּיבֹּשֶׁת איז געזעסן אין ירושָׁלַיִם, וואָרום ביים מלכס טיש הָאָט ער תמיד געגעסן. און ער איז געווען אַ הינקעדיקער אויף זיינע ביידע פֿיס. edit</p>	<p>2SA 9:13 un Mephivoshet iz gezesen in Yerusholayim, vorem baim melech's tish hot er tmid gegesen. un er iz geven a hinkediker oif zaine beide fis.</p>	<p>2SA 9:13 So Mephivoshet dwelt in Yerushalayim; for he did eat continually at the shulchan HaMelech; and was pisei'ach (<i>crippled</i>) in both his raglayim.</p>
<p>2SA 10:1 און עס איז געווען נאָך דעם, איז געשטאָרבן דער</p>	<p>2SA 10:1 un es iz geven noch dem, iz geshtorben der melech fun di kinder fun Ammon, un zain zun</p>	<p>2SA 10:1 And it came to pass after this, that Melech Bnei Ammon died, and Chanun bno reigned</p>

<p>מלך פֿון די קינדער פֿון עֵמוֹן, און זײַן זון חָנוּן איז געוואָרן מלך אויף זײַן אָרט. edit</p>	<p>Chanun iz gevoren melech oif zain ort.</p>	<p>in his place.</p>
<p>2SA 10:2 האָט דָּוִד געזאָגט: לֵאמֹד טָאָן אַ פֿרײַנטלעכקײַט מיט חָנוּן דעם זון פֿון נַחֲשָׁן, אַזוי ווי זײַן פֿאַטער האָט געטָאָן אַ פֿרײַנטלעכקײַט מיט מיר. און דָּוִד האָט געשיקט דורך זײַנע קנעכט אים צו טרייסטן נאָך זײַן פֿאַטער. און דָּוִדס קנעכט זײַנען געקומען אין לאַנד פֿון די קינדער פֿון עֵמוֹן. edit</p>	<p>2SA 10:2 hot Dovid gezogt: lomich ton a fraindlechkeit mit Chanun dem zun fun Nachshon, azoi vi zain foter hot geton a fraindlechkeit mit mir. un Dovid hot geshikt durch zaine knecht im tsu treisten noch zain foter. un Dovid's knecht zainen gekumen in land fun di kinder fun Ammon.</p>	<p>2SA 10:2 Then said Dovid, I will show chesed unto Chanun Ben Nachash, as aviv (<i>his father</i>) showed chesed unto me. And Dovid sent to console him by the yad of his avadim for aviv. And avadim of Dovid came into Eretz Bnei Ammon.</p>
<p>2SA 10:3 האָבן די האַרן פֿון די קינדער פֿון עֵמוֹן געזאָגט צו חָנוּן זייער האַר: צי מײַנסטו אַז דָּוִד וויל טָאָן כְּבוֹד דײַן פֿאַטער, וואָס ער האָט געשיקט צו דיר טרייסטער? דאָך נאָר אויסצופֿאַרשן די שטאָט און זי אויסצוקוקן און זי דורכצונישטערן האָט דָּוִד געשיקט זײַנע קנעכט צו דיר. edit</p>	<p>2SA 10:3 hoben di haren fun di kinder fun Ammon gezogt tsu Chanun zeyer Har: tsi meinstu az Dovid vil ton koved dain foter, vos er hot geshikt tsu dir treister? doch nor oistsuforshen di shtot un zi oistsukuken un zi durchtsunishteren hot Dovid geshikt zaine knecht tsu dir.</p>	<p>2SA 10:3 And the sarim (<i>princes</i>) of the Bnei Ammon said unto Chanun their adon, Thinkest thou that Dovid doth honor avicha, that he hath sent menachamim (<i>comforters</i>) unto thee? Hath not Dovid rather sent his avadim unto thee, to explore the Ir, and to spy it out, and to overthrow it?</p>
<p>2SA 10:4 האָט חָנוּן גענומען דָּוִדס קנעכט און האָט זיי</p>	<p>2SA 10:4 hot Chanun genumen Dovid's knecht un hot ze opgegolt a halbe bord, un</p>	<p>2SA 10:4 Therefore, Chanun took the avadim of Dovid, and shaved off half of their zekanim</p>

<p>אָפּגעגאַלט אַ האַלבע באַרד, און אָפּגעשניטן {כרת} זייערע קליידער אין העלפֿט, ביז זייער געזעס, און זיי אַוועקגעשיקט. edit</p>	<p>opgeshniten zeyere kleider in helft, biz zeyer gezes, un ze avekgeschikt.</p>	<p>(<i>beards</i>) , and cut off their garments in the middle, even to their buttocks, and sent them away.</p>
<p>2SA 10:5 האָט מען אָנגעזאָגט דָוִד, און ער האָט געשיקט זיי אַנטקעגן, וואָרום די מענטשן האַבן זיך זייער געשעמט. און דער מלך האָט געלאָזט זאָגן: זיצט אין יריחו ביז אייער באַרד וועט אָפּוואַקסן, און איר וועט זיך אומקערן. edit</p>	<p>2SA 10:5 hot men ongezot Doviden, un er hot geshikt ze antkegen, vorem di mentshen hoben zich zeyer geshemt. un der melech hot gelotz zogen: zitst in Yericho biz ier bord vet opvaksen, un ir vet zich umkeren.</p>	<p>2SA 10:5 When they told it unto Dovid, he sent to meet them, because the anashim were greatly humiliated; and HaMelech said, Tarry at Yericho until your zekanim be grown, and then return.</p>
<p>2SA 10:6 האָבן די קינדער פֿון עֲמוֹן געזען אַז זיי האָבן זיך פֿאַרמיאוסט ביי דָוִד, און די קינדער פֿון עֲמוֹן האָבן געשיקט און געדונגען אַרם פֿון בֵּית-רְחוֹב, און אַרם פֿון צוֹבָא, צוואַנציק טויזנט פֿוסגייער, און דעם מלך פֿון מֵעֵכָה מיט טויזנט מאַן, און די מענער פֿון טוֹב, צוועלף טויזנט מאַן. edit</p>	<p>2SA 10:6 hoben di kinder fun Ammon gezen az ze hoben zich farmiust bai Doviden, un di kinder fun Ammon hoben geschikt un gedungen Aram fun Beit-Rechov, un Aram fun tsovo, tsvantsik toizent fusgeyer, un dem melech fun Maachah mit toizent man, un di mener fun Tov, tsvelf toizent man.</p>	<p>2SA 10:6 And when the Bnei Ammon saw that they became stench before Dovid, the Bnei Ammon sent and hired the Syrians of Beit-Rechov and the Syrians of Tzova, twenty elef foot soldiers, and of Melech Ma'akhah an elef ish, and of Ish-Tov, twelve elef ish.</p>
<p>2SA 10:7 האָט דָוִד דערהערט, און ער האָט געשיקט יואָב און דעם גאַנצן חיל, די גיבורים. edit</p>	<p>2SA 10:7 hot Dovid derhert, un er hot geshikt Yoaven un dem gantsen cheil, di giborim.</p>	<p>2SA 10:7 And when Dovid heard of it, he sent Yoav, and all the tzava (<i>host, army</i>) of the Gibborim.</p>

<p>און די קינדער פֿון עֲמוֹן 2SA 10:8 זײַנען אַרויסגעגאַנגען, און האַבן אָנגעריכט אַ מלחמה בײַם אײַנגאַנג פֿון טויער; און אַרם פֿון צוּבָאָ און רחוב, און די מענער פֿון טובֿ און פֿון מַעֲכָה, זײַנען געווען באַזונדער אין פֿעלד. edit</p>	<p>2SA 10:8 un di kinder fun Ammon zainen aroisgegangen, un hoben ongericht a milchome baim ingang fun toier; un Aram fun tsovo un Rechov, un di mener fun Tov un fun Maachah, zainen geven bazunder in feld.</p>	<p>2SA 10:8 And the Bnei Ammon came out, arrayed for milchamah at the petach hasha'ar (city gate) ; and the Syrians of Tzova, and of Rechov, and Ish-Tov, and Ma'akhah, were by themselves in the sadeh.</p>
<p>2SA 10:9 און יואבֿ האָט געזען אַז דער פֿראַנט פֿון דער מלחמה איז קעגן אים פֿון פֿאַרנט און פֿון הינטן; האָט ער אויסגעקליבן פֿון אַלע געקליבענע פֿון ישׂראֵל, און אויסגעשטעלט אַקעגן אַרם. edit</p>	<p>2SA 10:9 un Yoav hot gezen az der front fun der milchome iz kegen im fun forent un fun hinten; hot er oisgekliben fun ale geklibene fun Yisroel, un oisgeshtelt akegen Aram.</p>	<p>2SA 10:9 When Yoav saw that the front of the milchamah (battle) was against him before and behind, he chose of all the choice men of Yisroel, and put them in array against the Syrians;</p>
<p>2SA 10:10 און דאָס איבעריקע פֿאַלק האָט ער געגעבן אויף דער האַנט פֿון זײַן ברודער אַבֿישׂוֹן, און אויסגעשטעלט אַקעגן די קינדער פֿון עֲמוֹן. edit</p>	<p>2SA 10:10 un dos iberike folk hot er gegeben oif der hant fun zain bruder Avishaien, un oisgeshtelt akegen di kinder fun Ammon.</p>	<p>2SA 10:10 And the rest of the people he delivered under the yad (command) of Avishai achiv (his brother) , that he might put them in array against the Bnei Ammon.</p>
<p>2SA 10:11 און ער האָט געזאָגט: אויב אַרם וועט זײַן שטאַרקער פֿון מיר, וועסטו מיר זײַן צו הילף, און אויב די קינדער פֿון עֲמוֹן וועלן זײַן שטאַרקער פֿון דיר, וועל איך דיר גיין העלפֿן.</p>	<p>2SA 10:11 un er hot gezogt: oib Aram vet zain shtarker fun mir, vestu mir zain tsu hilf, un oib di kinder fun Ammon velen zain shtarker fun dir, vel ich dir gein helfen.</p>	<p>2SA 10:11 And he said, If the Syrians be too strong for me, then thou shalt be for me for yeshu'ah (salvation, rescue) ; but if the Bnei Ammon be too strong for thee, then I will come for you for yeshu'ah (salvation, rescue) .</p>

	edit	
<p>2SA 10:12 זײַ שטאַרק, און לאָמיר זיך שטאַרקן, פֿאַר אונדזער פֿאַלק און פֿאַר די שטעט פֿון אלוקינו; און זאָל ה' טאָן וואָס איז גוט אין זײַנע אויגן. edit</p>	<p>2SA 10:12 zei shtark, un lomir zich shtarken, far undzer folk un far di shtet fun Elokeinu; un zol Hashem ton vos iz gut in zaine oigen.</p>	<p>2SA 10:12 Chazak (<i>be strong</i>) ! And let us play the man for amenu (<i>our people</i>) , and for the towns of Eloheinu; and HASHEM do that which seemeth Him hatov in His einayim.</p>
<p>2SA 10:13 און יואב און דאָס גאַנצע פֿאַלק וואָס מיט אים האָבן גענענט אויף מלחמה קעגן אַרם, און זײַ זײַנען אַנטלאָפֿן פֿאַר אים. edit</p>	<p>2SA 10:13 un Yoav un dos gantse folk vos mit im hoben genent oif milchome kegen Aram, un zei zainen antlofen far im.</p>	<p>2SA 10:13 And Yoav drew near, and HaAm that were with him, unto the milchamah against the Syrians; and they fled before him.</p>
<p>2SA 10:14 און ווי די קינדער פֿון עֵמון האָבן געזען אַז אַרם איז אַנטלאָפֿן, אזוי זײַנען זײַ אַנטלאָפֿן פֿאַר אַבִּישׂוֹן, און זײַנען אַרײַן אין שטאָט. און יואב האָט זיך אומגעקערט פֿון די קינדער פֿון עֵמון, און איז געקומען קײַן ירושלים. edit</p>	<p>2SA 10:14 un vi di kinder fun Ammon hoben gezen az Aram iz antlofen, azoi zainen zei antlofen far Avishaien, un zainen arain in shtot. un Yoav hot zich umgekert fun di kinder fun Ammon, un iz gekumen kein Yerusholayim.</p>	<p>2SA 10:14 And when the Bnei Ammon saw that the Syrians were fled, then fled they also before Avishai, and entered into the Ir. So Yoav returned from the Bnei Ammon, and came to Yerushalayim.</p>
<p>2SA 10:15 און אַרם האָט געזען אַז ער איז געשלאָגן געוואָרן פֿאַר ישׂראֵל, און זײַ האָבן זיך אײַנגעזאַמלט אין אײנעם. edit</p>	<p>2SA 10:15 un Aram hot gezen az er iz geshlogen gevoren far Yisroel, un zei hoben zich ingezamlt in einem.</p>	<p>2SA 10:15 And when the Syrians saw that they were defeated before Yisroel, they gathered themselves together.</p>
<p>2SA 10:16 און הַדְּדַעְזֵר האָט געשיקט און אַרויסגעבראַכט אַרם וואָס פֿון יענער זײַט</p>	<p>2SA 10:16 un Hadadezer hot geshikt un aroisgebracht Aram vos fun yener zeit taich; un zei zainen gekumen kein Chelam, mit Shovake dem cheil-lider fun</p>	<p>2SA 10:16 And Hadadezer sent, and brought out the Syrians that were beyond the Nahar; and they came to Chelam; and Shovakh the Sar Tzeva</p>

<p>טײַד; און זײ זײַנען געקומען קײן חײלם, מיט שװבֿך דעם חיל-לידער פֿון הַדְּדַעְזֵרִין זײ פֿאַרויס. edit</p>	<p>Hadadezeren zei forois.</p>	<p><i>(commander of the army)</i> of Hadadezer went before them.</p>
<p>2SA 10:17 אײז אָנגעזאַגט געוואָרן דָּוִד, און ער האָט אײנגעזאַמלט גאַנץ ישׂראֵל, און אײז אַרײבער דעם יַרְדֵּן, און געקומען קײן חײלם. און אַרם האַט זיך אויסגעשטעלט אַקעגן דָּוִד, און זײ האָבן מלחמה געהאַלטן מיט אים. edit</p>	<p>2SA 10:17 iz ongezogt gevoren Doviden, un er hot ingezamlt gants Yisroel, un iz ariber dem Yarden, un gekumen kein Chelam. un Aram hot zich oisgeshtelt akegen Doviden, un zei hoben milchome gehalten mit im.</p>	<p>2SA 10:17 And when it was told Dovid, he gathered kol Yisroel together, and crossed over Yarden, and came to Chelam. And the Syrians set themselves in array against Dovid, and fought against him.</p>
<p>2SA 10:18 און אַרם אײז אַנטלאָפֿן פֿאַר ישׂראֵל, און דָּוִד האָט געהרגעט פֿון אַרם זײבן הונדערט אויף רײטוועגן, און פֿערציק טויזנט רײטער; און שװבֿך זײער חיל-לידער האָט ער געשלאָגן, און ער אײז דאַרטן געשטאַרבן. edit</p>	<p>2SA 10:18 un Aram iz antlofen far Yisroel, un Dovid hot geharget fun Aram ziben hundred oif raitvegen, un fertsik toizent raiter; un Shovake zeyer cheil- lider hot er geshlogen, un er iz dorten geshtorben.</p>	<p>2SA 10:18 And the Syrians fled before Yisroel; and Dovid slaughtered the men of seven hundred chariots of the Syrians, and forty elef parashim, and struck down Shovakh the Sar of his Tzeva <i>(army)</i> , who died there.</p>
<p>2SA 10:19 און אַלע מלכִים, די קנעכט פֿון הַדְּדַעְזֵרִין, האָבן געזען אַז זײ זײַנען געשלאָגן געוואָרן פֿאַר ישׂראֵל, און זײ האַבן געמאַכט שָׁלוֹם מיט ישׂראֵל, און האָבן זײ געדינט.</p>	<p>2SA 10:19 un ale Molechim, di knecht fun Hadadezeren, hoben gezen az zei zainen geshlogen gevoren far Yisroel, un zei hoben gemacht shalom mit Yisroel, un hoben zei gedint. un Aram hot moire gehat vider tsu helfen di kinder fun Ammon.</p>	<p>2SA 10:19 And when all the melachim that were avadim <i>(vassals)</i> to Hadadezer saw that they were defeated before Yisroel, they made shalom with Yisroel, and served them. So the Syrians feared to help the Bnei Ammon any more.</p>

<p>און אַרם האָט מורא געהאַט ווידער צו העלפֿן די קינדער פֿון עֲמוֹן. edit</p>		
<p>2SA 11:1 און עס איז געווען ביים אומקער פֿון יאָר, אין דער צײַט וואָס די מלכים גייען אַרויס אויף מלחמה, האָט דוד געשיקט יואָבֿן און זײַנע קנעכט מיט אים, און גאַנץ ישׂראֵל, און זיי האָבן פֿאַרוויסט די קינדער פֿון עֲמוֹן, און האָבן געלעגערט אויף רַבָּה. און דוד איז געזעסן אין ירושלַיִם. edit</p>	<p>2SA 11:1 un es iz geven baim umker fun yor, in der tsait vos di Molechim geyen arois oif milchome, hot Dovid geshikt Yoaven un zaine knecht mit im, un gants Yisroel, un zeı hoben farvist di kinder fun Ammon, un hoben gelegert oif Rabbah. un Dovid iz gezesen in Yerushalayim.</p>	<p>2SA 11:1 And it came to pass, at the teshuvah (turning) of the shanah (year) , at the time when melachim go forth [to war], that Dovid sent Yoav, and his avadim with him, and kol Yisroel; and they destroyed the Bnei Ammon, and besieged Rabbah. But Dovid tarried still at Yerushalayim.</p>
<p>2SA 11:2 און עס איז געווען קעגן אָוונטצײַט, איז דוד אויפֿגעשטאַנען פֿון זײַן געלעגער, און איז אַרומגעגאַנגען אויפֿן דאַך פֿון מלכס הויז, און האָט געזען פֿון דאַך אַ פֿרוי זיך באַדן; און די פֿרוי איז געווען זייער שיין פֿון אויסזען. edit</p>	<p>2SA 11:2 un es iz geven kegen ovnttsait, iz Dovid oifgeshtanen fun zain geleger, un iz arumgegangen oifen doch fun melech's hoiz, un hot gezen fun doch a froi zich boden; un di froi iz geven zeyer shein fun oizen.</p>	<p>2SA 11:2 And it came to pass at haerev, that Dovid arose from off his mishkav (bed) , and walked upon the gag of the Bais HaMelech; and from the gag (roof) he saw an isha bathing; and the isha was very good to look upon.</p>
<p>2SA 11:3 האָט דוד געשיקט און זיך נאַכגעפֿרעגט אויף דער פֿרוי, און מע האָט געזאָגט: דאָס איז דאַך בת־שֶׁבַע, די</p>	<p>2SA 11:3 hot Dovid geshikt un zich nochgefregt oif der froi, un me hot gezogt: dos iz doch Bat- Sheva, di tochter fun Eliamen, di vaib fun Uriyah dem Chitti.</p>	<p>2SA 11:3 And Dovid sent and inquired after the isha. And one said, Is not this Bat-Sheva Bat Eli'am, eshet Uriyah the Chitti?</p>

<p>טאַכטער פֿון אַליעמען, די ווייב פֿון אוריה דעם חתי. edit</p>		
<p>האַט דוד געשיקט שלוחים און האָט זי געלאָזט ברענגען, און זי איז צו אים געקומען, און ער איז געלעגן מיט איר; און זי האָט זיך נאָר וואָס געהאַט גערייניקט פֿון איר אומריינקייט. און זי האָט זיך אומגעקערט אין איר הויז. edit</p>	<p>2SA 11:4 hot Dovid geshikt shluchim un hot zi gelozt brenge, un zi iz tsu im gekumen, un er iz gelegen mit ir; un zi hot zich nor vos gehat gereinikt fun ir umreinheit. un zi hot zich umgekert in ir hoiz.</p>	<p>2SA 11:4 And Dovid sent malachim, and he got her; and she came in unto him, and he lay with her; for she had been purifying herself from her tumah <i>(uncleanness)</i> ; and she returned unto her bais.</p>
<p>און די פֿרוי איז טראַגעדיק געוואָרן, און זי האַט געשיקט און דערציילט דודן, און געזאָגט: איך בין טראַגעדיק. edit</p>	<p>2SA 11:5 un di froi iz trogedik gevoren, un zi hot geshikt un dertseilt Doviden, un gezogt: ich bin trogedik.</p>	<p>2SA 11:5 And the isha conceived, and sent and told Dovid, and said, Harah anochi <i>(I am with child, I am pregnant)</i> .</p>
<p>האַט דוד געשיקט צו יואָבן: שיק צו מיר אוריה דעם חתי. און יואָב האָט געשיקט אוריהן צו דודן. edit</p>	<p>2SA 11:6 hot Dovid geshikt tsu Yoaven: shik tsu mir Uriyah dem Chitti. un Yoav hot geshikt Uriyahen tsu Doviden.</p>	<p>2SA 11:6 And Dovid sent to Yoav, saying, Send me Uriyah the Chitti. And Yoav sent Uriyah to Dovid.</p>
<p>איז אוריה צו אים געקומען, און דוד האָט זיך נאָכגעפֿרעגט אויף דעם פֿריד פֿון יואָבן, און אויף דעם פֿריד פֿון פֿאַלק, און אויף דעם גאַנג פֿון דער מלחמה. edit</p>	<p>2SA 11:7 iz Uriyah tsu im gekumen, un Dovid hot zich nochgefregt oif dem frid fun Yoaven, un oif dem frid fun folk, un oif dem gang fun der milchome.</p>	<p>2SA 11:7 And when Uriyah was come unto him, Dovid asked of him regarding the shalom Yoav, and the shalom HaAm, and the shalom hamilchamah.</p>

<p>און דוד האָט געזאָגט צו 2SA 11:8 אורִיָּה: נִדְעַר אַרָּאָפּ צו דײַן הויז, און וואָש דײַנע פֿיס. איז אורִיָּה אַרויסגעגאַנגען פֿון מלכס הויז, און נאָך אים איז אַרויסגעגאַנגען אַ שפּײַזגעשאַנק פֿון דעם מלך. edit</p>	<p>2SA 11:8 un Dovid hot gezogt tsu Uriyahren: nider arop tsu dain hoiz, un vash daine fis. iz Uriyah aroisgegangen fun melech's hoiz, un noch im iz aroisgegangen a shpaizgeshank fun dem melech.</p>	<p>2SA 11:8 And Dovid said to Uriyah, Go down to thy bais, and wash thy feet. And Uriyah departed out of the Bais HaMelech and there followed after him a masat HaMelech (<i>a present, gift, of the king, i.e. a royal feast</i>) .</p>
<p>אַבער אורִיָּה האָט זיך געלייגט ביים איינגאַנג פֿון מלכס הויז מיט אַלע קנעכט פֿון זײַן האַר, און האָט נישט אַראָפּגענידערט צו זײַן הויז. edit</p>	<p>2SA 11:9 ober Uriyah hot zich geleigt baim ingang fun melech's hoiz mit ale knecht fun zain Har, un hot nisht aropgenidert tsu zain hoiz.</p>	<p>2SA 11:9 But Uriyah slept at the petach Beis HaMelech (<i>entrance of the King's Palace</i>) with all the avadim of his adon, and went not down to his bais.</p>
<p>האָט מען דערציילט 2SA 11:10 דודן, אַזוי צו זאָגן: אורִיָּה האָט נישט אַראָפּגענידערט צו זײַן הויז. און דוד האָט געזאָגט צו אורִיָּה: דו קומסט דאָך פֿון וועג, פֿאַר וואָס האָסטו נישט אַראָפּגענידערט צו דײַן הויז? edit</p>	<p>2SA 11:10 hot men dertseilt Doviden, azoi tsu zogen: Uriyah hot nisht aropgenidert tsu zain hoiz. un Dovid hot gezogt tsu Uriyahren: du kumst doch fun veg, far vos hostu nisht aropgenidert tsu dain hoiz?</p>	<p>2SA 11:10 And when they had told Dovid, saying, Uriyah went not down unto his bais, Dovid said unto Uriyah, Camest thou not from thy derech (<i>journey</i>) ? Why then didst thou not go down unto thine bais?</p>
<p>האָט אורִיָּה געזאָגט צו 2SA 11:11 דודן: דער אַרון פֿון ישׂראֵל און יהודה זיצן אין בײַדלעך, און מײַן האַר יואָב און די קנעכט פֿון מײַן האַר לאַגערן אויפֿן פֿרײַען פֿעלד, און איך זאָל</p>	<p>2SA 11:11 hot Uriyah gezogt tsu Doviden: der oren fun Yisroel un Yehudah zitsen in baidlech, un main Har Yoav un di knecht fun main Har lageren oifen freyen feld, un ich zol kumen in main hoiz tsu esen un tsu trinken, un tsu ligen mit main</p>	<p>2SA 11:11 And Uriyah said unto Dovid, The Aron, and Yisroel, and Yehudah, abide in sukkot; and adoni Yoav, and the avadim of adoni are encamped in the open field; shall I then go into mine bais, to eat and to drink, and to lie with my isha?</p>

<p>קומען אין מיין הויז צו עסן און צו טרינקען, און צו ליגן מיט מיין ווייב? אזוי ווי דו לעבסט, און אזוי ווי דיין זעל לעבט, אויב איך וועל טאן די דאזיקע זאך! edit</p>	<p>vaib? azoi vi du lebst, un azoi vi dain zel lebt, oib ich vel ton di dozike zach!</p>	<p>As thou livest, and as thy nefesh liveth, I will not do this thing.</p>
<p>2SA 11:12 האָט דָּוִד געזאָגט צו אורִיהָן: בלײַב דאָ אויך הייַנט, און מאַרגן וועל איך דיך אַוועקשיקן. איז אורִיהָ געבליבן אין ירוּשָׁלַיִם יענעם טאָג און אויף מאַרגן. edit</p>	<p>2SA 11:12 hot Dovid gezogt tsu Uriyahen: blaib do oich haint, un morgen vel ich dich avekshiken. iz Uriyah gebliben in Yerusholayim yenem tog un oif morgen.</p>	<p>2SA 11:12 And Dovid said to Uriyah, Tarry here today also, and makhar (tomorrow) I will send thee back. So Uriyah abode in Yerushalayim that day, and the next.</p>
<p>2SA 11:13 און דָּוִד האָט אים גערופֿן, און ער האָט געגעסן בײַ אים און געטרונקען: און ער האָט אים אָנגעשיפורט. אַבער אין אַוונט איז ער אַרויסגעגאַנגען זיך לייגן אויף זײַן געלעגער מיט די קנעכט פֿון זײַן האַר, און צו זײַן הויז האָט ער נישט אַראָפּגענידערט. edit</p>	<p>2SA 11:13 un Dovid hot im gerufen, un er hot gegesen bai im un getrunken: un er hot im ongeshikurt. ober in ovent iz er araisgegangen zich leigen oif zain geleger mit di knecht fun zain Har, un tsu zain hoiz hot er nisht aropgenidert.</p>	<p>2SA 11:13 And when Dovid had called him, he did eat and drink before him; and he made him shikker; and at erev he went out to lie on his mishkav with the avadim of his adon, but went not down to his bais.</p>
<p>2SA 11:14 און עס איז געווען אין דער פֿרי, האָט דָּוִד געשריבן אַ בריוו צו יואָבֿן, און געשיקט דורך דער האַנט פֿון אורִיהָן. edit</p>	<p>2SA 11:14 un es iz geven in der peire, hot Dovid geshriben a briv tsu Yoaven, un geshikt durch der hant fun Uriyahen.</p>	<p>2SA 11:14 And it came to pass in the boker, that Dovid wrote a sefer to Yoav, and sent it by the yad of Uriyah.</p>

<p>2SA 11:15 און ער האָט געשריבן אין דעם בריוו אזוי צו זאָגן: שטעל אוריהן אַקעגן דעם פֿראַנט פֿון דער שטאַרקסטער מלחמה, און קערט אייך אָפּ פֿון הינטער אים, כדי ער זאָל געשלאָגן ווערן און שטאַרבן.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 11:15 un er hot geshriben in dem briv azoi tsu zogen: shtel Uriyahen akegen dem front fun der shtarkster milchome, un kert ich op fun hinter im, kedei er zol geshlogen veren un shtarben.</p>	<p>2SA 11:15 And he wrote in the sefer, saying, Set ye Uriyah on the frontlines of the milchamah hachazakah (<i>strongest battle</i>), and withdraw from in back of him, that he may be struck down, and die.</p>
<p>2SA 11:16 און עס איז געווען, אז יואב האָט געוואַכט אויף דער שטאָט, האָט ער אַוועקגעשטעלט אוריהן אויף דעם אָרט וואָס ער האָט געוואוסט אז דאָרטן זיינען דאָ העלדישע לייט.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 11:16 un es iz geven, az Yoav hot gevacht oif der shtot, hot er avekgeshtelt Uriyahen oif dem ort vos er hot gevust az dorten zainen do heldishe lait.</p>	<p>2SA 11:16 And it came to pass, when Yoav was shomer with a siege on the Ir, he assigned Uriyah unto the makom where he knew that anshei chayil (<i>valiant men</i>) were.</p>
<p>2SA 11:17 און די מענער פֿון שטאָט זיינען אַרויסגעגאַנגען, און האָבן מלחמה געהאַלטן מיט יואב, און עס זיינען געפֿאַלן פֿון דעם פֿאַלק, פֿון דודס קנעכט, און אויך אוריה דער חתי איז אומגעקומען.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 11:17 un di mener fun shtot zainen aroisgegangen, un hoben milchome gehalten mit Yoaven, un es zainen gefalen fun dem folk, fun Dovid's knecht, un oich Uriyah der Chitti iz umgekumen.</p>	<p>2SA 11:17 And the Anshei HaIr came out, and fought with Yoav; and there fell some of HaAm of the Avdei Dovid; and Uriyah the Chitti died also.</p>
<p>2SA 11:18 און יואב האָט געשיקט און דערציילט דודן אַלע געשעענישן פֿון דער מלחמה.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 11:18 un Yoav hot geshikt un dertseilt Doviden ale gesheenishen fun der milchome.</p>	<p>2SA 11:18 Then Yoav sent and told Dovid all the things concerning the milchamah;</p>
<p>2SA 11:19 און ער האָט באַפֿוילן</p>	<p>2SA 11:19 un er hot bafailen dem sholiich azoi tsu zogen: az du</p>	<p>2SA 11:19 And charged the malach, saying, When thou hast made</p>

<p>דעם שְׁלִיחַ אַזוי צו זאָגן: אַז דו ענדיקסט דערציילן דעם מלך אַלע געשעענישן פֿון דער מלחמה, edit</p>	<p>endikst dertseilen dem melech ale gesheenishen fun der milchome,</p>	<p>an end of reporting all the matters of the milchamah unto HaMelech,</p>
<p>2SA 11:20 איז, אויב דער גרימצאָרן פֿון דעם מלך וועט אויפֿגיין, און ער וועט זאָגן צו דיר: נאָך וואָס האָט איר גענענט צו דער שטאָט מלחמה צו האַלטן? האָט איר נישט געוואָסן אַז זיי וועלן שיסן פֿון דער מויער? edit</p>	<p>2SA 11:20 iz, oib der grimtsoren fun dem melech vet oifgein, un er vet zogen tsu dir: noch vos hot ir genent tsu der shtot milchome tsu halten? hot ir nisht gevust az zei velen shisen fun der moier?</p>	<p>2SA 11:20 And if so be that the chamat HaMelech (<i>wrath of the King</i>) flare up, and he say unto thee, why approached ye so near unto the Ir when ye did fight? Knew ye not that they would shoot from the chomah (<i>wall</i>) ?</p>
<p>2SA 11:21 ווער האָט דערשלאָגן אַבִּימֶלֶךְ דעם זון פֿון ירובֿשֶׁת? האָט נישט אַ פֿרוי אַראָפֿגעוואָרפֿן אויף אים אַן אויבערשטן מילשטיין פֿון דער מויער, און ער איז געשטאַרבן אין תִּבְּץ? נאָך וואָס האָט איר גענענט צו דער מויער? – זאָלסטו זאָגן: אויך דיין קנעכט אוריה דער חתי איז אומגעקומען. edit</p>	<p>2SA 11:21 ver hot dershlogen Avimelech dem zun fun yrubesheten? hot nisht a froi aropgevorfen oif im an oibershten milshtein fun der moier, un er iz geshtorben in Tevetz? noch vos hot ir genent tsu der moier? – zolstu zogen: oich dain knecht Uriyah der Chitti iz umgekumen.</p>	<p>2SA 11:21 Who struck Avimelech Ben Yerubeshet? Did not an isha throw down on him a millstone from the chomah, that he died in Tevetz? Why went ye near the chomah? Then say thou, Thy eved Uriyah the Chitti is dead also.</p>
<p>2SA 11:22 איז געגאַנגען דער שְׁלִיחַ, און ער איז געקומען און האָט דערציילט דודן אַלץ וועגן וואָס יואָב האָט אים</p>	<p>2SA 11:22 iz gegangen der sholiich, un er iz gekumen un hot dertseilt Doviden alts vegem vos Yoav hot im geshikt.</p>	<p>2SA 11:22 So the malach went, and came and told Dovid all that Yoav had sent him for.</p>

<p>געשיקט. edit</p>		
<p>און דער שְׁלִיחַ הָאֵט 2SA 11:23 געזאָגט צו דָּוִד: יֵאָ, די מענטשן זיינען געווען שטאַרקער פֿון אונדז, און זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען צו אונדז אין פֿעלד, און מיר האָבן זיך געלאָזט אויף זיי ביזן איינגאַנג פֿון טויער. edit</p>	<p>2SA 11:23 un der sholiich hot gezogt tsu Doviden: yo, di mentshen zainen geven shtarker fun undz, un ze i zainen araisgegangen tsu undz in feld, un mir hoben zich gelozt oif ze i bizen ingang fun toier.</p>	<p>2SA 11:23 And the malach said unto Dovid, Surely the anashim prevailed against us, and came out unto us into the sadeh, and we were upon them even unto the petach hash'a'ar.</p>
<p>און די שיסערס האָבן 2SA 11:24 געשאָסן אויף דייע קנעכט פֿון דער מויער, און עס זיינען אומגעקומען פֿון דעם מלכס קנעכט, און אויך דיין קנעכט אוריה דער חתי איז אומגעקומען. edit</p>	<p>2SA 11:24 un di shisers hoben geshosen oif daine knecht fun der moier, un es zainen umgekumen fun dem melech's knecht, un oich dain knecht Uriyah der Chitti iz umgekumen.</p>	<p>2SA 11:24 And the archers shot from off the chomah upon thy avadim; and some of the avadim of HaMelech are dead, and thy eved Uriyah the Chitti is dead also.</p>
<p>אָט דָּוִד געזאָגט צום 2SA 11:25 שְׁלִיחַ: אַזוי זאַלסטו זאָגן צו יֹאָבֵן: זאַל נישט זיין פֿאַרדראַסיק אין דייע אויגן די דאַזיקע זאַך, וואָרום די שווערד פֿאַרצערט, אַזוי צי אַזוי; האַלט אָן דיין מלחמה אַקעגן דער שטאַט, און צעשטער זי; און שטאַרק אים. edit</p>	<p>2SA 11:25 hot Dovid gezogt tsum sholiich: azoi zolstu zogen tsu Yoaven: zol nisht zain fardrosik in daine oigen di dozike zach, vorem di shverd fartsert, azoi tsi azoi; halt on dain milchome akegen der shtot, un tseshter zi; un shtark im.</p>	<p>2SA 11:25 Then Dovid said unto the malach, Thus shalt thou say unto Yoav, Let not this thing be evil in thy sight, for the cherev devoureth one as well as another; make thy milchamah more chazak (strong) against the Ir, and overthrow it; and give him a chazak encouragement.</p>

<p>און די ווייב פֿון אורִיה 2SA 11:26 דעם חתי האָט געהערט אַז איר מאַן אורִיה איז טויט, און זי האָט געקלאָגט אויף איר מאָן. edit</p>	<p>2SA 11:26 un di vaib fun Uriyah dem Chitti hot gehert az ir man Uriyah iz toif, un zi hot geklogt oif ir man.</p>	<p>2SA 11:26 And when the eshet Uriyah heard that Uriyah her ish was dead, she mourned for her ba'al (husband) .</p>
<p>און ווי די אַבֿלות איז 2SA 11:27 אַריבער, אַזוי האָט דָוד געשיקט און האָט זי אַריינגענומען אין זיין הויז, און זי איז אים געוואָרן פֿאַר אַ ווייב. און זי האָט אים געבאַרן אַ זון. און די זאך וואָס דָוד האָט געטאָן, איז געווען שלעכט אין די אויגן פֿון ה'. edit</p>	<p>2SA 11:27 un vi di avlut iz ariber, azoi hot Dovid geshikt un hot zi araingenumen in zain hoiz, un zi iz im gevoren far a vaib. un zi hot im geboren a zun. un di zach vos Dovid hot geton, iz geven shlecht in di oigen fun Hashem.</p>	<p>2SA 11:27 And when the evel (mourning) was past, Dovid sent and brought her to his bais, and she became his isha, and bore him ben. But the thing that Dovid had done was evil in the sight of HASHEM .</p>
<p>און ה' האָט געשיקט 2SA 12:1 נְתַנֵּן צו דָוד, און ער איז צו אים געקומען, און האָט צו אים געזאָגט: צוויי מענטשן זיינען געווען אין איין שטאָט: איינער אַן עושר און איינער אַן אַרעמאָן. edit</p>	<p>2SA 12:1 un Hashem hot geshikt Natanen tsu Doviden, un er iz tsu im gekumen, un hot tsu im gezogt: tsvei mentshen zainen geven in ein shtot: einer an oysher un einer an oreman.</p>	<p>2SA 12:1 And HASHEM sent Natan unto Dovid. And he came unto him, and said unto him, There were two anashim in one town; the one an oisher, and the other poor.</p>
<p>ביים עושר זיינען געווען 2SA 12:2 שאָף און רינדער זייער פֿיל, edit</p>	<p>2SA 12:2 baim oysher zainen geven shof un rinder zeyer fil,</p>	<p>2SA 12:2 The oisher had exceeding many tzon and bakar;</p>
<p>און ביים אַרעמאָן איז 2SA 12:3 גאַרנישט געווען אַחוץ איין קליין שעפֿעלע, וואָס ער האָט</p>	<p>2SA 12:3 un baim oreman iz gornisht geven achuts ein klein shefele, vos er hot gekoift un es oifgehodevet, un es iz</p>	<p>2SA 12:3 But the poor man had nothing, except one kivsah ketanah (little ewe lamb), which he had acquired and</p>

<p>געקויפֿט און עס אויפֿגעהאָדעוועט, און עס איז אויפֿגעוואַקסן אין איינעם מיט אים און מיט זיינע קינדער. פֿון זיין ביסן פֿלעגט עס עסן, און פֿון זיין בעכער פֿלעגט עס טרינקען, און אין זיין בוזעם פֿלעגט עס ליגן, און עס איז אים געווען ווי אַ טאַכטער. edit</p>	<p>oifgevaksen in einem mit im un mit zaine kinder. fun zain bisen flegt es esen, un fun zain becher flegt es trinken, un in zain buzem flegt es ligen, un es iz im geven vi a tochter.</p>	<p>nourished; and she grew up together with him, and with his banim; it did eat of his own bread, and drank of his own kos (<i>cup</i>) , and slept in his kheyk (<i>bosom</i>) , and was unto him as a bat.</p>
<p>איז געקומען אַ 2SA 12:4 דורכגייער צו דעם מאַן דעם עושר, און אים איז געווען אַ שאַד צו נעמען פֿון זיינע שאַף און פֿון זיינע רינדער, אויף צו מאַכן פֿאַר דעם אורח וואָס איז צו אים געקומען, האָט ער גענומען דאָס שעפֿעלע פֿון דעם אַרעמאַן, און האָט עס געמאַכט פֿאַר דעם מאַן וואָס איז צו אים געקומען. edit</p>	<p>2SA 12:4 iz gekumen a durchgeyer tsu dem man dem oysher, un im iz geven a shod tsu nemen fun zaine shof un fun zaine rinder, oif tsu machen far dem oirech vos iz tsu im gekumen, hot er genumen dos shefele fun dem oreman, un hot es gemacht far dem man vos iz tsu im gekumen.</p>	<p>2SA 12:4 And there came a helech (<i>traveler</i>) unto the oisher, and he refused to take of his own tzon and of his own bakar, to prepare for the ore'ach (<i>wayfaring man, traveller,</i> <i>guest</i>) that was come unto him; but took the poor man's kivsah (<i>ewe lamb</i>) , and prepared her for the ish that was come to him.</p>
<p>האָט דער צאָרן פֿון דודן 2SA 12:5 שטאַרק געגרימט אויף דעם מאַן, און ער האָט געזאָגט צו נְתַנְעַן: אַזוי ווי ה' לעבט, אַז טויט קומט דעם מאַן וואָס טוט דאָס דאָזיקע! edit</p>	<p>2SA 12:5 hot der tsoren fun Doviden shtark gegrimt oif dem man, un er hot gezogt tsu Natanen: azoi vi Hashem lebt, az toit kumt dem man vos tut dos dozike!</p>	<p>2SA 12:5 And af Dovid (<i>Dovid's</i> <i>anger</i>) was greatly kindled against the ish; and he said to Natan, As HASHEM liveth, the ish that hath done this thing is ben mavet (<i>a son of death,</i> <i>worthy of death</i>) ;</p>

<p>און פֿאַר דעם שעפֿעלע 2SA 12:6 דאַרף ער באַצאַלן פֿירפֿאַכיק, דערפֿאַר וואָס ער האָט געטאַן די דאַזיקע זאַך, און פֿאַר וואָס ער האָט נישט רַחמָנוּת געהאַט. edit</p>	<p>2SA 12:6 un far dem shefele darf er batsolen firfachik, derfar vos er hot geton di dozike zach, un far vos er hot nisht rachmones gehat.</p>	<p>2SA 12:6 And he shall restore the kivsah fourfold, because he did this thing, and because he had no khamal (<i>pity</i>) .</p>
<p>האָט נָתַן געזאָגט צו דָּוִד: דו ביסט דער מאַן! אַזוי האָט געזאָגט ה' אַלוקי יִשְׂרָאֵל: אִיךְ הָאָב דִּיךְ געזאַלֶבֶט פֿאַר אַ מֶלֶךְ אִיבֶּר יִשְׂרָאֵל, און אִיךְ הָאָב דִּיךְ מִצִּיל געווען פֿון שְׂאוֹלס הָאָנֶט; edit</p>	<p>2SA 12:7 hot Natan gezogt tsu Doviden: du bist der man! azoi hot gezogt Hashem Elochei Yisroel: ich hob dich gezalbt far a melech iber Yisroel, un ich hob dich matsl geven fun Shauls hant;</p>	<p>2SA 12:7 And Natan said to Dovid, Atah haIsh (<i>thou art the Man</i>) . Thus saith HASHEM Elohei Yisroel: Meshachticha (<i>I anointed thee</i>) Melech over Yisroel, and I delivered thee out of the yad Sha'ul;</p>
<p>און אִיךְ הָאָב דִּיר געגעבן דאָס הויז פֿון דִּיין האַר, און די ווייבער פֿון דִּיין האַר אין דִּיין בוזעם, און הָאָב דִּיר געגעבן דאָס הויז פֿון יִשְׂרָאֵל און יְהוּדָה. און אויב דאָס איז ווינציק, וועל אִיךְ דִּיר צולייגן נאָך און נאָך אַ מָאָל אַזוי פֿיל. edit</p>	<p>2SA 12:8 un ich hob dir gegeben dos hoiz fun dain Har, un di vaiber fun dain Har in dain buzem, un hob dir gegeben dos hoiz fun Yisroel un Yehudah. un oib dos iz vintsik, vel ich dir tsuleigen noch un noch a mol azoi fil.</p>	<p>2SA 12:8 And I gave thee the bais adoneicha, and the nashim of adoneicha into thy kheyk (<i>bosom</i>) , and gave thee Bais Yisroel and Yehudah; and if that had been too little, I would moreover have given unto thee such as this and such as that.</p>
<p>פֿאַר וואָס האָסטו פֿאַראַכט {בזה} דאָס וואָרט פֿון ה', צו טאָן וואָס איז שלעכט אין מיינע אויגן?</p>	<p>2SA 12:9 far vos hostu faracht dos vort fun Hashem, tsu ton vos iz shlecht in maine oigen? Uriyah dem Chitti hostu dershlogen miten shverd, un zain vaib hostu dir tsugenumen far a</p>	<p>2SA 12:9 Why hast thou despised the Davar HASHEM , to do the rah in His eyes? Thou hast killed Uriyah the Chitti with the cherev, and hast taken his isha to be thy isha, and hast slain</p>

<p>אוריה דעם חתי האסטו דערשלאַגן מיטן שווערד, און זיין ווייב האסטו דיר צוגענומען פֿאַר אַ ווייב; און האסט אים געהרגעט דורך דער שווערד פֿון די קינדער פֿון עֲמוֹן. edit</p>	<p>vaib; un host im geharget durch der shverd fun di kinder fun Ammon.</p>	<p>him with the cherev of the Bnei Ammon.</p>
<p>2SA 12:10 און אַצונד, זאָל זיך אויף איביק נישט אָפּטאָן אַ שווערד פֿון דיין הויז, דערפֿאַר וואָס דו האָסט מיך פֿאַראַכט {בזה}, און האָסט גענומען די ווייב פֿון אוריה דעם חתי דיר צו זיין פֿאַר אַ ווייב. edit</p>	<p>2SA 12:10 un atsund, zol zich oif eibik nisht opton a shverd fun dain hoiz, derfar vos du host mich faracht , un host genumen di vaib fun Uriyah dem Chitti dir tsu zain far a vaib.</p>	<p>2SA 12:10 Now therefore the cherev shall not depart from thine Bais ad olam; because thou hast despised Me, hast taken the isha Uriyah the Chitti as thy isha.</p>
<p>2SA 12:11 אַזוי האָט ה' געזאָגט: זע, איך שטעל-אויף אויף דיר אַן אומגליק פֿון דיין הויז, און איך וועל נעמען דייןע ווייבער פֿאַר דייןע אויגן, און זיי געבן צו אַן אַנדערן, און ער וועט ליגן מיט דייןע ווייבער פֿאַר די אויגן פֿון דער דאָזיקער זון. edit</p>	<p>2SA 12:11 azoi hot Hashem gezogt: ze, ich shtel-oif oif dir an umglik fun dain hoiz, un ich vel nemen daine vaiber far daine oigen, un zei geben tsu an anderen, un er vet ligen mit daine vaiber far di oigen fun der doziker zun.</p>	<p>2SA 12:11 Thus saith HASHEM , Hineni, I will raise up ra'ah (adversity) against thee out of thine own Bais, and I will take thy nashim before thine eyes, and give them unto thy re'a, and he shall lie with thy nashim in the sight of this shemesh.</p>
<p>2SA 12:12 וואָרום דו האָסט געטאָן אין פֿאַרבאָרגעניש, און איך וועל טאָן די דאָזיקע זאָך פֿאַר גאַנץ ישׂראֵל, און פֿאַר דער זון. edit</p>	<p>2SA 12:12 vorem du host geton in farborgenish, un ich vel ton di dozike zach far gants Yisroel, un far der zun.</p>	<p>2SA 12:12 For thou didst it baseter (secretly) ; but I will do this thing before kol Yisroel, and before the shemesh.</p>

<p>הָאָט דָּוִד גַּעזָאָגט צו 2SA 12:13 נְתַנְעַן: אִיךְ הָאָב גַּעזִינְדִיקט צו ה' הָאָט נָתַן גַּעזָאָגט: ה' הָאָט אוֹיךְ אָפֿגַעטָאָן דִּיין זִינְד; וועסט נישט שטאַרבן. edit</p>	<p>2SA 12:13 hot Dovid gezogt tsu Natanen: ich hob gezindikt tsu Hashem. hot Natan gezogt: Hashem hot oich opgeton dain zind; vest nisht shtarben.</p>	<p>2SA 12:13 And Dovid said unto Natan, I have sinned against HASHEM . And Natan said unto Dovid, HASHEM also hath put away thy chattat; thou shalt not die.</p>
<p>2SA 12:14 אָבער ווייל לעסטערן הָאָסטו גַעלעסטערט די פֿיִינט פֿון ה' מיט דער דאַזיקער זאַך, וועט אויך דאָס קינד וואָס איז דיר געבאָרן געוואָרן, זיכער שטאַרבן. edit</p>	<p>2SA 12:14 ober vail lesteren hostu gelestert di faint fun Hashem mit der doziker zach, vet oich dos kind vos iz dir geboren gevoren, zeker shtarben.</p>	<p>2SA 12:14 Howbeit, because by this deed thou hast given great occasion to the oyevim of HASHEM to ni'etz (<i>deride,</i> <i>ridicule, revile, blaspheme</i>) , also haben (<i>the son</i>) that is born unto thee shall surely die.</p>
<p>2SA 12:15 און נָתַן איז אָוועקגעגאַנגען צו זײַן הויז. און ה' הָאָט גַעפֿלאָגט דאָס קינד וואָס אַוּרִיהֶס ווייב הָאָט געבאָרן דָּוִד, און ער איז געוואָרן חרובֿ. edit</p>	<p>2SA 12:15 un Natan iz avekgegangen tsu zain hoiz. un Hashem hot geplogt dos kind vos Uriyahs vaib hot geboren Doviden, un er iz gevoren chorev.</p>	<p>2SA 12:15 And Natan departed unto his bais. And HASHEM struck the yeled that Uriyah's isha bore unto Dovid, and it was very ill.</p>
<p>2SA 12:16 הָאָט דָּוִד גַעבעטן הַאֱלֹקִים פֿאַר דַעם יִינְגֵל, און דָּוִד הָאָט גַעפֿאַסט אַ פֿאַסטונג, און אַז ער פֿלעגט אַהִיִים קומען, פֿלעגט ער נעכטיקן ליגנדיק אויף דער ערד. edit</p>	<p>2SA 12:16 hot Dovid gebeten HaElokim far dem yingel, un Dovid hot gefast a fastung, un az er flegt aheim kumen, flegt er nechtiken ligendik oif der erd.</p>	<p>2SA 12:16 Dovid therefore pleaded with HaElohim for the na'ar; and Dovid did a tzom, and went in, and lay all night upon ha'aretz.</p>
<p>2SA 12:17 זײַנען צוגעשטאַנען צו אִים אַלע עלטסטע פֿון זײַן</p>	<p>2SA 12:17 zainen tsugeshtanen tsu im ale eltste fun zain hoiz, im tsu machen oifshtein fun der</p>	<p>2SA 12:17 And the zekenim of his Bais arose, and went to him, to raise him up from ha'aretz; but</p>

<p>הויז, אים צו מאַכן אויפֿשטיין פֿון דער ערד, אָבער ער האָט נישט געוואָלט, און ער האָט נישט געגעסן מיט זיי קיין ברויט. edit</p>	<p>erd, ober er hot nisht gevolt, un er hot nisht gegesen mit ze kein broit.</p>	<p>he would not, neither did he eat lechem with them.</p>
<p>2SA 12:18 און עס איז געווען אויפֿן זיבעטן טאָג, איז דאָס קינד געשטאָרבן, און דודס קנעכט האָבן מורא געהאַט אים אויסצוזאָגן אַז דאָס קינד איז געשטאָרבן; וואָרום זיי האָבן געזאָגט: זע, אַז דאָס קינד האָט געלעבט, האָבן מיר צו אים גערעדט, און ער האָט נישט צוגעהערט צו אונדזער קול, היינט ווי וועלן מיר זאָגן צו אים: דאָס קינד איז געשטאָרבן? ער וועט זיך נאָך אַנטאָן עפעס ביז. edit</p>	<p>2SA 12:18 un es iz geven oifen zibeten tog, iz dos kind geshtorben, un Dovid's knecht hoben moire gehat im oistsuzogen az dos kind iz geshtorben; vorem ze hoben gezogt: ze, az dos kind hot gelebt, hoben mir tsu im geredt, un er hot nisht tsugehert tsu undzer kol, haint vi velen mir zogen tsu im: dos kind iz geshtorben? er vet zich noch onten epes beiz.</p>	<p>2SA 12:18 And it came to pass on the yom hashevi'i, that the yeled died. And the avadim of Dovid feared to tell him that the yeled was dead; for they said, Hinei, while the yeled was yet chai (alive), we spoke unto him, and he would not pay heed unto koleinu (our voice); so if we tell him that the yeled is dead, will he then do something horrendous?</p>
<p>2SA 12:19 האָט דוד געזען אַז זיינע קנעכט שושקן זיך, און דוד האָט פֿאַרשטאַנען אַז דאָס קינד איז געשטאָרבן, און דוד האָט געזאָגט צו זיינע קנעכט: איז דאָס קינד געשטאָרבן? האָבן זיי געזאָגט: געשטאָרבן. edit</p>	<p>2SA 12:19 hot Dovid gezen az zaine knecht shushken zich, un Dovid hot forshtanen az dos kind iz geshtorben, un Dovid hot gezogt tsu zaine knecht: iz dos kind geshtorben? hoben ze gezogt: geshtorben.</p>	<p>2SA 12:19 But when Dovid saw that his avadim were mitlachashim (whisperers), Dovid perceived that the yeled was dead; therefore Dovid said unto his avadim, Is the yeled dead? And they said, Met (dead, he is dead).</p>

<p>2SA 12:20 איז דױד אויפגעשטאַנען פֿון דער ערד, און ער האָט זיך געוואָשן און געזאַלבט, און איבערגעביטן זײַנע קליידער; און ער איז געקומען אין ה'ס הויז, און האָט זיך געבוקט. און ער איז געקומען אין זײַן הויז, און האָט געבעטן, און מע האָט געלייגט פֿאַר אים ברויט, און ער האָט געגעסן.</p> <p>edit</p>	<p>2SA 12:20 iz Dovid oifgeshtanen fun der erd, un er hot zich gevashen un gezalbt, un ibergebiten zaine kleider; un er iz gekumen in Hashem's hoiz, un hot zich gebukt. un er iz gekumen in zain hoiz, un hot gebeten, un me hot geleigt far im broit, un er hot gegesen.</p>	<p>2SA 12:20 Then Dovid arose from ha'aretz, and bathed, and put on lotion, and changed his apparel, and came into the Bais HASHEM , and worshiped; then he came to his own Bais; and when he requested, they set lechem before him, and he did eat.</p>
<p>2SA 12:21 האָבן זײַנע קנעכט צו אים געזאָגט: וואָס איז די דאָזיקע זאַך, וואָס דו האָסט געטאָן? פֿון וועגן דעם קינד, אַז עס האָט געלעבט, האָסטו געפֿאַסט און געוויינט, און ווי דאָס קינד איז געשטאַרבן, ביסטו אויפגעשטאַנען און האָסט געגעסן ברויט? edit</p>	<p>2SA 12:21 hoben zaine knecht tsu im gezogt: vos iz di dozike zach, vos du host geton? fun vegen dem kind, az es hot gelebt, hostu gefast un geveint, un vi dos kind iz geshtorben, bistu oifgeshtanen un host gegesen broit?</p>	<p>2SA 12:21 Then said his avadim unto him, What davar is this that thou hast done? Thou didst undergo a tzom and weep for the sake of the yeled, while it was alive; but when the yeled was dead, thou didst rise and eat lechem.</p>
<p>2SA 12:22 האָט ער געזאָגט: אַז דאָס קינד האָט נאָך געלעבט האָב איך געפֿאַסט און געוויינט, ווייל איך האָב געקלערט: ווער ווייס, ה' קען מיך לײַטזעליקן, און דאָס קינד וועט בלײַבן לעבן. edit</p>	<p>2SA 12:22 hot er gezogt: az dos kind hot noch gelebt hob ich gefast un geveint, vail ich hob geklert: ver veis, Hashem ken mich laitzeliken, un dos kind vet blaiiben leben.</p>	<p>2SA 12:22 And he said, While the yeled was yet chai, I underwent a tzom and wept; for I said, Who can tell whether HASHEM will be gracious to me, that the yeled may live?</p>

<p>אָצונד אָבער אַז ער איז 2SA 12:23 געשטאַרבן, נאָך וואָס זאָל איך פֿאַסטן? צי קען איך אים ווידער אומקערן? איך גיי צו אים, אָבער ער וועט זיך נישט אומקערן צו מיר. edit</p>	<p>2SA 12:23 atsund ober az er iz geshtorben, noch vos zol ich fasten? tsi ken ich im vider umkeren? ich gei tsu im, ober er vet zich nisht umkeren tsu mir.</p>	<p>2SA 12:23 But now he is met (<i>dead</i>) , why should I undergo a tzom? Can I bring him back again? I shall go to him, but he shall not return to me.</p>
<p>2SA 12:24 און דוד האָט געטרייסט זיין ווייב בת-שבען, און ער איז געקומען צו איר, און איז געלעגן מיט איר. און זי האָט געבאָרן אַ זון, און ער האָט גערופֿן זיין נאָמען שלמה, און ה' האָט אים ליב געהאַט. edit</p>	<p>2SA 12:24 un Dovid hot getreist zain vaib Bat-Shevaen, un er iz gekumen tsu ir, un iz gelegen mit ir. un zi hot geboren a zun, un er hot gerufen zain nomen Shelomo, un Hashem hot im lib gehat.</p>	<p>2SA 12:24 And Dovid comforted Bat-Sheva his isha, and went in unto her, and lay with her; and she bore ben, and he called shmo Sh'lomo; and HASHEM loved him.</p>
<p>2SA 12:25 און ער האָט געשיקט דורך נָתָן דעם נביא, און האָט גערופֿן זיין נאָמען ידידיה פֿון וועגן ה'. edit</p>	<p>2SA 12:25 un er hot geshikt durch Natan dem novi, un hot gerufen zain nomen Yedidyah fun vegen Hashem.</p>	<p>2SA 12:25 And He sent by the yad Natan HaNavi; and he called shmo Yedidyah (<i>Beloved of</i> HASHEM), for the sake of HASHEM .</p>
<p>2SA 12:26 און יואב האָט מלחמה געהאַלטן אויף רבֿה פֿון די קינדער פֿון עמון, און ער האָט באַצווונגען די מלוכה-שטאָט. edit</p>	<p>2SA 12:26 un Yoav hot milchome gehalten oif Rabbah fun di kinder fun Ammon, un er hot batsvungen di meluche-shtot.</p>	<p>2SA 12:26 And Yoav fought against Rabbah of the Bnei Ammon, and captured ir hameluchah (<i>the royal city</i>) .</p>
<p>2SA 12:27 און יואב האָט געשיקט שלוחים צו דודן, און האָט געזאָגט: איך האָב מלחמה געהאַלטן אויף רבֿה, אויך האָב איך באַצווונגען די</p>	<p>2SA 12:27 un Yoav hot geshikt shluchim tsu Doviden, un hot gezogt: ich hob milchome gehalten oif Rabbah, oich hob ich batsvungen di vasershtot.</p>	<p>2SA 12:27 And Yoav sent malachim to Dovid, and said, I have fought against Rabbah, and have taken the Ir HaMayim.</p>

<p>וואַסערשטאַט. edit</p>		
<p>2SA 12:28 און אַצונד, זאַמל איין דאָס איבעריקע פֿאַלק, און לעגער אויף דער שטאַט, און באַצווינג זי; אַזיסט וועל איך באַצווינגען די שטאַט, און מיין נאָמען וועט גערופֿן ווערן אויף איר. edit</p>	<p>2SA 12:28 un atsund, zaml ein dos iberike folk, un leger oif der shtot, un batsving zi; azist vel ich batsvingen di shtot, un main nomen vet gerufen veren oif ir.</p>	<p>2SA 12:28 Now therefore gather the rest of HaAm (<i>the army</i>) together, and encamp against the Ir, and capture it; lest I take the Ir, and it be called after my shem.</p>
<p>2SA 12:29 האָט דוד איינגעזאַמלט דאָס גאַנצע פֿאַלק, און ער איז געגאַנגען קיין רַבָּה, און האָט מלחמה געהאַלטן אויף איר, און האָט זי באַצווינגען. edit</p>	<p>2SA 12:29 hot Dovid ingezamlt dos gantse folk, un er iz gegangen kein Rabbah, un hot milchome gehalten oif ir, un hot zi batsvungen.</p>	<p>2SA 12:29 And Dovid gathered kol haAm together, and went to Rabbah, and fought against it, and captured it.</p>
<p>2SA 12:30 און ער האָט אַראַפֿגענומען מלְכָם קרוין פֿון זיין קאַפּ; און איר וואָג איז געווען אַ צענטנער גאַלד, דערצו טייער געשטיין; און זי איז אָנגעטאָן געוואָרן אויף דודס קאַפּ. און רויב פֿון דער שטאַט האָט ער אַרויסגעפֿירט זייער פֿיל. edit</p>	<p>2SA 12:30 un er hot aropgenumen Malkams kroin fun zain kop; un ir vog iz geven a tsentner gold, dertsu taier geshtein; un zi iz ongeton gevoren oif Dovid's kop. un roib fun der shtot hot er aroisgefirt zeyer fil.</p>	<p>2SA 12:30 And he took their melech's ateret from off his rosh, the weight whereof was a talent of zahav with the precious stones; and it was set on Dovid's rosh. And he brought forth the plunder of the ir (<i>city</i>) in great abundance.</p>
<p>2SA 12:31 און דאָס פֿאַלק וואָס אין איר האָט ער אַרויסגעפֿירט, און געלייגט אונטער זעגן, און אונטער אייזערנע</p>	<p>2SA 12:31 un dos folk vos in ir hot er aroisgefirt, un gelegit unter zegen, un unter izerne dreshshlitns, un unter izerne hek, un hot zei gemacht durchgein durch tsigloivns. un</p>	<p>2SA 12:31 And he brought forth ha'am that were therein, and put them under saws, and under threshing tools of barzel, and under axes of barzel, and made them go through the</p>

<p>דרעששליטנס, און אונטער איזערנע העק, און האָט זיי געמאַכט דורכגיין דורך ציגלאויוונס. און אזוי פֿלעגט ער טאָן צו אַלע שטעט פֿון די קינדער פֿון עֶמוֹן. און דָּוִד און דאָס גאַנצע פֿאַלק האָבן זיך אומגעקערט קיין ירוּשָׁלַיִם. edit</p>	<p>azoi flegt er ton tsu ale shtet fun di kinder fun Ammon. un Dovid un dos gantse folk hoben zich umgekert kein Yerusholayim.</p>	<p>brickkilns; and thus did he unto all the towns of the Bnei Ammon. So Dovid and kol haAm returned unto Yerushalayim.</p>
<p>2SA 13:1 און עס איז געווען נאָך דעם: אַבְשָׁלוֹם דער זון פֿון דָּוִדן האָט געהאַט אַ שיינע שוועסטער וואָס איר נאָמען איז געווען תָּמָר, און אַמְנוֹן דער זון פֿון דָּוִדן האָט זי ליב געקריגן. edit</p>	<p>2SA 13:1 un es iz geven noch dem: Avshalom der zun fun Doviden hot gehat a sheine shvester vos ir nomen iz geven Tamar, un Amnon der zun fun Doviden hot zi lib gekrigen.</p>	<p>2SA 13:1 And it came to pass after this, that Avshalom Ben Dovid had an achot yafeh (<i>beautiful sister</i>), whose shem was Tamar; and Amnon Ben Dovid loved her.</p>
<p>2SA 13:2 און אַמְנוֹן האָט זיך געקלעמט ביז צום קראַנק ווערן, פֿון וועגן זיין שוועסטער תָּמָרן, וואָרום זי איז געווען אַ יונגפֿרוי; און עס איז געווען פֿאַרהוילן אין אַמְנוֹנס אויגן ווי אזוי איר עפעס צו טאָן. edit</p>	<p>2SA 13:2 un Amnon hot zich geklemt biz tsum krank veren, fun vegen zain shvester Tamaren, vorem zi iz geven a yungfroi; un es iz geven farhoilen in Ammons oigen vi azoi ir epes tsu ton.</p>	<p>2SA 13:2 And Amnon was so distressed, that he fell ill for his achot Tamar; for she was betulah; but Amnon thought it impossible for him to do anything to her.</p>
<p>2SA 13:3 און אַמְנוֹן האָט געהאַט אַ חֵבֶר וואָס זיין נאָמען איז געווען יוֹנָדָב דער זון פֿון שִׁמְעָה, דָּוִדס ברודער, און יוֹנָדָב איז געווען זייער אַ יִשְׁרָאֵלִי. edit</p>	<p>2SA 13:3 un Amnon hot gehat a chever vos zain nomen iz geven Yehonadav der zun fun Shimeah, Dovid's bruder, un Yehonadav iz geven zeyer a kluger mentsh.</p>	<p>2SA 13:3 But Amnon had a re'a, shmo Yonadav Ben Shime'ah Achi Dovid; and Yonadav was an ish chacham (<i>shrewd man</i>).</p>

<p>קלוגער מענטש. edit</p>		
<p>2SA 13:4 האָט ער צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָס ביסטו אַזוי אַפגעצערט פֿרימאָרגן אין פֿרימאָרגן, דו בן-מלך? ווילסטו מיר נישט זאָגן? האָט אַמנון צו אים געזאָגט: אַיך האָב ליב תָּמָרן, מיין ברודער אַבְשָׁלוֹם שוועסטער. edit</p>	<p>2SA 13:4 hot er tsu im gezogt: far vos bistu azoi opgetsert frimorgen in frimorgen, du ben-melech? vilstu mir nisht zogen? hot Amnon tsu im gezogt: ich hob lib Tamaren, main bruder avsholums shvester.</p>	<p>2SA 13:4 And he said unto him, Why art thou, being Ben HaMelech, becoming dal (<i>weak, wretched</i>) from day to day? Wilt thou not tell me? And Amnon said unto him, Ani ohev (<i>I love</i>) Tamar achot Avshalom achi.</p>
<p>2SA 13:5 האָט יהוֹנָדָב צו אים געזאָגט: לייג זיך אויף דיין געלעגער, און מאַך זיך קראַנק, און אַז דיין פֿאַטער וועט דיך קומען זען, אַזוי זאָלסטו זאָגן צו אים: זאָל, אַיך בעט דיך, קומען מיין שוועסטער תָּמָר, און מיר געבן עסן שפּייז, און זאָל זי מאַכן דאָס עסן פֿאַר מייןע אויגן, כדי אַיך זאָל זען, און עסן פֿון איר האַנט. edit</p>	<p>2SA 13:5 hot Yehonadav tsu im gezogt: leig zich oif dain geleger, un mach zich krank, un az dain foter vet dich kumen zen, azoi zolstu zogen tsu im: zol, ich bet dich, kumen main shvester Tamar, un mir geben esen shpaiz, un zol zi machen dos esen far maine oigen, kedei ich zol zen, un esen fun ir hant.</p>	<p>2SA 13:5 And Yehonadav said unto him, Lay thee down on thy mishkav, and make thyself sick; and when avicha cometh to see thee, say unto him, now, let my achot Tamar come, and cause me to eat lechem, and prepare the briyah (<i>food</i>) in my sight, that I may see it, and eat it from her yad.</p>
<p>2SA 13:6 האָט אַמנון זיך געלייגט און זיך געמאַכט קראַנק, און ווי דער מלך איז אים געקומען זען, אַזוי האָט אַמנון געזאָגט צום מלך: זאָל, אַיך בעט דיך, קומען מיין שוועסטער תָּמָר, און צוברייטן פֿאַר מייןע אויגן</p>	<p>2SA 13:6 hot Amnon zich geleigt un zich gemacht krank, un vi der melech iz im gekumen zen, azoi hot Amnon gezogt tsum melech: zol, ich bet dich, kumen main shvester Tamar, un tsubreiten far maine oigen a far fankuchns, un ich vel esen fun</p>	<p>2SA 13:6 So Amnon lay down, and made himself sick; and when HaMelech was come to see him, Amnon said unto HaMelech, Now, let Tamar my achot come, and make me a couple of [heart-shaped] cakes in my sight, that I may eat from her</p>

<p>א פֿאַר פֿאַנקוכנס, און איד וועל עסן פֿון איר האַנט. edit</p>	<p>ir hant.</p>	<p>yad.</p>
<p>הָאָט דָּוִד גַּעשִׁיקֶט צו תָּמָר אִין הוּיז, אַזוי צו זאָגן: גַּי אַקאַרשט אִין דִּיין ברודער אַמנוֹנס הוּיז, און מאַך אים עסן. edit</p>	<p>2SA 13:7 hot Dovid geshikt tsu Tamaren in hoiz, azoi tsu zogen: gei akorsht in dain bruder Amnons hoiz, un mach im esen.</p>	<p>2SA 13:7 Then Dovid sent to Tamar to the palace, saying, Go now to the bais of thy brother Amnon, and prepare for him briyah (<i>food</i>) .</p>
<p>איז תָּמָר געגאַנגען אין איר ברודער אַמנוֹנס הוּיז; און ער איז געלעגן. און זי האָט גענומען דעם טייג, און האָט געקנעטן און צובאַרייט פֿאַר זיינע אויגן, און געבאַקט די פֿאַנקוכנס. edit</p>	<p>2SA 13:8 iz Tamar gegangen in ir bruder Amnons hoiz; un er iz gelegen. un zi hot genumen dem teig, un hot gekneten un tsubareit far zaine oigen, un gebakt di fankuchns.</p>	<p>2SA 13:8 So Tamar went to the bais of her brother Amnon; and he was lying down. And she took batzek (<i>dough</i>) , and kneaded it, and made cakes in his sight, and did bake the [heart-shaped] cakes.</p>
<p>און זי האָט גענומען די פֿאַן, און האָט אויסגעגאַסן פֿאַר אים; אָבער ער האָט נישט געוואָלט עסן. און אַמנוֹן האָט געזאָגט: פֿירט אַרויס אַלע מענטשן פֿון מיר. זיינען אַלע מענטשן אַרויסגעגאַנגען פֿון אים. edit</p>	<p>2SA 13:9 un zi hot genumen di fan, un hot oisgegosen far im; ober er hot nisht gevolt esen. un Amnon hot gezogt: firt arois ale mentshen fun mir. zainen ale mentshen aroisgegangen fun im.</p>	<p>2SA 13:9 And she took a masret (<i>pan</i>) , and poured them out before him; but he refused to eat. And Amnon said, Have kol ish go out from me. And they went out kol ish from him.</p>
<p>און אַמנוֹן האָט געזאָגט צו תָּמָר: ברענג דאָס עסן אין קאַמער, און איד וועל עסן פֿון דִּיין האַנט. האָט תָּמָר גענומען</p>	<p>2SA 13:10 un Amnon hot gezogt tsu Tamaren: breng dos esen in kamer, un ich vel esen fun dain hant. hot Tamar genumen di fankuchns vos zi hot gemacht, un araingebracht tsu ir bruder</p>	<p>2SA 13:10 And Amnon said unto Tamar, Bring the briyah into the cheder ([bed] room), that I may eat from thine yad. And Tamar took the [heart-shaped] cakes which she had prepared,</p>

<p>די פֿאַנקוכנס וואָס זי האָט געמאַכט, און אַרײַנגעבראַכט צו איר ברודער אַמנונען אין קאַמער. edit</p>	<p>Amnonen in kamer.</p>	<p>and brought them into the bedroom to Amnon her brother.</p>
<p>און ווי זי האָט אים 2SA 13:11 דערלאַנגט צום עסן, אַזוי האָט ער זי אָנגענומען, און האָט געזאָגט: קום ליג מיט מיר, מיין שוועסטער. edit</p>	<p>2SA 13:11 un vi zi hot im derlangt tsum esen, azoi hot er zi ongenumen, un hot gezogt: kum lig mit mir, main shvester.</p>	<p>2SA 13:11 And when she had brought them unto him to eat, he took hold of her, and said unto her, Come lie with me, my achot.</p>
<p>האָט זי צו אים געזאָגט: 2SA 13:12 נישט, מיין ברודער! זאָלסט מיד נישט פייניקן, וואָרום אַזוי ווערט נישט געטאָן אין ישׂראַל; זאָלסט נישט טאָן די דאַזיקע נבֿלה. edit</p>	<p>2SA 13:12 hot zi tsu im gezogt: nisht, main bruder! zolst mich nisht painiken, vorem azoi vert nisht geton in Yisroel; zolst nisht ton di dozike nvle.</p>	<p>2SA 13:12 And she answered him, No, achi, do not violate me; for no such thing ought to be done in Yisroel; do not thou this nevalah (<i>foul deed, shameful thing</i>) .</p>
<p>און איד, וווּ וועל איד 2SA 13:13 אַהינטאָן מיין חרפה? און דו וועסט זײַן אַזוי ווי איינער פֿון די נידערטרעכטיקע אין ישׂראַל. און אַצונד, רעד, איד בעט דיד, צום מלך, וואָרום ער וועט מיד נישט פֿאַרמיידן פֿון דיר. edit</p>	<p>2SA 13:13 un ich, vu vel ich ahinton main charpe? un du vest zain azoi vi einer fun di nidertrechtike in Yisroel. un atsund, red, ich bet dich, tsum melech, vorem er vet mich nisht farmaiden fun dir.</p>	<p>2SA 13:13 And I, to where shall I cause my cherpah (<i>shame, disgrace</i>) to go? And as for thee, thou shalt be as one of the nevalim (<i>wicked fools</i>) in Yisroel. Now therefore, speak unto HaMelech; for he will not withhold me from thee.</p>
<p>אַבער ער האָט נישט 2SA 13:14 געוואָלט צוהערן צו איר קול, און ער האָט זי</p>	<p>2SA 13:14 ober er hot nisht gevolt tsuheren tsu ir kol, un er hot zi ibergeshtarkt, un hot zi gepainikt, un iz gelegen mit ir.</p>	<p>2SA 13:14 Howbeit he would not pay heed unto her voice; but, being stronger than she, violated her and raped her, and</p>

<p>איבערגעשטאַרקט, און האָט זי געפֿיניקט, און איז געלעגן מיט איר. edit</p>		<p>lay with her.</p>
<p>און אַמנוֹן האָט זי פֿיינט געקריגן זייער אַ גרויס פֿיינטשאַפֿט; וואָרום די פֿיינטשאַפֿט וואָס ער האָט זי פֿיינט געקריגן, איז געווען גרעסער פֿון דער ליבשאַפֿט וואָס ער האָט זי ליב געהאַט. און אַמנוֹן האָט צו איר געזאָגט: שטיי אויף, גיי. edit</p>	<p>2SA 13:15 un Amnon hot zi faint gekriegen zeyer a grois faintshaft; vorem di faintshaft vos er hot zi faint gekriegen, iz geven greser fun der libshaft vos er hot zi lib gehat. un Amnon hot tsu ir gezogt: shtei oif, gei.</p>	<p>2SA 13:15 Then Amnon hated her exceedingly; so that the sinah (<i>hatred</i>) wherewith he hated her was gedolah me'od than the ahavah wherewith he had loved her. And Amnon said unto her, Get up, get out.</p>
<p>האָט זי צו אים געזאָגט: ניטע! וואָרום דאָס דאָזיקע בייז מיד אַוועקצושיקן איז נאָך גרעסער ווי דאָס אַנדערע וואָס דו האָסט געטאָן מיט מיר. אָבער ער האָט נישט געוואָלט צוהערן צו איר. edit</p>	<p>2SA 13:16 hot zi tsu im gezogt: nite! vorem dos dozike beiz mich avektsushiken iz noch greser vi dos andere vos du host geton mit mir. ober er hot nisht gevolt tsuheren tsu ir.</p>	<p>2SA 13:16 And she said unto him, No, do not this ra'ah in sending me away which is gedolah than the other that thou didst unto me. But he would not pay heed unto her.</p>
<p>און ער האָט גערופֿן זיין יונג, זיין משרת, און האָט געזאָגט: שיקט אַקאַרשט אַרויס די דאָזיקע פֿון מיר דרויסן, און פֿאַרשליס די טיר הינטער איר. edit</p>	<p>2SA 13:17 un er hot gerufen zain yung, zain meshores, un hot gezogt: shikt akorsht arois di dozike fun mir droisen, un farshlis di tir hinter ir.</p>	<p>2SA 13:17 Then he called his na'ar that ministered unto him, and said, Put now this outside from me, and bolt the delet after her.</p>
<p>און זי האָט געהאַט 2SA 13:18 –</p>	<p>2SA 13:18 – un zi hot gehat oif zich a geshtraift kleid, vorem</p>	<p>2SA 13:18 She had a kesones of various colors upon her; for</p>

<p>אויף זיך אַ געשטרייפֿט קלייד, וואָרום אַזעלכע מאַנטלען פֿלעגן טראָגן דעם מלכס טעכטער די יונגפֿרויען. – האַט זיין משרת זי אַרויסגעפֿירט דרויסן, און האַט פֿאַרשלאָסן די טיר הינטער איר. edit</p>	<p>azelche mantlen flegen trogen dem melech's techter di yungfroiien. – hot zain meshores zi aroisgefirt droisen, un hot farshlosen di tir hinter ir.</p>	<p>with such were the banot HaMelech that were betulot apparelled. Then his mesharet (<i>servant</i>) brought her outside, and bolted the delet after her.</p>
<p>2SA 13:19 און תָּמָר הָאֵט גענומען אַש אויף איר קאָפּ, און דאָס געשטרייפֿטע קלייד וואָס אויף איר הָאָט זי צעריסן, און זי הָאָט אַרויפֿגעטאַן איר האַנט אויף איר קאָפּ, און איז געגאַנגען און גייענדיק געשריען. edit</p>	<p>2SA 13:19 un Tamar hot genumen ash oif ir kop, un dos geshtraifte kleid vos oif ir hot zi tserisen, un zi hot aroifgeton ir hant oif ir kop, un iz gegangen un geyendik geshrien.</p>	<p>2SA 13:19 And Tamar put efer (<i>ash</i>) on her rosh (<i>head</i>) and made the kri'ah (<i>tearing, rending</i>) on her kesones of various colors that was on her, and laid her yad on her rosh, and went on weeping as she went.</p>
<p>2SA 13:20 הָאָט צו איר געזאָגט איר ברודער אַבְשָׁלוֹם: איז אַמנוֹן דיין ברודער געווען מיט דיר? און אַצונד, מיין שוועסטער, שווייג, וואָרום ער איז דיין ברודער; זאָלסט דיר נישט נעמען צום האַרצן די דאָזיקע זאַך. און תָּמָר איז געזעסן אַ וויסטע אין איר ברודער אַבְשָׁלוֹם הויז. edit</p>	<p>2SA 13:20 hot tsu ir gezogt ir bruder Avshalom: iz Amnon dain bruder geven mit dir? un atsund, main shvester, shvaig, vorem er iz dain bruder; zolst dir nisht nemen tsum hartsen di dozike zach. un Tamar iz gezesen a viste in ir bruder avsholums hoiz.</p>	<p>2SA 13:20 And Avshalom her brother said unto her, Hath Amnon thy brother been with thee? But hold now thy peace, my achot; he is thy brother; this thing take not to heart. So Tamar remained shomemah (<i>desolate</i>) in the bais of her brother Avshalom.</p>

<p>2SA 13:21 און דער מלך דוד האָט געהערט אַלע די דאָזיקע זאַכן. און אים האָט זייער געערגערט. edit</p>	<p>2SA 13:21 un der melech Dovid hot gehert ale di dozike zachen. un im hot zeyer geergert.</p>	<p>2SA 13:21 But when Dovid HaMelech heard of all these things, he was very angry.</p>
<p>2SA 13:22 און אַבְשָׁלוֹם האָט נישט גערעדט מיט אַמְנוֹנֶען פֿון שלעכטס ביז גוטס, וואָרום אַבְשָׁלוֹם האָט פֿיִינט געקריגן אַמְנוֹנֶען דערפֿאַר וואָס ער האָט געפֿיניקט זיין שוועסטער תָּמָר. edit</p>	<p>2SA 13:22 un Avshalom hot nisht geredt mit Amnonen fun shlechts biz guts, vorem Avshalom hot faint gekrigen Amnonen derfar vos er hot gepainikt zain shvester Tamaren.</p>	<p>2SA 13:22 And Avshalom spoke unto his brother Amnon not a davar neither rah nor tov; for Avshalom hated Amnon, because he had violated and raped his achot Tamar.</p>
<p>2SA 13:23 און עס איז געווען אין צוויי יאָר צייט אַרום, האָט מען געשאָרן ביי אַבְשָׁלוֹמען אין בעל-חצור וואָס ביי אפֿרים, און אַבְשָׁלוֹם האָט פֿאַררופֿן אַלע זין פֿון מלך. edit</p>	<p>2SA 13:23 un es iz geven in tsvei yor tsait arum, hot men geshoren bai Avshalomen in Baal-Chatzor vos bai Ephrayim, un Avshalom hot farrufen ale zin fun melech.</p>	<p>2SA 13:23 And it came to pass after two full shanim, that Avshalom had gozezim (<i>sheepshearers</i>) in Ba'al-Chatzor, which is in Ephrayim; and Avshalom invited all the Bnei HaMelech.</p>
<p>2SA 13:24 און אַבְשָׁלוֹם איז געקומען צום מלך, און האָט געזאָגט: אָט, איד בעט דיד, שערט מען ביי דיין קנעכט; זאַל, איד בעט דיד, דער מלך און זיינע קנעכט מיטגיין מיט דיין קנעכט. edit</p>	<p>2SA 13:24 un Avshalom iz gekumen tsum melech, un hot gezogt: ot, ich bet dich, shert men bai dain knecht; zol, ich bet dich, der melech un zaine knecht mitgein mit dain knecht.</p>	<p>2SA 13:24 And Avshalom came to HaMelech, and said, Hinei now, thy eved hath gozezim; let HaMelech, now, and his avadim go with thy eved.</p>
<p>2SA 13:25 האָט דער מלך געזאָגט צו אַבְשָׁלוֹמען: ניין, מיין זון,</p>	<p>2SA 13:25 hot der melech gezogt tsu Avshalomen: nain, main zun, lomir akorsht nisht ale</p>	<p>2SA 13:25 And HaMelech said to Avshalom, No, beni (<i>my son</i>), let us not all now go, lest we be</p>

<p>לְאָמִיר אֶקְאָרְשֵׁט נִישְׁט אַלֶּע גִּיין, כּדִי מִיר זאָלן נִישְׁט פֿאַלן צו שווער אויף דיר. איז ער צוגעשטאַנען צו אים, אָבער ער האָט נִישְׁט געוואָלט גִּיין, און ער האָט אים געבענטשט. edit</p>	<p>gein, kedei mir zolen nisht falen tsu shver oif dir. iz er tsugeshtanen tsu im, ober er hot nisht gevolt gein, un er hot im gebentsht.</p>	<p>a burden unto thee. And he urged him; howbeit he would not go, but put a bracha on him.</p>
<p>הָאֵט אַבְשָׁלוֹם געזאָגט: אויב נִישְׁט, זאָל, אִיךְ בעט דִּיךְ, גִּיין מיט אונדז מִיין ברודער אַמְנוֹן. הָאֵט דער מלך צו אים געזאָגט: נאָך וואָס זאָל ער גִּיין מיט דיר? edit</p>	<p>2SA 13:26 hot Avshalom gezogt: oib nisht, zol, ich bet dich, gein mit undz main bruder Amnon. hot der melech tsu im gezogt: noch vos zol er gein mit dir?</p>	<p>2SA 13:26 Then said Avshalom, If not, now, let achi Amnon go with us. And HaMelech said unto him, Why should he go with thee?</p>
<p>איז אַבְשָׁלוֹם 2SA 13:27 צוגעשטאַנען צו אים, און ער הָאָט געשיקט מיט אים אַמְנוֹנען און אַלֶּע זִין פֿון מלך. edit</p>	<p>2SA 13:27 iz Avshalom tsugeshtanen tsu im, un er hot geshikt mit im Amnonen un ale zin fun melech.</p>	<p>2SA 13:27 But Avshalom urged him, that he let Amnon and kol Bnei HaMelech go with him.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם הָאָט 2SA 13:28 באַפֿוֹילן זײַנע יונגען, אַזױ צו זאָגן: זעט אֶקְאָרְשֵׁט, ווי אַמְנוֹנס האַרץ איז פֿרײלעך פֿון ווײַן, און אִיךְ וועל אִיךְ זאָגן: שלאָגט אַמְנוֹנען, אַזױ זאָלט איר אים טײטן; איר זאָלט נישט מורא האָבן, וואָרום אִיךְ האָב דאָךְ אִיךְ</p>	<p>2SA 13:28 un Avshalom hot bafuilen zaine yungen, azoi tsu zogen: zet akorsht, vi Amnons harts iz freilech fun vain, un ich vel ich zogen: shlogt Amnonen, azoi zolt ir im teiten; ir zolt nisht moire hoben, vorem ich hob doch ich bafuilen. shtarkt ich un zeit heldishe yungen.</p>	<p>2SA 13:28 Now Avshalom had commanded his avadim, saying, Mark ye now when Amnon's lev is high with yayin, and when I say unto you, Strike Amnon; then kill him, fear not; have not I commanded you? Be chazak (<i>courageous</i>) , and be bnei chayil.</p>

<p>באַפֿוילן. שטאַרקט אייך און זייט העלדישע יונגען. edit</p>		
<p>האַבן די יונגען פֿון אַבְשָׁלוֹמֶן געטאַן צו אַמְנוֹנֶן אַזוי ווי אַבְשָׁלוֹם האָט באַפֿוילן, און אַלע זין פֿון מלך זיינען אויפֿגעשטאַנען, און האָבן זיך געזעצט איטלעכער אויף זיין מוילאייזל, און זיינען אַנטלאָפֿן. edit</p>	<p>2SA 13:29 hoben di yungen fun Avshalomen geton tsu Amnonen azoi vi Avshalom hot bafoilen, un ale zin fun melech zainen oifgeshtanen, un hoben zich gezetst itlecher oif zain moileizl, un zainen antlofen.</p>	<p>2SA 13:29 And the na'arei Avshalom did unto Amnon as Avshalom had commanded. Then all the Bnei HaMelech arose, and every man mounted him up upon his pered (<i>mule</i>), and fled.</p>
<p>און עס איז געווען, ווי זיי זיינען אונטער וועגנס, אַזוי איז די הערונג אָנגעקומען צו דודן, אַזוי צו זאָגן: אַבְשָׁלוֹם האָט דערשלאָגן אַלע זין פֿון מלך, און נישט געבליבן פֿון זיי אַן איינציקער. edit</p>	<p>2SA 13:30 un es iz geven, vi zei zainen unter vegens, azoi iz di herung ongekumen tsu Doviden, azoi tsu zogen: Avshalom hot dershlogen ale zin fun melech, un nisht gebliben fun ze an eintsiker.</p>	<p>2SA 13:30 And it came to pass, while they were baderech (<i>on the way</i>), that report came to Dovid, saying, Avshalom hath slain all the Bnei HaMelech, and there is not one of them left.</p>
<p>איז דער מלך אויפֿגעשטאַנען, און ער האָט צעריסן זיינע קליידער, און האָט זיך געלייגט אויף דער ערד; און אַלע זיינע קנעכט זיינען געשטאַנען מיט צעריסענע קליידער. edit</p>	<p>2SA 13:31 iz der melech oifgeshtanen, un er hot tserisen zaine kleider, un hot zich geleigt oif der erd; un ale zaine knecht zainen geshtanen mit tserisene kleider.</p>	<p>2SA 13:31 Then HaMelech arose, and made the kri'ah on his garments, and lay on the earth; and all his avadim stood by with their clothes torn.</p>
<p>האַט זיך אָפֿגערופֿן יונדבֿ דער זון פֿון שְׁמֵעָה, 2SA 13:32</p>	<p>2SA 13:32 hot zich opgerufen Yehonadav der zun fun Shimeah, Dovid's bruder, un hot</p>	<p>2SA 13:32 And Yonadav Ben Shime'ah achi Dovid, answered and said, Let not adoni suppose</p>

<p> דָּוִדַּס בְּרוּדֵעַר, און האָט געזאָגט: זאָל נישט מיינען מיין האַר, אַלע יונגעלייט, די זין פֿון מלך, האָט מען געטייט, וואָרום בלויז אַמנוֹן איז טויט; ווייל דאָס איז געווען אַפּגעמאַכט פֿון אַבְשָׁלוֹם מויל פֿון דעם טאָג וואָס ער האָט געפֿיניקט זיין שוועסטער תָּמָר. edit </p>	<p> gezogt: zol nisht meinen main Har, ale yungelait, di zin fun melech, hot men geteit, vorem bloiz Amnon iz toit; vail dos iz geven opgemacht fun avsholums moil fun dem tog vos er hot gepainikt zain shvester Tamaren. </p>	<p> that they have slain all the young men, the Bnei HaMelech; for Amnon only is dead; for by the command of Avshalom this hath been determined from the day that he violated and raped Tamar his achot. </p>
<p> און אַצונד זאָל מיין האַר דער מלך זיך נישט נעמען די זאָך צום האַרצן, אַזוי צו זאָגן: אַלע זין פֿון מלך זיינען טויט, וואָרום בלויז אַמנוֹן איז טויט. edit </p>	<p> 2SA 13:33 un atsund zol main Har der melech zich nisht nemen di zach tsum hartsen, azoi tsu zogen: ale zin fun melech zainen toit, vorem bloiz Amnon iz toit. </p>	<p> 2SA 13:33 Now therefore let not adoni HaMelech take the thing to his lev, to think that all the Bnei HaMelech are dead; for Amnon only is dead. </p>
<p> און אַבְשָׁלוֹם איז אַנטלאָפֿן. און דער יונג דער וועכטער האָט אויפֿגעהויבן זיינע אויגן און געזען, ערשט פֿיל פֿאַלק גייען פֿון דעם וועג הינטער אים, פֿון זייט באַרג. edit </p>	<p> 2SA 13:34 un Avshalom iz antlofen. un der yung der vechter hot oifgehoiben zaine oigen un gezen, ersht fil folk geyen fun dem veg hinter im, fun zeit barg. </p>	<p> 2SA 13:34 But Avshalom fled. And the na'ar tzofeh (watchman) lifted up his eyes, and looked, and, hinei, there came am rav (much people) by the derech of the hillside behind him. </p>
<p> און יונדבֿ האָט געזאָגט צום מלך: אָן זיינען געקומען דעם מלכס זין. אַזוי ווי דאָס וואָרט פֿון דיין קנעכט, אַזוי </p>	<p> 2SA 13:35 un Yehonadav hot gezogt tsum melech: on zainen gekumen dem melech's zin. azoi vi dos vort fun dain knecht, azoi iz geven. </p>	<p> 2SA 13:35 And Yonadav said unto HaMelech, Hinei, the Bnei HaMelech come; as the davar avdecha (word of thy servant), so it is. </p>

<p>איז געווען. edit</p>		
<p>און עס איז געווען, ווי 2SA 13:36 ער ענדיקט רעדן, ערשט דעם מלכס זין זיינען אָנגעקומען, און זיי האָבן אויפֿגעהויבן זייער קול און האָבן געוויינט, און אויך דער מלך און אַלע זיינע קנעכט האָבן געוויינט זייער אַ גרויס געוויין. edit</p>	<p>2SA 13:36 un es iz geven, vi er endikt reden, ersht dem melech's zin zainen ongekumen, un zei hoben oifgehoiben zeyer kol un hoben geveint, un oich der melech un ale zaine knecht hoben geveint zeyer a grois gevain.</p>	<p>2SA 13:36 And it came to pass, as soon as he had made an end of speaking, that, hinei, the Bnei HaMelech came, and lifted up their voice and wailed; and HaMelech also and all his avadim wept gadol me'od.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם איז 2SA 13:37 אַנטלאָפֿן, און איז אַוועק צו תְּלַמִּי דעם זון פֿון עַמִּיהוּד, דעם מלך פֿון גשור. און [דָּוִד] האַט געטרויערט אויף זיין זון אַלע טעג. edit</p>	<p>2SA 13:37 un Avshalom iz antlofen, un iz avek tsu Talmai dem zun fun Ammihuden, dem melech fun Geshur. un [Dovid] hot getroiert oif zain zun ale teg.</p>	<p>2SA 13:37 But Avshalom fled, and went to Talmai Ben Ammihud Melech Geshur. And Dovid mourned for bno kol hayamim.</p>
<p>אַזוי איז אַבְשָׁלוֹם 2SA 13:38 אַנטלאָפֿן, און איז אַוועק קיין גשור, און ער איז דאָרטן געווען דריי יאָר. edit</p>	<p>2SA 13:38 azoi iz Avshalom antlofen, un iz avek kein Geshur, un er iz dorten geven drai yor.</p>	<p>2SA 13:38 So Avshalom fled, and went to Geshur, and was there shalosh shanim.</p>
<p>און [דאָס האַרץ פֿון] 2SA 13:39 דָּוִד המלך איז אויסגעגאַנגען פֿון בענקשאַפֿט נאָך אַבְשָׁלוֹם, וואָרום ער האָט זיך שוין געטרייסט וועגן אַמנוֹנען, וואָס ער איז טויט. edit</p>	<p>2SA 13:39 un [dos harts fun] Dovid hameilech iz oisgegangen fun benkshaft noch Avshalomen, vorem er hot zich shoin getreist vegen Amnonen, vos er iz toit.</p>	<p>2SA 13:39 And the nefesh of Dovid HaMelech longed to go forth unto Avshalom; for he was consoled concerning Amnon that died.</p>

<p>און יואב דער זון פֿון 2SA 14:1 צרויִהן האָט געוויסט אַז דעם מלכס האַרץ איז צו אַבֿשלוֹמען. edit</p>	<p>2SA 14:1 un Yoav der zun fun Tzeruyahen hot gevust az dem melech's harts iz tsu Avshalomen.</p>	<p>2SA 14:1 Now Yoav Ben Tzeruyah perceived that the lev HaMelech was toward Avshalom.</p>
<p>2SA 14:2 האָט יואָב געשיקט קיין תְּקוּעַ, און האָט געבראַכט פֿון דאָרטן אַ קלוגע פֿרוי, און האָט צו איר געזאָגט: מאַך זיך, איך בעט דיך, טרויערנדיק, און טו אָן, איך בעט דיך, טרויערקליידער, און זאָלסט זיך נישט זאַלבן מיט אייל, און זאָלסט זיין ווי אַ פֿרוי וואָס טרויערט שוין פֿיל טעג נאָך אַ טויטן. edit</p>	<p>2SA 14:2 hot Yoav geshikt kein Tekoa, un hot gebracht fun dorten a kluge froi, un hot tsu ir gezogt: mach zich, ich bet dich, troierndik, un tu on, ich bet dich, troierkleider, un zolst zich nisht zalben mit eil, un zolst zain vi a froi vos troiert shoin fil teg noch a toiten.</p>	<p>2SA 14:2 And Yoav sent to Tekoa, and brought from there an isha chachamah, and said unto her, now, feign thyself to be a mourner, and put on now mourning apparel, and anoint not thyself with shemen, but be as an isha that had a long time mourned for the dead;</p>
<p>2SA 14:3 און זאָלסט קומען צום מלך, און רעדן צו אים אַזוי ווי דאָס דאָזיקע וואָרט. און יואָב האָט אַרײַנגעטאָן די ווערטער אין איר מויל. edit</p>	<p>2SA 14:3 un zolst kumen tsum melech, un reden tsu im azoi vi dos dozike vort. un Yoav hot araingeton di verter in ir moil.</p>	<p>2SA 14:3 And come to HaMelech, and speak on this manner unto him. So Yoav put the devarim in her peh (mouth) .</p>
<p>2SA 14:4 האָט די פֿרוי פֿון תְּקוּעַ גערעדט צום מלך, און זי איז געפֿאַלן אויף איר פנים צו דער ערד, און האָט זיך געבוקט און געזאָגט: העלף, מלך. edit</p>	<p>2SA 14:4 hot di froi fun Tekoa geredt tsum melech, un zi iz gefallen oif ir ponem tsu der erd, un hot zich gebukt un gezogt: helf, melech.</p>	<p>2SA 14:4 And when the isha of Tekoa spoke to HaMelech, she fell on her face to the ground, and prostrated herself, and said, Hoshi'ah (help) , O Melech.</p>
<p>2SA 14:5 האָט דער מלך צו איר</p>	<p>2SA 14:5 hot der melech tsu ir gezogt: vos iz dir? hot zi gezogt:</p>	<p>2SA 14:5 And HaMelech said unto her, What troubleth thee? She</p>

<p>געזאָגט: וואָס איז דיר? האָט זי געזאָגט: פֿאַר וואָר, אַ פֿרוי אַן אַלמנה בין איך, וואָרום מיין מאָן איז געשטאָרבן. edit</p>	<p>far vor, a froi an almone bin ich, vorem main man iz geshtorben.</p>	<p>answered, I am indeed an almanah, and mine ish is dead.</p>
<p>2SA 14:6 און דיין דינסט האָט געהאַט צוויי זין, האָבן זיי זיך ביידע געקריגט אין פֿעלד, און נישט געווען ווער זאָל פֿונאַנדערגיין צווישן זיי, האָט איינער געשלאָגן דעם אַנדערן און אים געטייט. edit</p>	<p>2SA 14:6 un dain dinst hot gehat tsvei zin, hoben zeich beide gekrigt in feld, un nisht geven ver zol funandergain tsvishen zei, hot einer geshlogen dem anderen un im geteit.</p>	<p>2SA 14:6 And thy shifchah had two banim, and they two fought together in the sadeh, and there was none to separate them, but the one struck the other, and killed him.</p>
<p>2SA 14:7 און אָט איז אַנגעשטאַנען די גאַנצע משפּחה אויף דיין דינסט, און זיי זאָגן: גיב אונדז דעם וואָס האָט דערשלאָגן זיין ברודער, און מיר וועלן אים טייטן פֿאַר דעם לעבן פֿון זיין ברודער וואָס ער האָט געהרגעט, און מיר וועלן פֿאַרטיליקן אויך דעם יורש. און זיי ווילן אויסלעשן מיין קויל וואָס איז געבליבן, נישט צו לאָזן מיין מאָן אַ נאַמען און אַן איבערבלייב אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד. edit</p>	<p>2SA 14:7 un ot iz ongeshtanen di gantse mishpoche oif dain dinst, un zeich zogen: gib undz dem vos hot dershlogen zain bruder, un mir velen im teiten far dem leben fun zain bruder vos er hot geharget, un mir velen fartiliken oich dem yoiresh. un zei vilen oisleshen main koil vos iz gebliben, nisht tsu lozen main man a nomen un an iberblaib oifen gezicht fun der erd.</p>	<p>2SA 14:7 And, hinei, kol hamishpakhah is risen against thine shifchah (handmaid), and they said, Deliver him that struck his brother, that we may kill him, for the nefesh of his brother whom he killed; and we will destroy the yoresh (heir) also; and so they shall quench my burning coal remaining, and shall not leave to my ish shem nor she'erit upon ha'adamah.</p>
<p>2SA 14:8 האָט דער מלך געזאָגט צו דער פֿרוי: גיי אַהיים, און</p>	<p>2SA 14:8 hot der melech gezogt tsu der froi: gei aheim, un ich vel</p>	<p>2SA 14:8 And HaMelech said to the isha, Go to thine bais; I will</p>

<p>איך וועל באַפֿעלן וועגן דיר. edit</p>	<p>bafelen vegem dir.</p>	<p>give charge concerning thee.</p>
<p>האַט די פֿרוי פֿון תקוֹע 2SA 14:9 געזאָגט צום מלך: אויף מיר, מיין האַר מלך, די שולד, און אויף מיין פֿאַטערס הויז, און דער מלך און זיין טראָן איז ריין. edit</p>	<p>2SA 14:9 hot di froi fun Tekoa gezogt tsum melech: oif mir, main Har melech, di shuld, un oif main foters hoiz, un der melech un zain tron iz rein.</p>	<p>2SA 14:9 And the isha of Tekoa said unto HaMelech, Adoni, O Melech, the avon (guilt) be on me, and on my bais avi; and HaMelech and his kisse be guiltless.</p>
<p>האַט דער מלך געזאָגט: דער וואָס רעדט צו דיר, זאָלסטו אים ברענגען צו מיר, און ער וועט דיר מער ווידער נישט אַנרירן. edit</p>	<p>2SA 14:10 hot der melech gezogt: der vos redt tsu dir, zolstu im brenge tsu mir, un er vet dich mer vider nisht onriren.</p>	<p>2SA 14:10 And HaMelech said, Whoever saith anything unto thee, bring him to me, and he shall not touch thee any more.</p>
<p>האַט זי געזאָגט: זאָל, איך בעט דיר, דער מלך געדענקען ה' דיין ג-ט, אַז דער בלוט דערלייזער זאָל נישט נאָך מער אומברענגען, און זיי זאָלן נישט פֿאַרטיליקן מיין זון. האַט ער געזאָגט: אַזוי ווי ה' לעבט, אויב אַ האַר פֿון דיין זון וועט פֿאַלן צו דער ערד! edit</p>	<p>2SA 14:11 hot zi gezogt: zol, ich bet dich, der melech gedanken Hashem dain G-t, az der blut derleizer zol nisht noch mer umbrenge, un zei zolen nisht fartiliken main zun. hot er gezogt: azoi vi Hashem lebt, oib a Har fun dain zun vet falen tsu der erd!</p>	<p>2SA 14:11 Then said she, Now, let HaMelech remember HASHEM Eloheicha, that thou wouldest not suffer the Go'el HaDahm to destroy any more, lest they destroy beni (my son) . And he said, As HASHEM liveth, there shall not one hair of thy ben fall to the ground.</p>
<p>האַט די פֿרוי געזאָגט: זאָל, איך בעט דיר, דיין דינסט רעדן צו מיין האַר דעם מלך אַ וואָרט. האַט ער געזאָגט: רעד. edit</p>	<p>2SA 14:12 hot di froi gezogt: zol, ich bet dich, dain dinst reden tsu main Har dem melech a vort. hot er gezogt: red.</p>	<p>2SA 14:12 Then the isha said, Let thine shifchah, now, speak one word unto adoni Ha-Melech. And he said, Say on.</p>

<p>הָאָט די פֿרוי געזאָגט: 2SA 14:13 און פֿאַר וואָס טראַכטסטו אַזוינס אַקעגן דעם פֿאַלק פֿון אַלקים? וואָרום אַז דער מלך רעדט דאָס דאָזיקע וואָרט, איז ער אַליין אַזוי ווי אַ שולדיקער, וואָס דער מלך קערט נישט אום זיין פֿאַרשטויסענעם. edit</p>	<p>2SA 14:13 hot di froi gezogt: un far vos trachtstu azoins akegen dem folk fun Elokim? vorem az der melech redt dos dozike vort, iz er alein azoi vi a shuldiker, vos der melech kert nisht um zain farshtoisinem.</p>	<p>2SA 14:13 And the isha said, why then hast thou thought such a thing against the Am Elohim? For HaMelech doth speak this thing as one which is guilty, in that HaMelech doth not bring back home again his banished.</p>
<p>2SA 14:14 וואָרום שטאַרבן מוזען מיר שטאַרבן; יאָ, אַזוי ווי וואָסער אויסגעגאַסן אויף דער ערד, וואָס קען נישט אויפֿגעזאַמלט ווערן; און אַלקים שוינט נישט קיין נפֿש; אַבער ער טראַכט טראַכטונגען אַז פֿון אים זאָל נישט פֿאַרשטויסן ווערן קיין פֿאַרשטויסענער. edit</p>	<p>2SA 14:14 vorem shtarben muzen mir shtarben; yo, azoi vi vaser oisgegosen oif der erd, vos ken nisht oifgezamlt veren; un Elokim shoint nisht kein nefesh; ober er tracht trachtungen az fun im zol nisht farshtoisem veren kein farshtoisener.</p>	<p>2SA 14:14 For we must needs die, are as mayim spilt on the ground, which cannot be gathered up again; yet Elohim doth not take away nefesh; but devises means, so that His banished be not expelled from Him.</p>
<p>2SA 14:15 און אַצונד, וואָס איך בין געקומען רעדן צו מיין האָר דעם מלך דאָס דאָזיקע וואָרט, איז דאָס ווייל דאָס פֿאַלק האָט מיך איינגעשראַקן, און דיין דינסט הָאָט געזאָגט: לאַמיד אַקאַרשט רעדן צום מלך,</p>	<p>2SA 14:15 un atsund, vos ich bin gekumen reden tsu main Har dem melech dos dozike vort, iz dos vail dos folk hot mich ingeshroken, un dain dinst hot gezogt: lomich akorsht reden tsum melech, efsher vet der melech ton dem farlang fun zain dinst.</p>	<p>2SA 14:15 Now therefore that I am come to speak of this thing unto adoni HaMelech, it is because the people have made me afraid; and thy shifchah thought, I will now speak unto HaMelech; it may be that HaMelech will perform the request of his amah (servant) .</p>

<p>אָפֿשר וועט דער מלך טאָן דעם פֿאַרלאַנג פֿון זײַן דינסט. edit</p>		
<p>וואָרום דער מלך וועט זיך צוהערן, מציל צו זײַן זײַן דינסט פֿון דער האַנט פֿון דעם מאַן וואָס וויל פֿאַרטיליקן מיך און מיין זון אין איינעם פֿון ג-טס נחלה. edit</p>	<p>2SA 14:16 vorem der melech vet zich tsuheren, matsl tsu zain zain dinst fun der hant fun dem man vos vil fartiliken mich un main zun in einem fun G-ts nachle.</p>	<p>2SA 14:16 For HaMelech will hear, to deliver his amah (servant) out of the palm of the ish that would destroy me and beni (my son) together out of the nachalat Elohim.</p>
<p>און דיין דינסט האָט געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, דאָס וואָרט פֿון מיין האַר דעם מלך זײַן פֿאַר אַ מְנוּחָה; וואָרום ווי אַ מלאך פֿון ה', אַזוי איז מיין האַר דער מלך אויף צו פֿאַרשטיין גוטס און שלעכטס. און זאָל ה' דיין ג-ט זײַן מיט דיר. edit</p>	<p>2SA 14:17 un dain dinst hot gezogt: zol, ich bet dich, dos vort fun main Har dem melech zain far a manuchoh; vorem vi a malech fun Hashem, azoi iz main Har der melech oif tsu farshtein guts un shlechts. un zol Hashem dain G-t zain mit dir.</p>	<p>2SA 14:17 Then thine shifchah said, The devar adoni HaMelech shall now be as menuchah (rest, comfort) ; for as a malach HaElohim, so is adoni HaMelech to discern the tov and the rah; therefore HASHEM Eloheicha will be with thee.</p>
<p>האָט געענטפֿערט דער מלך און האָט געזאָגט צו דער פֿרוי: זאָלסט נאָר נישט לייקענען פֿון מיר קיין זאָך וואָס איך פֿרעג דיך. האָט די פֿרוי געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מיין האַר דער מלך רעדן. edit</p>	<p>2SA 14:18 hot geentfert der melech un hot gezogt tsu der froi: zolst nor nisht leikenen fun mir kein zach vos ich freg dich. hot di froi gezogt: zol, ich bet dich, main Har der melech reden.</p>	<p>2SA 14:18 Then HaMelech answered and said unto the isha, Hide not from me, now, the thing that I shall ask thee. And the isha said, Let adoni HaMelech now speak.</p>
<p>האָט דער מלך געזאָגט: 2SA 14:19</p>	<p>2SA 14:19 hot der melech gezogt: iz Yoavs hant geven mit dir in</p>	<p>2SA 14:19 And HaMelech said, Is not the yad Yoav with thee in</p>

<p>איז יואב־ס האַנט געווען מיט דיר אין דעם אַלעם? האָט די פֿרוי געענטפֿערט און געזאָגט: אַזוי ווי דיין זעל לעבט, מיין האַר מלך, אויב מע קען אַוועק רעכטס אָדער לינקס פֿון אַלץ וואָס מיין האַר דער מלך האָט גערעדט! וואָרום דיין קנעכט, יואָב, ער האָט מיר באַפֿוילן, און ער האָט אַרײַנגעטאָן אין מויל פֿון דיין דינסט אַלע די דאָזיקע ווערטער. edit</p>	<p>dem alem? hot di froi geentfert un gezogt: azoi vi dain zel lebt, main Har melech, oib me ken avek rechts oder links fun alts vos main Har der melech hot geredt! vorem dain knecht, Yoav, er hot mir bafuilen, un er hot araingeton in moil fun dain dinst ale di dozike verter.</p>	<p>all this? And the isha answered and said, As thy nefesh liveth, adoni HaMelech, none can turn to the right or to the left from anything that adoni HaMelech hath spoken; for thy eved Yoav, he instructed me, and he put all these devarim in the peh (mouth) of thine shifchah (handmaid) ;</p>
<p>2SA 14:20 כדי צו פֿאַרדרייען דעם פנים פֿון דער זאָך, האָט דיין קנעכט יואָב געטאָן די דאָזיקע זאָך. אָבער מיין האַר איז קלוג אַזוי ווי די קלוגשאַפֿט פֿון אַ מלאַך פֿון האַלקים, צו וויסן אַלץ וואָס אויף דער ערד. edit</p>	<p>2SA 14:20 kedei tsu fardreyen dem ponem fun der zach, hot dain knecht Yoav geton di dozike zach. ober main Har iz klug azoi vi di klugshaft fun a malech fun HaElokim, tsu visen alts vos oif der erd.</p>	<p>2SA 14:20 To bring about this matter for discussion hath thy eved Yoav done this thing; and adoni is chacham, according to the chochmat malach HaElohim, to know all things that are in ha'aretz.</p>
<p>2SA 14:21 און דער מלך האָט געזאָגט צו יואָב־ן: זע, איך טו די דאָזיקע זאָך, און גיי קער אום דעם יונג אַב־שָׁלוֹמֶען. edit</p>	<p>2SA 14:21 un der melech hot gezogt tsu Yoaven: ze, ich tu di dozike zach, un gei ker um dem yung Avshalomen.</p>	<p>2SA 14:21 And HaMelech said unto Yoav, Hinei now, I have granted this thing; go therefore, bring the na'ar Avshalom back!</p>
<p>2SA 14:22 איז יואָב געפֿאַלן אויף זיין פנים צו דער ערד, און האַט זיך געבוקט, און האָט געבענטשט דעם מלך. און</p>	<p>2SA 14:22 iz Yoav gefalen oif zain ponem tsu der erd, un hot zich gebukt, un hot gebentsht dem melech. un Yoav hot gezogt: haint veis dain knecht az ich</p>	<p>2SA 14:22 And Yoav fell to the ground on his face, and prostrated himself, and put a bracha on HaMelech; and Yoav said, Today thy eved knoweth</p>

<p>יֹאבֹב הָאֵט גֶּזְאָגַט: הֵיַיַנט ווייס דיין קנעכט אַז איד האָב געפֿונען חֵן אין דיַיַנע אויגן, מיין האָר מלך, וואָרום דער מלך האָט געטאַן דעם פֿאַרלאַנג פֿון דיין קנעכט. edit</p>	<p>hob gefunen chein in daine oigen, main Har melech, vorem der melech hot geton dem farlang fun dain knecht.</p>	<p>that I have found chen in thy sight, adoni, O Melech, in that HaMelech hath fulfilled the request of his eved.</p>
<p>2SA 14:23 און יֹאבֹב איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען קיין גשור, און האָט געבראַכט אַבְשָׁלוֹם קיין ירוּשָׁלַיִם. edit</p>	<p>2SA 14:23 un Yoav iz oifgeshtanen, un iz gegangen kein Geshur, un hot gebracht Avshalomen kein Yerusholayim.</p>	<p>2SA 14:23 So Yoav arose and went to Geshur, and brought Avshalom to Yerushalayim.</p>
<p>2SA 14:24 און דער מלך האָט געזאָגט: זאָל ער פֿאַרקערן צו זיין הויז, אָבער מיין פנים זאָל ער נישט זען. האָט אַבְשָׁלוֹם פֿאַרקערט צו זיין הויז, און דעם מלכס פנים האָט ער נישט געזען. edit</p>	<p>2SA 14:24 un der melech hot gezogt: zol er farkeren tsu zain hoiz, ober main ponem zol er nisht zen. hot Avshalom farkert tsu zain hoiz, un dem melech's ponem hot er nisht gezen.</p>	<p>2SA 14:24 And HaMelech said, Let him turn to his own bais, and let him not see my face. So Avshalom returned to his own bais, and saw not the face of HaMelech.</p>
<p>2SA 14:25 און אין גאַנץ ישׂרָאֵל איז נישט געווען אַזאַ שענער מאַן ווי אַבְשָׁלוֹם, זייער צו רימען; פֿון זיין פֿוסטריט ביז זיין שפיץ קאַפּ איז אין אים נישט געווען אַ פֿעלער. edit</p>	<p>2SA 14:25 un in gants Yisroel iz nisht geven aza shener man vi Avshalom, zeyer tsu rimen; fun zain fustrit biz zain shpits kop iz in im nisht geven a feler.</p>	<p>2SA 14:25 But in kol Yisroel there was none ish yafeh to be so much praised as Avshalom; from the sole of his regel even to the crown of his head there was no mum (blemish) in him.</p>
<p>2SA 14:26 און אַז ער האָט אַפֿגעשאָרן זיין קאַפּ – און</p>	<p>2SA 14:26 un az er hot opgeshoren zain kop – un geshen flegt es fun sof yor tsu yor, az er zol</p>	<p>2SA 14:26 And when he cut the hair of his rosh, (for it was from time to time that he cut it;</p>

<p>געשען פֿלעגט עס פֿון סוף יאָר צו יאָר, אַז ער זאָל זיך אַפֿשערן; וואָרום אַז עס איז אים צו שווער געוואָרן, האָט ער עס אָפּגעשאָרן – האָט ער אַפּגעוויגן די האָר פֿון זײַן קאָפּ מיט צוויי הונדערט שקל אויפֿן מלכס געוויכט. edit</p>	<p>zich opsheren; vorem az es iz im tsu shver gevoren, hot er es opgeshoren – hot er opgevoigen di Har fun zain kop mit tsvei hundert shkl oifen melech's gevicht.</p>	<p>because the hair was heavy on him, therefore he cut it); he weighed the se'ar (hair) of his rosh at two hundred shekels after the royal standard.</p>
<p>2SA 14:27 און ביי אַבֿשָׁלוֹמֶען זײַנען געבאָרן געוואָרן דריי זין, און איין טאָכטער וואָס איר נאָמען איז געווען תָּמָר. זי איז געווען אַ ווייבספּאַרשױן פֿון אַ שיינעם אויסזען. edit</p>	<p>2SA 14:27 un bai Avshalomen zainen geboren gevoren drai zin, un ein tochter vos ir nomen iz geven Tamar. zi iz geven a vaibsparshein fun a sheinem oiszen.</p>	<p>2SA 14:27 And unto Avshalom there were born three banim, and one bat, whose shem was Tamar; she was an isha of a fair countenance.</p>
<p>2SA 14:28 און אַבֿשָׁלוֹם איז געזעסן אין ירושָׁלַיִם צוויי יאָר צײַט, און דעם מלכס פנים האָט ער נישט געזען. edit</p>	<p>2SA 14:28 un Avshalom iz gezesen in Yerusholayim tsvei yor tsait, un dem melech's ponem hot er nisht gezen.</p>	<p>2SA 14:28 So Avshalom dwelt two full shanim in Yerushalayim, and saw not the face of HaMelech.</p>
<p>2SA 14:29 האָט אַבֿשָׁלוֹם געשיקט נאָך יואָבֿן, כדי אים צו שיקן צום מלך, אָבער ער האָט נישט געוואָלט קומען צו אים. האָט ער ווידער געשיקט אַ צווייט מאל, און ער האָט נישט געוואָלט קומען. edit</p>	<p>2SA 14:29 hot Avshalom geshikt noch Yoaven, kedei im tsu shiken tsum melech, ober er hot nisht gevolt kumen tsu im. hot er vider geshikt a tsveit mol, un er hot nisht gevolt kumen.</p>	<p>2SA 14:29 Therefore Avshalom sent for Yoav, to have sent him to HaMelech; but he would not come to him; and when he sent again the second time, he would not come.</p>
<p>2SA 14:30 האָט ער געזאָגט צו</p>	<p>2SA 14:30 hot er gezogt tsu zaine knecht: zet, Yoavs shtik feld iz</p>	<p>2SA 14:30 Therefore he said unto his avadim, See, the allotted</p>

<p>זײַנע קנעכט: זעט, יואָבֿס שטיק פֿעלד איז לעבן מײַנעם, און ער האָט דאָרטן גערשטן; גײט און צינדט עס אָן אין פֿײַער. און די קנעכט פֿון אַבֿשֿלומען האָבן אָנגעצונדן דאָס שטיק פֿעלד אין פֿײַער. edit</p>	<p>leben meinem, un er hot dorten gershten; geit un tsindt es on in faier. un di knecht fun Avshalomen hoben ongetsunden dos shtik feld in faier.</p>	<p>land of Yoav is near mine, and he hath se'orim (barley) there; go and kindle it with eish. And the avadim of Avshalom set eish to the allotted land.</p>
<p>אײז יואָבֿ 2SA 14:31 אויפֿגעשטאַנען, און איז געקומען צו אַבֿשֿלומען אין הויז, און האָט צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָס האָבן דײַנע קנעכט אָנגעצונדן מײַן שטיק פֿעלד אין פֿײַער? edit</p>	<p>2SA 14:31 iz Yoav oifgeshtanen, un iz gekumen tsu Avshalomen in hoiz, un hot tsu im gezogt: far vos hoben daine knecht ongetsunden main shtik feld in faier?</p>	<p>2SA 14:31 Then Yoav arose, and came to Avshalom unto his bais, and said unto him, Why have thy avadim set eish to my allotted land?</p>
<p>2SA 14:32 האָט אַבֿשֿלום געזאָגט צו יואָבֿ: זע, אײך האָב געשיקט צו דיר, אַזוי צו זאָגן: קום אַהער, און אײך וועל דײַך שיקן צום מלך, אַזוי צו זאָגן: נאָך וואָס בין אײך געקומען פֿון גשור? בעסער פֿאַר מיר, אײך זאָל נאָך דאָרטן זײַן. און אַצונד, לאָמײַך זען דעם פנים פֿון מלך, און אויב אין מיר איז דאָ אַ פֿאַרברעד, זאָל ער מײַך טײַטן. edit</p>	<p>2SA 14:32 hot Avshalom gezogt tsu Yoaven: ze, ich hob geshikt tsu dir, azoi tsu zogen: kum aher, un ich vel dich shiken tsum melech, azoi tsu zogen: noch vos bin ich gekumen fun Geshur? beser far mir, ich zol noch dorten zain. un atsund, lomich zen dem ponem fun melech, un oib in mir iz do a farbrech, zol er mich teiten.</p>	<p>2SA 14:32 And Avshalom answered Yoav, Hinei, I sent unto thee, saying, Come here, that I may send thee to HaMelech, to say, why am I come from Geshur? It had been tov (better) for me to have been there still; now therefore let me see the face of HaMelech; and if there be any avon (iniquity) in me, let him kill me.</p>

<p>איז יואב געקומען צום מלך, און האָט אים דערציילט. האָט ער גערופֿן אַבְשָׁלוֹמֶען, און ער איז געקומען צום מלך, און האָט זיך געבוקט אויף זײַן פנים צו דער ערד פֿאַרן מלך. און דער מלך האָט געקושט אַבְשָׁלוֹמֶען. edit</p>	<p>2SA 14:33 iz Yoav gekumen tsum melech, un hot im dertseilt. hot er gerufen Avshalomen, un er iz gekumen tsum melech, un hot zich gebukt oif zain ponem tsu der erd faran melech. un der melech hot gekusht Avshalomen.</p>	<p>2SA 14:33 So Yoav came to HaMelech, and told him; and when he had called for Avshalom, he came to HaMelech, and prostrated himself on his face to the ground before HaMelech; and HaMelech kissed Avshalom.</p>
<p>און עס איז געווען נאָך דעם, האָט זיך אַבְשָׁלוֹם איינגעשאַפֿט אַ רײַטוואָגן און פֿערד, און פֿופֿציק מאָן וואָס זײַנען געלאָפֿן אים פֿאַרויס. edit</p>	<p>2SA 15:1 un es iz geven noch dem, hot zich Avshalom ingeshaft a raitvogen un ferd, un fuftsik man vos zainen gelofen im forois.</p>	<p>2SA 15:1 And it came to pass after this, that Avshalom prepared him merkavah and susim, and fifty ish to run before him.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם פֿלעגט זיך פֿעדערן, און פֿלעגט זיך שטעלן ביים וועג פֿון טויער; און עס איז געווען, יעטוועדער מאָן וואָס פֿלעגט האָבן אַ קריג וואָס דאַרף קומען צום מלך פֿאַר אַ משפט, האָט אַבְשָׁלוֹם גערופֿן צו אים און געזאָגט: פֿון וואָסער שטאַט ביסטו? האָט יענער געזאָגט: פֿון איינעם פֿון די שבֿטים פֿון ישׂראֵל איז דײַן קנעכט. edit</p>	<p>2SA 15:2 un Avshalom flegt zich federen, un flegt zich shtelen baim veg fun toier; un es iz geven, yetveder man vos flegt hoben a krig vos darf kumen tsum melech far a mishpot, hot Avshalom gerufen tsu im un gezogt: fun vaser shtot bistu? hot yener gezogt: fun einem fun di shvotim fun Yisroel iz dain knecht.</p>	<p>2SA 15:2 And Avshalom rose up early, and stood beside the derech hash'a'ar; and it was so, that when any ish that had a riv (<i>lawsuit, complaint</i>) came to HaMelech for mishpat, then Avshalom called unto him, and said, Of what town art thou? And he said, Thy eved is of one of the Shivtei Yisroel.</p>
<p>האָט אַבְשָׁלוֹם צו אים געזאָגט: זע, דײַנע טענות</p>	<p>2SA 15:3 hot Avshalom tsu im gezogt: ze, daine tainus zainen</p>	<p>2SA 15:3 And Avshalom said unto him, See, thy case is tovim and</p>

<p>זיינען גוטע און גערעכטע, אַבער קיינער פֿון מלך וועט דיר נישט צוהערן. edit</p>	<p>gute un gerechte, ober keiner fun melech vet dir nisht tsuheren.</p>	<p>right; but there is no man deputy of HaMelech to hear thee.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם הָאָט 2SA 15:4 געזאָגט: הַלוֹאִי מֵאֵבֶט מֵעַן מִדְּכָל אֶרֶץ אֲשֶׁר שׁוֹפֵט אִין לְאֶנְדָּה, און צו מיר זאָל קומען יעטוועדער מאָן וואָס הָאָט אַ קריג און אַ משפט; אִיךְ וואָלט אִים שׁוֹן גֵּעֲטָאָן גֵּעֲרַעכְטִיקײַט. edit</p>	<p>2SA 15:4 un Avshalom hot gezogt: halevay macht men mich far a shoifet in land, un tsu mir zol kumen yetveder man vos hot a krig un a mishpot; ich volt im shoin geton gerechtikeit.</p>	<p>2SA 15:4 Avshalom said moreover, Oh that I were made Shofet in the land, that every ish which hath any riv or mishpat might come unto me, and I would bring him justice!</p>
<p>און עס איז געווען, ווי אַ מאָן הָאָט גענענט זיך צו בוקן צו אִים, אַזוי פֿלעגט ער אויסשטרעקן זײַן האַנט, און אִים אָננעמען, און אִים קושן. edit</p>	<p>2SA 15:5 un es iz geven, vi a man hot genent zich tsu buken tsu im, azoi flegt er oisshtreken zain hant, un im onnemen, un im kushen.</p>	<p>2SA 15:5 And it was so, that when any ish came near to him to prostrate himself before him, he put forth his yad, and took him, and kissed him.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם הָאָט גֵּעֲטָאָן 2SA 15:6 אַזוי ווי די דאָזיקע זאָךְ צו גאַנץ יִשְׂרָאֵל וואָס פֿלעגן קומען פֿאַר אַ משפט צום מלך. און אַבְשָׁלוֹם הָאָט געגנבֿעט דאָס האַרץ פֿון די מענער פֿון יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>2SA 15:6 un Avshalom hot geton azoi vi di dozike zach tsu gants Yisroel vos flegen kumen far a mishpot tsum melech. un Avshalom hot gegnvvet dos harts fun di mener fun Yisroel.</p>	<p>2SA 15:6 And on this manner did Avshalom to kol Yisroel that came to HaMelech for mishpat; so Avshalom stole the lev anshei Yisroel.</p>
<p>און עס איז געווען צום סוף פֿון פֿערציק יאָר, הָאָט אַבְשָׁלוֹם גֵּעֲזָאָגט צום מלך:</p>	<p>2SA 15:7 un es iz geven tsum sof fun fertsik yor, hot Avshalom gezogt tsum melech: lomich gein, ich bet dich, un batsolen</p>	<p>2SA 15:7 And it came to pass after arba'im shanah, that Avshalom said unto HaMelech, Now let me go and fulfill my neder,</p>

<p>לְאָמִיד גִּיין, אִיךְ בַּעַט דִּיךְ, און בִּאַצְאָלן מִיין נִדֵּר וּוְאָס אִיךְ הָאָב אַ נִדֵּר גַּעֲטָאָן צו ה', אִין חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>main neyder vos ich hob a neyder geton tsu Hashem, in Chevron.</p>	<p>which I have vowed unto HASHEM , in Chevron.</p>
<p>2SA 15:8 וּוְאָרוֹם אַ נִדֵּר הָאָט אַ נִדֵּר גַּעֲטָאָן דִּיין קִנְעֵכֵט ווען אִיךְ בִּין גַּעֲזַעֲסֵן אִין גֶּשׁוּר אִין אַרָם, אַזוֹי צו זאָגן: אוֹיב אומקערן וועט מִיךְ ה' אומקערן קיין ירוּשָׁלַיִם, וועל אִיךְ דִּינען ה'. edit</p>	<p>2SA 15:8 vorem a neyder hot a neyder geton dain knecht ven ich bin gezesen in Geshur in Aram, azoi tsu zogen: oib umkeren vet mich Hashem umkeren kein Yerusholayim, vel ich dinen Hashem.</p>	<p>2SA 15:8 For thy eved vowed a neder (vow) while I abode at Geshur in Syria, saying, If HASHEM shall bring me again indeed to Yerushalayim, then I will serve HASHEM .</p>
<p>2SA 15:9 הָאָט דער מֶלֶךְ צו אים געזאָגט: גִּי בְשָׁלוֹם. און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען קיין חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 15:9 hot der melech tsu im gezogt: gei besholem. un er iz oifgeshtanen, un iz gegangen kein Chevron.</p>	<p>2SA 15:9 And HaMelech said unto him, Go in shalom. So he arose, and went to Chevron.</p>
<p>2SA 15:10 און אַבְשָׁלוֹם הָאָט געשיקט אויסקוקערס אִין אֶלְעַ שְׁבָטִים פֿון יִשְׂרָאֵל, אַזוֹי צו זאָגן: ווי אִיר הֶעֱרַט דַּעַם קוֹל פֿון שׁוֹפָר, אַזוֹי זאָלט אִיר זאָגן: אַבְשָׁלוֹם איז געוואָרן מֶלֶךְ אִין חֶבְרוֹן. edit</p>	<p>2SA 15:10 un Avshalom hot geshikt oiskukers in ale shvotim fun Yisroel, azoi tsu zogen: vi ir hert dem kol fun shoifer, azoi zolt ir zogen: Avshalom iz gevoren melech in Chevron.</p>	<p>2SA 15:10 But Avshalom sent secret messengers throughout kol Shivtei Yisroel, saying, As soon as ye hear the sound of the shofar, then ye shall say, Avshalom reigneth in Chevron.</p>
<p>2SA 15:11 און מיט אַבְשָׁלוֹמען זײַנען געגאַנגען צוויי הונדערט מאַן פֿון ירוּשָׁלַיִם, מיטגערופֿענע וואָס זײַנען</p>	<p>2SA 15:11 un mit Avshalomen zainen gegangen tsvei hundred man fun Yerusholayim, mitgerufene vos zainen gegangen umshuldikerheit; un zei hoben fun kein zach nisht</p>	<p>2SA 15:11 And with Avshalom went two hundred ish out of Yerushalayim, that were invited; and they went innocently, and they had da'as of not anything.</p>

<p>געגאַנגען אומשולדיקערהייט; און זיי האָבן פֿון קיין זאַך נישט געוואָסט. edit</p>	<p>gevust.</p>	
<p>און אַבְשָׁלוֹם הָאָט 2SA 15:12 געשיקט נאָך אַחִיתּוֹפֵּל דֵּעם גִּילּוֹנִי, דֵּעם בַּעַל-יֹזֶעץ פֿון דְּדוֹד, פֿון זײַן שטאָט, פֿון גִּילוֹה, בעת ער הָאָט געשלאַכט די קִרְבָּנֹת. און דער בונט (פֿון דער מרידה) איז געווען שטאַרק, און דאָס פֿאַלק הָאָט זיך געהאַלטן אין איין פֿאַרמערן אַרום אַבְשָׁלוֹמֵן. edit</p>	<p>2SA 15:12 un Avshalom hot geshikt noch Achitophel dem Giloni, dem Baal-yuets fun Doviden, fun zain shtot, fun giluh, beis er hot geshlacht di korbones. un der bunt (fun der meride) iz geven shtark, un dos folk hot zich gehalten in ein farmeren arum Avshalomen.</p>	<p>2SA 15:12 And Avshalom sent for Achitophel the Giloni, Dovid's yo'etz (counsellor), from his town, even from Giloh, while he offered zivakhim. And the kesher (conspiracy) was strong; for the people increased continually with Avshalom.</p>
<p>איז געקומען אַן 2SA 15:13 אַנזאַגער צו דְּדוֹד, אַזוי צו זאָגן: דאָס האַרץ פֿון די מענער פֿון יִשְׂרָאֵל איז נאָך אַבְשָׁלוֹמֵן. edit</p>	<p>2SA 15:13 iz gekumen an onzoger tsu Doviden, azoi tsu zogen: dos harts fun di mener fun Yisroel iz noch Avshalomen.</p>	<p>2SA 15:13 And there came a maggid to Dovid, saying, Lev Ish Yisroel are with Avshalom.</p>
<p>און דְּדוֹד הָאָט געזאָגט צו אַלע זײַנע קנעכט וואָס מיט אים אין ירושלים: שטייט אויף, און לאַמיר אַנטלויפֿן, וואָרום מיר וועלן נישט האָבן קיין אַנטרינונג פֿון אַבְשָׁלוֹמֵן. איילט זיך אַוועקצוגיין, כדי ער זאָל זיך נישט אונטעראַיילן און</p>	<p>2SA 15:14 un Dovid hot gezogt tsu ale zaine knecht vos mit im in Yerusholayim: shteit oif, un lomir antloifen, vorem mir velen nisht hoben kein antrindung fun Avshalomen. ilt zich avektsugein, kedei er zol zich nisht unterailen un undz oniogen, un brengen oif undz dos beiz, un shlogen di shtot miten sharf fun shverd.</p>	<p>2SA 15:14 And Dovid said unto all his avadim that were with him at Yerushalayim, Arise, and let us flee; or else we shall not escape from Avshalom; make speed to depart, lest he overtake us suddenly, and bring ra'ah (disaster) upon us, and strike the Ir with the edge of the cherev.</p>

<p>אונדז אַניאַגן, און ברענגען אויף אונדז דאָס בייז, און שלאָגן די שטאַט מיטן שאַרף פֿון שווערד. edit</p>		
<p>2SA 15:15 האָבן די קנעכט פֿון מלך געזאָגט צום מלך: אַזוי ווי אַלץ וואָס מיין האַר דער מלך וועט אויסדערוויילן! דאָ זיינען דיינע קנעכט. edit</p>	<p>2SA 15:15 hoben di knecht fun melech gezogt tsum melech: azoi vi alts vos main Har der melech vet oisderveilen! do zainen daine knecht.</p>	<p>2SA 15:15 And the avadim of HaMelech said unto HaMelech, Hinei, thy avadim are ready to do whatsoever adoni HaMelech commands.</p>
<p>2SA 15:16 איז אַרויסגעגאַנגען דער מלך, און זיין גאַנץ הויזגעזינט נאָך אים. און דער מלך האָט איבערגעלאָזן די צען קעפסווייבער צו היטן דאָס הויז. edit</p>	<p>2SA 15:16 iz aroisgegangen der melech, un zain gants hoizgezint noch im. un der melech hot ibergelozen di Tzoan kepsvaiber tsu hiten dos hoiz.</p>	<p>2SA 15:16 And HaMelech went forth, and all his Bais after him. And HaMelech left ten nashim, which were pilagshim (<i>concubines</i>) , to be shomer over the Bais (<i>palace</i>) .</p>
<p>2SA 15:17 און דער מלך איז אַרויסגעגאַנגען, און דאָס גאַנצע פֿאַלק נאָך אים, און זיי האָבן זיך אָפגעשטעלט אין בית-מרחק. edit</p>	<p>2SA 15:17 un der melech iz aroisgegangen, un dos gantse folk noch im, un zei hoben zich opgeshtelt in beit-mrchk.</p>	<p>2SA 15:17 And HaMelech went forth, and kol haAm after him, and tarried in a place that was far off.</p>
<p>2SA 15:18 און אַלע זיינע קנעכט זיינען אַריבערגעגאַנגען פֿאַרביי אים; און אַלע כֶּרֶתִים און אַלע פֿלֶתִים, און אַלע גַתֶּר, זעקס הונדערט מאָן וואָס זיינען געקומען הינטער</p>	<p>2SA 15:18 un ale zaine knecht zainen aribergegangen farbai im; un ale Keretim un ale Peletim, un ale gater, zeks hundert man vos zainen gekumen hinter im fun Gat, zainen aribergegangen faran melech.</p>	<p>2SA 15:18 And all his avadim passed on by his yad; and all the Kereti, and all the Peleti, and all the Gittim, six hundred men which came after him from Gat, passed on before HaMelech.</p>

<p>אים פֿון גַת, זײַנען אַריבערגעגאַנגען פֿאַרן מלך. edit</p>		
<p>האַט דער מלך געזאָגט 2SA 15:19 צו אַתּיין פֿון גַת: צו וואָס זאָלסט דו אויך גיין מיט אונדז? קער זיך אום, און בלייב מיט דעם מלך, וואָרום דו ביסט אַ פֿרעמדער, און אויך ביסטו אַ פֿאַרטריבענער אין דיין אָרט. edit</p>	<p>2SA 15:19 hot der melech gezogt tsu Ittaien fun Gat: tsu vos zolst du oich gein mit undz? ker zich um, un blaib mit dem melech, vorem du bist a fremder, un oich bistu a fartribener in dain ort.</p>	<p>2SA 15:19 Then said HaMelech to Ittai the Gitti, Why goest thou also with us? Return to thy place, and abide with HaMelech; for thou art a nokhri (<i>foreigner</i>) , and also an exile.</p>
<p>ערשט נעכטן ביסטו 2SA 15:20 געקומען, און היינט זאָל איך דיך מאַכן וואָגלען צו גיין מיט אונדז, בעת איך אַליין גיי ווהיין מיר וועט זיך מאַכן? קער זיך אום, און קער אום דיינע ברידער מיט דיר אין גענאָד און טריישאַפֿט. edit</p>	<p>2SA 15:20 ersht nechten bistu gekumen, un haint zol ich dich machen voglen tsu gein mit undz, beis ich alein gei vuhin mir vet zich machen? ker zich um, un ker um daine brider mit dir in genod un traishaft.</p>	<p>2SA 15:20 Whereas thou camest but yesterday, should I this day make thee wander about with us? Seeing I go to where I may, shuv (<i>return thou</i>) , and take back thy brethren; chesed and emes be with thee.</p>
<p>האַט אַתּי געענטפֿערט 2SA 15:21 דעם מלך און האָט געזאָגט: אַזוי ווי ה' לעבט, און אַזוי ווי מיין האָר דער מלך לעבט, אַז בלויז אין דעם אָרט וווּ מיין האַר דער מלך וועט זײַן, סײַ צום טויט סײַ צום לעבן, נאָר דאָרטן וועט זײַן דיין קנעכט!</p>	<p>2SA 15:21 hot Ittai geentfert dem melech un hot gezogt: azoi vi Hashem lebt, un azoi vi main Har der melech lebt, az bloiz in dem ort vu main Har der melech vet zain, sai tsum toit sai tsum leben, nor dorten vet zain dain knecht!</p>	<p>2SA 15:21 And Ittai answered HaMelech, and said, As HASHEM liveth, and as adoni HaMelech liveth, surely in what makom adoni HaMelech shall be, whether in mavet or chayyim, even there also will thy eved be.</p>

<p style="text-align: right;">edit</p>		
<p>הָאָט דָּוִד גַּעזָאָגט צו אִתָּיִן: גַּי און צי אַרִיבֶּער. איז אִתִּי פֿון גַּת אַרִיבֶּער גַּעגָאָנגען, און אַלע זײַנע מענטשן, און אַלע קלײַנע קינדער וואָס מיט אִים. edit</p>	<p>2SA 15:22 hot Dovid gezogt tsu Ittaien: gei un tsi ariber. iz Ittai fun Gat aribergegangen, un ale zaine mentshen, un ale kleine kinder vos mit im.</p>	<p>2SA 15:22 And Dovid said to Ittai, Go and pass over. And Ittai the Gitti passed over, and all his anashim, and all the little ones that were with him.</p>
<p>און דאָס גאַנצע לאַנד הָאָט געוויינט אויף אַ הויכן קוֹל, ווען דאָס גאַנצע פֿאַלק איז אַרִיבֶּער גַּעגָאָנגען; און דער מלך איז אַרִיבֶּער דעם טײַך קִדְרוֹן, און דאָס גאַנצע פֿאַלק איז אַרִיבֶּער גַּעגָאָנגען אַקעגן דעם וועג פֿון מדבר. edit</p>	<p>2SA 15:23 un dos gantse land hot geveint oif a hoichen kol, ven dos gantse folk iz aribergegangen; un der melech iz ariber dem taich Kidron, un dos gantse folk iz aribergegangen akegen dem veg fun midbar.</p>	<p>2SA 15:23 And kol ha'aretz wept with a kol gadol (loud voice), and kol haAm crossed over; HaMelech also himself crossed over the brook Kidron, and kol haAm crossed over, toward the derech of the midbar.</p>
<p>און אָט אויך צָדוֹק און אַלע לױים מיט אִים, טראָגנדיק דעם אָרון פֿון ג-טס בְּרִית. און זײ האָבן אָוועקגעשטעלט דעם אָרון פֿון האַלקים – אויך אָבִיתָר איז אַרױפֿגעגאַנגען – ביז דאָס גאַנצע פֿאַלק הָאָט געענדיקט אַרִיבֶּערגיין פֿון שטאַט. edit</p>	<p>2SA 15:24 un ot oich Tzadok un ale Leviim mit im, trogendik dem oren fun G-t's bris. un zei hoben avekgeshtelt dem oren fun HaElokim – oich Evyatar iz arofgegangen – biz dos gantse folk hot geendikt aribergein fun shtot.</p>	<p>2SA 15:24 And hinei Tzadok also, and all the Levi'im were with him, bearing the Aron Brit HaElohim; and they set down the Aron HaElohim; and Evyatar (Abiathar) went up, until kol HaAm had done passing out of the Ir.</p>
<p>הָאָט דער מלך געזאָגט צו צָדוֹק: קער אום דעם אָרון פֿון האַלקים אין שטאַט. אויב</p>	<p>2SA 15:25 hot der melech gezogt tsu tsodoken: ker um dem oren fun HaElokim in shtot. oib ich vel gefinen chein in di oigen</p>	<p>2SA 15:25 And HaMelech said unto Tzadok, Carry back the Aron HaElohim into the Ir; if I shall find chen (grace) in the eyes of</p>

<p>איך וועל געפֿינען חן אין די אויגן פֿון ה', וועט ער מיד אומקערן, און וועט מיד לאָזן זען אים און זיין וווינונג. edit</p>	<p>fun Hashem, vet er mich umkeren, un vet mich lozen zen im un zain voinung.</p>	<p>HASHEM , He will bring me again, and show me both Him, and His habitation;</p>
<p>2SA 15:26 און אויב ער וועט אַזוי זאָגן: איך וויל דיד נישט, דאָ בין איך, זאָל ער טאָן מיט מיר אַזוי ווי עס איז גוט אין זיינע אויגן. edit</p>	<p>2SA 15:26 un oib er vet azoi zogen: ich vil dich nisht, do bin ich, zol er ton mit mir azoi vi es iz gut in zaine oigen.</p>	<p>2SA 15:26 But if He thus say, I have no delight in thee; hinei, here am I, let Him do to me as seemeth tov unto Him.</p>
<p>2SA 15:27 און דער מלך האָט געזאָגט צו צדוק דעם פֿהן: זעסטו, קער זיך אום בשלום אין שטאָט, און אַחימעץ דיין זון און יהונתן דער זון פֿון אַבֿיתָרן, אייערע ביידנס זין, מיט אייך. edit</p>	<p>2SA 15:27 un der melech hot gezogt tsu Tzadok dem koyen: zestu, ker zich um besholem in shtot, un Achimaatz dain zun un Yehonatan der zun fun Evyataren, eyere beidns zin, mit ich.</p>	<p>2SA 15:27 HaMelech said also unto Tzadok HaKohen, Art not thou the Ro'eh (<i>seer</i>) ? Return into the Ir in shalom, and your two banim with you, Achima'atz binecha, and Yehonatan Ben Evyatar (<i>Abiathar</i>) .</p>
<p>2SA 15:28 זעט, איך וועל זיך אויפֿהאַלטן אין די פֿלוינען פֿון מדבר, ביז עס קומט פֿון אייך אַ וואָרט מיר אַנצוזאָגן. edit</p>	<p>2SA 15:28 zet, ich vel zich oifhalten in di ploinen fun midbar, biz es kumt fun ich a vort mir ontsuzogen.</p>	<p>2SA 15:28 See, I will tarry in the fords of the wilderness, until there come davar from you to inform me.</p>
<p>2SA 15:29 און צדוק און אַבֿיתָר האַבן אומגעקערט דעם אָרון פֿון האַלקים קיין ירושלים, און זיי זיינען דאָרטן געבליבן. edit</p>	<p>2SA 15:29 un Tzadok un Evyatar hoben umgekert dem oren fun HaElokim kein Yerusholayim, un zei zainen dorten gebliben.</p>	<p>2SA 15:29 Tzadok therefore and Evyatar (<i>Abiathar</i>) carried the Aron HaElohim back to Yerushalayim; and they tarried there.</p>
<p>2SA 15:30 און דוד איז אַרויפֿגעגאַנגען מיט דעם</p>	<p>2SA 15:30 un Dovid iz aroifgegangen mit dem aroifgang far Hor-hzeitim,</p>	<p>2SA 15:30 And Dovid went up by the ascent of Ma'aleh HaZeitim (<i>Mount of Olives</i>) , and wept as</p>

<p>אָרויפֿגאַנג פֿאַר הר-הַיִּיתִים, אָרויפֿגעגאַנגען און געוויינט, און זײַן קאַפּ איז געווען פֿאַרדעקט, און ער איז געגאַנגען באַרוועס; און דאָס גאַנצע פֿאַלק וואָס מיט אים האַבן פֿאַרדעקט אַיטלעכער זײַן קאַפּ, און זײַ זײַנען אָרויפֿגעגאַנגען, און אָרויפֿגייענדיק געוויינט. edit</p>	<p>aroiſgegangen un geveint, un zain kop iz geven fardekt, un er iz gegangen borves; un dos gantse folk vos mit im hoben fardekt itlecher zain kop, un zei zainen aroiſgegangen, un aroiſgeyendik geveint.</p>	<p>he went up, and had his rosh covered, and he went barefoot; and kol haAm with him covered every ish his rosh, and they went up, weeping as they went up.</p>
<p>2SA 15:31 האָט מען דערציילט דָּוִד, אַזוי צו זאָגן: אַחִיתוֹפֶל איז צווישן די וואָס בונטעווען זיך מיט אַב־שְׁלוֹמֶען. און דָּוִד האָט געזאָגט: אַיך בעט דײַך, ה', באַנאַריש די עצה פֿון אַחִיתוֹפֶל. edit</p>	<p>2SA 15:31 hot men dertseilt Doviden, azoi tsu zogen: Achitophel iz tsvishen di vos bunteven zich mit Avshalomen. un Dovid hot gezogt: ich bet dich, Hashem, banarish di eitse fun Achitophelen.</p>	<p>2SA 15:31 And one told Dovid, saying, Achitophel is among the conspirators with Avshalom. And Dovid said, HASHEM , turn now the etza (counsel) of Achitophel into foolishness.</p>
<p>2SA 15:32 און עס איז געווען, ווי דָּוִד איז געקומען ביז דעם שפיץ וואָס מע בוקט זיך דאַרטן צו אַלקים, ערשט אים קומט אַנטקעגן חושי, דער אַרכי, מיט זײַן העמדל צערײַסן, און ערד אויף זײַן קאַפּ. edit</p>	<p>2SA 15:32 un es iz geven, vi Dovid iz gekumen biz dem shpits vos me bukt zich dorten tsu Elokim, ersht im kumt antkegen Chushai, der Arki, mit zain hemdl tserisen, un erd oif zain kop.</p>	<p>2SA 15:32 And it came to pass, that when Dovid was come to the top of the mount, where he worshiped Elohim, hinei, Chushai the Arki came to meet him with his kesones torn, and adamah upon his rosh;</p>
<p>2SA 15:33 האָט דָּוִד צו אים געזאָגט: אַז דו גײַסט אַריבער</p>	<p>2SA 15:33 hot Dovid tsu im gezogt: az du Gaist ariber mit mir,</p>	<p>2SA 15:33 Unto whom Dovid said, If thou passest on with me, then</p>

<p>מיט מיר, וועסטו זיין אויף מיר אַ לאַסט. edit</p>	<p>vestu zain oif mir a last.</p>	<p>thou shalt be a massa (<i>burden</i>) unto me;</p>
<p>אַבער אַז דו וועסט זיך אין שטאַט אומקערן, און וועסט זאָגן צו אַבְשָׁלוֹמֶען: אַיך וועל זיין דיין קנעכט, מלך; דיין פֿאַטערס קנעכט בין איך געווען פֿון אַ מאָל אָן, און אַצונד בין אין דיין קנעכט, וועסטו מיר פֿאַרשטערן די עצה פֿון אַחִיתוֹפֶלֶן. edit</p>	<p>2SA 15:34 ober az du vest zich in shtot umkeren, un vest zogen tsu Avshalomen: ich vel zain dain knecht, melech; dain foters knecht bin ich geven fun a mol on, un atsund bin in dain knecht, vestu mir farshteren di eitse fun Achitophelen.</p>	<p>2SA 15:34 But if thou return to the Ir, and say unto Avshalom, I will be thy eved, O melech; as I have been eved avicha hitherto, so will I now also be thy eved; then mayest thou for me bring to nought the etza (<i>counsel</i>) of Achitophel.</p>
<p>און מיט דיר זיינען דאָך דאָרטן צָדוֹק און אַבִּיתָר די כַּהֲנִים; איז, איטלעך וואָרט וואָס דו וועסט הערן פֿון מלכס הויז, זאָלסטו דערציילן צָדוֹק און אַבִּיתָר די כַּהֲנִים. edit</p>	<p>2SA 15:35 un mit dir zainen doch dorten Tzadok un Evyatar di koyanim; iz, itlech vort vos du vest heren fun melech's hoiz, zolstu dertseilen Tzadok un Evyatar di koyanim.</p>	<p>2SA 15:35 And hast thou not there with thee Tzadok and Evyatar (<i>Abiathar</i>) the kohanim? Therefore it shall be, that what thing soever thou shalt hear out of the Bais HaMelech, thou shalt tell it to Tzadok and Evyatar (<i>Abiathar</i>) the kohanim.</p>
<p>זע, דאָרטן זיינען דאָ מיט זיי זייערע ביידנס זין, אַחִימֵעַץ צָדוֹקס און יְהוֹנָתָן אַבִּיתָרס, וועט איר דורך זיי מיר צושיקן איטלעך וואָרט וואָס איר וועט הערן. edit</p>	<p>2SA 15:36 ze, dorten zainen do mit zei zeyere beidns zin, Achimaatz tsodoks un Yehonatan Evyatars, vet ir durch ze mir tsushiken itlech vort vos ir vet heren.</p>	<p>2SA 15:36 Hinei, they have there with them their two banim, Achima'atz son of Tzadok, and Yehonatan of Evyatar; by them ye shall send unto me everything that ye can hear.</p>
<p>און חוּשֵׁי, דָּוִדס גוטער פֿרֵיַיַנט, איז געקומען אין</p>	<p>2SA 15:37 un Chushai, Dovids guter frait, iz gekumen in shtot, ven Avshalom hot gezolt onkumen</p>	<p>2SA 15:37 So Chushai the re'eh Dovid came into the Ir, and Avshalom came into</p>

<p>שטאַט, ווען אַבְשָׁלוֹם הָאָט געזאַלט אַנקומען אין ירוּשָׁלַיִם. edit</p>	<p>in Yerusholayim.</p>	<p>Yerushalayim.</p>
<p>און ווי דָּוִד איז געווען אַ ביסל אַוועקגעגאַנגען פֿון שפיץ, ערשט ציבֿאַ דער יונג פֿון מִפִּיבֿוֹשֶׁתן קומט אים אַנטקעגן מיט אַ פֿאַר געזאַטלטע אייזלען, און אויף זיי צוויי הונדערט ברויטן, און הונדערט בינטלעך ראָזינקעס, און הונדערט בינטלעך זומערויפס, און אַ לאַגל וויין. edit</p>	<p>2SA 16:1 un vi Dovid iz geven a bisel avekgegangen fun shpits, ersht Tziva der yung fun Mephivoshten kumt im antkegen mit a far gezotlte eizlen, un oif zeı tsvei hundert broiten, un hundert bintlech rozinkes, un hundert bintlech zumeroips, un a logl vain.</p>	<p>2SA 16:1 And when Dovid was a little past the top of the hill, hinei, Tziva the na'ar of Mephivoshet met him, with a couple of chamorim saddled, and upon them 200 lechem, and 100 bunches of tzimmukim, and 100 kayitz, and a skin of yayin.</p>
<p>הָאָט דער מלך געזאָגט צו ציבֿאַן: צו וואָס זיינען די דאָזיקע ביי דיר? הָאָט ציבֿאַ געזאָגט: די אייזלען פֿאַר דעם מלכס הויזגעזינט צו רייטן, און דאָס ברויט און די זומערויפס פֿאַר די יונגען צום עסן, און דער וויין צום טרינקען פֿאַר דעם פֿאַרשמאַכטן אין מדבר. edit</p>	<p>2SA 16:2 hot der melech gezogt tsu Tzivaen: tsu vos zainen di dozike bai dir? hot Tziva gezogt: di eizlen far dem melech's hoizgezint tsu raiten, un dos broit un di zumeroips far di yungen tsum esen, un der vain tsum trinken far dem farshmachen in midbar.</p>	<p>2SA 16:2 And HaMelech said unto Tziva, What meanest thou by these? And Tziva said, The chamorim are for the Bais HaMelech to ride on; and the lechem and kayitz for the ne'arim to eat; and the yayin, that such as be faint in the midbar may drink.</p>
<p>הָאָט דער מלך געזאָגט: און וווּ איז דיין האַרס זון? הָאָט ציבֿאַ געזאָגט צום מלך: אַן איז ער געבליבן אין</p>	<p>2SA 16:3 hot der melech gezogt: un vu iz dain Har's zun? hot Tziva gezogt tsum melech: on iz er gebliben in Yerusholayim, vorem er hot gezogt: haint vet</p>	<p>2SA 16:3 And HaMelech said, And where is the ben adoneicha? And Tziva said unto HaMelech, Hinei, he abideth at Yerushalayim; for he said,</p>

<p>ירושלים, וואָרום ער האָט געזאָגט: היינט וועט מיר דאָס הויז פֿון ישׂראל אומקערן די מלוכה פֿון מיין פֿאַטער. edit</p>	<p>mir dos hoiz fun Yisroel umkeren di meluche fun main foter.</p>	<p>Today shall Bais Yisroel restore to me the mamlechut avi.</p>
<p>2SA 16:4 האָט דער מלך געזאָגט צו ציבאָן: זע, אַלצדינג וואָס געהערט צו מפיבֿושתן איז דיינס. האָט ציבאָ געזאָגט: איך בוק זיך; לאָמיד געפֿינען יחן אין דיינע אויגן, מיין האָר מלך. edit</p>	<p>2SA 16:4 hot der melech gezogt tsu Tzivaen: ze, altsding vos gehert tsu Mephivoshten iz dains. hot Tziva gezogt: ich buk zich; lomich gefinen chein in daine oigen, main Har melech.</p>	<p>2SA 16:4 Then said HaMelech to Tziva, Hinei, thine are all that pertained unto Mephivoshet. Tziva said, I humbly prostrate myself. May I find chen in thy sight, adoni, O Melech.</p>
<p>2SA 16:5 און ווי דער מלך דוד איז געקומען ביז בחורים, ערשט פֿון דאָרטן גייט אַרויס אַ מאַן פֿון דער משפּחה פֿון שאולס הויז, וואָס זיין נאָמען איז געווען שמעי דער זון פֿון גראָן – גייט און שילט גייענדיק. edit</p>	<p>2SA 16:5 un vi der melech Dovid iz gekumen biz Bachurim, ersht fun dorten geit arois a man fun der mishpoche fun Shauls hoiz, vos zain nomen iz geven Shimei der zun fun Geraen – geit un shilt geyendik.</p>	<p>2SA 16:5 When Dovid HaMelech came to Bachurim, hinei, from there came out an ish of the mishpakhat Bais Sha'ul; shmo Shime'i Ben Gera; and he, cursing continuously, came.</p>
<p>2SA 16:6 און ער האָט געוואָרפֿן מיט שטיינער אויף דודן, און אויף אַלע קנעכט פֿון מלך דודן; און דאָס גאַנצע פֿאַלק און אַלע גיבורים זיינען געווען פֿון זיין רעכטער זייט און פֿון זיין לינקער. edit</p>	<p>2SA 16:6 un er hot gevorfen mit shtainer oif Doviden, un oif ale knecht fun melech Doviden; un dos gantse folk un ale giborim zainen geven fun zain rechter zeit un fun zain linker.</p>	<p>2SA 16:6 And he cast avanim (stones) at Dovid, and at all the avadim of Dovid HaMelech; and at kol haAm and at all the Gibborim that were on his right and on his left.</p>
<p>2SA 16:7 און אזוי האָט שמעי געזאָגט, ווען ער האָט געזאָגט:</p>	<p>2SA 16:7 un azoi hot Shimei gezogt, ven er hot gesholten:</p>	<p>2SA 16:7 And thus said Shime'i when he cursed, Come out,</p>

<p>געזאָגט, ווען ער האָט געשאַלטן: גיי אַרויס, גיי אַרויס, בלוטיקער מענטש און נידערטרעכטיקער מענטש. edit</p>	<p>gei arois, gei arois, blutiker mentsh un nidertrechtiker mentsh.</p>	<p>come out, thou ish hadamim and thou ish habeliyya'al;</p>
<p>ה' האָט אומגעקערט 2SA 16:8 אויף דיר אַל דאָס בלוט פֿון דעם הויז פֿון שאַולן, וואָס דו ביסט געוואָרן מלך אויף זיין אַרט, און ה' האָט געגעבן די מלוכה אין דער האַנט פֿון דיין זון אַבְשָׁלוֹמֶען. און אָט ביסטו אין דיין אומגליק, ווייל אַ בלוטיקער מענטש ביסטו. edit</p>	<p>2SA 16:8 Hashem hot umgekert oif dir al dos blut fun dem hoiz fun Shaulen, vos du bist gevoren melech oif zain ort, un Hashem hot gegeben di meluche in der hant fun dain zun Avshalomen. un ot bistu in dain umglik, vail a blutiker mentsh bistu.</p>	<p>2SA 16:8 HASHEM hath returned upon thee all the dahm of the Bais Sha'ul, in whose place thou hast reigned; and HASHEM hath delivered the meluchah (kingdom) into the yad Avshalom binecha; and, behold, thou art taken in thy ra'ah, because thou art an ish damim.</p>
<p>האָט אַבִּישי דער זון פֿון 2SA 16:9 צרויָהן געזאָגט צום מלך: פֿאַר וואָס זאל דער דאָזיקער טויטער הונט שילטן מיין האַר דעם מלך? לאַמיד, איד בעט דיך אַריבערגיין, און איד וועל אים דעם קאַפּ אַראָפּנעמען. edit</p>	<p>2SA 16:9 hot Avishai der zun fun Tzeruyahen gezogt tsum melech: far vos zol der doziker toiter hunt shilten main Har dem melech? lomich, ich bet dich aribergein, un ich vel im dem kop aropnemen.</p>	<p>2SA 16:9 Then said Avishai Ben Tzeruyah unto HaMelech, Why should this kelev hamet (dead dog) curse adoni HaMelech? Let me go over, now and cut off his rosh.</p>
<p>האָט דער מלך געזאָגט: 2SA 16:10 וואָס קער איד זיד אָן מיט אייד, זין פֿון צרויָהן? אויב ער שילט, איז דאָס ווייל ה' האָט אים געהייסן: שילט דוּדן; און ווער קען זאָגן: פֿאַר וואָס</p>	<p>2SA 16:10 hot der melech gezogt: vos ker ich zich on mit ich, zin fun Tzeruyahen? oib er shilt, iz dos vail Hashem hot im geheisen: shilt Doviden; un ver ken zogen: far vos tustu azoi?</p>	<p>2SA 16:10 And HaMelech said, What have I to do with you, ye Bnei Tzeruyah? So let him curse, because HASHEM hath said unto him, Curse Dovid. Who shall then say, why hast thou done so?</p>

<p style="text-align: right;">edit טוסטו אזוי?</p>		
<p>2SA 16:11 און דוד האָט געזאָגט צו אַבִּישַׁי און צו אַלע זײַנע קנעכט: זע, מײַן זון וואָס איז אַרויס פֿון מײַנע אינגעווייד זוכט מײַן לעבן, הײַנט ווי שוין אַצונד דער בנימינער? לאָזט אים, און זאָל ער שילטן, וואָרום ה' האָט אים געהײסן.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>2SA 16:11 un Dovid hot gezogt tsu Avishaien un tsu ale zaine knecht: ze, main zun vos iz arois fun maine ingeveid zucht main leben, haint vi shoin atsund der bniminer? lozt im, un zol er shilten, vorem Hashem hot im geheisen.</p>	<p>2SA 16:11 And Dovid said to Avishai, and to all his avadim, Hinei, beni, which came forth from within me, seeketh my nefesh; how much more now may this Ben-HaYemini (<i>Benjamite</i>) do it? Let him alone, and let him curse; for HASHEM hath bidden him.</p>
<p>2SA 16:12 אפֿשר וועט ה' זען מײַן אויג, און ה' וועט מיר אומקערן גוטס פֿאַר זײַן קללהן הײַנטיקן טאָג.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>2SA 16:12 efsher vet Hashem zen main oig, un Hashem vet mir umkeren guts far zain kllhen haintiken tog.</p>	<p>2SA 16:12 It may be that HASHEM will look on mine affliction, that HASHEM will repay me tovah for his cursing this day.</p>
<p>2SA 16:13 און דוד און זײַנע מענטשן זײַנען געגאַנגען אויפֿן וועג, און שְׁמַעִי איז געגאַנגען ביים זײַט באַרג אַקעגן אים, געגאַנגען און געשאָלטן, און געוואָרפֿן מיט שטיינער אַקעגן אים, און געשאָטן מיט שטויב.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>2SA 16:13 un Dovid un zaine mentshen zainen gegangen oifen veg, un Shimei iz gegangen baim zeit barg akegen im, gegangen un gesholten, un gevorfen mit shtainer akegen im, un geshoten mit shtoib.</p>	<p>2SA 16:13 And as Dovid and his anashim went by the derech, Shime'i went along on the hillside opposite him, cursed as he went, threw avanim at him, and kicked up aphar.</p>
<p>2SA 16:14 און דער מלך און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס מיט אים זײַנען אָנגעקומען מידע; און ער האָט זיך אָפּגערוט דאָרטן.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>2SA 16:14 un der melech un dos gantse folk vos mit im zainen ongekumen mide; un er hot zich opgerut dorten.</p>	<p>2SA 16:14 And HaMelech, and kol HaAm that were with him, arrived weary, and refreshed themselves there.</p>

<p>און אַבְשָׁלוֹם און דָּאָס 2SA 16:15 גאַנצע פֿאָלק, די מענער פֿון יִשְׂרָאֵל, זײַנען אָנגעקומען קײן ירושָׁלַיִם, און אַחִיתוֹפֶל מיט אִים. edit</p>	<p>2SA 16:15 un Avshalom un dos gantse folk, di mener fun Yisroel, zainen ongekumen kein Yerusholayim, un Achitophel mit im.</p>	<p>2SA 16:15 And Avshalom, and kol HaAm Ish Yisroel, came to Yerushalayim, and Achitophel with him.</p>
<p>און עס איז געווען, אַז 2SA 16:16 חוּשֵׁי דער אַרְכִי, דָּוִדס גוטער פֿרײַנט, איז געקומען צו אַבְשָׁלוֹמען, האָט חוּשֵׁי געזאָגט צו אַבְשָׁלומען: לעבן זאָל דער מלך! לעבן זאָל דער מלך! edit</p>	<p>2SA 16:16 un es iz geven, az Chushai der Arki, Dovid's guter fraint, iz gekumen tsu Avshalomen, hot Chushai gezogt tsu Avshalomen: leben zol der melech! leben zol der melech!</p>	<p>2SA 16:16 And it came to pass, when Chushai the Arki, re'eh Dovid, was come unto Avshalom, that Chushai said unto Avshalom, Long live HaMelech, Long live HaMelech.</p>
<p>האָט אַבְשָׁלוֹם געזאָגט 2SA 16:17 צו חוּשֵׁי: איז דָּאָס דײַן גינציקייט צו דײַן גוטן פֿרײַנט? פֿאַר וואָס ביסטו נישט געגאַנגען מיט דײַן גוטן פֿרײַנט? edit</p>	<p>2SA 16:17 hot Avshalom gezogt tsu Chushai: iz dos dain gintsikeit tsu dain guten fraint? far vos bistu nisht gegangen mit dain guten fraint?</p>	<p>2SA 16:17 And Avshalom said to Chushai, Is this thy chesed (<i>loyal loving-kindness</i>) to thy re'a (<i>friend</i>) ? Why wentest thou not with thy re'a (<i>friend</i>) ?</p>
<p>האָט חוּשֵׁי געזאָגט צו 2SA 16:18 אַבְשָׁלומען: נײַן! נײַערט וועמען ה' און דָּאָס דאָזיקע פֿאָלק און אַלע מענער פֿון יִשְׂרָאֵל האָבן אויסדערווילט, צו אים געהער איך, און מיט אים וויל איך בלײַבן. edit</p>	<p>2SA 16:18 hot Chushai gezogt tsu Avshalomen: nain! naiert vemen Hashem un dos dozike folk un ale mener fun Yisroel hoben oisderveilt, tsu im geher ich, un mit im vil ich blaiBen.</p>	<p>2SA 16:18 Chushai said unto Avshalom, Lo; but whom HASHEM , this people, and kol Ish Yisroel, choose, his will I be, and with him will I abide.</p>
<p>און צווייטנס, וועמען 2SA 16:19</p>	<p>2SA 16:19 un tsveitns, vemen vel ich dinen? doch bai zain zun;</p>	<p>2SA 16:19 And again, whom should I serve? Should I not serve in</p>

<p>וועל איך דינען? דאָך ביי זיין זון; אזוי ווי איך האָב געדינט ביי דיין פֿאַטער, אזוי וועל איך זיין ביי דיר. edit</p>	<p>azoi vi ich hob gedint bai dain foter, azoi vel ich zain bai dir.</p>	<p>the presence of bno? As I have served in the presence of Avicha, so will I be in thy presence.</p>
<p>2SA 16:20 און אַבְשָׁלוֹם הָאָט געזאָגט צו אַחִיתּוֹפֶלֶן: גיט אייער עצה וואָס מיר זאָלן טאָן. edit</p>	<p>2SA 16:20 un Avshalom hot gezogt tsu Achitophelen: git ier eitse vos mir zolen ton.</p>	<p>2SA 16:20 Then said Avshalom to Achitophel, Give etza (<i>counsel, advice, wisdom</i>) among you what we shall do.</p>
<p>2SA 16:21 הָאָט אַחִיתּוֹפֶל געזאָגט צו אַבְשָׁלוֹמֶען: קום צו די קעפּסווייבער פֿון דיין פֿאַטער, וואָס ער האָט געלאָזן צו היטן דאָס הויז. און אַז גאַנץ יִשְׂרָאֵל וועט הערן, אַז דו האָסט זיך פֿאַרמיאוסט ביי דיין פֿאַטער, אזוי וועלן שטאַרק ווערן די הענט פֿון אַלע וואָס מיט דיר. edit</p>	<p>2SA 16:21 hot Achitophel gezogt tsu Avshalomen: kum tsu di kepsvaiber fun dain foter, vos er hot gelozen tsu hiten dos hoiz. un az gants Yisroel vet heren, az du host zich farmiust bai dain foter, azoi velen shtark veren di hent fun ale vos mit dir.</p>	<p>2SA 16:21 And Achitophel said unto Avshalom, Go in unto the pilagshim of Avicha, which he hath left to be shomer over the Bais (<i>palace</i>) ; and kol Yisroel shall hear that thou art a stench to Avicha; then shall the hands of all that are with thee be chazak (<i>strong</i>) .</p>
<p>2SA 16:22 הָאָט מען פֿאַרשפּרייט אַ געצעלט פֿאַר אַבְשָׁלוֹמֶען אויפֿן דאָך, און אַבְשָׁלוֹם איז געקומען צו די קעפּסווייבער פֿון זיין פֿאַטער פֿאַר די אויגן פֿון גאַנץ יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>2SA 16:22 hot men farshpreit a getselt far Avshalomen oifen doch, un Avshalom iz gekumen tsu di kepsvaiber fun zain foter far di oigen fun gants Yisroel.</p>	<p>2SA 16:22 So they spread Avshalom an ohel upon the gag (<i>roof</i>) ; and Avshalom went in unto the pilagshim of Aviv in the sight of kol Yisroel.</p>
<p>2SA 16:23 און אַן עצה וואָס אַחִיתּוֹפֶל הָאָט געעפֿעהט, איז אין יענע טעג געווען אזוי ווי אַ</p>	<p>2SA 16:23 un an eitse vos Achitophel hot geeetseht, iz in yene teg geven azoi vi a mentsh zol fregen bai dem vort fun</p>	<p>2SA 16:23 And the etza (<i>counsel</i>) of Achitophel, which he counselled in those days, was as if an ish had inquired at the</p>

<p>מענטש זאל פֿרעגן ביי דעם וואָרט פֿון האַלקים. אזוי איז געווען איטלעכע עצה פֿון אַחיתופֿלן סיי ביי דודן סיי ביי אַבשָׁלומען. edit</p>	<p>HaElokim. azoi iz geven itleche eitse fun Achitophelen sai bai Doviden sai bai Avshalomen.</p>	<p>davar HaElohim; so was all the etza (<i>counsel</i>) of Achitophel both with Dovid and with Avshalom.</p>
<p>2SA 17:1 און אַחיתופֿל האָט געזאָגט צו אַבשָׁלומען: לאָמִיד אַקאַרשט אויסקלייבן צוועלף טויזנט מאַן, און איד וועל אויפֿשטיין, און וועל נאַכיאָגן דודן די נאַכט. edit</p>	<p>2SA 17:1 un Achitophel hot gezogt tsu Avshalomen: lomich akorsht oisklaiben tselv toizent man, un ich vel oifshtein, un vel nochyogen Doviden di nacht.</p>	<p>2SA 17:1 Moreover Achitophel said unto Avshalom, Let me now choose out shneym asar elef ish, and I will arise and pursue after Dovid halailah (<i>this night</i>) ;</p>
<p>2SA 17:2 און איד וועל קומען אויף אים ווען ער איז מיד און אַפהענטיק, און וועל אים דערשרעקן, און דאָס גאַנצע פֿאַלק וואָס מיט אים וועט אַנטלויפֿן, און איד וועל דערשלאָגן דעם מלך אַליין; edit</p>	<p>2SA 17:2 un ich vel kumen oif im ven er iz mid un ophentik, un vel im dershreken, un dos gantse folk vos mit im vet antloifen, un ich vel dershlogen dem melech alein;</p>	<p>2SA 17:2 And I will come upon him while he is weary and weak of hands, and will make him tremble with fear; and kol haAm that are with him shall flee; and I will strike HaMelech only;</p>
<p>2SA 17:3 און איד וועל אומקערן צו דיר דאָס גאַנצע פֿאַלק. אַז אַלע וועלן זיך אומקערן [אַחוץ] דער מאַן וואָס דו זוכסט, וועט דאָס גאַנצע פֿאַלק זיין אין פֿריד. edit</p>	<p>2SA 17:3 un ich vel umkeren tsu dir dos gantse folk. az ale velen zich umkeren [achuts] der man vos du zuchst, vet dos gantse folk zain in frid.</p>	<p>2SA 17:3 When I return kol HaAm to you, all except the ish whom thou seekest, it is as if [kol HaAm] returned; so kol haAm shall be in shalom.</p>
<p>2SA 17:4 איז די זאך געווען גלייך אין די אויגן פֿון אַבשָׁלומען,</p>	<p>2SA 17:4 iz di zach geven glaich in di oigen fun Avshalomen, un in</p>	<p>2SA 17:4 And the saying pleased Avshalom well, and kol Ziknei</p>

<p>און אין די אויגן פֿון אַלע עלטסטע פֿון ישׂראל. edit</p>	<p>di oigen fun ale eltste fun Yisroel.</p>	<p>Yisroel.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם הָאָט געזאָגט: רוֹף אויך, אִיךְ בעט דיך, חוּשֵׁי דַעַם אַרְבִּי, און לְאָמִיר הָעֵרֶן אויך וואָס אין זײַן מויל. edit</p>	<p>2SA 17:5 un Avshalom hot gezogt: ruf oich, ich bet dich, Chushai dem Arki, un lomir heren oich vos in zain moil.</p>	<p>2SA 17:5 Then said Avshalom, Call now Chushai the Arki also, and let us hear likewise from his peh (mouth) .</p>
<p>אִיז גַעקומען חוּשֵׁי צו אַבְשָׁלוֹמֶען, און אַבְשָׁלוֹם הָאָט צו אים געזאָגט, אַזוֹי צו זאָגן: אַזוֹי ווי דאָס דאָזיקע וואָרט הָאָט אַחִיתוֹפֶל גערעדט. זאָלן מיר טאָן לױט זײַן וואָרט אָדער נישט? רעד דו. edit</p>	<p>2SA 17:6 iz gekumen Chushai tsu Avshalomen, un Avshalom hot tsu im gezogt, azoi tsu zogen: azoi vi dos dozike vort hot Achitophel geredt. zolen mir ton loit zain vort oder nisht? red du.</p>	<p>2SA 17:6 And when Chushai was come to Avshalom, Avshalom spoke unto him, saying, Achitophel hath spoken after this manner; shall we do after his saying? If not; speak thou.</p>
<p>הָאָט חוּשֵׁי געזאָגט צו אַבְשָׁלוֹמֶען: נישט גוט איז די עצה וואָס אַחִיתוֹפֶל עצהט דאָס מאָל. edit</p>	<p>2SA 17:7 hot Chushai gezogt tsu Avshalomen: nisht gut iz di eitse vos Achitophel etsht dos mol.</p>	<p>2SA 17:7 And Chushai said unto Avshalom, The etza (counsel) that Achitophel hath given is not tovah at this time.</p>
<p>און חוּשֵׁי הָאָט געזאָגט: דו קענסט דײַן פֿאַטער און זײַנע מענטשן, אַז זיי זײַנען גיבורים, און זיי זײַנען פֿאַרביטערט אין געמיט, אַזוֹי ווי אַ בערינטע אין פֿעלד באַרויבט פֿון אירע יונגע; אויך איז דײַן פֿאַטער אַ מאַן פֿון</p>	<p>2SA 17:8 un Chushai hot gezogt: du kenst dain foter un zaine mentshen, az zei zainen giborim, un zei zainen farbitert in gemit, azoi vi a berinte in feld baroibt fun ire yunge; oich iz dain foter a man fun milchome, un er vet nisht nechtiken miten folk.</p>	<p>2SA 17:8 For, said Chushai, thou knowest Avicha and his anashim, that they be Gibborim, and they be enraged in their nefesh, as a dov (bear) robbed of her cubs in the sadeh; and Avicha is ish milchamah, and will not spend the night with HaAm (the troops) .</p>

<p>מלחמה, און ער וועט נישט נעכטיקן מיטן פֿאַלק. edit</p>		
<p>אָט איז ער אַצונד 2SA 17:9 באַהאַלטן אין איינער פֿון די גריבער, אָדער אין איינעם פֿון די ערטער; און עס וועט זיין, אַז עמעצער וועט אין זיי אַריינפֿאַלן אין אָנהייב, און אַ הערער וועט הערן, וועט ער זאָגן: אַ מפּלה איז געווען צווישן דעם פֿאַלק וואָס הינטער אַבֿשלומען. edit</p>	<p>2SA 17:9 ot iz er atsund bahalten in einer fun di griber, oder in einem fun di erter; un es vet zain, az emetser vet in zei arainfalen in onheib, un a herer vet heren, vet er zogen: a mple iz geven tsvishen dem folk vos hinter Avshalomen.</p>	<p>2SA 17:9 Hinei, he is hid now in one of the pits, or in some other makom; and it will come to pass, when some of them be overthrown at the outset, that whosoever heareth it will say, There is a magefah (slaughter) among the people that follow Avshalom.</p>
<p>און אַפֿילו דער וואָס איז אַ העלדישער יונג, וואָס זיין האַרץ איז אַזוי ווי דאָס האַרץ פֿון אַ לייב, וועט אין גאַנצן צעגאַנגען ווערן, וואָרום גאַנץ יִשְׂרָאֵל ווייס אַז דיין פֿאַטער איז אַ גבור, און די וואָס מיט אים זיינען העלדישע יונגען. edit</p>	<p>2SA 17:10 un afile der vos iz a heldisher yung, vos zain harts iz azoi vi dos harts fun a laib, vet in gantsen tsegangen veren, vorem gants Yisroel veis az dain foter iz a giber, un di vos mit im zainen heldishe yungen.</p>	<p>2SA 17:10 And he also that is chayil (valiant) , whose lev is as the lev ha'aryeh (heart of a lion) , shall utterly melt; for kol Yisroel knoweth that Avicha is a Gibbor, and they that be with him are Bnei Chayil (valiant men) .</p>
<p>אַבער איך עצה אַז איינגעזאַמלט זאָל איינגעזאַמלט ווערן גאַנץ יִשְׂרָאֵל אַרום דיר, פֿון דן און ביז באַר-שֶׁבַע, אַזוי ווי דער זאַמד וואָס ביים ים אין</p>	<p>2SA 17:11 ober ich eitse az ingezamlt zol ingezamlt veren gants Yisroel arum dir, fun Dan un biz Beer-Sheva, azoi vi der zamd vos baim yam in filkeit, un du alein zolst gein in milchome.</p>	<p>2SA 17:11 Therefore, I counsel that kol Yisroel be fully gathered unto thee, from Dan even to Be'er-Sheva, as the chol (sand) that is by the yam for multitude; and that thou thyself go into battle in person.</p>

<p>פֿילקײט, און דו אַליין זאָלסט גײן אין מלחמה. edit</p>		
<p>און אַז מיר וועלן קומען 2SA 17:12 אויף אים אין איינעם פֿון די ערטער וואָס ער געפֿינט זיך דאָרטן, וועלן מיר זיך אַראָפֿלאָזן אויף אים, אַזוי ווי עס פֿאַלט דער טוי אויף דער ערד; און פֿון אים און פֿון אַלע מענטשן וואָס מיט אים, וועט אַפֿילו איינער נישט בלייבן. edit</p>	<p>2SA 17:12 un az mir velen kumen oif im in einem fun di erter vos er gefint zich dorten, velen mir zich aroplozen oif im, azoi vi es falt der toi oif der erd; un fun im un fun ale mentshen vos mit im, vet afile einer nisht blaiben.</p>	<p>2SA 17:12 So shall we come upon him in some makom where he shall be found, and we will light upon him as the tal (<i>dew</i>) falleth on the adamah; and of him and of kol ha'anashim that are with him there shall not be left so much as one.</p>
<p>און אַז ער וועט זיך 2SA 17:13 אַרײַנקלײבן אין שטאָט, וועלן גאַנץ ישׂראֵל לאָזן אַרויפֿטראָגן צו יענער שטאָט שטריק, און מיר וועלן עס אַראָפֿשלעפֿן אין טאָל, ביז דאָרטן וועט זיך אַפֿילו אַ שטיינדל נישט געפֿינען. edit</p>	<p>2SA 17:13 un az er vet zich arainklaiben in shtot, velen gants Yisroel lozen aroiftrogen tsu yener shtot shtrik, un mir velen es aropshlepn in tal, biz dorten vet zich afile a shteindl nisht gefinen.</p>	<p>2SA 17:13 Moreover, if he has withdrawn into a city, then shall kol Yisroel bring chavalim (<i>ropes</i>) to that city, and we will draw it into the ravine, until there be not one small stone found there.</p>
<p>האַט געזאָגט אַבְשָׁלוֹם 2SA 17:14 און אַלע מענער פֿון ישׂראֵל: די עצה פֿון חוּשִׁי דעם אַרְכִי איז בעסער ווי די עצה פֿון אַחִיתוֹפֶלֶן. וואָרום ה' האָט באַשערט צו פֿאַרשטערן די גוטע עצה פֿון אַחִיתוֹפֶלֶן, כּדִּי ה' זאָל ברענגען דאָס בײַז אויף</p>	<p>2SA 17:14 hot gezogt Avshalom un ale mener fun Yisroel: di eitse fun Chushai dem Arki iz beser vi di eitse fun Achitophelen. vorem Hashem hot bashert tsu farshteren di gute eitse fun Achitophelen, kedei Hashem zol brenge dos beiz oif Avshalomen.</p>	<p>2SA 17:14 And Avshalom and kol Ish Yisroel said, The etza (<i>counsel</i>) of Chushai the Arki is better than the etza of Achitophel. For HASHEM had resolved to annul the etza of Achitophel, to the intent that HASHEM might bring ra'ah upon Avshalom.</p>

<p>edit אַבְשָׁלוֹמֶען.</p>		
<p>2SA 17:15 און חושי האָט געזאָגט צו צָדוֹק און צו אַבְיָתָר די כהנים: אַזוי און אַזוי האָט אַחִיתוֹפֵל געעֵצֶהט אַבְשָׁלוֹמֶען און די עלטסטע פֿון ישְׂרָאֵל, און אַזוי און אַזוי האָב איך געעֵצֶהט. edit</p>	<p>2SA 17:15 un Chushai hot gezogt tsu Tzadok un tsu Evyatar di koyanim: azoi un azoi hot Achitophel geeetsht Avshalomen un di eltste fun Yisroel, un azoi un azoi hob ich geeetsht.</p>	<p>2SA 17:15 Then said Chushai unto Tzadok and to Evyatar (Abiathar) the kohanim, Thus and thus did Achitophel counsel Avshalom and the Ziknei Yisroel; and thus and thus have I counselled.</p>
<p>2SA 17:16 און אַצוֹנָד, שיקט אויף גיך און זאָגט אָן דָּוִד, אַזוי צו זאָגן. זאָלסט נישט נעכטיקן די נאַכט אין די פֿלוינען פֿון מדבר, נאָר אַריבערגיין מוזטו אַריבערגיין, כדי דער מלך און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס מיט אים זאָלן נישט אומגעבראַכט ווערן. edit</p>	<p>2SA 17:16 un atsund, shikt oif gich un zogt on Doviden, azoi tsu zogen. zolst nisht nechtiken di nacht in di ploinen fun midbar, nor aribergein muztu aribergein, kedei der melech un dos gantse folk vos mit im zolen nisht umgebracht veren.</p>	<p>2SA 17:16 Now therefore send quickly, and tell Dovid, saying, Spend not halailah (this night) in the plains of the midbar, but speedily cross over; lest HaMelech be swallowed up, and kol haAm that are with him.</p>
<p>2SA 17:17 און יהוֹנָתָן און אַחִימֶעץ זיינען געשטאַנען אין עין-רוֹגֵל, און אַ דינסט פֿלעגט גיין און זיי דערציילן, און זיי פֿלעגן גיין און דערציילן דעם מלך דָּוִד; וואָרום זיי האָבן זיך נישט געטאַרט ווייזן אַרײַנצוקומען אין שטאַט. edit</p>	<p>2SA 17:17 un Yehonatan un Achimaatz zainen geshtanen in eein-rogel, un a dinst flegt gein un zei dertseilen, un zei flegen gein un dertseilen dem melech Doviden; vorem zei hoben zich nisht getort vaizen araintsukumen in shtot.</p>	<p>2SA 17:17 Now Yehonatan and Achima'atz stayed by Ein-Rogel; for they dared not be seen to come into the Ir; and a shifchah went and told them; and they went and told Dovid HaMelech.</p>
<p>2SA 17:18 האָט זיי אַ ייִנגל דערזען,</p>	<p>2SA 17:18 hot zei a yingel derzen, un er hot dertseilt Avshalomen.</p>	<p>2SA 17:18 Nevertheless a na'ar saw them, and told Avshalom; but</p>

<p>און ער האָט דערציילט אָב־שְׁלוֹמֶען. זײַנען זײ בײַדע אויף גיך אַוועק, און זײַנען געקומען צו דעם הויז פֿון אַ מאַן אין בחורים; און ער האָט געהאַט אַ ברונעם אין זײַן הויף, האָבן זײ אַראָפּגענידערט אַהין. edit</p>	<p>zainen zei beide oif gich avek, un zainen gekumen tsu dem hoiz fun a man in Bachurim; un er hot gehat a brunem in zain hoif, hoben zei aropgenidert ahin.</p>	<p>they went both of them away quickly, and came to a bais ish in Bachurim, which had a be'er (<i>well</i>) in his khatzer; to where they went down.</p>
<p>און די פֿרוי האָט 2SA 17:19 גענומען און האָט אַריבערגעשפּרייט אַ דעקע איבער דער עפֿענונג פֿון ברונעם, און האָט אויסגעשפּרייט דערויף גריץ, און קיין זאך איז נישט געווען קאַנטיק. edit</p>	<p>2SA 17:19 un di froi hot genumen un hot aribergeshpreit a deke iber der efenung fun brunem, un hot oisgeschpreit deroif grits, un kein zach iz nisht geven kontik.</p>	<p>2SA 17:19 And the isha took and spread a masakh (<i>covering,</i> <i>curtain</i>) over the mouth of the be'er, and spread hulled grain thereon; and the thing was not known.</p>
<p>און אָב־שְׁלוֹמֶס קנעכט 2SA 17:20 זײַנען געקומען צו דער פֿרוי אין הויז, און האָבן געזאָגט: וווּ זײַנען אַחִימַעַץ און יְהוֹנָתָן? האָט די פֿרוי צו זײ געזאָגט: זײ זײַנען אַריבערגעגאַנגען דעם וואַסערשטראָם. האָבן זײ געזוכט, און האָבן נישט געפֿונען; און זײ האָבן זיך אומגעקערט קיין ירושלים. edit</p>	<p>2SA 17:20 un avsholums knecht zainen gekumen tsu der froi in hoiz, un hoben gezogt: vu zainen Achimaatz un Yehonatan? hot di froi tsu zei gezogt: zei zainen aribergegangen dem vasershtrom. hoben zei gezucht, un hoben nisht gefunen; un zei hoben zich umgekert kein Yerusholayim.</p>	<p>2SA 17:20 And when the avadim of Avshalom came to the bais to the isha, they said, Where is Achima'atz and Yehonatan? And the isha said unto them, They are gone over the brook of mayim. And when they had sought and could not find them, they returned to Yerushalayim.</p>

<p>2SA 17:21 און עס איז געווען נאָך זייער אַוועקגיין, זיינען זיי אַרויפגעקומען פֿון ברונעם, און זיינען געגאַנגען און האָבן דערציילט דעם מלך דָוִד, און זיי האָבן געזאָגט צו דָוִד: שטייט אויף און גייט אַריבער אויף גיך דעם וואַסער, וואַרום אַזוי האָט אַחיתופֿל געעפֿעהט אַקעגן אייך. edit</p>	<p>2SA 17:21 un es iz geven noch zeyer avekgein, zainen zei aroifgekumen fun brunem, un zainen gegangen un hoben dertseilt dem melech Doviden, un zeि hoben gezogt tsu Doviden: shteit oif un geit ariber oif gich dem vaser, vorem azoi hot Achitophel geeetseht akegen ich.</p>	<p>2SA 17:21 And it came to pass, after they were departed, that they climbed up out of the be'er (<i>well</i>), and went and told Dovid HaMelech, and said unto Dovid, Arise, and cross quickly over the mayim; for thus hath Achitophel counselled against you.</p>
<p>2SA 17:22 איז אויפגעשטאַנען דָוִד און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס מיט אים, און זיי זיינען אַריבערגעגאַנגען דעם יַרדן; ביזן ליכט פֿון פֿרימאַרגן האָט צו מאָל איינער נישט געפֿעלט וואָס איז נישט אַריבערגעגאַנגען דעם יַרדן. edit</p>	<p>2SA 17:22 iz oifgeshtanen Dovid un dos gantse folk vos mit im, un zeि zainen aribergegangen dem Yarden; bizen licht fun frimorgen hot tsu mol einer nisht gefelt vos iz nisht aribergegangen dem Yarden.</p>	<p>2SA 17:22 Then Dovid arose, and kol haAm that were with him, and they crossed over Yarden; by the ohr haboker there lacked not one of them that was not gone over Yarden.</p>
<p>2SA 17:23 און אַחיתופֿל האָט געזען אַז זיין עצה איז נישט געטאָן געוואָרן, און ער האָט אַנגעזאָטלט דעם אייזל, און איז אויפגעשטאַנען, און איז אַוועק צו זיין הויז, צו זיין שטאָט, און ער האָט געזאָגט, זיין צוואַה צו זיין הויזגעזינט,</p>	<p>2SA 17:23 un Achitophel hot gezen az zain eitse iz nisht geton gevoren, un er hot ongezotlt dem eizl, un iz oifgeshtanen, un iz avek tsu zain hoiz, tsu zain shtot, un er hot gezogt zain tsvah tsu zain hoizgezint, un hot zich oifgehongen; un er iz geshtorben, un iz bagroben gevoren in dem keyver fun zain foter.</p>	<p>2SA 17:23 And when Achitophel saw that his etza (<i>counsel, advice</i>) was not followed, he saddled his chamor, and arose, and went home to his bais, to his town, and put his bais (<i>household</i>) in order, vayyekhanak (<i>and he strangled, hanged himself</i>), and died, and was buried in the kever aviv (<i>tomb of his father</i>)</p>

<p>און האָט זיך אויפֿגעהאַנגען; און ער איז געשטאַרבן, און איז באַגראָבן געוואָרן אין דעם קבר פֿון זיין פֿאַטער. edit</p>		
<p>2SA 17:24 און דוד איז אָנגעקומען קיין מַחֲנִים; און אַבְשָׁלוֹם איז אַריבערגעגאַנגען דעם יַרְדֵּן, ער און אַלע מענער פֿון יִשְׂרָאֵל וואָס מיט אים. edit</p>	<p>2SA 17:24 un Dovid iz ongekumen kein Machanayim; un Avshalom iz aribergegangen dem Yarden, er un ale mener fun Yisroel vos mit im.</p>	<p>2SA 17:24 Then Dovid came to Machanayim. And Avshalom passed over Yarden, he and all the Ish Yisroel with him.</p>
<p>2SA 17:25 און עֲמָשָׂאן האָט אַבְשָׁלוֹם אויפֿגעזעצט אויף דעם אָרט פֿון יואָב איבערן חיל. און עֲמָשָׂא איז געווען דער זון פֿון אַ מאַן מיטן נאָמען יתראַ דער יִשְׂרָאֵלִי, וואָס איז געקומען צו אַבִּיגַיִל דער טאָכטער פֿון נַחֲשׁוֹן, אַ שוועסטער פֿון צרוּיָה, יואָב'ס מוטער. edit</p>	<p>2SA 17:25 un Amasaen hot Avshalom oifgezetst oif dem ort fun Yoav iberen cheil. un Amasa iz geven der zun fun a man miten nomen Yitra der Yisreeli, vos iz gekumen tsu Avigal der tochter fun Nachshon, a shvester fun Tzeruyah, Yoavs muter.</p>	<p>2SA 17:25 And Avshalom appointed Amasa over the tzava (army) instead of Yoav; now Amasa was ben ish shmo Yitra a Yisroeli, that went in to Avigal Bat Nachash Achot Tzeruyah Em Yoav.</p>
<p>2SA 17:26 און יִשְׂרָאֵל און אַבְשָׁלוֹם האַבן געלאַגערט אין לאַנד גִּלְעָד. edit</p>	<p>2SA 17:26 un Yisroel un Avshalom hoben gelagert in land Gilad.</p>	<p>2SA 17:26 So Yisroel and Avshalom encamped in Eretz Gil'ad.</p>
<p>2SA 17:27 און עס איז געווען, ווי דוד איז אָנגעקומען קיין מַחֲנִים, אַזוי [האַט] שׁוֹבֵי דער זון פֿון נַחֲשׁוֹן, פֿון רַבָּה פֿון די</p>	<p>2SA 17:27 un es iz geven, vi Dovid iz ongekumen kein Machanayim, azoi [hot] Shovai der zun fun Nachshon, fun Rabbah fun di kinder fun Ammon, un Machir der zun fun</p>	<p>2SA 17:27 And it came to pass, when Dovid was come to Machanayim, that Shovi Ben Nachash of Rabbah of the Bnei Ammon, and Machir Ben Ammi'el of Lo-Devar, and</p>

<p>קינדער פֿון עֶמוֹן, און מְכִיר דער זון פֿון עֶמִיאֵל, פֿון לֹד- דֶבֶר, און בְּרִזְלֵי דער גִּלְעָדֶדֶר פֿון רֹגְלִים, edit</p>	<p>Ammielen, fun Lo-Devar, un Barzillai der gileoder fun Roglim,</p>	<p>Barzillai the Gil'adi of Roglim,</p>
<p>2SA 17:28 געבראַכט בעטגעוואַנט, און בעקנס, און ליימענע כּליים, און ווייץ און גערשטן, און מעל, און געברענטע זאַנגען, און בעבלעך, און לינדזן, און געברענטע אַרבעס, edit</p>	<p>2SA 17:28 gebracht betgevant, un bekns, un leimene keilim, un veits un gershten, un mel, un gebrente zangen, un beblech, un lindzen, un gebrente arbes,</p>	<p>2SA 17:28 Brought mishkav (<i>bedding</i>) and sappot (<i>bowls</i>) and earthen vessels, and chittim (<i>wheat</i>) , and se'orim (<i>barley</i>) , and kemakh (<i>flour</i>) , and roasted grain, and pol (<i>beans</i>) , and adashim (<i>lentils</i>) , and roasted seeds,</p>
<p>2SA 17:29 און האָניק, און שמאַנט, און שאַף, און רינדערנע קעז, פֿאַר דָּוִד און פֿאַר דעם פֿאַלק וואָס מיט אים, צום עסן; וואָרום זיי האָבן געזאָגט: דאָס פֿאַלק איז הונגעריק און מיד און דאָרשטיק אין דער מדבר. edit</p>	<p>2SA 17:29 un honik, un shmant, un shof, un rinderne kez, far Doviden un far dem folk vos mit im, tsum esen; vorem zei hoben gezogt: dos folk iz hungerik un mid un dorshtik in der midbar.</p>	<p>2SA 17:29 And devash, and khemah (<i>curds</i>) , and tzon, and cheeses of the herd, for Dovid, and for HaAm that were with him, to eat; for they said, HaAm are hungry, and weary, and tzameh (<i>thirsty</i>) , in the midbar.</p>
<p>2SA 18:1 און דָּוִד האָט איבערגעציילט דאָס פֿאַלק וואָס מיט אים, און ער האָט געמאַכט איבער זיי הויפטלייט פֿון טויזנט און הויפטלייט פֿון הונדערט. edit</p>	<p>2SA 18:1 un Dovid hot ibergetseilt dos folk vos mit im, un er hot gemacht iber zei hoiptlait fun toizent un hoiptlait fun hundert.</p>	<p>2SA 18:1 And Dovid mustered HaAm that were with him, and set sarei alafim, and sarei me'ot over them.</p>
<p>2SA 18:2 און דָּוִד האָט געשיקט דאָס פֿאַלק, אַ דריטל אונטער</p>	<p>2SA 18:2 un Dovid hot geshikt dos folk, a dritel unter der hant fun Yoaven, un a dritel unter der</p>	<p>2SA 18:2 And Dovid sent forth a third part of the people under the yad Yoav, and a third part</p>

<p>דער האַנט פֿון יואָבֿן, און אַ דריטל אונטער דער האַנט פֿון אַבֿישי דעם זון פֿון צרויָהן, יואָבֿס ברודער, און אַ דריטל אונטער דער האַנט פֿון אַתֿין פֿון גת. און דער מלך האָט געזאָגט צום פֿאַלק: אַרויסגיין וועל איך אויך אַרויסגיין מיט אייך. edit</p>	<p>hant fun Avishai dem zun fun Tzeruyahen, Yoavs bruder, un a dritel unter der hant fun Ittaien fun Gat. un der melech hot gezogt tsum folk: aroisgein vel ich oich aroisgein mit ich.</p>	<p>under the yad Avishai Ben Tzeruyah (<i>Yoav's brother</i>), and a third part under the yad Ittai the Gitti. And HaMelech said unto HaAm, I will surely go forth with you myself also.</p>
<p>2SA 18:3 האָט דאָס פֿאַלק געזאָגט: זאַלסט נישט אַרויסגיין; וואָרום אויב אַנטלויפֿן וועלן מיר אַנטלויפֿן, וועט מען אויף אונדז נישט לייגן אַכט, און אַפֿילו אַ העלפֿט פֿון אונדז זאָלן אומקומען, וועט מען אויף אונדז נישט לייגן קיין אַכט; אָבער דו ביסט אַצונד אַזוי ווי צען טויזנט פֿון אונדז; איז אַצונד בעסער, אַז דו זאַלסט אונדז זיין צו הילף פֿון שטאַט. edit</p>	<p>2SA 18:3 hot dos folk gezogt: zolst nisht aroisgein; vorem oib antloifen velen mir antloifen, vet men oif undz nisht leigen acht, un afile a helft fun undz zolen umkumen, vet men oif undz nisht leigen kein acht; ober du bist atsund azoi vi Tzoan toizent fun undz; iz atsund beser, az du zolst undz zain tsu hilf fun shtot.</p>	<p>2SA 18:3 But HaAm answered, Thou shalt not go forth; for if we flee away, they will not set their lev on us; neither if half of us die, will they set their lev on us; but now thou art worth ten thousand of us; therefore, now it is better that thou support us from the Ir.</p>
<p>2SA 18:4 האָט דער מלך צו זיי געזאָגט: וואָס איז גוט אין אייערע אויגן, וועל איך טאָן. און דער מלך האָט זיך</p>	<p>2SA 18:4 hot der melech tsu zei gezogt: vos iz gut in eyere oigen, vel ich ton. un der melech hot zich geshtelt bein zeit fun toier, un dos gantse folk iz aroisgegangen in hunderten</p>	<p>2SA 18:4 And HaMelech said unto them, What seemeth you best I will do. And HaMelech stood by the side of the sha'ar, and kol haAm came out by hundreds and by thousands.</p>

<p>געשטעלט ביין זייט פֿון טויער, און דאָס גאַנצע פֿאַלק איז אַרויסגעגאַנגען אין הונדערטן און אין טויזנטן. edit</p>	<p>un in toiznten.</p>	
<p>2SA 18:5 און דער מלך האָט באַפֿוילן יואָבן און אַבישין און אַיטין, אַזוי צו זאָגן: זייט מיר געלאָסן מיט דעם יונג, מיט אַבְשָׁלוֹמֶען. און דאָס גאַנצע פֿאַלק האָט געהערט ווי דער מלך האָט באַפֿוילן אַלע הויפטלייט וועגן אַבְשָׁלוֹמֶען. edit</p>	<p>2SA 18:5 un der melech hot bafoulen Yoaven un Avishaien un Ittaien, azoi tsu zogen: zeit mir gelasen mit dem yung, mit Avshalomen. un dos gantse folk hot gehert vi der melech hot bafoulen ale hoiptlait vegen Avshalomen.</p>	<p>2SA 18:5 And HaMelech commanded Yoav and Avishai and Ittai, saying, Deal gently for my sake with the na'ar, even with Avshalom. And kol HaAm heard when HaMelech gave all the sarim charge concerning Avshalom.</p>
<p>2SA 18:6 און דאָס פֿאַלק איז אַרויסגעגאַנגען אין פֿעלד אַקעגן ישׂראָל, און די מלחמה איז געווען אין וואַלד פֿון אַפֿרים. edit</p>	<p>2SA 18:6 un dos folk iz aroisgegangen in feld akegen Yisroel, un di milchome iz geven in vald fun Ephrayim.</p>	<p>2SA 18:6 HaAm went into the sadeh against Yisroel; the milchamah was in ya'ar (<i>forest</i>) of Ephrayim;</p>
<p>2SA 18:7 און דאָס פֿאַלק פֿון ישׂראָל איז דאָרטן געשלאָגן געוואָרן פֿאַר די קנעכט פֿון דָוִד, און דאָרטן איז געווען אַ גרויסער שלאַק אין יענעם טאָג – צוואַנציק טויזנט. edit</p>	<p>2SA 18:7 un dos folk fun Yisroel iz dorten geshlogen gevoren far di knecht fun Doviden, un dorten iz geven a groiser shlak in yenem tog – tsvantsik toizent.</p>	<p>2SA 18:7 Where Am Yisroel were slain before the avadim of Dovid, and there was there a magefah gedolah that day of esrim elef.</p>
<p>2SA 18:8 וואָרום די מלחמה איז דאָרטן געווען פֿאַרשפּרייט אויפֿן געזיכט פֿון גאַנצען לאַנד; edit</p>	<p>2SA 18:8 vorem di milchome iz dorten geven farshpreit oifen gezicht fun gantsen land; un der vald hot fartsert fun folk mer vi</p>	<p>2SA 18:8 For the milchamah was there scattered over the face of kol ha'aretz; and the ya'ar devoured more people that day</p>

<p>און דער וואָלד האָט פֿאַרצערט פֿון פֿאַלק מער ווי די שווערד האָט פֿאַרצערט אין יענעם טאָג. edit</p>	<p>di shverd hot fartsert in yenem tog.</p>	<p>than the cherev devoured.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם האָט זיך 2SA 18:9 געטראָפֿן פֿאַר די קנעכט פֿון דָוִד. און אַבְשָׁלוֹם איז געריטן אויף אַ מוילאיזל, איז דער מוילאיזל געקומען אונטער דעם געצווייג פֿון אַ גרויסן אייכנבוים, און זיין קאָפּ האָט זיך אָנגעכאַפּט אָן דעם אייכנבוים, און ער איז געבליבן צווישן הימל און ערד; און דער מוילאיזל וואָס אונטער אים איז אַוועק. edit</p>	<p>2SA 18:9 un Avshalom hot zich getrofen far di knecht fun Doviden. un Avshalom iz geriten oif a moileizl, iz der moileizl gekumen unter dem getsvaig fun a groisen eichnboim, un zain kop hot zich ongechapt on dem eichnboim, un er iz gebliben tsvishen himel un erd; un der moileizl vos unter im iz avek.</p>	<p>2SA 18:9 And Avshalom met the avadim of Dovid. And Avshalom rode upon a pered (<i>mule</i>) , and the pered went under the thick boughs of a great oak, and his rosh (<i>head</i>) caught hold of elah (<i>tree, oak</i>) , and he was suspended between HaShomayim and ha'aretz; the pered under him went on.</p>
<p>און דער זענען איינער אַ מאַן, און ער האָט דערציילט יֹאָבֹן און געזאָגט: אָן האָב איך געזען אַבְשָׁלוֹם הענגען אויפֿן אייכנבוים. edit</p>	<p>2SA 18:10 hot derzen einer a man, un er hot dertseilt Yoaven un gezogt: on hob ich gezen Avshalomen hengen oifen eichnboim.</p>	<p>2SA 18:10 And a certain ish saw it, told Yoav, and said, Hinei, I saw Avshalom talui (<i>hanged</i>) b'elah (<i>on a tree, oak</i>) .</p>
<p>און דער זענען איינער אַ מאַן וואָס האָט אים דערציילט: און אַז דו האָסט געזען, טאָ פֿאַר וואָס האָסטו אים נישט דערשלאָגן דאָרטן צו דער ערד? און אויף מיר</p>	<p>2SA 18:11 hot Yoav gezogt tsu dem man vos hot im dertseilt: un az du host gezen, to far vos hostu im nisht dershlogen dorten tsu der erd? un oif mir volt geven dir tsu geben Tzoan zilbershtik un a gartel.</p>	<p>2SA 18:11 And Yoav said unto the ish that told him, And, hinei, thou sawest him, and why didst thou not strike him down to the ground there? And I would have given thee ten shekels of kesef, and a khagorah.</p>

<p>וואָלט געווען דיר צו געבן צען זילבערשטיק און אַ גאַרטל. edit</p>		
<p>האַט דער מאַן געזאָגט 2SA 18:12 צו יואָבן: אַפֿילו ווען איך קריג אַפּגעווייגן אויף מיינע הענט טויזנט זילבערשטיק, וועל איך נישט אויסשטרעקן מיין האַנט אויף דעם מלכס זון, וואָרום פֿאַר אונדזערע אויערן האָט דער מלך באַפֿוילן דיר און אַבֿישׂין און אַתֿין, אַזוי צו זאָגן: זייט אַפּגעהיט, ווער עס זאָל נישט זײַן, מיט דעם יונג, מיט אַבֿשלוֹמען. edit</p>	<p>2SA 18:12 hot der man gezogt tsu Yoaven: afile ven ich krig opgevoigen oif maine hent toizent zilbershtik, vel ich nisht oisshtreken main hant oif dem melech's zun, vorem far undzere oieren hot der melech bafuilen dir un Avishaien un Ittaien, azoi tsu zogen: zeit opgehit, ver es zol nisht zain, mit dem yung, mit Avshalomen.</p>	<p>2SA 18:12 And the ish said unto Yoav, Though I should receive elef kesef in mine palm, yet would I not put forth mine yad against the ben HaMelech; for in ozneinu (<i>our hearing</i>) HaMelech charged thee and Avishai and Ittai, saying, Beware that none touch the na'ar Avshalom.</p>
<p>אַדער אַז איך זאָל באַגײן אַ פֿאַלשקײט אַקעגן מיין זעל, וועט קײן זאָך נישט בלײַבן פֿאַרהוילן פֿון דעם מלך, און דו וועסט שטיין פֿון דער ווייטן. edit</p>	<p>2SA 18:13 oder az ich zol bagein a falshkeit akegen main zel, vet kein zach nisht blaiben farhoilen fun dem melech, un du vest shtein fun der veiten.</p>	<p>2SA 18:13 Otherwise I should have dealt sheker against mine own nefesh; for there is no matter hid from HaMelech, and thou thyself wouldest have set thyself against me.</p>
<p>האַט יואָב געזאָגט: איך קען זיך דאָ אַזוי נישט אויפֿהאַלטן מיט דיר. און ער האָט גענומען דריי וואַרפֿשפּײַזן אין זײַן האַנט, און האָט זיי אַרײַנגעשטאַכן {תקע} אין אַבֿשלוֹמס האַרצן, ווען ער</p>	<p>2SA 18:14 hot Yoav gezogt: ich ken zich do azoi nisht oifhalten mit dir. un er hot genumen drai varfshpizen in zain hant, un hot zei arangeshtochen in avsholums hartsen, ven er hot noch gelebt in miten eichnboim.</p>	<p>2SA 18:14 Then said Yoav, I will not tarry thus with thee. And he took three shevatim in his yad, and thrust them through the lev Avshalom, while he was yet alive in the midst of the oak tree.</p>

<p>הָאָט נֶאֱדָר גַּעלֶעבֶט אִין מִיטן אִיכֶנְבוֹיִם. edit</p>		
<p>און צען יונגען, יוֹאָבִים וואָפֶנטֶרעגער, האָבן זיך אַרומגעשטעלט, און האָבן געשלאָגן אַבְשָׁלוֹם און אים געטייט. edit</p>	<p>2SA 18:15 un Tzoan yungen, Yoavs vafntreger, hoben zich arumgeshtelt, un hoben geschlogen Avshalomen un im geteit.</p>	<p>2SA 18:15 And ten ne'arim that bore the armor of Yoav surrounded Avshalom, struck and slaughtered him.</p>
<p>און יוֹאָב האָט געבלאָזן אין שופֶר, און דאָס פֶּאָלק הָאָט זיך אומגעקערט פֿון נאַכיאָגן יִשְׂרָאֵל, וואָרום יוֹאָב הָאָט צוריקגעהאַלטן דאָס פֶּאָלק. edit</p>	<p>2SA 18:16 un Yoav hot geblozen in shoifer, un dos folk hot zich umgekert fun nochyogen Yisroel, vorem Yoav hot trurikgehalten dos folk.</p>	<p>2SA 18:16 Then Yoav blew the shofar, and HaAm returned from pursuing after Yisroel; for Yoav held back HaAm.</p>
<p>און זיי האָבן גענומען אַבְשָׁלוֹם, און האָבן אים אִינגעוואָרפֶן אין וואַלד אין דער גרויסער גרוב. און זיי האָבן אויפֿגעשטעלט איבער אים אַ זייער גרויסן הויפֿן שטיינער. און גאַנץ יִשְׂרָאֵל זיינען אַנטלאָפֶן, איטלעכער צו זיינע געצעלטן. edit</p>	<p>2SA 18:17 un zeï hoben genumen Avshalomen, un hoben im ingevorfen in vald in der groiser grub. un zeï hoben oifgeshtelt iber im a zeyer groisen hoifen shtainer. un gants Yisroel zainen antlofen, itlecher tsu zaine getselten.</p>	<p>2SA 18:17 And they took Avshalom, and cast him into a great pit in the forest, and laid a very great heap of avanim upon him; and all Yisroel fled, every ish to his ohel.</p>
<p>און אַבְשָׁלוֹם האָט נאָך בײַ זײַן לעבן גענומען און זיך אויפֿגעשטעלט דעם זײַלשטיין וואָס אין מלכס טאַל; וואָרום</p>	<p>2SA 18:18 un Avshalom hot noch bai zain leben genumen un zich oifgeshtelt dem zailshtein vos in melech's tal; vorem er hot gezogt: ich hob nisht kein zun tsu dermonen main nomen. un</p>	<p>2SA 18:18 Now Avshalom in his lifetime had taken and erected for himself a matzevet (monument), which is in the Emek HaMelech; for he said, I have no ben to keep my shem</p>

<p>ער האָט געזאָגט: אַיך האָב נישט קיין זון צו דערמאַנען מיין נאַמען. און ער האָט גערופֿן דעם זיילשטיין אויף זיין נאַמען, און מע רופֿט אים אַב־שְׁלוֹמִס אַנדענק ביז אויף היינטיקן טאָג. edit</p>	<p>er hot gerufen dem zailshtein oif zain nomen, un me ruft im avsholums ondenk biz oif haintiken tog.</p>	<p>in remembrance; and he called the matzevet after shmo; and it is called unto this day, Avshalom's Monument.</p>
<p>2SA 18:19 און אַחִימַעַץ דער זון פֿון צָדוֹקן האָט געזאָגט: לֹא־מִיֶּד אַקאַרשט לויפֿן און אָנזאָגן דעם מלך, אַז ה' האָט זיך אַפֿגערעכנט פֿאַר אים פֿון דער האַנט פֿון זיינע פֿיינט. edit</p>	<p>2SA 18:19 un Achimaatz der zun fun tsodoken hot gezogt: lomich akorsht loifen un onzogen dem melech, az Hashem hot zich opgerecht far im fun der hant fun zaine faint.</p>	<p>2SA 18:19 Then said Achima'atz Ben Tzadok, Let me now run, and take news to HaMelech, how that HASHEM hath in justice vindicated him of his oyevim.</p>
<p>2SA 18:20 האָט יואָב צו אים געזאָגט: ביסט נישט אַ בַּעֲל־ בשורה היינטיקן טאָג; וועסט אָנזאָגן אַן אַנדער טאָג, אָבער היינטיקן טאָג זאָלסטו נישט אָנזאָגן, אַזוי ווי דעם מלכס זון איז טויט. edit</p>	<p>2SA 18:20 hot Yoav tsu im gezogt: bist nisht a Baal-besoire haintiken tog; vest onzogen an ander tog, ober haintiken tog zolstu nisht onzogen, azoi vi dem melech's zun iz toit.</p>	<p>2SA 18:20 And Yoav said unto him, Thou shalt not be ish besorah (<i>bearer of news</i>) this day, but thou shalt bear tidings another day; but this day thou shalt bear no tidings, because the ben HaMelech is dead.</p>
<p>2SA 18:21 און יואָב האָט געזאָגט צו דעם פּוּשִׁי: גיי דערצייל דעם מלך וואָס דו האָסט געזען. האָט דער פּוּשִׁי זיך געבוקט צו יואָב, און איז אָוועקגעלאָפֿן. edit</p>	<p>2SA 18:21 un Yoav hot gezogt tsu dem Cushi: gei dertseil dem melech vos du host gezen. hot der Cushi zich gebukt tsu Yoaven, un iz avekgelofen.</p>	<p>2SA 18:21 Then said Yoav to Cushi, Go tell HaMelech what thou hast seen. And Cushi prostrated himself unto Yoav, and ran.</p>

<p>2SA 18:22 און אחימעץ דער זון פֿון צדוקן האָט ווידער אַ מאָל געזאָגט צו יואָבֿן: זאָל זיין וואָס וועט זיין, לאָמִיד אויך, איד בעט דיד, לויפֿן נאָך דעם כּוּשִׁי. האָט יואָבֿ געזאָגט: נאָך וואָס דען זאָלסטו לויפֿן, מיין זון, אַז די בשׁוּרָה וועט דיר גאַרניט איינברענגען? edit</p>	<p>2SA 18:22 un Achimaatz der zun fun tsodoken hot vider a mol gezogt tsu Yoaven: zol zain vos vet zain, lomich oich, ich bet dich, loifen noch dem Cushi. hot Yoav gezogt: noch vos den zolstu loifen, main zun, az di besoire vet dir gornit inbrenge?</p>	<p>2SA 18:22 Then said Achima'atz Ben Tzadok yet again to Yoav, But be what may, let me, now, also run after Cushi. And Yoav said, why wilt thou run, beni, seeing that thou hast no besorah to provide?</p>
<p>2SA 18:23 אָבער זאָל זיין וואָס וועט זיין, איד וועל לויפֿן. האָט ער צו אים געזאָגט: לויף, און אחימעץ איז געלאָפֿן מיטן וועג פֿון דער [ירדן] געגנט, און ער האָט אַריבערגעיאָגט דעם כּוּשִׁי. edit</p>	<p>2SA 18:23 ober zol zain vos vet zain, ich vel loifen. hot er tsu im gezogt: loif, un Achimaatz iz gelofen miten veg fun der [Yarden] gegent, un er hot aribergeiogt dem Cushi.</p>	<p>2SA 18:23 But howsoever, said he, let me run. And he said unto him, Rutz! (run!) . Then Achima'atz ran by the derech of the plain, outran Cushi.</p>
<p>2SA 18:24 און דוד איז געזעסן צווישן די צוויי טויערן, און דער וועכטער איז אַרױפֿגעגאַנגען אויף דעם דאָך פֿון טויער, אויף דער מויער, און ער האָט אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, ערשט אַ מאָן לויפֿט אַליין. edit</p>	<p>2SA 18:24 un Dovid iz gezesen tsvishen di tsvei toieren, un der vechter iz aroifgegangen oif dem doch fun toier, oif der moier, un er hot oifgehoiben zaine oigen, ersht a man loift alein.</p>	<p>2SA 18:24 And Dovid sat between the two she'arim (gates) ; and the tzofeh (watchman) went up to the gag (roof) over the sha'ar (gate) unto the chomah (wall) , and lifted up his eyes, and looked, and hinei an ish running alone.</p>
<p>2SA 18:25 האָט דער וועכטער אויסגערופֿן, און אָנגעזאָגט דעם מלך. האָט דער מלך</p>	<p>2SA 18:25 hot der vechter oisgerufen, un ongezogt dem melech. hot der melech gezogt:</p>	<p>2SA 18:25 And the tzofeh (watchman) cried, and told HaMelech. And HaMelech said,</p>

<p>געזאָגט: אויב ער איז אַליין, איז אַ בשורה אין זײַן מויל {פה}. און יענער איז געקומען אַלץ נענטער. edit</p>	<p>oib er iz alein, iz a besoire in zain moil . un yener iz gekumen alts nenter.</p>	<p>If he be alone, there is besorah (<i>news</i>) in his peh (<i>mouth</i>) . And he came rapidly, and drew near.</p>
<p>האַט דער וועכטער 2SA 18:26 געזען אַן אַנדער מאַן לויפֿן, און דער וועכטער האָט אויסגערופֿן צום טויערמאַן און געזאָגט: זע, אַ מאַן לויפֿט אַליין. האָט דער מלך געזאָגט: דער אויך איז אַן אַנזאָגער. edit</p>	<p>2SA 18:26 hot der vechter gezen an ander man loifen, un der vechter hot oisgerufen tsum toierman un gezogt: ze, a man loift alein. hot der melech gezogt: der oich iz an onzoger.</p>	<p>2SA 18:26 And the tzofeh (<i>watchman</i>) saw another man running; and the tzofeh called unto the sho'er (<i>gatekeeper</i>) , and said, Hinei, another man running alone. And HaMelech said, This is mevaser (<i>one bringing good news, evangelist</i>) .</p>
<p>האַט דער וועכטער 2SA 18:27 געזאָגט: איך דערקען דאָס לויפֿן פֿון ערשטן אַזוי ווי דאָס לויפֿן פֿון אַחימעץ דעם זון פֿון צדוקן. האָט דער מלך געזאָגט: אַ גוטער מענטש איז ער, און מיט אַ גוטער בשורה קומט ער. edit</p>	<p>2SA 18:27 hot der vechter gezogt: ich derken dos loifen fun ershten azoi vi dos loifen fun Achimaatz dem zun fun tsodoken. hot der melech gezogt: a guter mentsh iz er, un mit a guter besoire kumt er.</p>	<p>2SA 18:27 And the tzofeh (<i>watchman</i>) said, I see the running of the foremost is like the running of Achima'atz Ben Tzadok. And HaMelech said, He is an ish tov, and cometh with besorah tovah (<i>good news</i>) .</p>
<p>האַט אַחימעץ גערופֿן 2SA 18:28 און האָט געזאָגט צום מלך: פֿריד! און ער האָט זיך געבוקט צום מלך מיט זײַן פנים צו דער ערד, און האָט געזאָגט: ברוך ה' דיין ג-ט וואָס האָט איבערגעענטפֿערט</p>	<p>2SA 18:28 hot Achimaatz gerufen un hot gezogt tsum melech: frid! un er hot zich gebukt tsum melech mit zain ponem tsu der erd, un hot gezogt: Baruch Hashem dain G-t vos hot ibergeentfert di mentshen vos hoben oifgehoiben zeyer hant oif main Har dem melech.</p>	<p>2SA 18:28 And Achima'atz called, and said unto HaMelech, Shalom. And he fell down to ha'arets upon his face before HaMelech, and said, Baruch HASHEM Eloheicha, which hath delivered up the anashim that lifted up their yad against adoni HaMelech.</p>

<p>די מענטשן וואָס האָבן אויפֿגעהויבן זייער האַנט אויף מיין האַר דעם מלך. edit</p>		
<p>2SA 18:29 האָט דער מלך געזאָגט: איז פֿריד צו דעם יונג, צו אַב־שָׁלוֹמֶען? האָט אַחִימָאָץ געזאָגט: אַיך האָב געזען אַ גרױסן טומל ווען יוֹאָב האָט אַוועקגעשיקט דעם מלכס קנעכט, און מיך דיין קנעכט, אַבער אַיך האָב נישט געוויסט וואָס. edit</p>	<p>2SA 18:29 hot der melech gezogt: iz frid tsu dem yung, tsu Avshalomen? hot Achimaatz gezogt: ich hob gezen a groisen tuml ven Yoav hot avekgeshikt dem melech's knecht, un mich dain knecht, ober ich hob nisht gevust vos.</p>	<p>2SA 18:29 And HaMelech said, Is the na'ar Avshalom, shalom? And Achima'atz answered, When Yoav sent eved HaMelech, avdecha, I saw a great tumult, but I knew not what it was.</p>
<p>2SA 18:30 האָט דער מלך געזאָגט: דריי זיך אום, שטעל זיך דאָ. האָט ער זיך אומגעדרייט, און איז געשטאַנען. edit</p>	<p>2SA 18:30 hot der melech gezogt: drai zich um, shtel zich do. hot er zich umgedreit, un iz geshtanen.</p>	<p>2SA 18:30 And HaMelech said unto him, Turn aside, and stand here. And he turned aside, and stood still.</p>
<p>2SA 18:31 ערשט דער פּוּשֵׁי קוּמַט אַן; און דער פּוּשֵׁי האָט געזאָגט: זאָל אַ בשׁוֹרָה האָבן מיין האַר דער מלך, אַז ה' האָט זיך היינט אָפּגערעכנט פֿאַר דיר פֿון דער האַנט פֿון אַלע וואָס זיינען אויפֿגעשטאַנען אויף דיר. edit</p>	<p>2SA 18:31 ersht der Cushi kumt on; un der Cushi hot gezogt: zol a besoire hoben main Har der melech, az Hashem hot zich haint opgerecht far dir fun der hant fun ale vos zainen oifgeshtanen oif dir.</p>	<p>2SA 18:31 And, hinei, Cushi came; and Cushi said, Yitbaser (<i>be informed of news</i>), adoni HaMelech; for HASHEM hath in justice vindicated thee this day from the yad of all them that rose up against thee.</p>
<p>2SA 18:32 האָט דער מלך געזאָגט צו דעם פּוּשֵׁי: איז פֿריד צו</p>	<p>2SA 18:32 hot der melech gezogt tsu dem Cushi: iz frid tsu dem yung, tsu Avshalomen? hot der</p>	<p>2SA 18:32 And HaMelech said unto Cushi, Is the na'ar Avshalom shalom? And Cushi answered,</p>

<p>דעם יונג, צו אַבֿשָׁלוֹמֶען? הָאָט דער כּוּשִׁי געזאָגט: זאָל ווערן פֿון די שָׁוֹנַאִים פֿון מִיין האַר דעם מלך, און פֿון אַלע וואָס זײַנען אויפֿגעשטאַנען אויף דיר צום בײַזן, ווי פֿון דעם יונג. edit</p>	<p>Cushi gezogt: zol veren fun di sonem fun main Har dem melech, un fun ale vos zainen oifgeshtanen oif dir tsum beizen, vi fun dem yung.</p>	<p>The enemies of adoni HaMelech, and all that rise against thee to do thee harm, be as that na'ar is.</p>
<p>הָאָט דער מלך 2SA 19:1 אויפֿגעציטערט, און ער איז אַרויפֿגעגאַנגען אין דער אויבערשטוב פֿון טויער, און הָאָט געוויינט; און גײַענדיק הָאָט ער אַזוי געזאָגט: מִיין זון אַבֿשָׁלוֹם, זון מײַנער, אַבֿשָׁלוֹם מִיין זון! הלוואַי וואָלט איד געשטאַרבן אַנשטאַט דיר, אַבֿשָׁלוֹם מִיין זון, זון מײַנער! edit</p>	<p>2SA 19:1 hot der melech oifgetsitert, un er iz aroifgegangen in der oibershtub fun toier, un hot geveint; un geyendik hot er azoi gezogt: main zun Avshalom, zun meiner, Avshalom main zun! halevay volt ich geshtorben anshtot dir, Avshalom main zun, zun meiner!</p>	<p>2SA 19:1 And HaMelech was much moved, and went up to the aliyyat hash'a'ar (upper room over the gate) and wept; and as he went, thus he said, O beni (my son) Avshalom, beni, beni Avshalom! If only I had died tachteicha (in place of, instead of) thee, O Avshalom, beni, beni!</p>
<p>איז אַנגעזאָגט געוואָרן 2SA 19:2 יזאָבֿן: זע, דער מלך וויינט, און ער טרויערט אויף אַבֿשָׁלוֹמֶען. edit</p>	<p>2SA 19:2 iz ongezogt gevoren Yoaven: ze, der melech veint, un er troiert oif Avshalomen.</p>	<p>2SA 19:2 And it was told Yoav, Hinei, HaMelech weepeth and mourneth for Avshalom.</p>
<p>און די ישועה אין יענעם 2SA 19:3 טאָג איז געוואָרן צו טרויער פֿאַר דעם גאַנצן פֿאָלק, וואָרום דאָס פֿאָלק הָאָט געהערט אין יענעם טאָג, אַזוי צו זאָגן: דער מלך איז</p>	<p>2SA 19:3 un di yeshue in yenem tog iz gevoren tsu troier far dem gantsen folk, vorem dos folk hot gehert in yenem tog, azoi tsu zogen: der melech iz baklemt vegen zain zun.</p>	<p>2SA 19:3 And the teshu'ah (salvation, deliverance) on that day was turned into evel (mourning) unto kol HaAm; for the people heard say that day how HaMelech was grieved for bno Avshalom.</p>

<p>edit באַקלעמט וועגן זײַן זון.</p>		
<p>2SA 19:4 און דאָס פֿאַלק איז אין יענעם טאָג זיך גנבֿענדיק אַרײַנגעקומען אין שטאָט, אַזוי ווי דאָס פֿאַלק גנבֿעט זיך פֿאַרשעמטערהייט ווען זיי אַנטלויפֿן אין אַ מלחמה. edit</p>	<p>2SA 19:4 un dos folk iz in yenem tog zich gnvendik araingekumen in shtot, azoi vi dos folk gnvct zich farshemterheit ven ze antloifen in a milchome.</p>	<p>2SA 19:4 And the people stole that day into the Ir as people being ashamed steal in when they flee in milchamah.</p>
<p>2SA 19:5 און דער מלך האָט אײַנגעוויקלט זײַן פנים, און דער מלך האָט געשרײַען אויף אַ הויכן קול: מיין זון אַבֿשָׁלוֹם, אַבֿשָׁלוֹם מיין זון, זון מייןער! edit</p>	<p>2SA 19:5 un der melech hot ingeviklt zain ponem, un der melech hot geshrien oif a hoichen kol: main zun Avshalom, Avshalom main zun, zun meiner!</p>	<p>2SA 19:5 But HaMelech covered his face, and HaMelech cried with a kol gadol, O beni Avshalom, O Avshalom, beni, beni!</p>
<p>2SA 19:6 איז יואבֿ געקומען צום מלך אין הויז, און האָט געזאָגט: האָסט היינט פֿאַרשעמט דעם פנים פֿון אַלע דיינע קנעכט וואָס האָבן היינט געראַטעוועט דיין לעבן, און דאָס לעבן פֿון דיינע זין און דיינע טעכטער, און דאָס לעבן פֿון דיינע ווייבער, און דאָס לעבן פֿון דיינע קעפסווייבער, edit</p>	<p>2SA 19:6 iz Yoav gekumen tsum melech in hoiz, un hot gezogt: host haint farshemt dem ponem fun ale daine knecht vos hoben haint geratevet dain leben, un dos leben fun daine zin un daine techter, un dos leben fun daine vaiber, un dos leben fun daine kepsvaiber,</p>	<p>2SA 19:6 And Yoav came into the bais to HaMelech, and said, Thou hast disgraced this day the faces of all thy avadim, which this day have saved thy nefesh, and the nefesh of thy banim and of thy banot, and the nefesh of thy nashim, and the nefesh of thy pilagshim <i>(concubines)</i> ;</p>
<p>2SA 19:7 ליב צו האָבן דיינע פֿײַנט, און פֿײַנט צו האָבן דיינע ליבֿהאַבער. וואָרום האָסט</p>	<p>2SA 19:7 lib tsu hoben daine faint, un faint tsu hoben daine libhaber. vorem host haint gelozt visen, az bai dir zainen</p>	<p>2SA 19:7 In that thou lovest thine enemies, and hatest thy friends. For thou hast declared this day, that thou hast no regard for</p>

<p>הַיִּינֵט גַעלֶאָזט ווִיסן, אַז בֵּי דִיר זײַנען נישטאַ קײן הויפּטלײט און קײן קנעכט: ווייל הַיִּינֵט ווייס אײך, אַז ווען אַבְשָׁלוֹם לֵעבֵט, און מִיר אֶלֶע זײַנען הַיִּינֵט טױט, וואָלט דענצמאַל געווען רעכט אין דײַנע אױגן. edit</p>	<p>nishto kein hoiptlait un kein knecht: vail haint veis ich, az ven Avshalom lebt, un mir ale zainen haint toit, volt dentsmol geven recht in daine oigen.</p>	<p>sarim nor avadim; for this day I perceive, that if Avshalom had lived, and this day all we were mesim (dead ones) , then it would have been yashar in thy sight.</p>
<p>2SA 19:8 און אַצונד, שטיי אױף, גײ אַרויס, און רעד צום האַרצן פֿון דײַנע קנעכט, וואָרום אײך שווער בײַ ה', אַז דו גײסט נישט אַרויס, אויב אַ מענטש וועט בײַ דיר בלײבן די נאַכט! און דאָס וועט דיר זײן ערגער ווי אַל דאָס בײז וואָס איז געקומען אױף דיר פֿון דײַן יוגנט אָן ביז אַצונד. edit</p>	<p>2SA 19:8 un atsund, shtei oif, gei arois, un red tsum hartsen fun daine knecht, vorem ich shver bai Hashem, az du Gaist nisht arois, oib a mentsh vet bai dir blaiben di nacht! un dos vet dir zain erger vi al dos beiz vos iz gekumen oif dir fun dain yugnt on biz atsund.</p>	<p>2SA 19:8 Now therefore arise, go forth, and speak to the lev unto thy avadim; for I swear by HASHEM , if thou go not forth, there will not tarry one ish with thee halailah (this night) ; and that will be worse unto thee than kol hara'ah that befell thee from thy youth until now.</p>
<p>2SA 19:9 איז דער מלך אויפֿגעשטאַנען, און ער האָט זיך געזעצט אין טויער, און דעם גאַנצן פֿאָלק האָט מען אַנגעזאָגט, אַזוי צו זאָגן: זעט, דער מלך זיצט אין טויער. און דאָס גאַנצע פֿאָלק איז געקומען פֿאַרן מלך. און אַז ישרָאֵל איז אַנטלאָפֿן</p>	<p>2SA 19:9 iz der melech oifgeshtanen, un er hot zich gezetst in toier, un dem gantsen folk hot men ongezogen, azoi tsu zogen: zet, der melech zitst in toier. un dos gantse folk iz gekumen faran melech. un az Yisroel iz antlofen itlecher tsu zaine getselten,</p>	<p>2SA 19:9 Then HaMelech arose, and sat in the sha'ar. And they told unto kol haAm, saying, Hinei, HaMelech doth sit in the sha'ar. And kol haAm came before HaMelech: for Yisroel had fled every ish to his ohel.</p>

<p>איטלעכער צו זיינע געצעלטן, edit</p>		
<p>הָאָט דאָס גאַנצע פֿאָלק 2SA 19:10 אין אַלע שבֿטים פֿון ישֿראַל געטענהט, אַזוי צו זאָגן: דער מלך הָאָט אונדז מציל געווען פֿון דער האַנט פֿון אונדזערע פֿיינט, און ער הָאָט אונדז געראַטעוועט פֿון דער האַנט פֿון די פֿלשטים, און אַצונד איז ער אַנטלאָפֿן פֿון לאַנד פֿון וועגן אַבֿשֿלומען. edit</p>	<p>2SA 19:10 hot dos gantse folk in ale shvotim fun Yisroel getenht, azoi tsu zogen: der melech hot undz matsl geven fun der hant fun undzere faint, un er hot undz geratevet fun der hant fun di Peleshetim, un atsund iz er antlofen fun land fun vegen Avshalomen.</p>	<p>2SA 19:10 And kol haAm were having dissension throughout kol Shivtei Yisroel saying, HaMelech saved us out of the palm of oyveinu (<i>our enemies</i>) and he delivered us out of the palm of the Pelishtim; and now he is fled from HaAretz because of Avshalom.</p>
<p>און אַבֿשֿלום, וואָס מיר האַבן געזאַלבת איבער אונדז, איז אומגעקומען אין דער מלחמה, היינט פֿאַר וואָס שווייגט איר וועגן אומקערן דעם מלך? edit</p>	<p>2SA 19:11 un Avshalom, vos mir hoben gezalbt iber undz, iz umgekumen in der milchome, haint far vos shvaigt ir vegen umkeren dem melech?</p>	<p>2SA 19:11 And Avshalom, whom mashachnu (<i>we anointed</i>) over us, is dead in milchamah. Now therefore why are ye not speaking of bringing back HaMelech?</p>
<p>און דער מלך דוד הָאָט געשיקט צו צָדֹק און צו אַבֿיִתָר די כֹּהֲנִים, אַזוי צו זאָגן: רעדט צו די עלטסטע פֿון יהודה, אַזוי צו זאָגן: פֿאַר וואָס זאַלט איר זיין די לעצטע אומצוקערן דעם מלך אין זיין הויז? – וואָרום דאָס וואָרט פֿון גאַנץ ישֿראַל איז אַנגעקומען</p>	<p>2SA 19:12 un der melech Dovid hot geshikt tsu Tzadok un tsu Evyatar di koyanim, azoi tsu zogen: redt tsu di eltste fun Yehudah, azoi tsu zogen: far vos zolt ir zain di letste umtsukeren dem melech in zain hoiz? – vorem dos vort fun gants Yisroel iz ongekumen tsum melech in zain hoiz? –</p>	<p>2SA 19:12 And Dovid HaMelech sent to Tzadok and to Evyatar the kohanim, saying, Speak unto the Ziknei Yehudah, saying, Why are ye the last ones to bring HaMelech back to his Bais? Seeing the talk of kol Yisroel is come to HaMelech, even to his Bais.</p>

<p>צום מלך אין זיין הויז? – edit</p>		
<p>2SA 19:13 מיינע ברידער זייט איר, מיינ ביין און מיינ פלייש זייט איר, און פֿאַר וואָס זאָלט איר זיין די לעצטע אומצוקערן דעם מלך? edit</p>	<p>2SA 19:13 maine brider zeit ir, main bein un main fleish zeit ir, un far vos zolt ir zain di letste umtsukeren dem melech?</p>	<p>2SA 19:13 Ye are my brethren, ye are my atzmot and my basar; why then are ye the last ones to bring back HaMelech?</p>
<p>2SA 19:14 און צו עִמְשָׁאן זאָלט איר זאָגן: מיינ ביין און מיינ פלייש ביסטו דאָך. זאָל מיר אלקים טאָן אזוי און נאָך מער, אויב דו וועסט נישט זיין ביי מיר אַלע טעג דער חיל-לידער אויף דעם אָרט פֿון יואָב! edit</p>	<p>2SA 19:14 un tsu Amasaen zolt ir zogen: main bein un main fleish bistu doch. zol mir Elokim ton azoi un noch mer, oib du vest nisht zain bai mir ale teg der cheil-lider oif dem ort fun Yoav!</p>	<p>2SA 19:14 And say ye to Amasa, Art thou not of my etzem, and of my basar? Elohim do so to me, and more also, if thou be not sar tzava before me continually in place of Yoav.</p>
<p>2SA 19:15 און ער האָט צוגענייגט דאָס האַרץ פֿון אַלע מענער פֿון יהודה אזוי ווי איין מאַן. און זיי האָבן געשיקט צום מלך: קער זיך אום דו און אַלע דיינע קנעכט. edit</p>	<p>2SA 19:15 un er hot tsugenaigt dos harts fun ale mener fun Yehudah azoi vi ein man. un zei hoben geshikt tsum melech: ker zich um du un ale daine knecht.</p>	<p>2SA 19:15 And he swayed the levav kol Ish Yehudah, even as the lev of one man; so that they sent this word unto HaMelech, Return thou, and all thy avadim.</p>
<p>2SA 19:16 האָט דער מלך זיך אומגעקערט, און ער איז געקומען ביזן יַרְדֵּן. און יהודה איז געקומען קיין גִּלְגָל צו גיין אַנטקעגן דעם מלך, כדי אַריבערצופֿירן דעם מלך איבערן יַרְדֵּן. edit</p>	<p>2SA 19:16 hot der melech zich umgekert, un er iz gekumen bizen Yarden. un Yehudah iz gekumen kein Gilgal tsu gein antgegen dem melech, kedei aribertsufiren dem melech iberen Yarden.</p>	<p>2SA 19:16 So HaMelech returned, and came to Yarden. And Yehudah came to Gilgal, to go to meet HaMelech, to conduct HaMelech over Yarden.</p>

<p>און שְׁמַעֵי דַּעַר זֶזן פֿון 2SA 19:17 גֵּרָאָן, דַּעַר בְּנֵימִינֵער, וואָס פֿון בַּחֲרוּרִים, הָאָט גַּעאַיִלט און אַראָפֿגענידערט מיט די מענער פֿון יְהוּדָה אַנטקעגן דַּעם מֶלֶךְ דָּוִד; edit</p>	<p>2SA 19:17 un Shimei der zun fun Geraen, der bniminer, vos fun Bachurim, hot geailt un aropgenidert mit di mener fun Yehudah antkegen dem melech Dovid;</p>	<p>2SA 19:17 And Shime'i Ben Gera, a Ben-HaYemini, which was of Bachurim, hasted and came down with the Ish Yehudah to meet Dovid HaMelech.</p>
<p>און מיט אים טוויזנט מאָן 2SA 19:18 פֿון בְּנִימִין, און צִיבָאָ, שְׂאוּלס קנעכט, און זײַנע פֿופֿצן זין און זײַנע צוואַנציק קנעכט מיט אים. און זיי זײַנען אַריבער דַּעם יַרְדֵּן פֿאַרן מֶלֶךְ. edit</p>	<p>2SA 19:18 un mit im toizent man fun Binyamin, un Tziva, Shauls knecht, un zaine fuftszen zin un zaine tsvantsik knecht mit im. un zei zainen ariber dem Yarden faran melech.</p>	<p>2SA 19:18 And there were an elef ish of Binyamin with him, and Tziva the na'ar of the Bais Sha'ul, and his fifteen banim and his twenty avadim with him; and they went over Yarden before HaMelech.</p>
<p>און דַּעַר פֿראָם איז 2SA 19:19 אַריבערגעקומען, בדי אַריבערצופֿירן דַּעם מלכס הויזגעזינט, און צו טאַן וואָס איז גוט אין זײַנע אויגן. איז שְׁמַעֵי דַּעַר זֶזן פֿון גֵּרָאָן געפֿאַלן פֿאַרן מֶלֶךְ, ווען ער הָאָט געוואָלט אַריבערגיין דַּעם יַרְדֵּן. edit</p>	<p>2SA 19:19 un der Piram iz aribergekumen, kedei aribertsufiren dem melech's hoizgezint, un tsu ton vos iz gut in zaine oigen. iz Shimei der zun fun Geraen gefalen faran melech, ven er hot gevolt aribergein dem Yarden.</p>	<p>2SA 19:19 And there went over a ferry to carry over the Bais HaMelech, and to do what he thought good. And Shime'i Ben Gera fell down before HaMelech, as he was come over Yarden;</p>
<p>און ער הָאָט געזאָגט 2SA 19:20 צום מֶלֶךְ: זאָל מײַן האָר מיר נישט צורעכענען אַ זינד, און זאָלסט נישט דערמאָנען וואָס דיין קנעכט הָאָט פֿאַרבראַכן אין דַּעם טאַג וואָס מײַן האָר</p>	<p>2SA 19:20 un er hot gezogt tsum melech: zol main Har mir nisht tsurechenen a zind, un zolst nisht dermonen vos dain knecht hot farbrochen in dem tog vos main Har der melech iz aroisgegangen fun</p>	<p>2SA 19:20 And said unto HaMelech, Let not adoni impute avon <i>(iniquity)</i> unto me, neither do thou remember that which thy eved did perversely the day that adoni HaMelech went out of Yerushalayim, that HaMelech</p>

<p>דער מלך איז אַרויסגעגאַנגען פֿון ירושלים, אַז דער מלך זאָל זיך דאָס נעמען צום האַרצן. edit</p>	<p>Yerusholayim, az der melech zol zich dos nemen tsum hartsen.</p>	<p>should take it to his lev.</p>
<p>2SA 19:21 וואָרום דיין קנעכט ווייס אַז איך האָב געזינדיקט, און אַט בין איך געקומען היינט דער ערשטער פֿון גאַנצן הויז פֿון יוסף, אַראָפּצונידערן אַנטקעגן מיין האַר דעם מלך. edit</p>	<p>2SA 19:21 vorem dain knecht veis az ich hob gezindikt, un ot bin ich gekumen haint der ershter fun gantsen hoiz fun Yosef, aroptsunideren antkegen main Har dem melech.</p>	<p>2SA 19:21 For thy eved doth know that I have sinned; therefore, hinei, I am come rishom (first) this day of all the Bais Yosef to go down to meet adoni HaMelech.</p>
<p>2SA 19:22 האָט זיך אָפּגערופֿן אַבישי דער זון פֿון צרויָהן, און האָט געזאָגט: זאָל נישט שְׁמַעִי געטייט ווערן פֿאַר דעם, ווייל ער האָט געשאַלטן דעם געזאַלבטן פֿון ה'? edit</p>	<p>2SA 19:22 hot zich opgerufen Avishai der zun fun Tzeruyahen, un hot gezogt: zol nisht Shimei geteit veren far dem, vail er hot gesholten dem gezalbten fun Hashem?</p>	<p>2SA 19:22 But Avishai Ben Tzeruyah answered and said, Shall not Shime'i be put to death for this, because he cursed HASHEM 's Moshiach?</p>
<p>2SA 19:23 האָט דוד געזאָגט: וואָס קער איך זיך אָן מיט אייך, איר זיין פֿון צרויָהן, אַז איר זאָלט מיר היינט זיין פֿאַר אַ שטער? זאָל היינט געטייט ווערן אַ מענטש פֿון ישְׂרָאֵל? וואָרום פֿאַר וואָר, ערשט ווייס איך אַז היינט בין איך אַ מלך איבער ישְׂרָאֵל. edit</p>	<p>2SA 19:23 hot Dovid gezogt: vos ker ich zich on mit ich, ir zin fun Tzeruyahen, az ir zolt mir haint zain far a shter? zol haint geteit veren a mentsh fun Yisroel? vorem far vor, ersht veis ich az haint bin ich a melech iber Yisroel.</p>	<p>2SA 19:23 And Dovid said, What have I to do with you, ye Bnei Tzeruyah, that ye should this day be as satan unto me? Shall there be ish put to death this day in Yisroel? For do not I know that I am this day Melech al Yisroel?</p>
<p>2SA 19:24 און דער מלך האָט</p>	<p>2SA 19:24 un der melech hot gezogt tsu Shimeyen: vest nisht</p>	<p>2SA 19:24 Therefore HaMelech said unto Shime'i, Thou shalt not</p>

<p>געזאָגט צו שְׁמֵעִין: וועסט נישט שטאַרבן. און דער מלך האַט אים געשוואָרן. edit</p>	<p>shtarben. un der melech hot im geschvoren.</p>	<p>die. And HaMelech swore a shevu'a unto him.</p>
<p>2SA 19:25 און מַפִּיבֹּשֶׁת, שאולס זון, האָט אַראָפּגענידערט אַנטקעגן דעם מלך, און ער האַט נישט צורעכט געמאַכט זיינע פֿיס, און נישט צורעכט געמאַכט זיינע וואַנסעס, און זיינע קליידער נישט געוואָשן, פֿון דעם טאָג וואָס דער מלך איז אַוועקגעגאַנגען ביז דעם טאָג וואָס ער איז צוריקגעקומען בשלום. edit</p>	<p>2SA 19:25 un Mephivoshet, Shauls zun, hot aropgenidert antkegen dem melech, un er hot nisht tsurecht gemacht zaine fis, un nisht tsurecht gemacht zaine vonses, un zaine kleider nisht gevashen, fun dem tog vos der melech iz avekgegangen biz dem tog vos er iz tsurikgekumen besholem.</p>	<p>2SA 19:25 And Mephivoshet Ben Sha'ul came down to meet HaMelech, and had neither bathed his regal, nor trimmed his safam (<i>mustache</i>), nor washed his clothes, from the day HaMelech departed until the day he came again in shalom.</p>
<p>2SA 19:26 און עס איז געווען, אַז ער איז געקומען קיין ירושלים דעם מלך אַנטקעגן, האָט דער מלך צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָס ביסטו נישט געגאַנגען מיט מיר, מַפִּיבֹּשֶׁת? edit</p>	<p>2SA 19:26 un es iz geven, az er iz gekumen kein Yerusholayim dem melech antkegen, hot der melech tsu im gezogt: far vos bistu nisht gegangen mit mir, Mephivoshet?</p>	<p>2SA 19:26 And it came to pass, when he was come to Yerushalayim to meet HaMelech, that HaMelech said unto him, why wentest not thou with me, Mephivoshet?</p>
<p>2SA 19:27 האָט ער געזאָגט: מיין האַר מלך, מיין קנעכט האָט מיד גענאַרט, וואָרום דיין קנעכט האָט געזאָגט: איך וועל מיר אַנזאַטלען די אייזעלין, און וועל רייטן אויף איר, און וועל גיין מיטן מלך; ווייל דיין</p>	<p>2SA 19:27 hot er gezogt: main Har melech, main knecht hot mich genart, vorem dain knecht hot gezogt: ich vel mir onzotlen di eizelin, un vel raiten oif ir, un vel gein miten melech; vail dain knecht iz a hinkediker.</p>	<p>2SA 19:27 And he answered, Adoni, O Melech, avdi deceived me: for thy eved said, I will saddle me a chamor, that I may ride thereon, and go to HaMelech; because thy eved is pise'ach (<i>lame</i>).</p>

<p>קנעכט איז אַ הינקעדיקער. edit</p>		
<p>2SA 19:28 און ער האָט אָנגערעדט אויף דיין קנעכט פֿאַר מיין האַר דעם מלך, אָבער מיין האַר דער מלך איז אַזוי ווי אַ מלאַך פֿון אלקים; דערום טו וואָס איז גוט אין דייןע אויגן. edit</p>	<p>2SA 19:28 un er hot ongeredt oif dain knecht far main Har dem melech, ober main Har der melech iz azoi vi a malech fun Elokim; derum tu vos iz gut in daine oigen.</p>	<p>2SA 19:28 And he hath slandered thy eved unto adoni HaMelech; but adoni HaMelech is like malach HaElohim; do therefore what is tov in thine eyes.</p>
<p>2SA 19:29 וואָרום דאָס גאַנצע הויז פֿון מיין פֿאַטער איז נישט אַנדערש ווי ווערט געווען דעם טויט ביי מיין האַר דעם מלך, פֿון דעסט וועגן האָסטו געמאַכט דיין קנעכט צווישן די וואָס עסן ביי דיין טיש, און וואָסער רעכט האָב איך נאָך, צו מאַל זיך נאָך צו קלאָגן פֿאַרן מלך? edit</p>	<p>2SA 19:29 vorem dos gantse hoiz fun main foter iz nisht andersh vi vert geven dem toit bai main Har dem melech, fun dest vegen hostu gemacht dain knecht tsvishen di vos esen bai dain tish, un vaser recht hob ich noch, tsu mol zich noch tsu klogen faran melech?</p>	<p>2SA 19:29 For all of the bais avi were but anshei mavet before adoni HaMelech; yet didst thou set thy eved among them that did eat at thine own shulchan. What tzedakah (right) therefore have I yet to appeal any more unto HaMelech?</p>
<p>2SA 19:30 האָט דער מלך צו אים געזאָגט: צו וואָס נאָך זאָלסטו רעדן דייןע רייד? איך הייס: דו און ציבאַ זאָלט זיך טיילן מיטן פֿעלד. edit</p>	<p>2SA 19:30 hot der melech tsu im gezogt: tsu vos noch zolstu reden daine reid? ich heis: du un Tziva zolt zich teilen miten feld.</p>	<p>2SA 19:30 And HaMelech said unto him, Why speakest thou any more of thy devarim? I have said, Thou and Tziva divide the sadeh.</p>
<p>2SA 19:31 האָט מִפִּיבֹּשֶׁת געזאָגט צום מלך: זאָל ער אויך דאָס גאַנצע צונעמען, נאָך דעם אַז מיין האַר דער מלך איז</p>	<p>2SA 19:31 hot Mephivoshet gezogt tsum melech: zol er oich dos gantse tsunemen, noch dem az main Har der melech iz gekumen besholem in zain hoiz.</p>	<p>2SA 19:31 And Mephivoshet said unto HaMelech, Indeed, let him take all, forasmuch as adoni HaMelech is come again in shalom unto his own bais.</p>

<p>געקומען בשלום אין זיין הויז. edit</p>		
<p>און ברזלי דער גלעדער 2SA 19:32 האָט אַראָפּגענידערט פֿון רוגלים, און ער איז אַריבערגעגאַנגען מיטן מלך צום ירדן, כדי אים צו באַלייטן edit איבערן ירדן.</p>	<p>2SA 19:32 un Barzillai der gileoder hot aropgenidert fun Roglim, un er iz aribergegangen miten melech tsum Yarden, kedei im tsu baleiten iberen Yarden.</p>	<p>2SA 19:32 And Barzillai the Gil'adi came down from Roglim, and went over Yarden with HaMelech, to conduct him over Yarden.</p>
<p>און ברזלי איז געווען 2SA 19:33 זייער אַלט, אַ מאַן פֿון אַכציק יאָר; און ער האָט אויסגעהאַלטן דעם מלך ווען ער איז געזעסן אין מַחנֵים, וואָרום ער איז געווען זייער אַ רייכער מאַן. edit</p>	<p>2SA 19:33 un Barzillai iz geven zeyer alt, a man fun achtsik yor; un er hot oisgehalten dem melech ven er iz gezesen in Machanayim, vorem er iz geven zeyer a raicher man.</p>	<p>2SA 19:33 Now Barzillai was zaken me'od, even fourscore shanah; and he had been the support of HaMelech while he dwelt at Machanayim; for he was an ish gadol me'od.</p>
<p>האָט דער מלך געזאָגט 2SA 19:34 צו ברזלין: קום דו אַריבער מיט מיר, און איך וועל דיך אויסהאַלטן ביי מיר אין ירושלים. edit</p>	<p>2SA 19:34 hot der melech gezogt tsu Barzillaien: kum du ariber mit mir, un ich vel dich oishalten bai mir in Yerusholayim.</p>	<p>2SA 19:34 HaMelech said unto Barzillai, Come thou over with me, and with me I will be your support in Yerushalayim.</p>
<p>האָט ברזלי געזאָגט צום 2SA 19:35 מלך: ווי פֿיל נאָך זיינען די טעג פֿון די יאָרן פֿון מיין לעבן, אַז איך זאָל אַרויפֿגיין מיטן מלך קיין ירושלים? edit</p>	<p>2SA 19:35 hot Barzillai gezogt tsum melech: vi fil noch zainen di teg fun di yoren fun main leben, az ich zol aroifgein miten melech kein Yerusholayim?</p>	<p>2SA 19:35 And Barzillai said unto HaMelech, How long have I to live, that I should go up with HaMelech to Yerushalayim?</p>
<p>אויך בין היינט אַ מאַן פֿון 2SA 19:36</p>	<p>2SA 19:36 ich bin haint a man fun achtsik yor; vel ich den visen</p>	<p>2SA 19:36 I am this day fourscore shanah old; and can I discern</p>

<p>אֲכַצִּיק יָאֵר; וועל איך דען וויסן צווישן גוטס און שלעכטס? וועט דען דיין קנעכט שפירן אַ טעם אין וואָס איך וועל עסן און וואָס איך וועל טרינקען? קען איך דען נאָך הערן דעם קול פֿון זינגערס און זינגערינס? און צו וואָס זאָל דיין קנעכט נאָך זיין צו לאָסט אויף מיין האַר דעם מלך? edit</p>	<p>tsvishen guts un shlechts? vet den dain knecht Shaphiren a tem in vos ich vel esen un vos ich vel trinken? ken ich den noch heren dem kol fun zingers un zingerins? un tsu vos zol dain knecht noch zain tsu last oif main Har dem melech?</p>	<p>between tov and rah? Can thy eved taste what I eat or what I drink? Can I hear any more the voice of sharim (<i>singing men</i>) and sharot (<i>singing women</i>) ? Why then should thy eved be yet a massa (<i>burden</i>) unto adoni HaMelech?</p>
<p>קוים קען דיין קנעכט אַריבערגיין דעם יַרדן מיטן מלך; און נאָך וואָס זאָל מיר דער מלך פֿאַרגעלטן די דאָזיקע פֿאַרגעלטונג? edit</p>	<p>2SA 19:37 koim ken dain knecht aribergein dem Yarden miten melech; un noch vos zol mir der melech fargelten di dozike fargeltung?</p>	<p>2SA 19:37 Thy eved will go a little way over Yarden with HaMelech; and why should HaMelech reward me with such a reward?</p>
<p>2SA 19:38 זאָל, איך בעט דיך, דיין קנעכט זיך אומקערן, און לאָמיד שטאַרבן אין מיין שטאָט ביים קבֿר פֿון מיין פֿאַטער און מיין מוטער. אָבער אַט איז דיין קנעכט כִּמְהָם, זאָל ער אַריבערגיין מיט מיין האַר דעם מלך, און טו מיט אים וואָס איז גוט אין דיִינע אויגן. edit</p>	<p>2SA 19:38 zol, ich bet dich, dain knecht zich umkeren, un lomich shtarben in main shtot baim keyver fun main foter un main muter. ober ot iz dain knecht Kimham, zol er aribergein mit main Har dem melech, un tu mit im vos iz gut in daine oigen.</p>	<p>2SA 19:38 Let thy eved, now, turn back again, that I may die in mine own city, and be buried near the kever of avi and of immi. But hinei thy eved Kimham; let him go over with adoni HaMelech; and do to him what shall seem tov unto thee.</p>

<p>הָאָט דער מלך געזאָגט: 2SA 19:39 זאָל כְּמָהֶם אַרִיבֶּעֶרְגִיין מיט מיר, און איד וועל טאָן מיט אים וואָס איז גוט אין דיינע אויגן; און אַלץ וואָס דו וועסט פֿאַרלאַנגען פֿון מיר, וועל איד דיר טאָן. edit</p>	<p>2SA 19:39 hot der melech gezogt: zol Kimham aribergein mit mir, un ich vel ton mit im vos iz gut in daine oigen; un alts vos du vest farlangen fun mir, vel ich dir ton.</p>	<p>2SA 19:39 And HaMelech answered, Kimham shall cross over with me, and I will do for him that which shall seem tov unto thee; and whatsoever thou shalt request of me, that will I do for thee.</p>
<p>2SA 19:40 און דאָס גאַנצע פֿאָלק איז אַרִיבֶּעֶרְגֶּאָנגען דעם יַרְדֵּן, און דער מלך איז אַרִיבֶּעֶרְגֶּאָנגען. און דער מלך האָט געקושט ברזלִין, און האָט אים געבענטשט. און ער האָט זיך אומגעקערט אין זײַן היים. edit</p>	<p>2SA 19:40 un dos gantse folk iz aribergegangen dem Yarden, un der melech iz aribergegangen. un der melech hot gekusht Barzillaien, un hot im gebentsht. un er hot zich umgekert in zain heim.</p>	<p>2SA 19:40 And kol haAm crossed over Yarden. And when HaMelech was come over, HaMelech kissed Barzillai, and put a bracha on him; and he returned unto his own makom (place, home) .</p>
<p>2SA 19:41 און דער מלך איז אַרִיבֶּעֶרְגֶּאָנגען קיין גִּלְגָּל, און כְּמָהֶם איז אַרִיבֶּעֶרְגֶּאָנגען מיט אים, און דאָס גאַנצע פֿאָלק פֿון יהודה, און אויך אַ העלפֿט פֿון דעם פֿאָלק פֿון יִשְׂרָאֵל, האָבן אַרִיבֶּעֶרְגֶּפִירט דעם מלך. edit</p>	<p>2SA 19:41 un der melech iz aribergegangen kein Gilgal, un Kimham iz aribergegangen mit im, un dos gantse folk fun Yehudah, un oich a helft fun dem folk fun Yisroel, hoben aribergefirt dem melech.</p>	<p>2SA 19:41 Then HaMelech went on to Gilgal, and Kimhan crossed over with him; and kol Am Yehudah conducted HaMelech, and also half Am Yisroel.</p>
<p>2SA 19:42 ערשט אַלע מענער פֿון יִשְׂרָאֵל זײַנען געקומען צום מלך, און זיי האָבן געזאָגט צום מלך: פֿאַר וואָס האָבן דו</p>	<p>2SA 19:42 ersht ale mener fun Yisroel zainen gekumen tsum melech, un zei hoben gezogt tsum melech: far vos hoben dich avekgeganvet undzere</p>	<p>2SA 19:42 And, hinei, kol Ish Yisroel came to HaMelech, and said unto HaMelech, Why have acheinu Ish Yehudah stolen thee away, and have brought</p>

<p>אָוועקגעגנבֿעט אונדזערע ברידער, די מענער פֿון יהודה, און האָבן אַריבערגעפֿירט דעם מלך און זײַן הויזגעזינט איבערן ירדן, און אַלע מענטשן פֿון דודן מיט אים? edit</p>	<p>brider, di mener fun Yehudah, un hoben aribergefirt dem melech un zain hoizgezint iberen Yarden, un ale mentshen fun Doviden mit im?</p>	<p>HaMelech across, and his Bais (<i>household</i>) , and kol Anshei Dovid with him, over Yarden?</p>
<p>2SA 19:43 האָבן אַלע מענער פֿון יהודה געענטפֿערט די מענער פֿון ישׂראל: ווייל דער מלך איז אונדז אַ קרובֿ. און פֿאַר וואָס דען פֿאַרדריסט אייך אויף דער דאָזיקער זאָך? האָבן מיר דען עסן געגעסן פֿון דעם מלכס? צי איז אונדז אַ געשאַנק געשאַנקען געוואָרן? edit</p>	<p>2SA 19:43 hoben ale mener fun Yehudah geentfert di mener fun Yisroel: vail der melech iz undz a korev. un far vos den fardrist ich oif der doziker zach? hoben mir den esen gegesen fun dem melech's? tsi iz undz a geshank geshonken gevoren?</p>	<p>2SA 19:43 And kol Ish Yehudah answered Ish Yisroel, Because HaMelech is near of kin to us; why then be ye angry for this matter? Have we eaten at all from HaMelech? Or hath he given us anything?</p>
<p>2SA 19:44 האָבן די מענער פֿון ישׂראל געענטפֿערט די מענער פֿון יהודה, און געזאָגט: מיר האָבן צען חלקים אין מלך, און מיר זײַנען אויך בילכער אויף דודן פֿון אייך, היינט פֿאַר וואָס האָט איר אונדז צו קליין געמאַכט? און איז נישט אונדזער וואָרט געווען דאָס ערשטע אומצוקערן אונדזער מלך? און די ווערטער פֿון די</p>	<p>2SA 19:44 hoben di mener fun Yisroel geentfert di mener fun Yehudah, un gezogt: mir hoben Tzoan Chelekim in melech, un mir zainen oich bilcher oif Doviden fun ich, haint far vos hot ir undz tsu klein gemacht? un iz nisht undzer vort geven dos ershte umtsukeren undzer melech? un di verter fun di mener fun Yehudah zainen geven harter vi di verter fun di mener fun Yisroel.</p>	<p>2SA 19:44 And Ish Yisroel answered the Ish Yehudah, and said, We have ten shares as much in HaMelech, and we have also more in Dovid than ye; why then did ye slight us? Were we not the first to give the davar in bringing back my melech? And the devar Ish Yehudah were harsher than the devar Ish Yisroel.</p>

<p>מענער פֿון יהודה זיינען געווען האַרטער ווי די ווערטער פֿון די מענער פֿון ישׂראָל. edit</p>		
<p>און דאַרטן האָט זיך 2SA 20:1 געטראָפֿן אַ נידערטרעכטיקער מאַן וואָס זיין נאָמען איז געווען שֶבַע דער זון פֿון בכרין, אַ מאַן אַ בנימינער; האָט ער געבלאַזן אין שופֿר, און האָט געזאָגט: מיר האָבן נישט קיין חלק אין דָּוִד, און מיר האָבן נישט קיין ירושה אין דעם זון פֿון ישׂרָאֵל. איטלעכער צו זיינע געצעלטן, ישׂראָל! edit</p>	<p>2SA 20:1 un dorten hot zich getrofen a nidertrechtiker man vos zain nomen iz geven Sheva der zun fun Bakhrien, a man a bniminer; hot er geblozen in shoifer, un hot gezogt: mir hoben nisht kein Chelek in Doviden, un mir hoben nisht kein yerushe in dem zun fun Yishaien. itlecher tsu zaine getselten, Yisroel!</p>	<p>2SA 20:1 And there happened to be there an ish Beliyaal, shmo Sheva Ben Bikhri an ish from Binyamin; and he blew a shofar, and said, We have no chelek in Dovid, neither have we nachalah in Ben Yishai; every ish to his ohel, O Yisroel.</p>
<p>און אַלע מענער פֿון ישׂראָל זיינען אַוועקגעגאַנגען פֿון הינטער דָּוִד נאָך שֶבַע דעם זון פֿון בכרין, נאָר די מענער פֿון יהודה זיינען געווען באַהעפֿט אָן זייער מלך, פֿון יִרְדֵּן און ביז ירושָׁלַיִם. edit</p>	<p>2SA 20:2 un ale mener fun Yisroel zainen avekgegangen fun hinter Doviden noch Sheva dem zun fun Bakhrien, nor di mener fun Yehudah zainen geven baheft on zeyer melech, fun Yarden un biz Yerusholayim.</p>	<p>2SA 20:2 So kol Ish Yisroel went up from after Dovid, and followed Sheva Ben Bikhri; but the Ish Yehudah had deveykus unto their Melech, from Yarden even to Yerushalayim.</p>
<p>און דָּוִד איז געקומען אין זיין הויז אין ירושָׁלַיִם; און דער מלך האָט גענומען די צען קעפסווייבער וואָס ער האָט געלאָזן צו היטן דאָס הויז, און ער האָט זיי אַרײַנגעזעצט אין</p>	<p>2SA 20:3 un Dovid iz gekumen in zain hoiz in Yerusholayim; un der melech hot genumen di Tzoan kepsvaiber vos er hot gelozen tsu hiten dos hoiz, un er hot zei araingezetst in a vachhoiz, un hot zei</p>	<p>2SA 20:3 And Dovid came to his Bais (<i>palace</i>) at Yerushalayim; and HaMelech took the ten nashim, his pilagshim, whom he had left to be shomer over the Bais, and put them in Bais Mishmeret (<i>seclusion</i>), and</p>

<p>א וואַכהויז, און האָט זיי אויסגעהאַלטן, אָבער ער איז צו זיי נישט געקומען. און זיי זיינען געווען איינגעשפּאַרט ביז דעם טאָג פֿון זייער טויט, לעבעדיקע אַלמנות. edit</p>	<p>oisgehalten, ober er iz tsu ze nisht gekumen. un ze zainen geven ingeshport biz dem tog fun zeyer toit, lebedike almones.</p>	<p>provided for them, but went not in unto them. So they were shut up unto their yom mot, living in almenut (widowhood) .</p>
<p>און דער מלך האָט געזאָגט צו עַמְשָׁן: רוּף מיר צונויף די מענער פֿון יהודה אין דריי טעג, דערנאָך שטעל זיך דו דאָ. edit</p>	<p>2SA 20:4 un der melech hot gezogt tsu Amasaen: ruf mir tsunoif di mener fun Yehudah in drai teg, dernoch shtel zich du do.</p>	<p>2SA 20:4 Then said HaMelech to Amasa, Assemble the Ish Yehudah within shloshet yamim; be thou here present.</p>
<p>איז עַמְשָׁא געגאַנגען צונויפֿרופֿן יהודה, און ער האָט זיך געזאַמט איבער דער צייט וואָס ער האָט אים געשטעלט. edit</p>	<p>2SA 20:5 iz Amasa gegangen tsunoifrufen Yehudah, un er hot zich gezamt iber der tsait vos er hot im geshtelt.</p>	<p>2SA 20:5 So Amasa went to assemble Yehudah; but he tarried longer than the mo'ed which he had appointed him.</p>
<p>און דוד האָט געזאָגט צו אַבִּישׁוֹן: אַצוּנד וועט אונדז שְׁבַע דער זון פֿון בכרין אַנטאָן מער שלעכטס ווי אַבְשָׁלוֹם. דו נעם די קנעכט פֿון דיין האַר, און יאָג אים נאָך, טאַמער געפֿינט ער באַפֿעסטיקטע שטעט, און וועט זיך אַרויסמאַכן פֿון אונדזערע אויגן. edit</p>	<p>2SA 20:6 hot Dovid gezogt tsu Avishaien: atsund vet undz Sheva der zun fun Bakhrien onton mer shlechts vi Avshalom. du nem di knecht fun dain Har, un yog im noch, tomer gefint er bafestikte shtet, un vet zich aroismachen fun undzere oigen.</p>	<p>2SA 20:6 And Dovid said to Avishai, Now shall Sheva Ben Bikhri do us more harm than did Avshalom; take thou the avadim of adoneicha, pursue after him, lest he get him fortified cities, and escape us.</p>

<p>זײַנען אַרויסגעגאַנגען 2SA 20:7 הינטער אים די מענטשן פֿון יֹאָבֿ, און די כִּרְתִּים און די פִּלְתִּים, און אַלֶּע גִּבּוֹרִים, און זײַ זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון יְרוּשָׁלַיִם נֶאֱכָצוּיָאָגן שְׁבַע דַּעַם זון פֿון בכרין. edit</p>	<p>2SA 20:7 zainen aroisgegangen hinter im di mentshen fun Yoaven, un di Keretim un di Peletim, un ale giborim, un ze zainen aroisgegangen fun Yerusholayim nochtsuyogen Sheva dem zun fun Bakhrien.</p>	<p>2SA 20:7 And there went out after him anshei Yoav, and the Kereti, and the Peleti, and kol Gibborim; and they went out of Yerushalayim, to pursue after Sheva Ben Bikhri.</p>
<p>ווי זײַ זײַנען ביים גרויסן 2SA 20:8 שטיין וואָס אין גִּבְעוֹן, אַזױ איז עֲמָשָׂא אָנגעקומען אַנטקעגן זײַ. און יֹאָבֿ איז געווען אָנגעגורט אין זײַן וואַפֿנקלייד, און דערויף איז געווען אַ גאַרטל מיט אַ שווערד באַהעפֿט צו זײַנע לענדן אין איר שייד; און ווי ער איז אַרויסגעגאַנגען, אַזױ איז זי אַרויסגעפֿאַלן. edit</p>	<p>2SA 20:8 vi ze zainen baim groisen shtein vos in Givon, azoi iz Amasa ongekumen antkegen zei. un Yoav iz geven ongegurt in zain vafnkleid, un deroif iz geven a gartel mit a shverd baheft tsu zaine lenden in ir sheid; un vi er iz aroisgegangen, azoi iz zi aroisgefallen.</p>	<p>2SA 20:8 When they were at the Even Hagedolah (Great Stone) which is in Giv'on, Amasa went before them. And Yoav's military garment that he had put on was girded unto him, and upon it a khagor with a cherev fastened upon his waist in the sheath thereof; and as he went forth it fell out.</p>
<p>האַט יֹאָבֿ געזאָגט צו 2SA 20:9 עֲמָשָׂאָן: איז פֿריד צו דיר, מיין ברודער? און יֹאָבֿס רעכטע האַנט האָט אָנגענומען עֲמָשָׂאָן פֿאַרן באַרד, כּדִּי אים צו קושן. edit</p>	<p>2SA 20:9 hot Yoav gezogt tsu Amasaen: iz frid tsu dir, main bruder? un Yoavs rechte hant hot ongenumen Amasaen faran bord, kedei im tsu kushen.</p>	<p>2SA 20:9 Yoav said to Amasa, Art thou in shalom, my brother? And Yoav took Amasa by the zaken (beard) with the right hand to kiss him.</p>
<p>און עֲמָשָׂא האָט זיך 2SA 20:10 נישט געהיט פֿאַר דער שווערד וואָס אין יֹאָבֿס</p>	<p>2SA 20:10 un Amasa hot zich nisht gehit far der shverd vos in Yoavs hant; hot er im a zets geton mit ir in boich, un</p>	<p>2SA 20:10 But Amasa took no heed to the cherev that was in the yad Yoav; so he stabbed him therewith in the fifth rib, and</p>

<p>הָאָנֹט; הָאָט ער אים אַ זען געטאַן מיט איר אין בויך, און אַרויסגעלאָזט זיינע אינגעווייד אויף דער ערד, און נישט געדאַרפֿט אים טאַן אַ צווייטן; און ער איז געשטאַרבן. און יוֹאָב און זיין ברודער אַבִּישׁי הָאָבן נאַכגעיאָגט שְׁבַע דעם זון פֿון בכרין. edit</p>	<p>aroisgelozt zaine ingeveid oif der erd, un nisht gedarft im ton a tsveiten; un er iz geshtorben. un Yoav un zain bruder Avishai hoben nochgeiogt Sheva dem zun fun Bakhrien.</p>	<p>shed out his bowels to the ground, and struck him not again; and he died. So Yoav and Avishai achiv pursued after Sheva Ben Bikhri.</p>
<p>2SA 20:11 און אַ מאַן פֿון יוֹאָב־ס יונגען איז געשטאַנען איבער אים, און הָאָט געזאָגט: ווער עס וויל יוֹאָב־ן, און ווער עס איז פֿאַר דָּוִד־ן, הינטער יוֹאָב־ן! edit</p>	<p>2SA 20:11 un a man fun Yoavs yungen iz geshtanen iber im, un hot gezogt: ver es vil Yoaven, un ver es iz far Doviden, hinter Yoaven!</p>	<p>2SA 20:11 And one of the nearim of Yoav stood by him, and said, He that favoereth Yoav, and he that is for Dovid, let him go after Yoav.</p>
<p>2SA 20:12 און עַמְשָׂא הָאָט זיך געקייקלט אין בלוט אויפֿן מיטן וועג; הָאָט דער מאַן געזען, אַז דאָס גאַנצע פֿאַלק הָאָט זיך אַפֿגעשטעלט, און ער הָאָט אַפֿגעדרייט עַמְשָׂא־ן פֿון וועג אויפֿן פֿעלד, און אַרויפֿגעוואָרפֿן אויף אים אַ בגד, ווען ער הָאָט געזען אַז איטלעכער וואָס איז צוגעקומען לעבן אים, הָאָט זיך אַפֿגעשטעלט. edit</p>	<p>2SA 20:12 un Amasa hot zich gekaiklt in blut oifen miten veg; hot der man gezen, az dos gantse folk hot zich opgeshtelt, un er hot opgedreit Amasaen fun veg oifen feld, un aroifgevorfen oif im a beged, ven er hot gezen az itlecher vos iz tsugekumen leben im, hot zich opgeshtelt.</p>	<p>2SA 20:12 And Amasa wallowed in dahm in the midst of the mesilah (road) . And when the ish saw that kol haAm halted, he removed Amasa out of the mesilah into the sadeh, and threw a beged (garment) over him, when he saw that every one that came by him halted.</p>

<p>אז ער איז 2SA 20:13 אױטעקגענומען געװאָרן פֿון װעג, איז אױטלעכער געגאַנגען הינטער יואָבן, נאַכצױאַגן שײַבֶּע דעם זון פֿון בכרין. edit</p>	<p>2SA 20:13 az er iz avekgenumen gevoren fun veg, iz itlecher gegangen hinter Yoaven, nochtsuyogen Sheva dem zun fun Bakhrien.</p>	<p>2SA 20:13 When he was removed from the mesilah, kol haAm went on after Yoav, to pursue after Sheva Ben Bikhri.</p>
<p>2SA 20:14 און ער איז דורכגעגאַנגען דורך אַלע שײַבֶּים פֿון ישׂראֵל ביז אָבֶל און בֵּית-מעכה, און אַלע בֵּרים; און זײ האָבן זיך אײַנגעזאַמלט, און זײַנען אױך געגאַנגען הינטער אים. edit</p>	<p>2SA 20:14 un er iz durchgegangen durch ale shvotim fun Yisroel biz Abel un beit-meche, un ale Berim; un zei hoben zich ingezamlt, un zainen oich gegangen hinter im.</p>	<p>2SA 20:14 And he passed through all the Shivtei Yisroel unto Abel, and to Beit-Ma'achah, and all the Berim; and they were gathered together, and went also after him.</p>
<p>2SA 20:15 און זײ זײַנען געקומען און האָבן געלעגערט אױף אים אין אָבֶל פֿון בֵּית-מעכה, און זײ האָבן אָנגעשאַטן אַן ערדװאַל אַרום דער שטאַט, און עס איז געשטאַנען אין דעם פֿעסטונגראָבן. און דאָס גאַנצע פֿאַלק װאָס מיט יואָבן האָבן געהאַלטן אין צעשטערן, כדי אײַנצװואַרפֿן די מױער. edit</p>	<p>2SA 20:15 un zei zainen gekumen un hoben gelegert oif im in Abel fun beit-meche, un zei hoben ongeshoten an erdval arum der shtot, un es iz geshtanen in dem festunggrogen. un dos gantse folk vos mit Yoaven hoben gehalten in tseshteren, kedei intsuvarfen di moier.</p>	<p>2SA 20:15 And they came and besieged him in Abel of Beit- Ma'achah, and they cast up a siege ramp against the Ir, until it stood by the rampart; and kol haAm that were with Yoav battered the chomah (wall), to throw it down.</p>
<p>2SA 20:16 האָט אַ קלוגע פֿרוי גערופֿן פֿון דער שטאַט: הערט! הערט! זאָגט, אױך בעט אײַך, צו יואָבן: גענען ביז אַהער, און אױך װעל רעדן צו</p>	<p>2SA 20:16 hot a kluge froi gerufen fun der shtot: hert! hert! zogt, ich bet ich, tsu Yoaven: genen biz aher, un ich vel reden tsu dir.</p>	<p>2SA 20:16 Then cried an isha chachamah (wise woman) from the Ir, Hear, hear; say, now unto Yoav, Come here, that I may speak with thee.</p>

<p>דיר. edit</p>		
<p>2SA 20:17 האָט ער גענענט צו איר, און די פֿרוי האָט געזאָגט: ביסט דו יואָב? האָט ער געזאָגט: איך. האָט זי צו אים געזאָגט: הער די ווערטער פֿון דיין דינסט. האָט ער געזאָגט: edit איך הער.</p>	<p>2SA 20:17 hot er genent tsu ir, un di froi hot gezogt: bist du Yoav? hot er gezogt: ich. hot zi tsu im gezogt: her di verter fun dain dinst. hot er gezogt: ich her.</p>	<p>2SA 20:17 And when he was come near unto her, the isha said, Art thou Yoav? And he answered, I am he. Then she said unto him, Hear the devarim of thine amah. And he answered, I do hear.</p>
<p>2SA 20:18 האָט זי געזאָגט, אַזוי צו זאָגן: רעדן האָט מען געזאָלט רעדן צוערשט, אַזוי צו זאָגן, פֿרעגן האָט מען געזאָלט פֿרעגן ביי אַבֿל, און אַזוי אַרום וואָלט מען אָפּגעענדיקט. edit</p>	<p>2SA 20:18 hot zi gezogt, azoi tsu zogen: reden hot men gezolt reden tsuersht, azoi tsu zogen, fregen hot men gezolt fregen bai Abel, un azoi arum volt men opgeendikt.</p>	<p>2SA 20:18 Then she spoke, saying, They used to speak in rishonah (<i>old times</i>) , saying, They shall surely ask counsel at Abel; and so they settled the matter.</p>
<p>2SA 20:19 מיר זיינען פֿרידלעכע געטרייע פֿון ישׂראָל; ווילסטו טייטן אַ שטאַט און אַ מוטער אין ישׂראָל? נאָך וואָס זאָלסטו אומברענגען די נחלה פֿון ה'? edit</p>	<p>2SA 20:19 mir zainen fridleche getraie fun Yisroel; vilstu teiten a shtot un a muter in Yisroel? noch vos zolstu umbrenge di nachle fun Hashem?</p>	<p>2SA 20:19 I am one of them that are of shalom and of emunah in Yisroel; thou seekest to destroy an Ir and an em b'Yisroel; why wilt thou swallow up the nachalat HASHEM ?</p>
<p>2SA 20:20 האָט יואָב געענטפֿערט און געזאָגט: חלילה, חלילה מיר, אויב איך וועל אומברענגען און אויב איך וועל צעשטערן! edit</p>	<p>2SA 20:20 hot Yoav geentfert un gezogt: cholile, cholile mir, oib ich vel umbrenge un oib ich vel tseshteren!</p>	<p>2SA 20:20 And Yoav answered and said, Chalilah (<i>far be it</i>) , chalilah from me, that I should swallow up or destroy.</p>
<p>2SA 20:21 נישט אַזוי איז די זאָך; edit</p>	<p>2SA 20:21 nisht azoi iz di zach; naiert a man fun dem geberg</p>	<p>2SA 20:21 The matter is not so; but an ish of har Ephrayim, Sheva</p>

<p> נייערט אַ מאַן פֿון דעם געבערג פֿון אַפֿרים, וואָס זיין נאָמען איז שְׁבַע דער זון פֿון בְּכָרִיז, האָט אויפֿגעהויבן זיין האַנט אַקעגן דעם מלך, אַקעגן דָּוִד. גיט אַרויס אים אַליין, און איד וועל אַוועקגיין פֿון דער שטאָט. האָט די פֿרוי געזאָגט צו יואָב: אָט ווערט דיר זיין קאָפּ אַראָפֿגעוואָרפֿן פֿון דער מויער. edit </p>	<p> fun Ephrayim, vos zain nomen iz Sheva der zun fun Bakhrien, hot oifgehoiben zain hant akegen dem melech, akegen Doviden. git arois im alein, un ich vel avekgein fun der shtot. hot di froi gezogt tsu Yoaven: ot vert dir zain kop aropgevorfen fun der moier. </p>	<p> Ben Bikhri shmo, hath lifted up his yad against HaMelech, even against Dovid; hand over him only, and I will depart from the Ir. And the woman said unto Yoav, Hinei, his rosh shall be thrown to thee from the chomah. </p>
<p> 2SA 20:22 און די פֿרוי איז געקומען צו דעם גאַנצן פֿאָלק מיט איר חכמה, און זיי האָבן אַפֿגעשניטן {כרת} דעם קאָפּ פֿון שְׁבַע דעם זון פֿון בְּכָרִיז, און אַראָפֿגעוואָרפֿן צו יואָב. און ער האָט געבלאָזן אין שוֹפָר, און זיי האָבן זיך צעשפּרייט פֿון דער שטאָט, איטלעכער צו זיינע געצעלטן. און יואָב האָט זיך אומגעקערט קיין ירושָׁלַיִם צום מלך. edit </p>	<p> 2SA 20:22 un di froi iz gekumen tsu dem gantsen folk mit ir chochme, un zeI hoben opgeshniten dem kop fun Sheva dem zun fun Bakhrien, un aropgevorfen tsu Yoaven. un er hot geblozen in shoifer, un zeI hoben zich tshespreit fun der shtot, itlecher tsu zaine getselten. un Yoav hot zich umgekert kein Yerusholayim tsum melech. </p>	<p> 2SA 20:22 Then the isha went unto kol haAm in her chochmah. And they cut off the rosh of Sheva Ben Bikhri, and threw it out to Yoav. And he blew a shofar, and they retired from the city, every ish to his ohel. And Yoav returned to Yerushalayim unto HaMelech. </p>
<p> 2SA 20:23 און יואָב איז געווען איבער דעם גאַנצן חיל פֿון יִשְׂרָאֵל; און בְּנֵיָה דער זון פֿון </p>	<p> 2SA 20:23 un Yoav iz geven iber dem gantsen cheil fun Yisroel; un Benayah der zun fun Yehoyadaen, iber di Keretim un </p>	<p> 2SA 20:23 Now Yoav was over kol HaTzava Yisroel; and Benayah Ben Yehoyada was over the Kereti and over the Peleti; </p>

<p>יהוֹדְעוּן, איבער די כַּרְתִּים און איבער די פֿלֶתִים; edit</p>	<p>iber di Peletim;</p>	
<p>און אַדוֹרם, איבער דעם צִינְדוּ; און יְהוֹשָׁפָט דער זון פֿון אַחִילוּדן, דער דערמאַנער; edit</p>	<p>2SA 20:24 un Adoram, iber dem tsindz; un Yehoshaphat der zun fun Achiluden, der dermoner;</p>	<p>2SA 20:24 And Adoram was over the forced labor; and Yehoshaphat Ben Achilud was mazkir (secretary) ;</p>
<p>און שׂוֹא, דער שרִיִּיבֶער; און צָדוֹק און אֲבִיתָר, כֹּהֲנִים. edit</p>	<p>2SA 20:25 un Sheva, der shraiber; un Tzadok un Evyatar, koyanim.</p>	<p>2SA 20:25 And Sheva was sofer; and Tzadok and Evyatar (Abiathar) were the kohanim;</p>
<p>און אויך עִירָא פֿון יֵאִיר איז געווען אַן אייבערמאַן בײַ דָּוִד. edit</p>	<p>2SA 20:26 un oich Ira fun Yair iz geven an eiberman bai Doviden.</p>	<p>2SA 20:26 And also Ira the Yairi was kohen to Dovid.</p>
<p>און עס איז געווען אַ הונגער אין די טעג פֿון דָּוִד, דריי יָאָר, אַ יָאָר נאָך אַ יָאָר, און דָּוִד האָט געזוכט דעם פֿנים פֿון ה'. האָט ה' געזאָגט: דאָס איז פֿון וועגן שָׂאוּל און פֿון וועגן דעם בלוטיקן הויז, פֿאַר וואָס ער האָט געטייט די גִבְעוֹנִים. edit</p>	<p>2SA 21:1 un es iz geven a hunger in di teg fun Doviden, drai yor, a yor noch a yor, un Dovid hot gezucht dem ponem fun Hashem. hot Hashem gezogt: dos iz fun vegem Shaulen un fun vegem dem blutiken hoiz, far vos er hot geteit di Givonim.</p>	<p>2SA 21:1 Then there was a ra'av (famine) in the days of Dovid shalosh shanim, shanah after shanah; and Dovid inquired of HASHEM . And HASHEM answered, It is on account of Sha'ul, and for his bais hadamim, because he slaughtered the Giv'onim.</p>
<p>און דער מלך גערופֿן די גִבְעוֹנִים, און ער האָט צו זיי גערעדט – און די גִבְעוֹנִים זיינען נישט געווען פֿון די קינדער פֿון יִשְׂרָאֵל, נאָר פֿון דעם איבערבלייב פֿון אַמֹרִי;</p>	<p>2SA 21:2 hot der melech gerufen di Givonim, un er hot tsu ze geredt – un di Givonim zainen nisht geven fun di kinder fun Yisroel, nor fun dem iberblaub fun Imri; un di kinder fun Yisroel hoben geshvoren tsu ze; un Shaul hot ze gezucht tsu</p>	<p>2SA 21:2 And HaMelech called the Giv'onim, and said unto them; (now the Givonim were not of the Bnei Yisroel, but of the remnant of the Emori; and the Bnei Yisroel had sworn unto them; and Sha'ul sought to annihilate them in his kinot</p>

<p>און די קינדער פֿון ישׂראל האָבן געשוואָרן צו זיי; און שאול האָט זיי געזוכט צו דערשלאָגן אין זיין אייפֿערדיקייט פֿאַר די קינדער פֿון ישׂראל און יהודה – edit</p>	<p>dershlogen in zain eiferdikeit far di kinder fun Yisroel un Yehudah –</p>	<p>(<i>zeal</i>) for the Bnei Yisroel and Yehudah.)</p>
<p>2SA 21:3 און דָּוִד האָט געזאָגט צו די גִּבְעוֹנִים: וואָס זאָל איך אייד טאָן, און מיט וואָס קען איך מִכַּפֵּר זײַן, אַז איר זאָלט בענטשן די נחלה פֿון ה' ? edit</p>	<p>2SA 21:3 un Dovid hot gezogt tsu di Givonim: vos zol ich ich ton, un mit vos ken ich mechaper zain , az ir zolt bentshen di nachle fun Hashem?</p>	<p>2SA 21:3 Therefore Dovid said unto the Giv'onim, What shall I do for you? And wherewith shall I make the kapporah, that ye may bless the nachalat HASHEM ?</p>
<p>2SA 21:4 האָבן די גִּבְעוֹנִים צו אים געזאָגט: אונדז קומט נישט קיין זילבער און גאָלד פֿון שאול און פֿון זיין הויז, און אונדז גייט נישט דערום צו טייטן אַ מענטשן פֿון ישׂראל. האָט ער געזאָגט: וואָס פֿאַרלאַנגט איר, איך זאָל אייך טאָן? edit</p>	<p>2SA 21:4 hoben di Givonim tsu im gezogt: undz kumt nisht kein zilber un gold fun Shaulen un fun zain hoiz, un undz geit nisht derum tsu teiten a mentshen fun Yisroel. hot er gezogt: vos farlangt ir, ich zol ich ton?</p>	<p>2SA 21:4 And the Giv'onim said unto him, We will have no kesef nor zahav of Sha'ul, nor of his bais; neither for us shalt thou kill any ish in Yisroel. And he said, What ye shall say, that will I do for you.</p>
<p>2SA 21:5 האָבן זיי געזאָגט צום מלך: דער מאַן וואָס האָט אונדז פֿאַרלענדט, און וואָס האָט געפֿלאַנט קעגן אונדז ביז מיר זײַנען פֿאַרטיליקט געוואָרן פֿון צו האָבן אַ באַשטאַנד אין גאַנצן גבול פֿון ישׂראל, edit</p>	<p>2SA 21:5 hoben zei gezogt tsum melech: der man vos hot undz farlendt, un vos hot geplant kegen undz biz mir zainen fartilikt gevoren fun tsu hoben a bashtand in gantsen gvul fun Yisroel,</p>	<p>2SA 21:5 And they answered HaMelech, The ish that consumed us, and that plotted against us that we should be made shmad from remaining in any of the territories of Yisroel,</p>

<p>פֿון זײַנע קינדער זאָלן 2SA 21:6 אונדז איבערגעגעבן ווערן זיבן מאַן, און מיר וועלן זיי אויפהענגען פֿאַר ה' אויפֿן בערגל פֿון שאָול [גבעת- שאָול], דעם אויסדערווילטן פֿון ה'. האָט דער מלך געזאָגט: איך וועל געבן. edit</p>	<p>2SA 21:6 fun zaine kinder zolen undz ibergeben veren ziben man, un mir velen ze oifhengen far Hashem oifen bergel fun Shaul [gvet-Shaul], dem oisderveilten fun Hashem. hot der melech gezogt: ich vel geben.</p>	<p>2SA 21:6 Let shivah anashim of his banim be delivered unto us, and we will hang them up unto HASHEM in Giv'ah of Sha'ul, whom HASHEM did choose. And HaMelech said, I will give them.</p>
<p>און דער מלך האָט 2SA 21:7 געשוּינט מפיבֿושת דעם זון פֿון יהוֹנָתָן דעם זון פֿון שאָול, איבער דער שבֿועה פֿון ה' וואָס צווישן זיי, צווישן דָּוִד און צווישן יהוֹנָתָן דעם זון פֿון שאָול. edit</p>	<p>2SA 21:7 un der melech hot geshoint Mephivoshet dem zun fun Yehonatan dem zun fun Shaulen, iber der shvue fun Hashem vos tsvishen ze, tsvishen Doviden un tsvishen Yehonatan dem zun fun Shaulen.</p>	<p>2SA 21:7 But HaMelech spared Mephivoshet Ben Yonatan Ben Sha'ul, because of HASHEM 's shevua (<i>oath</i>) that was between them, between Dovid and Yonatan Ben Sha'ul.</p>
<p>האָט דער מלך גענומען 2SA 21:8 די צוויי זין פֿון רצפָּה דער טאָכטער פֿון אַיָהוּ, וואָס זי האָט געבאָרן פֿון שאָול, אַרמוֹנִין און מפיבֿושת, און די פֿינף זין פֿון מיכל דער טאָכטער פֿון שאָול, וואָס זי האָט געבאָרן פֿון עֲדְרִיאֵל דעם זון פֿון בַּרְזַלַּי, פֿון מחֹלָה; edit</p>	<p>2SA 21:8 hot der melech genumen di tsvei zin fun Ritzpah der tochter fun Ayahen, vos zi hot geboren fun Shaulen, Armonien un Mephivosheten, un di finf zin fun Michal der tochter fun Shaulen, vos zi hot geboren fun Adriel dem zun fun Barzillaien, fun Machlah;</p>	<p>2SA 21:8 But HaMelech took the two Bnei Ritzpah Bat Ayah, whom she bore unto Sha'ul, Armoni and Mephivoshet; and the five Bnei Michal Bat Sha'ul, whom she bore to Adriel Ben Barzillai the Mecholati;</p>
<p>און ער האָט זיי 2SA 21:9 איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון די גבעונים, און זיי האָבן</p>	<p>2SA 21:9 un er hot ze ibergeben in der hant fun di Givonim, un zei hoben ze oifgehongen oifen</p>	<p>2SA 21:9 And he delivered them into the hands of the Giveonim, and they hanged them in the</p>

<p>זיי אויפֿגעהאַנגען אויפֿן באַרג פֿאַר ה'; און זיי זיינען אומגעקומען אַלע זיבן אין איינעם. און זיי זיינען געטייט געוואָרן אין די ערשטע טעג פֿון שניט, אין אָנהייב גערשטנשניט. edit</p>	<p>barg far Hashem; un zei zainen umgekumen ale ziben in einem. un zei zainen geteit gevoren in di ershte teg fun shnit, in onheib gershtnshnit.</p>	<p>hill before HASHEM ; and they fell all shivah together and were put to death in the yamim of katzir (<i>harvest</i>) , in the rishonim, in the beginning of katzir se'orim (<i>barley harvest</i>) .</p>
<p>2SA 21:10 און רִצְפָּה די טאָכטער פֿון אַיהן האָט גענומען אַ זאַק, און האָט עס זיך אויסגעשפּרייט אויפֿן פֿעלדז, פֿון אָנהייב שניט ביז עס האָט זיך אַראָפּגעגאַסן אויף זיי וואָסער פֿון הימל. און זי האָט נישט געלאָזט אַ פּוּיגל פֿון הימל זיך אַראָפּלאָזן אויף זיי בײַ טאָג, און אַ חיה פֿון פֿעלד בײַ נאַכט. edit</p>	<p>2SA 21:10 un Ritzpah di tochter fun Ayahen hot genumen a zak, un hot es zich oisgeshpreit oifen feldz, fun onheib shnit biz es hot zich aropgegosen oif ze vaser fun himel. un zi hot nisht gelozt a foigel fun himel zich aroplozen oif ze bai tog, un a chaye fun feld bai nacht.</p>	<p>2SA 21:10 And Ritzpah Bat Ayah took sackcloth, and spread it for her upon the tzur, from the beginning of katzir until mayim dropped upon them out of Shomayim, and suffered neither the oph haShomayim to rest on them by day, nor the beasts of the sadeh by night.</p>
<p>2SA 21:11 איז דערציילט געוואָרן דוֹדן וואָס רִצְפָּה די טאָכטער פֿון אַיהן, די קעפּסווייב פֿון שאולן, האָט געטאַן. edit</p>	<p>2SA 21:11 iz dertseilt gevoren Doviden vos Ritzpah di tochter fun Ayahen, di kepsvaib fun Shaulen, hot geton.</p>	<p>2SA 21:11 And it was told Dovid what Ritzpah Bat Ayah, the pilegesh (<i>concubine</i>) of Sha'ul, had done.</p>
<p>2SA 21:12 איז דוֹד געגאַנגען, און האָט גענומען די ביינער פֿון שאולן, און די ביינער פֿון יהונָתָן זײַן זון, פֿון די מענער פֿון יָבֵישׁ-גִלְעָד, וואָס האָבן זיי</p>	<p>2SA 21:12 iz Dovid gegangen, un hot genumen di beiner fun Shaulen, un di beiner fun Yehonatan zain zun, fun di mener fun yobeish-Gilad, vos hoben zei avekgeganvet fun</p>	<p>2SA 21:12 And Dovid went and took the atzmot Sha'ul and the atzmot Yonatan bno from the citizens of Yavesh-Gil'ad, which had stolen them from the rechov (<i>street</i>) of Beit-Shan,</p>

<p>אָוועקגעגנבֿעט פֿון דעם מאַרק פֿון בית-שן וואָס די פֿלשתיים האַבן זיי דאַרטן געהאַט אויפֿגעהאַנגען, אין דעם טאָג וואָס די פֿלשתיים האָבן געשלאָגן שאולן אין גלבוֹע. edit</p>	<p>dem mark fun Beit-Shan vos di Peleshetim hoben zeı dorten gehat oifgehongen, in dem tog vos di Peleshetim hoben geschlogen Shaulen in Gilboa.</p>	<p>where the Pelishtim had hanged them, when the Pelishtim had slain Sha'ul in Gilboa;</p>
<p>2SA 21:13 און ער האָט אַרויפֿגעבראַכט פֿון דאַרטן די ביינער פֿון שאולן, און די ביינער פֿון יהונתן זיין זון; און מע האָט אויפֿגעקליבן די ביינער פֿון די געהאַנגענע. edit</p>	<p>2SA 21:13 un er hot aroifgebracht fun dorten di beiner fun Shaulen, un di beiner fun Yehonatan zain zun; un me hot oifgekliben di beiner fun di gehangene.</p>	<p>2SA 21:13 And he brought up from there the atzmot Sha'ul and the atzmot Yonatan bno; and they gathered the atzmot of them that were hanged.</p>
<p>2SA 21:14 און מע האָט באַגראָבן די ביינער פֿון שאולן און יהונתן זיין זון אין לאַנד בנימין, אין צלֶע, אין דעם קבר פֿון זיין פֿאַטער קישן; און מע האָט געטאַן אַלץ וואָס דער מלך האַט באַפֿוילן. און אלקים האַט זיך איבערגעבעטן צום לאַנד נאָך דעם. edit</p>	<p>2SA 21:14 un me hot bagroben di beiner fun Shaulen un Yehonatan zain zun in land Binyamin, in Tzela, in dem keyver fun zain foter Kishon; un me hot geton alts vos der melech hot bafoilen. un Elokim hot zich ibergebeten tsum land noch dem.</p>	<p>2SA 21:14 And the atzmot Sha'ul and Yonatan bno buried they in eretz Binyamin in Tzela, in the kever of Kish aviv; and they performed all that HaMelech commanded. And after that Elohim was entreated for the land.</p>
<p>2SA 21:15 און די פֿלשתיים האָבן ווידער געהאַט אַ מלחמה מיט ישראל, און דוד און זיינע קנעכט מיט אים האָבן אַראָפֿגענידערט, און האָבן מלחמה געהאַלטן מיט די</p>	<p>2SA 21:15 un di Peleshetim hoben vider gehat a milchome mit Yisroel, un Dovid un zaine knecht mit im hoben aropgenidert, un hoben milchome gehalten mit di Peleshetim, un Dovid iz</p>	<p>2SA 21:15 Moreover the Pelishtim had yet milchamah again with Yisroel; and Dovid went down, and his avadim with him, and fought against the Pelishtim; and Dovid grew faint.</p>

<p>פֿלשתיים, און דױד איז אָפּגעשלאָפֿט געוואָרן. edit</p>	<p>opgeshlaft gevoren.</p>	
<p>2SA 21:16 און ישבי-בנוב וואָס איז געווען פֿון די קינדער פֿון דעם רָפָה, און די וואָג פֿון זײַן שפיז איז געווען דרײַ הונדערט שקל קופער, און ער איז געווען אָנגעגורט מיט אַ נײַער [שווערד], האָט געוואָלט דערשלאָגן דױדן. edit</p>	<p>2SA 21:16 un ishbi-bnov vos iz geven fun di kinder fun dem Rapha, un di vog fun zain shpiz iz geven drai hundert shkl kuper, un er iz geven ongegurt mit a naier [shverd], hot gevolt dershlogen Doviden.</p>	<p>2SA 21:16 And Yishbi-benov, which was of the yeladim of Rafah (Giant), the weight of whose spearhead weighed three hundred shekels of nechoshet in weight, he being girded chadashah (belted anew), declared that he could slay Dovid.</p>
<p>2SA 21:17 אָבער אַבִּישַׁי דער זון פֿון צרוּיָהן איז אים געקומען צו הילף, און האָט געשלאָגן דעם פֿלשתי און אים געטייט. דענצמאָל האָבן דױדס מענטשן געשוואָרן פֿאַר אים, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט מער נישט אַרויסגיין מיט אונדז אין מלחמה, כדי זאָלסט נישט פֿאַרלעשן דאָס ליכט פֿון ישׂראֵל. edit</p>	<p>2SA 21:17 ober Avishai der zun fun Tzeruyahen iz im gekumen tsu hilf, un hot geshlogen dem Pelishtim un im geteit. dentsmol hoben Dovids mentshen geshvoren far im, azoi tsu zogen: zolst mer nisht aroisgein mit undz in milchome, kedei zolst nisht farleshen dos licht fun Yisroel.</p>	<p>2SA 21:17 But Avishai Ben Tzeruyah came to his aid, and struck the Pelishti (Philistine), and killed him. Then the anshei Dovid swore an oath unto him, saying, Thou shalt go no more out with us to milchamah (battle), that thou quench not the Ner Yisroel (Lamp of Israel).</p>
<p>2SA 21:18 און עס איז געווען נאָך דעם, איז ווידער געווען אַ מלחמה אין גּוֹב מיט די פֿלשתיים; דענצמאָל האָט סבכי פֿון חוּשָׁה דערשלאָגן ספֿן וואָס פֿון די קינדער פֿון</p>	<p>2SA 21:18 un es iz geven noch dem, iz vider geven a milchome in Gov mit di Peleshetim; dentsmol hot Sibbekhai fun Chushah dershlogen Saphen vos fun di kinder fun dem Rapha.</p>	<p>2SA 21:18 And it came to pass after this, that there was again milchamah with the Pelishtim at Gov; then Sibbekhai the Chushati slaughtered Saph, which was of the banim of the Rafah.</p>

<p>דעם רַפָּה. edit</p>		
<p>און עס איז ווידער 2SA 21:19 געווען אַ מלחמה אין גוֹב מיט די פֿלשתיים; און אָלחָנָן דער זון פֿון יַעֲרִי-אוֹרְגִים דער בֵּית- לְחֶמֶר האָט דערשלאָגן גִּלְיָתָן פֿון גַּת, וואָס דער האַלץ פֿון זײַן שפּיז איז געווען אַזוי ווי דער שטאַנג פֿון וועבער. edit</p>	<p>2SA 21:19 un es iz vider geven a milchome in Gov mit di Peleshetim; un Elchanan der zun fun yaearei-orgim der beit- lechemer hot dershlogen Golyaten fun Gat, vos der holts fun zain shpiz iz geven azoi vi der shtang fun veber.</p>	<p>2SA 21:19 And there was again milchamah in Gov with the Pelishtim, where Elchanan Ben Ya'arei-Orgim, from Beit- Lechem, slaughtered the brother of Golyat (Goliath) the Gitti, the staff of whose khanit (spear) was like a weaver's beam.</p>
<p>און עס איז ווידער 2SA 21:20 געווען אַ מלחמה אין גַת. איז דאָרטן געווען אַ מאַן פֿון שטרײַט וואָס די פֿינגער פֿון זײַנע הענט און די פֿינגער פֿון זײַנע פֿיס זײַנען געווען צו זעקס און זעקס, פֿיר און צוואַנציק אין צאָל. און ער אויך איז געווען געבאָרן פֿון דעם רַפָּה. edit</p>	<p>2SA 21:20 un es iz vider geven a milchome in Gat. iz dorten geven a man fun shtrait vos di finger fun zaine hent un di finger fun zaine fis zainen geven tsu zeks un zeks, fir un tsvantsik in tsol. un er oich iz geven geboren fun dem Rapha.</p>	<p>2SA 21:20 And there was yet again a milchamah in Gat, where was a man of great stature, that had on every yad six fingers, and on every regel six toes, four and twenty in mispar (number); and he also was born to the Rafah.</p>
<p>און ער האָט 2SA 21:21 געלעסטערט יִשְׂרָאֵל; האָט אים יהוֹנָתָן דער זון פֿון שִׁמְעָה, דָּוִדס ברודער, דערשלאָגן. edit</p>	<p>2SA 21:21 un er hot gelestert Yisroel; hot im Yehonatan der zun fun Shimeah, Dovids bruder, dershlogen.</p>	<p>2SA 21:21 And when he defied Yisroel, Yehonatan Ben Shime'ah the brother of Dovid slaughtered him.</p>
<p>די דאָזיקע פֿיר זײַנען 2SA 21:22 געווען געבאָרן פֿון דעם רַפָּה</p>	<p>2SA 21:22 di dozike fir zainen geven geboren fun dem Rapha in Gat. un zei zainen gefalen</p>	<p>2SA 21:22 These four were born to the Rafah in Gat, and fell by the yad Dovid, and by the yad of</p>

<p>אין גַת. און זיי זיינען געפֿאַלן דורך דער האַנט פֿון דָּוִד, און דורך דער האַנט פֿון זיינע קנעכט. edit</p>	<p>durch der hant fun Doviden, un durch der hant fun zaine knecht.</p>	<p>his avadim.</p>
<p>2SA 22:1 און דָּוִד האָט גערעדט צו ה' די ווערטער פֿון דעם דאָזיקן געזאַנג, אין דעם טאָג וואָס ה' האָט אים מציל געווען פֿון דער האַנט פֿון אַלע זיינע פֿיינט, און פֿון דער האַנט פֿון שָׂאוּל. edit</p>	<p>2SA 22:1 un Dovid hot geredt tsu Hashem di verter fun dem doziken gezang, in dem tog vos Hashem hot im matsl geven fun der hant fun ale zaine faint, un fun der hant fun Shaulen.</p>	<p>2SA 22:1 And Dovid spoke unto HASHEM the devarim of this shirah (song) in the day that HASHEM had delivered him out of the palm of all his oyevim (enemies) and out of the palm of Sha'ul:</p>
<p>2SA 22:2 און ער האָט געזאָגט: ה' איז מיין פֿעלדז און מיין פֿעסטונג, און דער וואָס מאַכט מיך אַנטרינען; edit</p>	<p>2SA 22:2 un er hot gezogt: Hashem iz main feldz un main festung, un der vos macht mich antrinen;</p>	<p>2SA 22:2 And he said, HASHEM is my rock, and my matzadah, and my deliverer;</p>
<p>2SA 22:3 אַלקים מיין פֿעלדז וואָס איך שיץ מיך אין אים, מיין שילד און דער האָרן פֿון מיין הילף, מיין טורעם און מיין אַנטרינונג, מיין העלפֿער, וואָס העלפֿסט מיך פֿון אומרעכט. edit</p>	<p>2SA 22:3 Elokim main feldz vos ich shits mich in im, main schild un der haren fun main hilf, main turem un main antrindung, main helfer, vos helfst mich fun umrecht.</p>	<p>2SA 22:3 The Elohei (G-d of) my Tzur; in Him will I trust; He is my mogen, and the keren of my Salvation, my stronghold, and my refuge, my Moshia; Thou savest me from chamas.</p>
<p>2SA 22:4 איך רופֿ; ברוך ה'! און פֿון מינע פֿיינט ווער איך געהאַלפֿן. edit</p>	<p>2SA 22:4 ich ruf; Baruch Hashem! un fun maine faint ver ich geholfen.</p>	<p>2SA 22:4 I will call on HASHEM , Who is worthy to be praised; so shall I be saved from my oyevim.</p>
<p>2SA 22:5 וואָרום אַרומגערינגלט</p>	<p>2SA 22:5 vorem arumgeringlt hoben mich velen fun toit,</p>	<p>2SA 22:5 When the waves of mavet (death) compassed me, the</p>

<p>הָאָבָן מִדּוּעַלָן פֿון טוֹיט, טײַכן פֿון אונטערגאַנג הָאָבָן מִדּוּ געשראַקן; edit</p>	<p>taichen fun untergang hoben mich geshroken;</p>	<p>floods of scoundrels overwhelm me;</p>
<p>שטרִיק פֿון שְׂאוֹל הָאָבָן מִדּוּ אַרומגענומען, אַקעגנגעקומען זײַנען מיר נעצן פֿון טוֹיט. edit</p>	<p>2SA 22:6 shtrik fun Sheol hoben mich arumgenumen, akegngekumen zainen mir netsen fun toit.</p>	<p>2SA 22:6 The chevlei Sheol (cords of Sheol) encompassed me; the snares of mavet confronted me;</p>
<p>הָאָב אִיד אִין מײַן נוֹיט גערופֿן צו ה', יָאָ, צו מײַן ג-ט הָאָב אִיד גערופֿן, און ער הָאָט געהערט פֿון זײַן הֵיכַל מײַן קוֹל, און מײַן געשרײַ [איז געקומען] אִין זײַנע אויערן. edit</p>	<p>2SA 22:7 hob ich in main noit gerufen tsu Hashem, yo, tsu main G-t hob ich gerufen, un er hot gehert fun zain heichl main kol, un main geshrei [iz gekumen] in zaine oieren.</p>	<p>2SA 22:7 In my distress I called upon HASHEM , and cried to Elohai; and He did hear my voice out of His Heikhal, and my cry did enter into His oznayim.</p>
<p>און געשאַקלט און געוואַקלט הָאָט זיך די ערד. די גרונטפֿעסטן פֿון הימל הָאָבָן געציטערט; זיי הָאָבָן זיך געשאַקלט, ווײַל ער הָאָט געצערנט; edit</p>	<p>2SA 22:8 un geshoklt un gevaklt hot zich di erd. di gruntfesten fun himel hoben getsitert; zei hoben zich geshoklt, vail er hot getsernt;</p>	<p>2SA 22:8 Then ha'aretz shook and trembled; the mosedot (foundations) of Shomayim moved and shook, because He was in wrath.</p>
<p>אַ רויך איז אויפֿגעגאַנגען אִין זײַן נאַז, און פֿון זײַן מויל הָאָט אַ פֿײַער פֿאַרצערט; קוילן הָאָבָן געברענט פֿון אים. edit</p>	<p>2SA 22:9 a roich iz oifgegangen in zain noz, un fun zain moil hot a faier fartsert; koilen hoben gebrent fun im.</p>	<p>2SA 22:9 There went up an ashan (smoke) out of His nostrils, and eish out of His peh (mouth) devoured; coals were kindled by it.</p>
<p>און ער הָאָט געניגט דעם הימל און גענידערט, מיט</p>	<p>2SA 22:10 un er hot geneigt dem himel un genidert, mit a nebl unter zaine fis.</p>	<p>2SA 22:10 He bowed HaShomayim also, and came down; and a dark cloud was under His</p>

<p>אָ נעבל אונטער זיינע פֿיס. edit</p>		<p>raglayim.</p>
<p>און ער איז געריטן אויף 2SA 22:11 אָ כּרוּב־ און געפֿלויגן, און זיך באַוויזן אויף פֿליגלען פֿון ווינט. edit</p>	<p>2SA 22:11 un er iz geriten oif a Keruv un gefloigen, un zich bavizen oif fliglen fun vint.</p>	<p>2SA 22:11 And He rode upon a keruv, and did fly; and He was seen upon the wings of the ruach.</p>
<p>און ער האָט געמאַכט 2SA 22:12 פֿינצטערניש פֿאַר בייִדלעך אַרום אים; אַ זאַמלונג פֿון וואַסערן, וואַלקנס געדיכטע. edit</p>	<p>2SA 22:12 un er hot gemacht fintsternish far baidlech arum im; a zamlung fun vaseren, volkens gedichte.</p>	<p>2SA 22:12 And He made choshech sukkot round about Him, dark mayim, and thick clouds of the skies.</p>
<p>פֿון דעם שימער פֿאַר 2SA 22:13 אים האָבן פֿייערקוילן געברענט. edit</p>	<p>2SA 22:13 fun dem shimer far im hoben faierkoilen gebrent.</p>	<p>2SA 22:13 Through the radiant brightness before Him were coals of eish kindled.</p>
<p>געדונערט פֿון הימל 2SA 22:14 האָט ה', און עליון האָט אַרויסגעלאָזט זיין קול. edit</p>	<p>2SA 22:14 gedunert fun himel hot Hashem, un Elyon hot aroisgelozt zain kol.</p>	<p>2SA 22:14 HASHEM thundered from Shomayim, and Elyon uttered His voice.</p>
<p>און ער האָט 2SA 22:15 אַרויסגעשיקט פֿיילן און זיי צעשפּרייט, אַ בליץ – און זיי פֿאַרטומלט. edit</p>	<p>2SA 22:15 un er hot aroisgeschikt failen un zei tshspreit, a blits – un zei fartumlt.</p>	<p>2SA 22:15 He sent out khitzim, and scattered them; lightning, and vanquished them.</p>
<p>און די גראַבנס פֿון ים 2SA 22:16 האָבן זיך באַוויזן, די גרונטפֿעסטן פֿון דער וועלט זיינען אַנטפלעקט געוואָרן, דורך דעם אַנגעשריי פֿון ה', פֿון דעם אַטעמבלאַז פֿון זיין נאַז. edit</p>	<p>2SA 22:16 un di grobns fun yam hoben zich bavizen, di gruntfesten fun der velt zainen antplekt gevoren, durch dem ongeshrei fun Hashem, fun dem otembloz fun zain noz.</p>	<p>2SA 22:16 And the channels of the yam appeared, the mosedot (foundations) of the tevel (world) were uncovered, at the rebuking of HASHEM , at the blast of the ruach of His nostrils.</p>

<p>2SA 22:17 ער האָט אויסגעשטרעקט פֿון דער הייד און מיד גענומען, מיד אַרויסגעצויגן פֿון וואַסערן גרויסע. edit</p>	<p>2SA 22:17 er hot oisgeshtrekt fun der heich un mich genumen, mich aroisgetsoigen fun vaseren groise.</p>	<p>2SA 22:17 He sent from on High, He took me; He drew me out of mayim rabbim;</p>
<p>2SA 22:18 ער האָט מיד מציל געווען פֿון מיין מאַכטיקן פֿיינט, פֿון מייע שונאים, ווען זיי זיינען געווען שטאַרקער פֿון מיר. edit</p>	<p>2SA 22:18 er hot mich matsl geven fun main machtiken faint, fun maine sonem, ven zei zainen geven shtarker fun mir.</p>	<p>2SA 22:18 He delivered me from my strong oyev, and from them that hated me; for they were too strong for me.</p>
<p>2SA 22:19 זיי זיינען מיר אַקעגנגעקומען אין טאָג פֿון מיין בראָד, אָבער ה' איז מיר אַן אַנלען געווען. edit</p>	<p>2SA 22:19 zei zainen mir akegnggekumen in tog fun main broch, ober Hashem iz mir an onlen geven.</p>	<p>2SA 22:19 They confronted me in the day of my calamity; but HASHEM was my support.</p>
<p>2SA 22:20 ער האָט מיד אַרויסגעפֿירט אין דערברייטערניש, מיד אַרויסגעצויגן, ווייל ער האָט מיד באַגערט. edit</p>	<p>2SA 22:20 er hot mich aroisgefirt in derbreiternish, mich aroisgetsoigen, vail er hot mich bagert.</p>	<p>2SA 22:20 He brought me forth also into a large place; He delivered me, because chafetz (He delighted) in me.</p>
<p>2SA 22:21 ה' פֿאַרגעלט מיד לויט מיין גערעכטיקייט, לויט דער ריינקייט פֿון מייע הענט קערט ער מיר אום. edit</p>	<p>2SA 22:21 Hashem fargelt mich loit main gerechtikeit, loit der reinkeit fun maine hent kert er mir um.</p>	<p>2SA 22:21 HASHEM rewarded me according to my tzedakah; according to the cleanness of my hands hath He recompensed me.</p>
<p>2SA 22:22 וואַרום איך האָב געהיט די וועגן פֿון ה', און נישט פֿאַרבראַכן אַקעגן מיין ג-ט.</p>	<p>2SA 22:22 vorem ich hob gehit di vegen fun Hashem, un nisht farbrochen akegen main G-t.</p>	<p>2SA 22:22 For I have been shomer over the drakhei HASHEM , and have not wickedly departed from Elohai.</p>

<p style="text-align: right;">edit</p>		
<p>וואַרום אַלע זיינע געזעצן זיינען פֿאַר מיר, און זיינע חוקים, דערפֿון קער איד נישט אָפּ. edit</p>	<p>2SA 22:23 vorem ale zaine gezetsen zainen far mir, un zaine chukkim, derfun ker ich nisht op.</p>	<p>2SA 22:23 For all His mishpatim were before me; as for His chukkot, I did not depart from them.</p>
<p>און איד בין געווען צו אים גאַנץ, און האָב מיד געהיט פֿון מיין זינדיקייט. edit</p>	<p>2SA 22:24 un ich bin geven tsu im gants, un hob mich gehit fun main zindikeit.</p>	<p>2SA 22:24 I was also tamim (blameless) before Him, and have kept myself from mine avon (iniquity) .</p>
<p>דערום האָט מיר אומגעקערט ה' לויט מיין גערעכטיקייט, לויט מיין ריינקייט פֿאַר זיינע אויגן. edit</p>	<p>2SA 22:25 derum hot mir umgekert Hashem loit main gerechtikeit, loit main reinkeit far zaine oigen.</p>	<p>2SA 22:25 Therefore HASHEM hath rewarded me according to my tzedakah; according to my cleanness before His eyesight.</p>
<p>מיט דעם גענאָדיקן ווייזטו זיך גענאָדיק, מיט דעם ערלעכן מאַן ווייזטו זיך ערלעך. edit</p>	<p>2SA 22:26 mit dem genodiken vaiztu zich genodik, mit dem erlechen man vaiztu zich erlech.</p>	<p>2SA 22:26 With the chasid (loyal, the one having chesed, the devout one) Thou wilt show Thyself loyal, and with the Gibbor tamim (blameless man) Thou wilt show Thyself blameless.</p>
<p>מיט דעם ריינעם ווייזטו זיך ריין, און מיט דעם קרומען ווייזטו זיך פֿאַרדרייט. edit</p>	<p>2SA 22:27 mit dem reinem vaiztu zich rein, un mit dem krumen vaiztu zich fardreit.</p>	<p>2SA 22:27 With the pure Thou wilt show Thyself pure; and with the ikkesh (crooked, devious) Thou wilt show Thyself shrewd.</p>
<p>און דאָס אַרימע פֿאַלק טוסטו העלפֿן, און דינע אויגן זיינען אויף די הויכע, דו זאַלסט זיי דערנידערן. edit</p>	<p>2SA 22:28 un dos orime folk tustu helfen, un daine oigen zainen oif di hoiche, du zolst zei dernideren.</p>	<p>2SA 22:28 And the Am oni (afflicted people) Thou wilt save; but Thine eyes are upon the haughty, that Thou mayest bring them down.</p>
<p>וואַרום דו ביסט מיין 2SA 22:29</p>	<p>2SA 22:29 vorem du bist main licht Hashem, un Hashem bashaint</p>	<p>2SA 22:29 For Thou art my ner (lamp) , HASHEM ; and</p>

<p>ליכט ה', און ה' באַשיינט מיין פֿינצטערניש. edit</p>	<p>main fintsternish.</p>	<p>HASHEM will lighten my choshech.</p>
<p>וואָרום מיט דיר לויף 2SA 22:30 איך קעגן אַ מחנה, מיט מיין ג-ט שפּרינג איך אַ מויער אַריבער. edit</p>	<p>2SA 22:30 vorem mit dir loif ich kegen a machne, mit main G-t shpring ich a moier ariber.</p>	<p>2SA 22:30 For by Thee I have run through a troop; by Elohai can I leap over a wall.</p>
<p>הָאֵל – זײַן וועג איז 2SA 22:31 גאַנץ; דאָס וואָרט פֿון ה' איז געלייטערט, ער איז אַ שילד פֿאַר אַלע וואָס שיצן זיך אין אים. edit</p>	<p>2SA 22:31 hoel – zain veg iz gants; dos vort fun Hashem iz gelaitert, er iz a shild far ale vos shitsen zich in im.</p>	<p>2SA 22:31 As for G-d, His derech is tamim; the Word of HASHEM is proven; He is a mogen (shield) to all them that trust in Him.</p>
<p>וואָרום ווער איז אַן אַל 2SA 22:32 אויסער ה', און ווער אַ פֿעלדז אויסער אלוקינו? edit</p>	<p>2SA 22:32 vorem ver iz an El oiser Hashem, un ver a feldz oiser Elokeinu?</p>	<p>2SA 22:32 For who is G-d, save HASHEM ? And who is Tzur, save Eloheinu?</p>
<p>הָאֵל וואָס איז מיין 2SA 22:33 שטאַרקע פֿעסטונג, און לאַזט גיין גלייך מיין וועג. edit</p>	<p>2SA 22:33 hoel vos iz main shtarke festung, un lozt gein glaich main veg.</p>	<p>2SA 22:33 G-d is my ma'oz and power; and He maketh my derech perfect.</p>
<p>ער מאַכט מייע פֿיס 2SA 22:34 גלייך ווי די הינדן, און אויף מייע הייכן טוט ער מיך שטעלן. edit</p>	<p>2SA 22:34 er macht maine fis glaich vi di hinden, un oif maine heichen tut er mich shtelen.</p>	<p>2SA 22:34 He maketh my feet like the feet of ayyalot (deer) ; and maketh me stand upon my high places.</p>
<p>ער לערנט מייע הענט 2SA 22:35 צו מלחמה, און אַ קופּערנעם בויגן בייגן אַראָפּ מייע אַרעמס. edit</p>	<p>2SA 22:35 er lernt maine hent tsu milchome, un a kupernem boigen beigen arop maine orems.</p>	<p>2SA 22:35 He teacheth my yadayim for milchamah; so that a keshet nechoshah is bent by mine arms.</p>

<p>און האָסט מיר געגעבן 2SA 22:36 דעם שילד פֿון דיין הילף, און דיין מילדקייט טוט מיך גרייסן. edit</p>	<p>2SA 22:36 un host mir gegeben dem shild fun dain hilf, un dain mildkeit tut mich greisen.</p>	<p>2SA 22:36 Thou hast also given me the mogen of Thy Salvation; and hath stooped down to make me great.</p>
<p>דערברייטערסט מיין 2SA 22:37 טריט אונטער מיר, און נישט אויסגעגליטשט האָבן זיך מייע קנעכלעך. edit</p>	<p>2SA 22:37 derbreiterst main trit unter mir, un nisht oisgeglitsht hoben zich maine knechlech.</p>	<p>2SA 22:37 Thou hast enlarged my stride under me; so that my karsulayim do not slip.</p>
<p>איך האָב געיאָגט מייע 2SA 22:38 פֿיינט און זיי פֿאַרטיליקט, און זיך נישט אומגעקערט ביז איך האָב זיי פֿאַרלענדט. edit</p>	<p>2SA 22:38 ich hob geiagt maine faint un zeı fartilikt, un zich nisht umgekert biz ich hob zeı farlendt.</p>	<p>2SA 22:38 I have pursued mine oyevim, and destroyed them; and turned not again until I had consumed them.</p>
<p>יאָ, איך האָב זיי 2SA 22:39 פֿאַרלענדט און זיי צעהאַקט, אַז זיי קענען נישט אויפֿשטיין; און זיי זיינען געפֿאַלן אונטער מייע פֿיס. edit</p>	<p>2SA 22:39 yo, ich hob zeı farlendt un zeı tsehakt, az zeı kenen nisht oifshtein; un zeı zainen gefallen unter maine fis.</p>	<p>2SA 22:39 And I have consumed them, and wounded them, that they could not arise; indeed, they are fallen under my raglayim.</p>
<p>און האָסט מיך באַגורט 2SA 22:40 מיט שטאַרקייט פֿאַר מלחמה, האָסט געבייגט מייע קעגנשטייער אונטער מיר. edit</p>	<p>2SA 22:40 un host mich bagurt mit shtarkeit far milchome, host gebeigt maine kegnshteyer unter mir.</p>	<p>2SA 22:40 For Thou hast girded me with chayil (strength) for milchamah (battle); them that rose up against me hast Thou caused to bow down under me.</p>
<p>און מייע פֿיינט האָסטו 2SA 22:41 געמאַכט מיטן נאַקן צו מיר, מייע שִׁזנאים איך זאַל זיי פֿאַרשניידן. edit</p>	<p>2SA 22:41 un maine faint hostu gemacht miten naken tsu mir, maine sonem ich zol zeı farshnaiden.</p>	<p>2SA 22:41 Thou hast also given me victory over the necks of mine oyevim, that I might destroy them that hate me.</p>

<p>זיי האָבן זיך 2SA 22:42 אומגעקוקט, און נישט געווען קיינ העלפער, צו ה' – און ער האַט זיי נישט געענטפֿערט. edit</p>	<p>2SA 22:42 zei hoben zich umgekukt, un nisht geven kein helfer, tsu Hashem – un er hot zei nisht geentfert.</p>	<p>2SA 22:42 They looked, but there was no moshia; even unto HASHEM , but He answered them not.</p>
<p>2SA 22:43 און איך האָב זיי צעריבן ווי שטויב פֿון דער ערד, ווי גאַסנקויט זיי צעדריקט, זיי צעטרעטן. edit</p>	<p>2SA 22:43 un ich hob zei tseriben vi shtoib fun der erd, vi gasnkoit zei tsedrikt, ze tsetreten.</p>	<p>2SA 22:43 Then did I beat them as small as the aphar of erez, I did stamp them as the mire of the street, and did scatter them abroad.</p>
<p>2SA 22:44 און האָסט מיך געמאַכט אַנטרינען פֿון די קריג פֿון מיין פֿאַלק, מיך געהיט אויף צו ווערן דער קאַפּ פֿון די אומות; אַ פֿאַלק וואָס איך קען נישט, טוט מיר דינען. edit</p>	<p>2SA 22:44 un host mich gemacht antrinen fun di krig fun main folk, mich gehit oif tsu veren der kop fun di umes; a folk vos ich ken nisht, tut mir dinen.</p>	<p>2SA 22:44 Thou also hast delivered me from the contentions of my people, Thou hast kept me to be Rosh of the Goyim; a people which I knew not shall serve me.</p>
<p>2SA 22:45 די קינדער פֿון דעם פֿרעמדן גייען איין פֿאַר מיר, פֿון הערן מיטן אויער געהאַרכן זיי מיר. edit</p>	<p>2SA 22:45 di kinder fun dem fremden geyen ein far mir, fun heren miten oier gehorchen ze mir.</p>	<p>2SA 22:45 Foreigners shall submit themselves unto me; as soon as they hear, they shall be mishma'at (obedient) unto me.</p>
<p>2SA 22:46 די קינדער פֿון דעם פֿרעמדן ווערן פֿאַרוועלקט, און קומען הינקענדיק אַרויס פֿון זייערע פֿעסטונגען. edit</p>	<p>2SA 22:46 di kinder fun dem fremden veren farvelkt, un kumen hinkendik arois fun zeyere festungen.</p>	<p>2SA 22:46 Strangers shall fade away, and they shall be afraid out of their misgerot (strongholds) .</p>
<p>2SA 22:47 עס לעבט ה', און געלויבט איז מיין פֿעלדז, און דערהויבן איז אלקים דער פֿעלדז פֿון מיין הילף; edit</p>	<p>2SA 22:47 es lebt Hashem, un geloibt iz main feldz, un derhoiben iz Elokim der feldz fun main hilf;</p>	<p>2SA 22:47 HASHEM liveth; and baruch be my Tzur; and exalted be the Elohei Tzur of my Salvation.</p>

<p>הָאֵל וּוָאס גִּיט מִיר 2SA 22:48 נַקְמוֹת, און מאַכט נִדְעֵרן די אומות אונטער מִיר, edit</p>	<p>2SA 22:48 hoel vos git mir nkmut, un macht nideren di umes unter mir,</p>	<p>2SA 22:48 It is G-d that avengeth me, and that bringeth down the nations under me.</p>
<p>2SA 22:49 און ציט מִיך אַרויס פֿון מִינע פֿײַנט; יאָ, איבער מִינע קעגנשטייער דערהייבסטו מִיך, פֿון דעם רויבמענטשן ביסטו מִיך מצִיל. edit</p>	<p>2SA 22:49 un tsit mich arois fun maine faint; yo, iber maine kegnshteyer derheibstu mich, fun dem roibmentshen bistu mich matsl.</p>	<p>2SA 22:49 And that bringeth me forth from mine oyevim; Thou also hast lifted me up on high above them that rose up against me; Thou hast delivered me from the ish chamasim.</p>
<p>2SA 22:50 דערום לויב איך דִיך, ה', צווישן די פֿעלקער, און צו דיין נאָמען טו איך זינגען. edit</p>	<p>2SA 22:50 derum loib ich dich, Hashem, tsvishen di felker, un tsu dain nomen tu ich zingen.</p>	<p>2SA 22:50 Therefore I will give thanks unto Thee, HASHEM , among the Goyim, and I will sing praises unto Shimecha <i>(Thy Name)</i> .</p>
<p>2SA 22:51 אַ טורעם פֿון הִלָּף איז ער פֿאַר זײַן מלֶךְ, און ער טוט חֶסֶד מיט זײַן געזאַלֶבטן, מיט דָּוִד און מיט זײַן זאָמען ביז אייביק. edit</p>	<p>2SA 22:51 a turem fun hilf iz er far zain melech, un er tut chesed mit zain gezalbtan, mit Doviden un mit zain zomen biz eibik.</p>	<p>2SA 22:51 He is the migdal Yeshu'ot for His melech; and showeth chesed to His Moshiach, unto Dovid, and to his zera ad-olam.</p>
<p>2SA 23:1 און דאָס זײַנען די לעצטע ווערטער פֿון דָּוִד: די רייד פֿון דָּוִד דעם זון פֿון יֵשׁוּׁן, די רייד פֿון דעם מאַן וואָס איז הויך געשטעלט, דעם געזאַלֶבטן פֿון אלוקי יעקבֿן, און דעם זיסן זינגער פֿון יִשְׂרָאֵל: edit</p>	<p>2SA 23:1 un dos zainen di letste verter fun Doviden: di reid fun Dovid dem zun fun Yishaien, di reid fun dem man vos iz hoich geshtelt, dem gezalbtan fun Elochei Yaakoven, un dem zisen zinger fun Yisroel:</p>	<p>2SA 23:1 Now these be the last devarim of Dovid. Dovid Ben Yishai said, the gever <i>(man)</i> who was raised up above, the Moshiach Elohei Ya'akov, and the singer of zemirot <i>(songs)</i> of Yisroel, said,</p>
<p>2SA 23:2 דער גַּײַסט פֿון ה' רעדט</p>	<p>2SA 23:2 der Gaist fun Hashem redt durch mir, un zain vort iz oif</p>	<p>2SA 23:2 The Ruach HASHEM spoke by me, and His word was on my</p>

<p>דורך מיר, און זיין וואָרט איז אויף מיין צונג. edit</p>	<p>main tsung.</p>	<p>leshon.</p>
<p>אלוקי ישראל האָט געזאָגט, דער פֿעלדז פֿון ישראל האָט צו מיר גערעדט: אַ געוועלטיקער איבער מענטשן דאַרף זיין אַ צדיק וואָס געוועלטיקט מיט יראַת אלקים, edit</p>	<p>2SA 23:3 Elochei Yisroel hot gezogt, der feldz fun Yisroel hot tsu mir geredt: a geveltiker iber mentshen darf zain a tsadik vos geveltikt mit yiras Elokim,</p>	<p>2SA 23:3 The Elohei Yisroel said, the Tzur Yisroel spoke to me, He that ruleth over adam, Tzaddik, ruling in the yirat Elohim.</p>
<p>און ווי ליכט פֿון פֿרימאָרגן ווען די זון גייט אויף – אַ פֿרימאָרגן אָן וואַלקן, ווען פֿון שיין נאַכן רעגן שפּראַצט דאָס גראַז פֿון דער ערד. edit</p>	<p>2SA 23:4 un vi licht fun frimorgen ven di zun geit oif – a frimorgen on volken, ven fun shein nochen regen shprotst dos groz fun der erd.</p>	<p>2SA 23:4 And He shall be as the ohr of the boker, when the shemesh riseth, even a morning without clouds; as the tender deshe (<i>grass</i>) springing out of ha'aretz by clear shining after matar (<i>rain</i>) .</p>
<p>פֿאַר וואָר, איז נישט פֿעסט מיין הויז פֿאַר אַל? ווייל אַן אייביקן בִּרְיַת האָט ער מיר געמאַכט, צוגעברייט אין אַלעס און אָפּגעהיט; פֿאַר וואָר, אַל מיין הילף און אַל מיין באַגער צי מאַכט ער נישט שפּראַצן? edit</p>	<p>2SA 23:5 far vor, iz nisht fest main hoiz far El? vail an eibiken bris hot er mir gemacht, tsugebreit in alem un opgehit; far vor, al main hilf un al main bager tsi macht er nisht shprotsen?</p>	<p>2SA 23:5 Is not my Bais so with G-d? Yet He hath made with me a Brit Olam, ordered in all things, and sure; for this is all my salvation, and all my chefetz (<i>desire</i>) , will He not make it spring forth (<i>tzemach</i>) ?</p>
<p>אַבער די נידערטרעכטיקע זיינען אַלע ווי דערנער אַוועקגעוואַרפֿענע וואָס מען קען מיט דער האַנט</p>	<p>2SA 23:6 ober di nidertrechtike zainen ale vi derner avekgevorfene vos men ken mit der hant nisht onnemen;</p>	<p>2SA 23:6 But the Bnei Beliyaal shall be all of them as kotz (<i>thorns</i>) thrust away, because they cannot be gathered with hands;</p>

<p>נישט אָננעמען; edit</p>		
<p>און וויל עמעצער זיי 2SA 23:7 אָנרירן, באַוואָרנט ער זיך מיט אַן אייזן אָדער אַ האַלץ פֿון אַ שפיז; און פֿאַרברענט איד פֿייער ווערן זיי פֿאַרברענט אויפֿן אָרט. edit</p>	<p>2SA 23:7 un vil emetser zei onriren, bavornt er zich mit an izen oder a holts fun a shpiz; un farbrent ich faier veren ze farbrent oifen ort.</p>	<p>2SA 23:7 But the one that shall touch them must be armed with barzel (iron) and the staff of a khanit (spear) ; and they shall be utterly burned with eish where they are.</p>
<p>2SA 23:8 דאָס זיינען די נעמען פֿון די גיבורים וואָס דוד האָט געהאַט: יושב־בֶּשֶׁבֶת, אַ תַּחֲכֵמוֹנִי, דער הויפטמאַן פֿון די עלטסטע, דאָס איז עדינו דער עזני; [ער האָט אויפֿגעהויבן זיין שפיז] אויף אַכט הונדערט מאַן, דערשלאָגן מיט איין מאָל. edit</p>	<p>2SA 23:8 dos zainen di nemen fun di giborim vos Dovid hot gehat: yoshev-bashevet, a Tachkemoni, der hoiptman fun di eltste, dos iz Adin der etsni; [er hot oifgehoiben zain shpiz] oif acht hundert man, dershlogen mit ein mol.</p>	<p>2SA 23:8 These be the shmot of the gibborim whom Dovid had; Yoshev Bashevet Tachkemoni, chief among the Three; the same was Adino the Etsni; he killed eight hundred, in one encounter.</p>
<p>2SA 23:9 און נאָך אים איז געווען אַלְעָזָר בן דודו בן אַחֹחִי, פֿון די דריי גיבורים מיט דודן, ווען זיי האָבן זיך איינגעשטעלט אַקעגן די פֿלֶשְׁתִּים, וואָס האָבן זיך דאַרטן איינגעזאַמלט אויף מלחמה, און די מענער פֿון יִשְׂרָאֵל זיינען געווען אַוועקגעאַנגען; edit</p>	<p>2SA 23:9 un noch im iz geven Elazar ben Dodo ben Achochi, fun di drai giborim mit Doviden, ven ze hoben zich ingeshtelt akegen di Peleshetim, vos hoben zich dorten ingezamlt oif milchome, un di mener fun Yisroel zainen geven avekgegangen;</p>	<p>2SA 23:9 And after him was El'azar Ben Dodo the Achochi, one of the three gibborim with Dovid, when they defied the Pelishtim that were there gathered together to milchamah, and the Ish Yisroel were gone away;</p>
<p>2SA 23:10 און ער איז</p>	<p>2SA 23:10 un er iz oifgeshtanen, un hot geshlogen tsvishen di</p>	<p>2SA 23:10 He arose, and struck the Pelishtim until his yad was</p>

<p>אויפֿגעשטאַנען, און האָט געשלאָגן צווישן די פֿלשתים ביז זיין האַנט איז מיד געוואָרן, און זיין האַנט האָט זיך צוגעקלעפט צום שווערד. און ה' האָט געטאָן אַ גרויסע ישועה אין יענעם טאָג, און דאָס פֿאַלק האָט זיך אומגעקערט נאָך אים, בלויז אויסצוטאָן [די געטייטע]. edit</p>	<p>Peleshetim biz zain hant iz mid gevoren, un zain hant hot zich tsugeklept tsum shverd. un Hashem hot geton a groise yeshue in yenem tog, un dos folk hot zich umgekert noch im, bloiz oistsuton [di geteite].</p>	<p>weary, and his yad had devekyus unto the cherev; and HASHEM wrought a teshuah gedolah (<i>great victory</i>) that day; and the people returned after him only to plunder.</p>
<p>2SA 23:11 און נאָך אים איז געווען שָׁמָה דער זון פֿון אַגאָן, פֿון הָרָר. די פֿלשתים האָבן זיך געהאַט איינגעזאַמלט אין אַ מחנה; און דאָרטן איז געווען אַ שטיק פֿעלד פֿול מיט לינדזן; און דאָס פֿאַלק איז אַנטלאָפֿן פֿון די פֿלשתים; edit</p>	<p>2SA 23:11 un noch im iz geven Shammah der zun fun Ageeen, fun horror. di Peleshetim hoben zich gehat ingezamlt in a machne; un dorten iz geven a shtik feld ful mit lindzen; un dos folk iz antlofen fun di Peleshetim;</p>	<p>2SA 23:11 And after him was Shammah Ben Agee the Harari. And the Pelishtim were gathered together into a troop, where was a piece of ground full of lentils; and the people fled from the Pelishtim.</p>
<p>2SA 23:12 האָט ער זיך געשטעלט אין מיטן פֿון דעם שטיק לאַנד, און האָט עס מציל געווען; און ער האָט געשלאָגן די פֿלשתים, און ה' האָט געטאָן אַ גרויסע ישועה. edit</p>	<p>2SA 23:12 hot er zich geshtelt in miten fun dem shtik land, un hot es matsl geven; un er hot geshlogen di Peleshetim, un Hashem hot geton a groise yeshue.</p>	<p>2SA 23:12 But he stood in the midst of the allotted ground, and defended it, and slaughtered the Pelishtim; and HASHEM wrought a teshuah gedolah.</p>
<p>2SA 23:13 און דריי פֿון די דרייסיק הויפטלייט האָבן אַראָפֿגענידערט און זיינען</p>	<p>2SA 23:13 un drai fun di draisik hoiptlait hoben aropgenidert un zainen gekumen in shnittsait tsu</p>	<p>2SA 23:13 And three of the thirty chief men went down, and came to Dovid in the time of</p>

<p>געקומען אין שניטצייט צו דודן צו דער הייל פֿון עֲדוֹלָם; און די מחנה פֿון די פֿלשתים האָט געלאָגערט אין טאַל רפֿאים. edit</p>	<p>Doviden tsu der heil fun eadulom; un di machne fun di Peleshetim hot gelagert in tal Rephaim.</p>	<p>katzir unto the cave of Adullam; and the troop of the Pelishtim encamped in the Emek Repha'im.</p>
<p>2SA 23:14 און דוד איז דענצמאל געווען אין דער פֿעסטונג, און די וואָך פֿון די פֿלשתים איז דענצמאל געווען אין בית- לָחֶם. edit</p>	<p>2SA 23:14 un Dovid iz dentsmol geven in der festung, un di vach fun di Peleshetim iz dentsmol geven in Beit-Lechem.</p>	<p>2SA 23:14 And Dovid was then in the matzadah, and the garrison of the Pelishtim was then in Beit-Lechem.</p>
<p>2SA 23:15 האָט דוד געגלוסט, און ער האָט געזאָגט: ווען מיר גיט ווער טרינקען וואַסער פֿון דעם ברונעם פֿון בית-לָחֶם וואָס אין טויער! edit</p>	<p>2SA 23:15 hot Dovid geglust, un er hot gezogt: ven mir git ver trinken vaser fun dem brunem fun Beit-Lechem vos in toier!</p>	<p>2SA 23:15 And Dovid longed, and said, Oh that one would give me drink of the mayim of the well of Beit-Lechem, which is by the sha'ar!</p>
<p>2SA 23:16 האָבן די דרייַ גיבורים אַרײַנגעבראַכן אין לאָגער פֿון די פֿלשתים, און זיי האָבן אַנגעשעפֿט וואַסער פֿון דעם ברונעם פֿון בית-לָחֶם וואָס ביים טויער, און גענומען און געבראַכט צו דודן. אָבער ער האָט עס נישט געוואָלט טרינקען, און האָט עס אויסגעגאָסן צו ה'. edit</p>	<p>2SA 23:16 hoben di drai gibborim araingebrochen in lager fun di Peleshetim, un zeï hoben ongeshept vaser fun dem brunem fun Beit-Lechem vos baim toier, un genumen un gebracht tsu Doviden. ober er hot es nisht gevolt trinken, un hot es oisgegosen tsu Hashem.</p>	<p>2SA 23:16 And the three gibborim broke through the machaneh of the Pelishtim, and drew mayim out of the well of Beit-Lechem, that was by the sha'ar, and took it, and brought it to Dovid; nevertheless he would not drink thereof, but poured it out unto HASHEM .</p>
<p>2SA 23:17 און ער האָט געזאָגט: חלילה מיר, ה', אַז איך זאָל</p>	<p>2SA 23:17 un er hot gezogt: cholile mir, Hashem, az ich zol dos ton!</p>	<p>2SA 23:17 And he said, Chalilah! <i>(be it far from me)</i> , HASHEM ,</p>

<p>דאָס טאָן! דאָס בלוט פֿון די מענטשן וואָס זיינען געגאַנגען מיט דער סכנה פֿון זייער לעבן? און ער האָט עס נישט געוואָלט טרינקען. דאָס האָבן געטאָן די דרייַ גיבורים. edit</p>	<p>dos blut fun di mentshen vos zainen gegangen mit der sekone fun zeyer leben? un er hot es nisht gevolt trinken. dos hoben geton di drai gibborim.</p>	<p>that I should do this! Is not this the dahm of the anashim that went in jeopardy of their nafshot? Therefore he would not drink it. These things did these three gibborim,</p>
<p>2SA 23:18 און אַבִּישִׁי, יוֹאָב־ס ברודער, דער זון פֿון צרוּיָהָן, ער איז געווען דער הויפט פֿון די דרייַ; און ער האָט אויפֿגעהויבן זיין שפיז אויף דרייַ הונדערט און זיי דערשלאָגן; ער האָט געהאַט אַ שם צווישן די דרייַ. edit</p>	<p>2SA 23:18 un Avishai, Yoavs bruder, der zun fun Tzeruyahen, er iz geven der hoipt fun di drai; un er hot oifgehoiben zain shpiz oif drai hundred un zei dershlogen; er hot gehat a Shem tsvishen di drai.</p>	<p>2SA 23:18 And Avishai, the brother of Yoav Ben Tzeruyah, was chief among three. And he lifted up his khanit (<i>spear</i>) against three hundred, and slaughtered them, and had the shem among the Three.</p>
<p>2SA 23:19 פֿון די דרייַ איז ער געווען דער אָנגעזענסטער, און ער איז בייַ זייַ געוואָרן צום עלטסטן, אָבער צו די [ערשטע] דרייַ איז ער נישט געקומען. edit</p>	<p>2SA 23:19 fun di drai iz er geven der ongezeenster, un er iz bai zei gevoren tsum eltsten, ober tsu di [ershte] drai iz er nisht gekumen.</p>	<p>2SA 23:19 Was he not most honored of the Three? Therefore he was their sar; howbeit he attained not unto the first three.</p>
<p>2SA 23:20 און בְּנֵי־הוּוּ דער זון פֿון יְהוֹיָדָען, דער זון פֿון אַ העלדישן מאַן, גרויס אין אויפֿטוען, פֿון קַבְצָאֵל, ער האָט געשלאָגן די צוויי העלדן פֿון מוֹאָב, און ער האָט אַראָפֿגענידערט און האָט</p>	<p>2SA 23:20 un Benayahu der zun fun Yehoyadaen, der zun fun a heldishen man, grois in oiftuen, fun Kavtzeel, er hot geshlogen di tsvei helden fun Moav, un er hot aropgenidert un hot dershlogen a laib in a grub, in a tog fun shnei.</p>	<p>2SA 23:20 And Benayah Ben Yehoyada was a ben chayil, of Kavtze'el, who had done many deeds: he slaughtered two lionlike men of Moav; he went down also and slaughtered an aryeh in the midst of a pit on a snowy day;</p>

<p>דערשלאָגן אַ לייב אין אַ גרוב, אין אַ טאָג פֿון שניי. edit</p>		
<p>און ער האָט דערשלאָגן אַ מצרישן מאַן, אַ מאַן אַנצוקוקן; און אין דעם מצרים האַנט איז געווען אַ שפיז, און ער האָט אַראָפּגענידערט צו אים מיט אַ רוט; האָט ער אַרויסגעריסן דעם שפיז פֿון דעם מצרים האַנט, און האָט אים געהרגעט מיט זיין אייגענעם שפיז. edit</p>	<p>2SA 23:21 un er hot dershlogen a mitsrishen man, a man ontsukuken; un in dem Egyptians hant iz geven a shpiz, un er hot aropgenidert tsu im mit a rut; hot er aroisgerisen dem shpiz fun dem Egyptians hant, un hot im geharget mit zain eigenem shpiz.</p>	<p>2SA 23:21 And he slaughtered an Egyptian, a goodly man; and the Egyptian had a khanit (<i>spear</i>) in his yad; but he went down to him with a shevet (<i>club</i>) , and plucked the khanit out of the Egyptian's yad, and slaughtered him with his own khanit.</p>
<p>דאָס האָט געטאָן בניהו דער זון פֿון יהוידען, און ער האָט געהאַט אַ שם צווישן די דרייַ גיבורים. edit</p>	<p>2SA 23:22 dos hot geton Benayahu der zun fun Yehoyadaen, un er hot gehat a Shem tsvishen di drai giborim.</p>	<p>2SA 23:22 These things did Benayah Ben Yehoyada, and had the shem among three gibborim.</p>
<p>ער איז געווען מער אַנגעזען פֿון די דרייַסיק, אַבער צו די [ערשטע] דרייַ איז ער נישט געקומען. און דוד האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זיין לייבוואָך. edit</p>	<p>2SA 23:23 er iz geven mer ongezen fun di draisik, ober tsu di [ershte] drai iz er nisht gekumen. un Dovid hot im oifgezetst iber zain laibvach.</p>	<p>2SA 23:23 He was more honored than the Shloshim, but he attained not to the first Three. And Dovid set him over his bodyguard.</p>
<p>עֲשָׂהאֵל, יואָבס ברודער, איז געווען צווישן די דרייַסיק; אַלחָנָן דער זון פֿון דודון פֿון בית-לָחֶם; edit</p>	<p>2SA 23:24 Asahel, Yoavs bruder, iz geven tsvishen di draisik; Elchanan der zun fun Dedan fun Beit-Lechem;</p>	<p>2SA 23:24 Asahel the brother of Yoav was one of the thirty; Elchanan Ben Dodo of Beit- Lechem,</p>

<p>2SA 23:25 שָׁמָּה פֿון חַרוּד; אֵלִיקָא פֿון חַרוּד; edit</p>	<p>2SA 23:25 Shammah fun charud; Elika fun charud;</p>	<p>2SA 23:25 Shammah the Harodi, Elika the Charodi,</p>
<p>2SA 23:26 חֶלֶץ פֿון פֶֿלֶט; עִירָא דער זון פֿון עִקְשֵׁן פֿון תְּקוּעַ; edit</p>	<p>2SA 23:26 Cheletz fun Pelet; Ira der zun fun Ikkeshen fun Tekoa;</p>	<p>2SA 23:26 Cheletz the Palti, Ira Ben Ikkesh the Tekoi,</p>
<p>2SA 23:27 אַבִּיעֶזֶר פֿון עֲנָתוֹת; מִבּוּנַי פֿון חוּשָׁה; edit</p>	<p>2SA 23:27 Aviezer fun Anatot; mvunai fun Chushah;</p>	<p>2SA 23:27 Avi'ezer the Anetoti, Mevunai the Chushati,</p>
<p>2SA 23:28 צַלְמוֹן פֿון אַחוּחַ; מַהֲרַי פֿון נְטוֹפָה; edit</p>	<p>2SA 23:28 Tzalmon fun Achoach; Maharai fun Netophah;</p>	<p>2SA 23:28 Tzalmon the Achochi, Maharai the Netophati,</p>
<p>2SA 23:29 חֶלֶב דער זון פֿון בַּעֲנָהן פֿון נְטוֹפָה; אִתַּי דער זון פֿון רִיבִּין פֿון גִּבְעָה פֿון די קִינְדֵּער פֿון בְּנֵימִין; edit</p>	<p>2SA 23:29 Chelev der zun fun Baanahen fun Netophah; Ittai der zun fun Rivaien fun Givah fun di kinder fun Binyamin;</p>	<p>2SA 23:29 Chelev Ben Ba'anah, a Netophati, Ittai Ben Rivai out of Giv'ah of the Bnei Binyamin,</p>
<p>2SA 23:30 בְּנֵיהוּ פֿון פֿרֶעֶתוֹן; הַדִּי פֿון נַחְלֵי-גַעַשׁ; edit</p>	<p>2SA 23:30 Benayahu fun Pirathon; Hiddai fun nachalei-Gaash;</p>	<p>2SA 23:30 Benayah the Pir'athoni, Hiddai of the ravines of Ga'ash,</p>
<p>2SA 23:31 אַבִּי-עֲלֻבּוֹן פֿון עֲרָבָה; עֲזַמְוֶת פֿון בְּרַחוּם; edit</p>	<p>2SA 23:31 Avi-Alvon fun Aravah; Azmavet fun barchum;</p>	<p>2SA 23:31 Avi-Alvon the Arvati, Azmavet the Barchumi,</p>
<p>2SA 23:32 אֵלִיחַבָּא פֿון שְׁעֵלְבוֹן; פֿון זִין פֿון יָשָׁן {הַשֵּׁם}, יְהוֹנָתָן; edit</p>	<p>2SA 23:32 Elyachba fun shaealvun; fun zin fun Yashen, Yehonatan;</p>	<p>2SA 23:32 Elyachba the Sha'alboni, of the Bnei Yashen, Yehonatan,</p>
<p>2SA 23:33 שָׁמָּה פֿון הָרָר; אַחִיאַם דער זון פֿון שָׂרָרן פֿון אַרָר; edit</p>	<p>2SA 23:33 Shammah fun horor; Achiam der zun fun Shararen fun aror;</p>	<p>2SA 23:33 Shammah the Harari, Achiam Ben Sharar the Arari,</p>
<p>2SA 23:34 אֵלִיפְלֶט דער זון פֿון אַחַסְבַּיִן; דער זון פֿון דַּעַם מִעֲכָתַי; אֵלִיעָם דער זון פֿון</p>	<p>2SA 23:34 Eliphelet der zun fun Achasbaien; der zun fun dem Maakhati; Eliam der zun fun Achitophelen fun Giloh;</p>	<p>2SA 23:34 Eliphelet Ben Achasbai son of the Ma'akhati, Eli'am Ben Achitophel the Giloni,</p>

edit ; אַחיתּוֹפֶלֶן פֿון גִּילָה;		
פֿאַרַי פֿון אַרְבֵּי; פֿאַרַי פֿון אַרְבֵּי; פֿון אַרְבֵּי; edit ;	2SA 23:35 Chetzrai fun Carmel; Paarai fun Arav;	2SA 23:35 Chetzrai the Karmeli, Pa'arai the Arbi,
יגָאָל דער זון פֿון נְתַנֶּנֶן; פֿון צוֹבָה; בְּנֵי דער גָּדִי; edit ;	2SA 23:36 Yigal der zun fun Natanen fun Tzovah; Bunni der Gadi;	2SA 23:36 Yigal Ben Natan of Tzovah, Bani the Gadi,
צֶלֶק דער עֲמוֹנִי; נַחְרַי פֿון בְּאֵרוֹת, דער וואָפֿנטרעגער פֿון יוֹאָב דעם זון פֿון צרוּיָה; edit ;	2SA 23:37 Tzelek der Ammoni; Nachrai fun Beerot, der vafntreger fun Yoav dem zun fun Tzeruyahen;	2SA 23:37 Tzelek the Ammoni, Nachrai the Be'eroti, armorbearer to Yoav Ben Tzeruyah,
עִירָא פֿון יֵתֵר; גָּרֵב פֿון יֵתֵר; edit ;	2SA 23:38 Ira fun Yeter; Garev fun Yeter;	2SA 23:38 Ira a Yitri, Garev a Yitri,
אוריָה דער חֲתִי. אין אַלעמען זיבן און דרייסיק. edit ;	2SA 23:39 Uriyah der Chitti. in alemen ziben un draisik.	2SA 23:39 Uriyah the Chitti; 37 in all.
און דער צָאָרֶן {אָף} פֿון ה' הָאָט ווידער געגרימט אויף יִשְׂרָאֵל, און ער הָאָט אָנגערעדט דוּדֵן אַקעגן זיי, אַזוי צו זאָגן: גיי צייל איבער יִשְׂרָאֵל און יהודה. edit ;	2SA 24:1 un der tsoren fun Hashem hot vider gegrimt oif Yisroel, un er hot ongeredt Doviden akegen zei, azoi tsu zogen: gei tseil iber Yisroel un Yehudah.	2SA 24:1 And again the Af HASHEM was kindled against Yisroel, and He incited Dovid against them to say, Go, number Yisroel and Yehudah.
און דער מלך הָאָט געזאָגט צו יוֹאָב דעם חיל-לידער וואָס מיט אים: וואָנדער אַקאַרשט דורך אַלע שְׁבָטִים פֿון יִשְׂרָאֵל, פֿון דָן און ביז באַר-שֶׁבַע, און ציילט דאָס	2SA 24:2 un der melech hot gezogt tsu Yoav dem cheil-lider vos mit im: vander akorsht durch ale shvotim fun Yisroel, fun Dan un biz Beer-Sheva, un tseilt dos folk kedei ich zol visen dem Mispar fun folk.	2SA 24:2 For HaMelech said to Yoav Sar HaChayil, who was with him, Go now through kol Shivtei Yisroel, from Dan even to Be'er-Sheva, and number ye HaAm, that I may know the Mispar HaAm.

<p>פֿאַלק כּדי אַיך זאָל ווּיסן דעם מספר פֿון פֿאַלק. edit</p>		
<p>האַט יואָב געזאָגט צום מלך: זאָל ה' דיין ג-ט מערן דאָס פֿאַלק הונדערט מאָל אַזוי פֿיל ווי זיי זיינען, און די אויגן פֿון מיין האַר דעם מלך זאָלן עס זען; אָבער צו וואָס וויל מיין האַר דער מלך די דאָזיקע זאָך? edit</p>	<p>2SA 24:3 hot Yoav gezogt tsum melech: zol Hashem dain G-t meren dos folk hundred mol azoi fil vi zei zainen, un di oigen fun main Har dem melech zolen es zen; ober tsu vos vil main Har der melech di dozike zach?</p>	<p>2SA 24:3 And Yoav said unto HaMelech, Now HASHEM Eloheicha add unto HaAm, how many soever they be, a hundredfold, and that the eyes of adoni HaMelech may see it; but why doth adoni HaMelech delight in this thing?</p>
<p>אָבער דאָס וואָרט פֿון דעם מלך איז געווען שטאַרק צו יואָב און צו די חיל-לידער, און יואָב און די חיל-לידער זיינען אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַרן מלך, צו ציילן דאָס פֿאַלק, ישראל. edit</p>	<p>2SA 24:4 ober dos vort fun dem melech iz geven shtark tsu Yoaven un tsu di cheil-lider, un Yoav un di cheil-lider zainen aroisgegangen fun faran melech, tsu tseilen dos folk, Yisroel.</p>	<p>2SA 24:4 Notwithstanding the devar HaMelech prevailed against Yoav, and against the Sarei HeChayil. And Yoav and the Sarei HaChayil went out from before HaMelech, to number HaAm Yisroel.</p>
<p>און זיי זיינען אַריבער דעם יַרדן, און האָבן גערוט אין ערוֹזֵר, אויף דער רעכטער זייט פֿון דער שטאַט וואָס אין מיטן טאַל פֿון גַד, און צו יַעֲזֵר צו. edit</p>	<p>2SA 24:5 un zei zainen ariber dem Yarden, un hoben gerut in Aroer, oif der rechter zeit fun der shtot vos in miten tal fun Gad, un tsu Yazer tsu.</p>	<p>2SA 24:5 And they passed over Yarden, encamped in Aro'er, on the south of the Ir that lieth in the middle of the ravine of Gad, toward Yazer;</p>
<p>און זיי זיינען געקומען קיין גִלְעָד, און צו דעם לאַנד תַּחְתִּים-חֹדְשִׁי, און זיי זיינען</p>	<p>2SA 24:6 un zei zainen gekumen kein Gilad, un tsu dem land tachtim-chodshi, un zei zainen gekumen kein Dan-iaean, un</p>	<p>2SA 24:6 Then they came to Gil'ad, to Eretz Tachtim-Chodshi; they came to Dan-Ya'an, went around to Tzidon,</p>

<p>געקומען קיין דן-יען, און רונד אַרום צו צידון. edit</p>	<p>rund arum tsu Tzidon.</p>	
<p>און זיי זיינען געקומען צו דער פֿעסטונג פֿון צור, און צו אַלע שטעט פֿון דעם חוי און דעם כְּנַעַנִי, און זיי זיינען אַרויסגעקומען אין דָרום יהודה ביי באַר-שֶׁבַע. edit</p>	<p>2SA 24:7 un zei zainen gekumen tsu der festung fun Tzor, un tsu ale shtet fun dem Chivi un dem Kenaani, un zei zainen aroisgekumen in dorem Yehudah bai Beer-Sheva.</p>	<p>2SA 24:7 And came to the fortress of Tzor, and to all the cities of the Chivi, and of Kena'ani; and they went out to the Negev of Yehudah, to Be'er-Sheva.</p>
<p>און זיי האָבן דורכגעוואַנדערט דאָס גאַנצע לאַנד, און זיינען צוריקגעקומען צום סוף פֿון ניין חדשים און צוואַנציק טעג קיין ירושלים. edit</p>	<p>2SA 24:8 un zei hoben durchgevandert dos gantse land, un zainen tsurikgekumen tsum sof fun nain Chodeshim un tsvantsik teg kein Yerusholayim.</p>	<p>2SA 24:8 So when they had gone through kol HaAretz, they came to Yerushalayim at the end of 9 months and 20 days.</p>
<p>און יואב האָט איבערגעגעבן דעם מספר פֿון דער ציילונג פֿון פֿאַלק צום מלך. און ישׂראֵל איז געווען אַכט מאָל הונדערט טויזנט קריגסלייט וואָס ציען אַ שווערד, און די מענער פֿון יהודה, פֿינף מאָל הונדערט טויזנט מאַן. edit</p>	<p>2SA 24:9 un Yoav hot ibergegeben dem Mispar fun der tseilung fun folk tsum melech. un Yisroel iz geven acht mol hundert toizent krigslait vos tsien a shverd, un di mener fun Yehudah, finf mol hundert toizent man.</p>	<p>2SA 24:9 And Yoav gave up the sum of the number of HaAm unto HaMelech; and there were in Yisroel Shmoneh Me'ot Elef ish chayil that drew the cherev; and the Ish Yehudah were chamesh Me'ot Elef ish.</p>
<p>און דאָס האַרץ פֿון דודן האָט אים געפלאַגט נאָך דעם ווי ער האָט געציילט דאָס פֿאַלק, און דוד האָט געזאָגט</p>	<p>2SA 24:10 un dos harts fun Dovid hot im geplogt noch dem vi er hot getseilt dos folk, un Dovid hot gezogt tsu Hashem: ich hob zeyer gezindikt vos ich hob dos</p>	<p>2SA 24:10 And the lev Dovid struck him after that he had numbered HaAm. And Dovid said unto HASHEM , Chatati (<i>I have sinned</i>) me'od (<i>greatly</i>) in what</p>

<p>צו ה': אִיךְ הָאָב זייער געזינדיקט וואָס אִיךְ הָאָב דאָס געטאָן; און אַצונד, ה', טו אָפּ, אִיךְ בעט דִיךְ, דעם פֿאַרברעך פֿון דיין קנעכט, וואָרום אִיךְ בין געווען נאַריש זייער. edit</p>	<p>geton; un atsund, Hashem, tu op, ich bet dich, dem farbrech fun dain knecht, vorem ich bin geven narish zeyer.</p>	<p>I have done; and now, HASHEM , take away the avon (<i>iniquity, guilt</i>) of Thy eved; for I have done very foolishly.</p>
<p>2SA 24:11 און ווי דוד איז אויפגעשטאַנען אין דער פֿרי, אַזוי איז דאָס וואָרט פֿון ה' געווען צו גָד דעם נביא, דודס זעער, אַזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>2SA 24:11 un vi Dovid iz oifgeshtanen in der peire, azoi iz dos vort fun Hashem geven tsu Gad dem novi, Dovids zeer, azoi tsu zogen:</p>	<p>2SA 24:11 For when Dovid rose up in the boker, the Devar HASHEM came unto Gad HaNavi, the Chozeh Dovid (<i>Seer of Dovid</i>) , saying,</p>
<p>2SA 24:12 גיי און זאָלסט רעדן צו דודן: אַזוי האָט ה' געזאָגט: דריי זאַכן לייג אִיךְ אויף דיר; קלייב דיר אויס איינע פֿון זיי, וואָס אִיךְ זאָל דיר טאָן. edit</p>	<p>2SA 24:12 gei un zolst reden tsu Doviden: azoi hot Hashem gezogt: drai zachen leig ich oif dir; klaib dir ois eine fun ze, vos ich zol dir ton.</p>	<p>2SA 24:12 Go, say unto Dovid, Thus saith HASHEM , I offer thee shalosh (<i>three, three things</i>) ; choose for thee one of them, that I may do it unto thee.</p>
<p>2SA 24:13 איז גָד געקומען צו דודן און האָט אים דערציילט, און האָט צו אים געזאָגט: זאָלן אויף דיר קומען זיבן יאָר הונגער אין דיין לאַנד? אָדער זאָלסט דריי חדשים לויפֿן פֿאַר דיין פֿיינט, און זיי זאָלן דיך נאַכיאָגן? אָדער דריי טעג זאָל זיין אַ מגפֿה אין דיין לאַנד? אַצונד באַטראַכט, און זע וואָס פֿאַר אַ באַשייד אִיךְ</p>	<p>2SA 24:13 iz Gad gekumen tsu Doviden un hot im dertseilt, un hot tsu im gezogt: zolen oif dir kumen ziben yor hunger in dain land? oder zolst drai Chodeshim loifen far daine faint, un ze zolen dich nochyogen? oder drai teg zol zain a mageyfe in dain land? atsund batracht, un ze vos far a basheid ich zol brengeu tsu dem vos shikt mich.</p>	<p>2SA 24:13 So Gad came to Dovid, and told him, and said unto him, Shall shalosh shanim of ra'av (<i>famine</i>) come unto thee in thy land? Or wilt thou flee shloshah chodashim before thine enemies, while they pursue thee? Or that there be shloshet yamim dever (<i>three days of pestilence</i>) in thy land? Now consider, and see what answer I shall return to Him that sent me.</p>

<p>זאל ברענגען צו דעם וואָס שיקט מיך. edit</p>		
<p>האַט דוֹד געזאָגט צו גָדן: מיר איז זייער ענג. לאַמיר, איך בעט דיך, פֿאַלן אין דער האַנט פֿון ה', וואָרום זיין רַחמנות איז גרויס, און לאַמיד נישט פֿאַלן אין דער האַנט פֿון אַ מענטשן. edit</p>	<p>2SA 24:14 hot Dovid gezogt tsu Gaden: mir iz zeyer eng. lomir, ich bet dich, falen in der hant fun Hashem, vorem zain rachmones iz grois, un lomich nisht falen in der hant fun a mentshen.</p>	<p>2SA 24:14 And Dovid said unto Gad, I am in a great tzar (<i>distress</i>) ; let us fall now into the Yad HASHEM ; for His rachamim are rabbim: and let me not fall into the yad adam.</p>
<p>האַט ה' געגעבן אַ מגפֿה אין ישׂראֵל פֿון אין דער פֿרי און ביז דער געשטעלטער צייט, און עס זיינען געשטאַרבן פֿון פֿאַלק, פֿון דן און ביז באַר-שֶׁבַע, זיבעציק טויזנט מאַן. edit</p>	<p>2SA 24:15 hot Hashem gegeben a mageyfe in Yisroel fun in der peire un biz der geshtelter tsait, un es zainen geshtorben fun folk, fun Dan un biz Beer-Sheva, zibetsik toizent man.</p>	<p>2SA 24:15 So HASHEM sent a dever (<i>pestilence</i>) upon Yisroel from the boker even to the es mo'ed (<i>time appointed</i>) ; and there died of HaAm from Dan even to Be'er-Sheva shiv'im elef ish.</p>
<p>און דער מלאך האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנט אויף ירושָׁלַיִם זי אומצוברענגען; האָט ה' חרטה געהאַט אויף דעם בייז, און ער האַט געזאָגט צו דעם מלאך וואָס האָט אומגעבראַכט צווישן פֿאַלק: גענוג! אַצונד לאַז אָפּ דיין האַנט. און דער מלאך פֿון ה' איז געווען ביי דעם שײַער פֿון אַרונה דעם</p>	<p>2SA 24:16 un der malech hot oisgeshtrekt zain hant oif Yerusholayim zi umsubringen; hot Hashem charote gehat oif dem beiz, un er hot gezogt tsu dem malech vos hot umgebracht tsvishen folk: genug! atsund loz op dain hant. un der malech fun Hashem iz geven bai dem shaier fun Aravnah dem Yevusi.</p>	<p>2SA 24:16 And when the Malach stretched out his yad upon Yerushalayim to destroy her, HASHEM relented from the destruction, and said to the Malach that destroyed HaAm, It is enough; restrain now thine yad. And the Malach HASHEM was by the goren of Aravnah the Yevusi.</p>

<p>edit יבֹּסִי.</p>		
<p>2SA 24:17 און דוד האָט גערעדט צו ה', ווען ער האָט געזען דעם מלאך וואָס שלאָגט צווישן פֿאַלק, און ער האָט געזאָגט: זע, איך האָב געזינדיקט, און איך האָב פֿאַרבראַכן, אָבער די דאַזיקע שאַף, וואָס האָבן זיי געטאָן? זאַל, איך בעט דיך, דיין האַנט זיין אויף מיר און אויף מיין פֿאַטערס הויז. edit</p>	<p>2SA 24:17 un Dovid hot geredt tsu Hashem, ven er hot gezen dem malech vos shlogt tsvishen folk, un er hot gezogt: ze, ich hob gezindikt, un ich hob farbroschen, ober di dozike shof, vos hoben zei geton? zol, ich bet dich, dain hant zain oif mir un oif main foters hoiz.</p>	<p>2SA 24:17 And Dovid spoke unto HASHEM when he saw the Malach that struck HaAm, and said, Hineh, I have sinned, and I have transgressed; but these tzon, what have they done? Let Thine yad be against me, and against Bais Avi.</p>
<p>2SA 24:18 איז גַד געקומען צו דודן אין יענעם טאָג, און ער האָט צו אים געזאָגט: גיי אַרויף, שטעל אויף צו ה' אַ מזבח אין דעם שײַער פֿון אַרונה דעם יבֹּסִי. edit</p>	<p>2SA 24:18 iz Gad gekumen tsu Doviden in yenem tog, un er hot tsu im gezogt: gei aroifblikendik, shtel oif tsu Hashem a mizbeyech in dem shaier fun Aravnah dem Yevusi.</p>	<p>2SA 24:18 And Gad came that day to Dovid, and said unto him, Go up, erect a Mizbe'ach unto HASHEM in the goren of Aravnah the Yevusi.</p>
<p>2SA 24:19 איז דוד אַרויפֿגעגאַנגען לויט דעם וואָרט פֿון גַדן, אַזוי ווי ה' האָט באַפֿוילן. edit</p>	<p>2SA 24:19 iz Dovid aroifgegangen loit dem vort fun Gaden, azoi vi Hashem hot bafoilen.</p>	<p>2SA 24:19 And Dovid, according to the Devar Gad, went up as HASHEM commanded.</p>
<p>2SA 24:20 און אַרונה האָט אַ קוק געטאָן, און האָט דערזען ווי דער מלך און זיינע קנעכט קומען אַריבער צו אים; איז אַרונה אַרויסגעגאַנגען, און האָט זיך געבוקט צום מלך</p>	<p>2SA 24:20 un Aravnah hot a kuk geton, un hot derzen vi der melech un zaine knecht kumen ariber tsu im; iz Aravnah aroisgegangen, un hot zich gebukt tsum melech mit zain ponem tsu der erd.</p>	<p>2SA 24:20 And Aravnah looked, and saw HaMelech and his avadim coming on toward him; and Aravnah went out, and prostrated himself before HaMelech on his face upon the ground.</p>

<p>מיט זיין פנים צו דער ערד. edit</p>		
<p>און אַרונה האָט 2SA 24:21 געזאָגט: נאָך וואָס איז מיין האַר דער מלך געקומען צו זיין קנעכט? האָט דוד געזאָגט: אַפצוקויפן פֿון דיר דעם שייער אויף צו בויען אַ מזבח צו ה', כדי די מגפֿה זאָל פֿאַרהאַלטן ווערן פֿון פֿאַלק. edit</p>	<p>2SA 24:21 un Aravnah hot gezogt: noch vos iz main Har der melech gekumen tsu zain knecht? hot Dovid gezogt: optsukoifen fun dir dem shaier oif tsu boien a mizbeyech tsu Hashem, kedei di mageyfe zol farhalten veren fun folk.</p>	<p>2SA 24:21 And Aravnah said, Why is adoni HaMelech come to his eved? And Dovid said, To buy the goren of thee, to build a Mizbe'ach unto HASHEM , that the magefah (<i>plague</i>) may be withdrawn from HaAm.</p>
<p>האַט אַרונה געזאָגט צו דוד: זאָל מיין האַר דער מלך נעמען און אויפֿברענגען וואָס איז גוט אין זיינע אויגן. זע, די רינדער זיינען פֿאַר בראַנדאָפֿער {עלֶה}, און די דרעששליטנס און די שפּאַנצייג פֿון די רינדער פֿאַר האַלץ. edit</p>	<p>2SA 24:22 hot Aravnah gezogt tsu Dovid: zol main Har der melech nemen un oifbrenge vos iz gut in zaine oigen. ze, di rinder zainen far brandopfer, un di dreshshlitns un di shpantisaig fun di rinder far holts.</p>	<p>2SA 24:22 And Aravnah said unto Dovid, Let adoni HaMelech take and offer up what seemeth tov unto him; see, here are oxen for the olah (<i>burnt sacrifice</i>) , and threshing tools and other instruments of the bakar (<i>oxen</i>) for wood.</p>
<p>אַלץ האָט אַרונה דער מלך אַוועקגעגעבן צום מלך. און אַרונה האָט געזאָגט צום מלך: זאָל ה' דיין ג-ט דיך באַויליקן. edit</p>	<p>2SA 24:23 alts hot Aravnah der melech avekgegeben tsum melech. un Aravnah hot gezogt tsum melech: zol Hashem dain G-t dich babiliken.</p>	<p>2SA 24:23 All these things did Aravnah, hamelech lamelech, give. And Aravnah said unto HaMelech, HASHEM Eloheicha yirtzecha (<i>accept thee</i>) .</p>
<p>האַט דער מלך געזאָגט צו אַרונה: ניין, נייערט קויפֿן וועל איך קויפֿן פֿון דיר פֿאַר</p>	<p>2SA 24:24 hot der melech gezogt tsu Aravnah: nain, naiert koifen vel ich koifen fun dir far getsolt, un ich vel nisht</p>	<p>2SA 24:24 And HaMelech said unto Aravnah, Lo (<i>no</i>) ; but I will surely buy it of thee at a mekhir (<i>price</i>) ; neither will I offer olot</p>

<p>געצאָלט, און איך וועל נישט אויפֿברענגען צו ה' מיין ג-ט בראַנדאָפֿער {עֲלֵה} פֿאַר אומזיסט. און דָּוִד הָאָט אַפּגעקויפֿט דעם שייער און די רינדער פֿאַר פֿופֿציק שקל זילבער. edit</p>	<p>oifbrenge tsu Hashem main G-t brandopfer far umzist. un Dovid hot opgekoift dem shaier un di rinder far fuftsik shkl zilber.</p>	<p><i>(burnt offerings)</i> unto HASHEM Elohai of that which doth cost me nothing. So Dovid bought the goren and the bakar for fifty shekels of kesef.</p>
<p>2SA 24:25 און דָּוִד הָאָט דאַרטן געבויט אַ מזבח צו ה', און הָאָט אויפֿגעבראַכט בראַנדאָפֿער {עֲלֵה} און פֿרידאָפֿער {זִבַּח שְׁלָמִים}. און ה' הָאָט זיך איבערגעבעטן צום לאַנד, און די מגפֿה איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן פֿון ישׂראֵל. edit</p>	<p>2SA 24:25 un Dovid hot dorten geboit a mizbeyeche tsu Hashem, un hot oifgebracht brandopfer un fridopfer. un Hashem hot zich ibergebeten tsum land, un di mageyfe iz farhalten gevoren fun Yisroel.</p>	<p>2SA 24:25 And Dovid built there a Mizbe'ach unto HASHEM , and offered olat <i>(burnt offerings)</i> and shelamim <i>(peace offerings)</i> . So HASHEM was entreated for the land, and the magefah <i>(plague)</i> was withdrawn from Yisroel.</p>